

UCHWAŁA Nr XXXIII/210/09**Rady Miejskiej w Braniewie****z dnia 29 grudnia 2009 r.****w sprawie przyjęcia programu ochrony środowiska i planu gospodarki odpadami dla Miasta Braniewa.**

Na podstawie art. 18 ust. 1, art. 84 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, Dz. U. Nr 111, poz. 708, Dz. U. Nr 138, poz. 865, Dz. U. Nr 154, poz. 958, Dz. U. Nr 171, poz. 1056, Dz. U. Nr 199, poz. 1227, M.P. Nr 79, poz. 698, M.P. Nr 80, poz. 707, Dz. U. Nr 223, poz. 1464, Dz. U. Nr 227, poz. 1505, Dz. U. z 2009 Nr 19, poz. 100, Dz. U. Nr 20, poz. 106, Dz. U. Nr 79, poz. 666, Dz. U. Nr 130, poz. 1070) art. 14 ust. 6 ustawy z dnia o odpadach (t.j. Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251, Dz. U. Nr 88, poz. 587, Dz. U. 2005 Nr 175, poz. 1462, Dz. U. z 2008 Nr 199, poz. 1227, Dz. U. Nr 223, poz. 1464, Dz. U. z 2009 Nr 18, poz. 97, Dz. U. Nr 79, poz. 666) oraz art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203, z 2002 r. Nr 214, poz. 1806, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441, z 2006 r. Nr 17, poz. 128, z 2005 r. Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 181, poz. 1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974, Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458 i z

2009 r. Nr 52, poz. 420) Rada Miejska w Braniewie uchwala, co następuje :

§ 1. Uchwala się:

- 1) Program Ochrony Środowiska dla Miasta Braniewa na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015, stanowiącym załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały,
- 2) Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta Braniewa na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015, stanowiącym załącznik Nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Braniewa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Przewodniczący Rady Miejskiej w Braniewie
Olgierd Falkowski

Załącznik Nr 1
do uchwały Nr XXXIII/210/09
Rady Miejskiej w Braniewie
z dnia 29 grudnia 2009 r.

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA BRANIEWA NA LATA 2008-2011
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2012-2015**

Listopad, 2009

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie.
2. Podstawowe informacje o gminie miejskiej Braniewo.
 - 2.1 Położenie.
 - 2.2 Demografia.
 - 2.3 Gospodarka i rynek pracy.
 - 2.4 Geomorfologia.
 - 2.5 Klimat.
3. Ochrona dziedzictwa przyrodniczego.
 - 3.1 Kopaliny.
 - 3.2 Gleby.
 - 3.3 Flora i lasy.
 - 3.4 Fauna.
 - 3.5 Powietrze atmosferyczne.
 - 3.6 Wody powierzchniowe i podziemne.
4. Racjonalne użytkowanie zasobów naturalnych.
 - 4.1 Racjonalizacja zużycia materiałów i energii.
 - 4.2 Odnawialne źródła energii.
5. Wpływ człowieka na środowisko, poprawa jakości środowiska oraz bezpieczeństwa ekologicznego.
 - 5.1 Zanieczyszczenia powietrza.
 - 5.2 Hałas.
 - 5.3 Promieniowanie.
 - 5.4 Gospodarka odpadami.
 - 5.5 Gospodarka wodno-ściekowa.
 - 5.6 Poważne awarie.
 - 5.7 Niszczenie warstwy ozonowej.
 - 5.8 Biotechnologia i organizmy genetycznie modyfikowane.
 - 5.9 Monitoring środowiska.
 - 5.10 Edukacja ekologiczna.
 - 5.11 Relacja „środowisko-zdrowie”.
6. Założenia, narzędzia i instrumenty realizacji programu.
 - 6.1 Problemy, założenia i cele na podstawie analizy „Programu...”.
 - 6.2 Problemy, założenia i cele na podstawie „Programów...” wyższych szczebli.
 - 6.2.1 Ogólne cele strategiczne.
 - 6.2.2 Zadania własne gminy.
 - 6.2.3 Zadania koordynowane.
7. Nakłady na realizację programu.
8. Ocena realizacji programu.
9. Wpływ „Programu...” na środowisko.
10. Spis tabel.
11. Objaśnienia skrótów zastosowanych w tekście.

1. Wprowadzenie.

W dniu 8 maja 2003 roku Sejm Rzeczypospolitej Polskiej przyjął dokument „Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2003-2006 z perspektywą na lata 2007-2010, który został zaktualizowany tworząc „Politykę ekologiczną państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016”, głównie poprzez zmianę priorytetów. Obecna polityka Polski w obszarze ochrony środowiska opiera się na respektowaniu uniwersalnej i ponadczasowej zasady zrównoważonego rozwoju. Planowane działania są zgodne z wskazówkami 6-tego Wspólnotowego programu działań w zakresie środowiska naturalnego, do których zalicza się trzy główne podstawy:

- działania na rzecz zrównoważonego rozwoju,
- przystosowanie do zmian klimatu,
- ochronę różnorodności biologicznej.

Obowiązek sporządzania programów ochrony środowiska na poziomie gminnym wynika bezpośrednio z art. 17 ust. Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska (tekst jednolity Dz. U 2008 Nr 25, poz. 150 z późn. zm.). Powinny one być aktualizowane z częstotliwością co najmniej raz na cztery lata. Natomiast treść wynika z powiatowego „Programu ochrony środowiska powiatu braniewskiego na lata 2008-2011 z uwzględnieniem kierunków działań na lata 2012-2015”

przyjętego Uchwałą Nr XXIX/151/09 z dnia 12 stycznia 2009 roku. Niniejsze opracowanie jest aktualizacją Programu Ochrony Środowiska gminy miasto Braniewo na lata 2004-2008 z perspektywą na lata 2008-2011. Materiałami wyjściowymi do opracowania były w szczególności:

- Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016;
- Program ochrony środowiska województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011-2014;
- Program ochrony środowiska powiatu braniewskiego na lata 2008-2011 z uwzględnieniem kierunków działań na lata 2012-2015;
- Program Ochrony Środowiska Miasta Braniewo na lata 2004-2007 z Uwzględnieniem Kierunków Działań w latach 2008 - 2011;
- Wytyczne Ministerstwa Środowiska do sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym, 2002;
- Raport WIOŚ o stanie województwa Warmińsko-Mazurskiego w roku 2007;
- Strategia rozwoju miasta Braniewo do 2020 roku;
- zamierzenia w zakresie ochrony środowiska deklarowane przez samorząd gminy;
- aktualne, planowane i potencjalne źródła finansowania ochrony środowiska;

- raporty WIOŚ;
- sprawozdania i publikacje GUS;
- Informacje z Urzędu Miasta w Braniewie;
- Literatura branżowa, naukowo-techniczna;
- Wizje w terenie.

Podstawy prawne stanowi w szczególności Ustawa Prawo Ochrony Środowiska (tekst jednolity Dz. U 2008 Nr 25, poz. 150 z późn. zm.).

W celu zachowania kompatybilności z programami wyższego szczebla oraz ogólną polityką państwa zachowano w niniejszym opracowaniu zachowano konstrukcję celów i kierunków działań, skupionych w głównych punktach:

- Ochrona dziedzictwa przyrodniczego,
- Racjonalne wykorzystanie materiałów, wody i energii,
- Środowisko i zdrowie. Dalsza poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego,
- Ochrona klimatu i zapobieganie niszczeniu ozonu stratosferycznego,
- Edukacja ekologiczna,
- Monitoring środowiska,
- Nakłady finansowe
- Mechanizmy prawne.

Oraz rozszerzono o zagadnienia, na które zwrócił szczególną uwagę PPGO, głównie:

- relację „środowisko - zdrowie”,
- biotechnologię i organizmy genetycznie zmodyfikowane,
- ochronę klimatu i zapobieganie niszczenia ozonu stratosferycznego.

Na podstawie zebranych danych zaktualizowano „Program...” względem poprzedniego, ustalono bieżące cele w zakresie -ochrony środowiska, określono harmonogram realizacji zadań oraz środki finansowe i sposoby monitoringu ich realizacji. Program obejmuje swoim zakresem elementy dotyczące głównie:

- ogólną charakterystykę i ocenę zasobów i walorów środowiska przyrodniczego,
- opis, analizę wpływu człowieka na środowisko na terenie gminy,
- wskazanie głównych problemów w zakresie ochrony środowiska,
- określenie priorytetów i harmonogramu działań w tym obszarze.

2. Podstawowe informacje o gminie miejskiej Braniewo.

2.1. Położenie.

Braniewo to miasto gminne i powiatowe, leży w północno-zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego, w północno-zachodnim rejonie powiatu braniewskiego. Do roku 1998 administracyjnie należało do województwa elbląskiego. Miasto położone jest na Równinie Warmińskiej, nad rzeką Pasłęką, w pobliżu Zalewu Wiślanego. W północnej części powiatu graniczy z Obwodem Kaliningradzkim poprzez przejście graniczne Gronowo. Powierzchnia miasta obejmuje 12 km² stanowiąc ok. 1 % powierzchni powiatu. W okół graniczy wyłącznie z gminą wiejską Braniewo. Miasto zamieszkuje 17 693 mieszkańców (GUS, 2007). Gęstość zaludnienia wynosi tu 1426 osób / km².

Odległości od najbliższych większych miast:

- Olsztyn - 90 km,

- Elbląg - 40 km,
- Gdańsk - 105 km,
- Kaliningrad - 60 km.

Wymienione połączenia komunikacyjne są możliwe dzięki drogom:

- Międzynarodowym:
 - Nr 22: Kaliningrad -Berlin (tzw. „berlinka”),
- Wojewódzkim:
 - Nr 508: Braniewo-Elbląg,
 - Nr 507: Braniewo -Pieniężno-Dobre Miasto,
- Krajowym:
 - Nr 54: Gronowo -Braniewo-Elbląg,
 - Nr 51: Braniewo-Olsztyn.

2.2. Demografia.

Aktualnie (dane za rok 2007 - GUS) Braniewo liczy 17 693 mieszkańców, co stanowi 41 % ludności powiatu i 1,24 % liczby mieszkańców województwa. Gęstość zaludnienia wynosi 1426 osób/km². W wieku produkcyjnym znajduje się 11654 mieszkańców, co stanowi 66 % i na tle innych powiatów województwa jest dobrym wynikiem. Na 100 kobiet przypada obecnie niemal 100 mężczyzn. Prognoza demograficzna GUS-u do roku 2030 zakłada ciągły spadek ilości mieszkańców powiatu o 3 % w stosunku do obecnej.

2.3. Gospodarka i rynek pracy.

Braniewo jest miastem powiatowym, zaopatrzonym w infrastrukturę administracyjną, służącą obsłudze ludności. Gospodarka, zwłaszcza w obliczu światowego kryzysu, nie rozwija się jednak w stopniu, jakiego życzyłyby sobie władze lokalne i mieszkańcy. Jednak teoretycznie Braniewo ma dobre warunki rozwoju, korzystne połączenia drogowe i nieco słabsze kolejowe, bliskość Zalewu Wiślanego i Obwodu Kaliningradzkiego. Według danych aktualnych w 2007 roku na terenie miasta istnieje 870 zarejestrowanych podmiotów gospodarczych, których głównymi profilami są handel (420 firm), usługi (412), produkcja (38). Do większych podmiotów zaliczyć można:

- Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.;
- EMPEGIEKA Sp. z o.o.;
- Szpital Powiatowy w Braniewie;
- Jednostki wojskowe (poza kontrolą miasta, ponieważ podlegają odrębnym przepisom).

Położenie w pobliżu granicy kraju sprzyja obecności i rozwojowi instytucji związanych z tą dziedziną administracji t.j Urząd Celny czy oddziały straży granicznej. Być może zakończona niedawno inwestycja w postaci renowacji drogi 22 tzw. „Berlinki” łączącej Kaliningrad z Berlinem wpłynie pozytywnie na rozwój w tym obszarze. Miasto posiada korzystne warunki do rozwoju turystycznego, między innymi dzięki niewielkiej odległości od Zalewu Wiślanego, a także obecności interesujących obszarów chronionych jak m.in. rzeka Pasłęk w sieci Natura 2000.

Rok 2003 był trudnym rokiem dla miejscowego rynku pracy. Mimo, iż trwały inwestycje miejscowy samorząd skupił się na minimalizowaniu zobowiązań i kredytów. W krótkim czasie (I-II kwartał 2003 r.), przestało również funkcjonować kilka największych podmiotów o najważniejszym znaczeniu dla miasta t.j.: Spółdzielnia Inwalidów „Warmia”, przedsiębiorstwa budowlane „Budirol” S.A. i „Inbud”, browar Grupy Żywiec S.A.. Z kolei likwidacja dużych zakładów spowodowała zmniejszenie zapotrzebowania na media skutkiem czego w miejskich przedsiębiorstwach również rozpoczęły się redukcje kadrowe. Obecnie miejscowy rynek pracy uważa się za

ustabilizowany. Funkcjonuje wiele drobnych podmiotów gospodarczych, brakuje jednak dużych inwestorów, którzy obok lokowania w mieście swoich inwestycji, tworzyliby również nowe miejsca pracy.

Dalsza integracja Polski ze strukturami Unii Europejskiej stwarza realne szanse na zmianę tej niekorzystnej sytuacji. Dodatkowym atutem Braniewa jest jego korzystna lokalizacja w pobliżu wschodniej granicy Unii Europejskiej z Rosją. Przychylne nastawienie lokalnych władz, tworzenie właściwego klimatu sprzyjającego rozwojowi przedsiębiorczości, ulgi i preferencje dla inwestorów, aktywny marketing miasta i regionu to środki, które mają być zapewnione w celu poprawy obecnej sytuacji.

Ważnym elementem gospodarki, choć wciąż nie w pełni wykorzystanym jest turystyka. Braniewo jest jednym z najstarszych miast w Polsce, było pierwszą stolicą Warmii i siedzibą Biskupów Warmińskich, ośrodkiem kulturalnym i naukowym. Działało tu słynne Kolegium Jezuickie (1565 r.), a także Seminarium Papieskie (1578 r.), kształciła się tu młodzież z całej Europy, a miasto nazywano „Atenami Północy”. Od XIV Braniewo było członkiem Związku Miast Hanzeatyckich. Po czasach świetności pozostało kilka zabytków t.j. obiekty dawnego Liceum Honsianum, Bazylika p.w. św. Katarzyny Aleksandryjskiej, Pałacyk Potockich, a także pozostałości Zamku Biskupiego i dawnej dzielnicy spichlerzy.

2.4. Geomorfologia.

Braniewo leży na Równinie Mazurskiej, w strefie zasięgu fazy pomorskiej zlodowacenia północnopolskiego. Warunki budowlane są niezbyt korzystne, ze względu na płytkie zwierciadło wód gruntowych, grunty miękkoplastyczne lub niekontrolowane zasypy pozostałe po wcześniejszej, historycznej zabudowie. Na warunki hydrologiczne miasta wpływa przebiegająca przez nie rzeka Pasłęka wraz z dopływami. Natomiast płytki poziom wód gruntowych związany jest z zalegającymi przy powierzchni terenu piaskami. W strefie morenowej występują też liczne sączenia śródoglinowe.

Strukturę użytkowania gruntów w gminie miejskiej Braniewo przedstawiono w tabeli 1.

Tabela 1.

Struktura użytkowania gruntów w mieście Braniewo

Rodzaj użytkowania	Zajmowana powierzchnia	
	[ha]	[%]
Użytki rolne	440	35,0
Grunty leśne i zadrzewienia	59	5,0
Tereny zabudowane i zurbanizowane	457	37,0
Grunty pod wodami	19	1,5
Inne	270	21,5
RAZEM	1245	100

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z Urzędu Miasta Braniewo

2.5. Klimat.

Zasadniczą cechą klimatu w regionie jest duża zmienność stanów pogody z dnia na dzień oraz z roku na rok. Miejscowy klimat charakteryzuje się chłodnymi latami oraz łagodnymi zimami. Według danych powiatowych średnia temperatura powietrza w roku wynosi 6 - 8°C, natomiast średnia roczna amplituda temperatur powietrza 19 - 20°C. Temperatura powietrza mierzona na wysokości 2 m nad powierzchnią gruntu, średnio w skali roku jest wyższa w części zachodniej powiatu.

Dominującą postacią fizyczną zasilania atmosferycznego na terenie powiatu są opady deszczu. Roczne sumy opadów w części zachodniej powiatu, a więc w rejonie Braniewa wynoszą około 600 mm. Sumy

roczne opadów ulegają dużym wahaniom w zależności od roku (do 250 % w poszczególnych miesiącach). Maksymalna grubość pokrywy śnieżnej raz na dziesięć lat przekracza 4 - 5 cm. W skali roku suma opadów letnich przeważa nad opadami zimowymi.

Na obszarze całego powiatu przeważają wiatry z kierunku zachodniego i południowo-zachodniego. Średnia roczna częstość występowania ciszy i wiatru o prędkości poniżej 2 m/s wynosi 20-30 %, natomiast średnia ilość dni z wiatrem silnym (>10 m/s) wynosi 40-50 dni. Występuje tu więc duży udział wiatrów o prędkościach umiarkowanych.

Warunki klimatyczne regionu z punktu widzenia i dla potrzeb turystyki należą do bardzo korzystnych latem i korzystnych zimą. Jednocześnie sprzyjają wykorzystaniu wiatru i promieniowania słonecznego pod względem energetycznym. Bonitacja klimatyczna dla potrzeb rolnictwa jest niższa niż przeciętna krajowa.

3. Ochrona dziedzictwa przyrodniczego.

Środowisko naturalne stanowi wielki, niewykorzystany w pełni zasób miasta Braniewo. Ze względu na charakterystyczne warunki klimatyczno-glebowe występuje tu również charakterystyczna szata roślinna, a co za tym idzie świat zwierzęcy. Ustanowione prawem obszary podlegające szczególnej ochronie zapobiegają destrukcji naturalnych wartości przyrodniczych.

Gmina miejska Braniewo jest atrakcyjna przyrodniczo, częściowo miasto, a okolice w większej powierzchni znajdują się w zasięgu obszarów chronionego krajobrazu. Tereny miasta i gminy, zgodnie z deklaracją Sejmu RP, zaliczono do obszaru „Zielonych Płuc Polski”. Braniewo i okolice charakteryzują się stosunkowo niskim stopniem uprzemysłowienia, co tworzy sprzyjające warunki do rozwoju turystyki i agroturystyki.

Zobaczyć tu można okazałe pomniki przyrody oraz liczne obszary chronione, w tym cztery rezerваты przyrody:

- Ostoja bobrów na rzece Pasłęce - rezerwat ssaków, rozciągający się na terenie gmin: Wilczęta, Płoskinia, Braniewo i Pieniężno, przedmiotem ochrony są w nim stanowiska bobrów, zaliczony do sieci obszarów chronionych Natura 2000;
- rezerwat torfowiskowy turzycowo-mszysty Cielętnik, położony w gminie Braniewo, chroniący stanowisko brzozy niskiej;
- rezerwat torfowiskowy Osiek II, w gminie Wilczęta, gdzie przedmiotem ochrony jest malina moroszka;
- rezerwat krajobrazowy Dolina rzeki Wąlszy, położony na terenie miasta i gminy Pieniężno, przedmiotem ochrony jest krajobraz doliny rzeki Wąlszy.

Na terenie samego miasta występują:

- fragment „Obszaru chronionego Krajobrazu Rzeki Pasłęki” chroniącego przyrzecze i hydrotop rzeki oraz biotop lasów;
- częściowo rezerwat faunistyczny „Ostoja bobrów na rzece Pasłęce”
- 4 pomniki przyrody (3 dęby szypułkowe, tulipanowiec amerykański).

3.1. Kopaliny.

Zasoby

Na terenie miasta zlokalizowane są dwa wyrobiska: Rudłowo 1 i 2, w których była prowadzona eksploatacja złoża kruszywa drobnego dla potrzeb lokalnych celów budowlanych. Wyrobiska te znajdują się w strefie obszaru chronionego krajobrazu rzeki Pasłęki, dlatego

nierozwiązywalnym jest prowadzenie wymienionej działalności na skalę przemysłową.

Na podstawie studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego miasta Braniewa stwierdzono na podstawie badań, że na obszarze istnieją znikome możliwości powiększenia bazy pozysku surowców mineralnych.

Zagrożenie

Odkrywkowa eksploatacja kopalin negatywnie wpływać może na środowisku naturalne. Głównie bezpośrednio, poprzez nienaturalne przekształcenia powierzchni i degradację pokrywy glebowej oraz pośrednio poprzez zmiany w krajobrazie. W związku z tym eksploatacja podobnych złóż musi odbywać się po uzyskaniu stosownego pozwolenia, zakładającego również prowadzenie w końcowym etapie rekultywacji wykorzystanego terenu.

Podsumowanie

Na terenie miasta nie występują udokumentowane złoża surowców naturalnych. Dla potrzeb lokalnych celów budowlanych wykorzystuje się wyrobiska drobnych kopalin mineralnych w pobliżu miasta. Ze względu na ich rozmiar i znaczenie nie ma potrzeby prowadzenia w chwili obecnej działań w kierunku rekultywacji terenów zdegradowanych przez eksploatację kopalin.

3.2. Gleby.

Gleba jest niezmiernie ważnym elementem środowiska przyrodniczego i często wskaźnikiem jego jakości. Jej fizyczne i chemiczne właściwości, odporność na zagrożenia i zanieczyszczenia oraz procesy w niej zachodzące warunkują możliwość zaistnienia życia roślinnego. Jest również ważnym zbiornikiem retencyjnym wody. Ponadto jest podstawowym warunkiem możliwości prowadzenia gospodarki rolnej, pozwalającej na produkcję żywności.

Zasoby

W ogólnej powierzchni miasta użytki rolne zajmują 440 ha, stanowiąc 35 %. Z uwagi na urbanistyczny charakter gminy rolnictwo nie jest wiodącym elementem gospodarki, choć, ze względu na atrakcyjne warunki i położenie, można wiązać nadzieje z rozwojem jej gałęzi jaką jest agroturystyka.

Do orientacji możliwości produkcyjnej gruntów na danym terenie służy wskaźnik jakości i przydatności rolniczej gruntów, który na tym terenie (gmina Braniewo) wynosi 61,0 pkt. przy średniej dla województwa 50,1 pkt. Jednocześnie waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej określana jest na poziomie 75-80, przy średnim wskaźniku krajowym i wojewódzkim na poziomie 65 punktów. Podsumowując, tereny, na których leży gmina miejska Braniewo ocenia się jako bardzo dobre pod względem przydatności rolniczej. Należy pamiętać, iż obszar położony jest w strefie słabego zagrożenia erozją gleb.

Stan gleb województwa Warmińsko-Mazurskiego jest regularnie monitorowany przez Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach w określonych 11 punktach. Badania polegają na określeniu składu granulometrycznego, odczynu gleby (pH), zawartości przyswajalnych form fosforu i potasu oraz zawartości składników chemicznych (m.in. WWA). Za najbliższy punkt w w/w sieci dla miasta Braniewa uznaje się punkt w Chruścielu, gmina Płoskinia. Badania wykazują dobry stan gleb, z śladowymi ilościami szkodliwych składników chemicznych.

Według badań (Raport o stanie środowiska, 2007, WIOŚ) określono glebę w tym miejscu jako pyłową, o składzie: pył ilasty, glina ciężka, ił, zaliczono ją do klasy bonitacyjnej IIIb o kompleksie przydatności 2 - psennym dobrym.

Ponadto w raporcie o stanie środowiska w roku 2007 wydanym przez WIOŚ, na podstawie badań prowadzonych przez Stację Chemiczno-Rolniczą w Olsztynie określono gleby powiatu braniewskiego jako kwaśne i bardzo kwaśne, zdecydowanie powyżej średniej dla województwa. W związku z tym potrzeba wapnowania została ustalona jako konieczna i potrzebna dla 74 %. Średnie zawartości pierwiastków przyswajalnych kształtowały się na poziomie zbliżonym do wojewódzkiego. Wobec powyższego słusznym wydaje się zaliczenie gleb omawianych terenów jako przydatne rolniczo, z uwzględnieniem konieczności zabiegów wapnowania w uzasadnionych przypadkach.

Zagrożenie

Glebom przede wszystkim zagraża zmniejszenie ich produktywności i wartości ekologicznej, a nawet wyłączenie z produkcji na skutek degradacji. Degradacja ta może nastąpić na skutek m.in. zasolenia, zakwaszenia, ubytku zawartości próchnicy i składników pokarmowych itp. Do takiego stanu rzeczy przyczynić się mogą czynniki naturalne (susze, pożary, erozja), ale przede wszystkim działalność człowieka (zanieczyszczenia chemiczne przemysłowe i rolnicze, eksploatacja kopalin, melioracje). Zagrożenie tego typu w województwie ocenia się jako jedno z niższych w kraju.

Podsumowanie

Grunty orne i leśne zajmują 40 % powierzchni gminy. Wskaźniki przydatności gleb w tych rejonach są korzystne i plasują miasto powyżej średniej wojewódzkiej. Chemicznie gleby nie wydają się być zagrożone, należy jednak pamiętać o konieczności wapnowania w uzasadnionych przypadkach. Ze względu na uśrednione, podane dla powiatu wyniki, zaleca się kontrole warunków glebowych przed rozpoczęciem jakichkolwiek działań mogących negatywnie wpłynąć na jej strukturę, skład i właściwości.

3.3. Flora i Lasy.

Zasoby

Cały powiat braniewski charakteryzuje się występowaniem zarówno roślin gatunków północnych np. sosna zwyczajna, brzoza brodawkowata, brzoza niska, gatunków środkowoeuropejskich m.in. buk zwyczajny, grab zwyczajny, dąb bezszypułkowy, konwalia majowa, jak również przejściowych tzw. borealnych m.in. malina moroszką, borówka bagienna, widłak jałowcowaty, świerk pospolity. Można też napotkać gatunki objęte ochroną.

W mieście 5 % powierzchni zajmują lasy i tereny zadrzewione, oprócz tego znajduje się wiele parków, zieleńców i innych terenów zielonych. Duża różnorodność siedlisk oraz słabe uprzemysłowienie pozwalają na utrzymanie specyficznej flory.

Zagrożenie

Zagrożenie dla świata roślin stwarzają wszelkie zanieczyszczenia związane z działalnością człowieka, takie jak zanieczyszczenia gleb, powietrza atmosferycznego (również kwaśne deszcze), wód gruntowych i powierzchniowych. Niebezpieczne mogą być również czynniki naturalne, nad którymi nie zawsze człowiek jest w stanie zapanować np. gradacje szkodników.

Podsumowanie

W mieście, jeśli brać pod uwagę urbanistyczny charakter, występuje stosunkowo dużo terenów zielonych, które jednak jak każdy element środowiska naturalnego, zwłaszcza w miastach, podlegają wszelkim zagrożeniom. Do chwili obecnej gospodarka tego typu prowadzona była prawidłowo, bez szkody dla środowiska, dlatego należy dążyć do utrzymania istniejących warunków i zasobów w jak najlepszym stanie.

3.4. Fauna.

Na terenie gminy miejskiej Braniewo nie występują żadni charakterystyczni przedstawiciele świata zwierząt żyjący na wolności. Należałoby jedynie zwrócić uwagę na stosowanie prawem przywidywanych warunków dotyczących korzystania z zasobów obszarów chronionych w postaci „Ostoi bobrów na rzece Pasłęce”.

3.5. Powietrze atmosferyczne.

Zasoby

Czyste powietrze atmosferyczne jest ważnym elementem środowiska. Złazszcza w miastach, w obecnych czasach trudno o utrzymanie tego zasobu w należytym stanie. Zanieczyszczenie powietrza przyczynia się do zmian klimatu w skali lokalnej, regionalnej i globalnej. Głównym źródłem informacji o stanie zanieczyszczenia atmosfery jest obserwacja zmian jakie zachodzą w ilości emitowanych zanieczyszczeń do powietrza oraz stężeń zanieczyszczeń powietrza i opadów atmosferycznych.

Zagrożenie

Powiat braniewski położony jest w bliskim sąsiedztwie dużych “źródeł” emisji zanieczyszczeń do powietrza, jakimi są miasto Elbląg i Trójmiasto. Znajdują się one na kierunku napływu przeważających mas powietrza.

Na terenie powiatu braniewskiego nie ma stałych punktów pomiarowych należących do sieci Państwowego Monitoringu Środowiska oraz innych sieci pomiarowych. Nie przeprowadzano również w ostatnich latach badań stężeń zanieczyszczeń powietrza stacją mobilną WIOŚ w Olsztynie. Z badań przeprowadzonych w 2007 roku dla województwa warmińsko-mazurskiego wynika, iż jakoś powietrza jest ogólnie dobra. Wartości głównych zanieczyszczeń takich jak: dwutlenek siarki, tlenki azotu i pył zawieszony wykazały tendencję spadkową w stosunku do roku 2006. Lokalnie mogą występować przekroczenia, złazszcza w pobliżu większych tras transportu samochodowego (tzw. Berlinka) oraz na obszarach niskiej emisji z palenisk domowych i niewielkich kotłowni, spalających paliwo niecałkowicie.

Chemizm opadów atmosferycznych

Badania chemizmu opadów atmosferycznych prowadzone są w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w wyznaczonych punktach pomiarowych. Pomiaru mają na celu określenie rozkładu ładunków zanieczyszczeń wprowadzanych do środowiska (gleby) z opadem mokrym w układzie przestrzennym i czasowym. Pośrednio daje to obraz obciążenia środowiska (lasów, gleb, wód), substancjami deponowanymi z powietrza takimi jak związki zakwaszające, biogenne, metale ciężkie itp.

Średnie obciążenie chemiczne według danych dla powiatu braniewskiego w roku 2007 wyniosło:

- siarczany - 17,23 kg/ha/rok;
- chlorki - 9,55 kg/ha/rok;
- azotyny i azotany - 2,91 kg/ha/rok;
- azot amonowy - 4,58 kg/ha/rok;

- azot ogólny - 9,29 kg/ha/rok;
- fosfor ogólny - 0,25 kg/ha/rok;
- sól - 5,08 kg/ha/rok;
- potas - 1,39 kg/ha/rok;
- wapń - 6,83 kg/ha/rok;
- magnez - 1,24 kg/ha/rok;
- cynk - 0,299 kg/ha/rok;
- miedź - 0,0319 kg/ha/rok;
- żelazo - 0,162 kg/ha/rok;
- ołów - 0,0089 kg/ha/rok;
- kadm - 0,00132 kg/ha/rok;
- nikiel - 0,005 kg/ha/rok;
- chrom - 0,0024 kg/ha/rok;
- mangan - 0,027 kg/ha/rok;
- jon wodorowy - 0,0229 kg/ha/rok.

Zanieczyszczenia wprowadzane w ten sposób do środowiska stanowią poważne jego obciążenie, jednak krzepiący jest fakt, iż w okresie od 1999 roku notuje się malejącą ilość przynoszonych przez wody opadowe szkodliwych związków.

Podsumowanie

Czyste powietrze jest ważnym zasobem środowiska, złazszczenie w pobliżu obszarów prawnie chronionych, zaliczanych do Zielonych Płuc Polski i sieci Natura 2000. W ostatnim czasie nie przeprowadzono badań kontrolnych czystości powietrza na terenie miasta Braniewo, jednak na podstawie danych wojewódzkich oraz ze względu na brak obecności większych zakładów przemysłowych można generalnie założyć, iż jakoś powietrza jest dobra.

3.6. Wody powierzchniowe i podziemne.

Wody powierzchniowe

Zasoby

Wody powierzchniowe są jednym z podstawowych elementów krajobrazu, decydują o bogactwie i różnorodności ekosystemów, spełniają funkcje społeczne i gospodarcze.

Miasto jest w dobrej sytuacji jeżeli chodzi o wody powierzchniowe. Zajmują one ok. 1,5 % (19 ha) jego powierzchni. Jest to przede wszystkim rzeka Pasłęka z drobnymi dopływami oraz niewielki zbiornik wodny ustanowiony kąpieliskiem miejskim.

Zagrożenie

Wody powierzchniowe, jak każdy element środowiska podlegają negatywnym wpływom działalności człowieka. W tym przypadku największym zagrożeniem mogą być nieoczyszczone lub niewystarczająco oczyszczone ścieki dostające się do wód powierzchniowych.

Rzeka Pasłęka była badana w 2007 przez WIOŚ w przekroju ujściowym do Zalewu Wiślanego, w Nowej Pasłęce. Ocena tych wyników wykazała IV klasę czystości, ze względu na wysokie wartości ChZT-Cr, azotu Kjeldahla oraz liczby bakterii coli, ponadto jeden wskaźnik (barwa) zaliczył wody rzeki do klasy V. Tak niskie wyniki mogą być spowodowane odprowadzaniem ścieków z oczyszczalni miejskiej w Braniewie, nieszczelnością kanalizacji, nielegalnymi podłączeniami, przedostawaniem się wód odciekowych ze składowiska oraz z dopływów rzeki Pasłęki.

Badania prowadzone są również regularnie przez IMiGW. Pomiaru powyżej i poniżej składowiska miejskiego nie potwierdzają jego negatywnego wpływu na jakoś wód rzeki Pasłęki. W obu punktach pomiarowych uznano wody za odpowiadające II i I klasie czystości.

Podsumowanie

Wody powierzchniowe stanowią 1,5 % powierzchni miasta. Są to w większości wody objęte programem Natura 2000.

Już w poprzednich opracowaniach zwracano uwagę na konieczność zlokalizowania źródła zanieczyszczeń. Ostatnie przeprowadzone przez WIOŚ badania (2007) ustaliły, iż rzeka znajduje się w IV, a nawet V klasie czystości. Natomiast pomiary prowadzone przez IMiGW, porównujące badania w dwóch przekrojach rzeki Pasłęki, przed i za ujściem ścieków ze składowiska odpadów przekonują, że nie ma ono wpływu na jakość tych wód. W związku z powyższym zwraca się uwagę na konieczność jednoznacznego ustalenia wpływu obu potencjalnych źródeł na jakość wód rzeki Pasłęki.

Wody podziemne

Zasoby

Na terenie miasta woda podziemna wykorzystywana jest głównie dla celów komunalnych, z mniejszym stopniem przez rolnictwo i leśnictwo, w znikomej ilości na cele przemysłowe. W powiecie braniewskim eksploatuje się przede wszystkim czwartorzędowe, jak również trzeciorzędowe i kredowe piętra wodonośne. W rejonie miasta Braniewa źródłem zaopatrzenia w wodę jest piętro trzeciorzędowe. Pierwsze zwierciadło wód podziemnych w północno-zachodniej części powiatu znajduje się już na poziomie 0-5 m.

W powiecie wydzielono jeden zbiornik wód podziemnych, zamknięty, typu porowego z utworami wodonośnymi pochodzącymi z okresu czwartorzędu, wymagający szczególnej ochrony "Zbiornik międzymorenowy Dąbrowa" (GZWP - 201). Brak danych na temat występowania podobnego zbiornika na terenie miasta.

W północno zachodniej części województwa (Frombork, Braniewo, Pasłęk) odkryto wody mineralne, chlorkowo-sodowe, jednak ze względu na głębokość ich zalegania (0,7-1,5 km) możliwość pozyskiwania wymagałby przeprowadzenia bliższego rozeznania przez zainteresowany podmiot.

Jeżeli chodzi o wody geotermalne, mogące stanowić częściowo odnawialne ekologiczne źródło energii na terenie powiatu są jeszcze słabo rozpoznane. Temperatura wód występujących w skałach osadowych może wynosić 60-80°C, jednak ze względu na znikomą ilość informacji, zagadnienie to wymaga głębszej analizy i rozpoznania ewentualnie w kolejnych opracowaniach.

Z miejscowości Rogity, znajdującej się 3 km od miasta, z głębokości poniżej 30m, pobierana jest woda na potrzeby Braniewa. Eksploatowane są tam 4 studnie głębinowe, oraz ujęcie (jedna studnia) i przepompownię w Braniewie. Maksymalna wydajność studni wynosi 770 m³/h. Studnie pracują przemiennie na potrzeby miasta oraz okolicznych miejscowości. Według pozwolenia wodno - prawnego przedsiębiorstwo Wodociągi Miejskie Sp. z o.o. może w ciągu doby pobierać z ujęć 5500 m³ wody dla miasta oraz 350 m³ wody dla okolicznych wsi. Aktualny dobowy pobór wody waha się w granicach od 960 do 4800 m³.

Ponadto, w okresie czynnej działalności korzystano z ujęcia wód podziemnych na terenie byłego obecnie browaru. W chwili obecnej, z uwagi na nieprzewodzenie na tym obszarze jakiegokolwiek działalności, ujęcie jest użytkowane symbolicznie.

Tabela 2.

Pobór wód podziemnych z ujęcia na terenie byłego browaru

Rok	Ilość pobranej wody [m ³]	Cele
2007	63 071	- produkcyjne

		- bytowe
2008	3 746	- produkcyjne (do maja)
		- bytowe
2009 (I półrocze)	1 856	- utrzymanie sprawności technologicznej
		- bytowe

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z Urzędu Miasta Braniewo

Zagrożenie

Obecnie pobierana woda spełnia wszelkie wymagania, nie jest bezpośrednio narażona na zanieczyszczenia, nie wolno jednak takiej możliwości wykluczyć, zwłaszcza z uwagi na fakt, iż złoża wodonośne występują na terenie sąsiedniej gminy, a więc wpływ na możliwość ograniczania zanieczyszczeń ze strony miasta jest ograniczony.

W ostatnich latach na obszarze powiatu nie był prowadzony monitoring diagnostyczny wód podziemnych. Jakość wód badana w punkcie 102 krajowego monitoringu wód wgłębnych trzeciorzędowych w miejscowości Zawierz, w 2000 i 2001 roku wskazywała na najwyższą I klasę jakości. Natomiast wyniki z gminy Braniewo miejscowości Rogity, w punkcie 32 dotyczące wód wgłębnych czwartorzędowych wykazały klasę Ib wysokiej jakości (2000), i III klasę niskiej jakości w roku 2001, ze względu na zawartość azotynów. W roku 2002 jakość wód znów wykazała klasę Ib.

Podsumowanie

Na terenie miasta nie występuje Główny Zbiornik Wody Podziemnej. Wody podziemne na potrzeby miasta są pobierane z ujęcia w Rogitach, z głębokości poniżej 30m. Wody spełniają wszelkie oczekiwane normy jakościowe.

W rejonie miasta występują, atrakcyjne na tle województwa, zasoby wód geotermalnych i mineralnych, które być może w przyszłości doczekają się bliższego rozpoznania i eksploatacji.

Wykonany jest „Projekt prac geologicznych dla ustalenia zasobów dyspozycyjnych wód podziemnych części zlewni Zalewu Wiślanego - zlewnia Baudy oraz zlewnia Pasłęki”.

4. Racjonalne użytkowanie zasobów naturalnych.

4.1. Racjonalizacja zużycia materiałów i energii.

Wobec kurczenia się zasobów naturalnych, zmniejszającej się dostępności surowców i rosnących kosztów ich pozyskania, zwraca się coraz częściej uwagę na zmniejszanie zużycia wody, materiałów i energii w bytowaniu człowieka, rolnictwie i procesach produkcyjnych.

W II Polityce ekologicznej Państwa racjonalne zużycie wody i energii zakłada:

- zmniejszenie wodochłonności produkcji o 50 % w stosunku do stanu w 1990 roku (w przeliczeniu na PKB i wartość sprzedaną w przemyśle);
- ograniczenie materiałochłonności produkcji o 50 % w stosunku do 1990 r. w taki sposób, aby uzyskać co najmniej średnie wielkości dla państw OECD (w przeliczeniu na jednostkę produkcji, wartość produkcji lub PKB);
- ograniczenie zużycia energii o 50 % w stosunku do 1990 r. i 25 % w stosunku do 2000 r. (w przeliczeniu na jednostkę produkcji, wartość produkcji lub PKB);
- dwukrotne zwiększenie udziału odzyskiwanych i ponownie wykorzystywanych w procesach produkcyjnych odpadów przemysłowych w porównaniu ze stanem z 1990r.;
- odzyskanie i powtórne wykorzystanie co najmniej 50 % papieru i szkła z odpadów komunalnych;

- pełna (100 %) likwidacja zrzutów ścieków nieoczyszczonych z miast i zakładów przemysłowych;
- zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych do wód powierzchniowych, w stosunku do stanu z 1990 r., z przemysłu o 50 %, z gospodarki komunalnej (na terenie miast i osiedli wiejskich) o 30 % i ze spływu powierzchniowego - również o 30 %;
- ograniczenie emisji pyłów o 75 %, dwutlenku siarki o 56 %, tlenków azotu o 31 %, niemetanowych lotnych związków organicznych o 4 % i amoniaku o 8 % w stosunku do stanu w 1990 r.

Natomiast w nowszym dokumencie, z 2008 roku, „Polityce ekologicznej państwa na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011-2014” ustalone zostały następujące ważniejsze limity krajowe, związane z racjonalnym wykorzystaniem zasobów naturalnych i poprawą stanu środowiska:

- zwiększenie efektywności energetycznej gospodarki, zaoszczędzenie 9 % energii finalnej w ciągu 9 lat, do roku 2017,
- osiągnięcie 7,5 % udziału energii wytwarzanej ze źródeł odnawialnych zarówno w bilansie zużycia energii pierwotnej w 2010 r., jak i takiego samego udziału tych źródeł w produkcji energii elektrycznej, utrzymanie tego udziału na poziomie nie niższym w latach 2011-2014, przy przewidywanym wzroście konsumpcji energii elektrycznej w Polsce,
- uzyskanie 5,75 % udziału biokomponentów w zużyciu paliw płynnych w transporcie w 2010 r.,
- redukcja emisji z obiektów energetycznego spalania w kierunku pułapów emisyjnych określonych w Traktacie Akcesyjnym,
- zmniejszenie ilości wszystkich odpadów kierowanych na składowiska odpadów, w tym w szczególności doprowadzenie do sytuacji, że w 2013 roku nie będzie składowanych odpadów komunalnych ulegających biodegradacji w ilości większej niż 50 % masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.,
- zamknięcie do końca 2009 roku wszystkich krajowych składowisk niespełniających standardów Unii Europejskiej,
- całkowite wyeliminowanie i unieszkodliwienie PCB do 2010 r.

4.2. Odnawialne źródła energii.

Zasoby

Odnawialne źródła energii to źródła wykorzystujące w procesie przetwarzania niezakumulowaną energię w rozmaitych postaciach, w szczególności energię rzek, wiatru, biomasy, oraz energię promieniowania słonecznego. Mają tę szczególną właściwość, że nie zużywają się w procesie ich użytkowania, a ich wykorzystanie nie zubaża przyszłych pokoleń w zasoby energetyczne i walory środowiska naturalnego.

W powiecie braniewskim podstawowymi źródłami energii odnawialnej są energia wody i biomasa. Energia biogazu, wiatru, słoneczna oraz geotermalna mają znaczenie marginalne lub nie są wykorzystywane w ogóle. Braniewo posiada małą elektrownię wodną (MEW) na rzece Pasłęce o mocy poniżej 5MW.

Istnieje też biogazownia o mocy 1,2 MW, na składowisku odpadów, która w założeniu miała odzyskiwać energię z biogazu pobieranego ze zwalów, jednak obecnie ze względu na zmianę struktury odpadów przy braku sortowni, ilość gazu jest tak mała, iż eksploatacja całej instalacji okazuje się być nieopłacalna.

Zagrożenie

W dobie kryzysu gospodarczego oraz globalnego wyczerpywania nieodnawialnych zasobów energetycznych zastosowanie odnawialnych źródeł energii zyskuje na znaczeniu. Jak we wszystkich kierunkach należy jedną kierować się zasadą zrównoważonego rozwoju, ponieważ przy wykorzystaniu tego typu źródeł można również zauważyć negatywny wpływ na środowisko. Można tu przytoczyć m.in. uwalnianie pyłów i SO₂ w czasie spalania biomasy, zaburzenie krajobrazu, hałas i zagrożenia dla ptactwa związane ze stawianiem elektrowni wiatrowych itp.

Podsumowanie

Obecnie na terenie miasta wykorzystywana jest energia odnawialna poprzez niewielką elektrownię wodną. Warunki do rozpowszechniania pozyskiwania energii z innych odnawialnych źródeł (energia wiatru, energia słoneczna) są korzystne, jednak z uwagi na zurbanizowany charakter miasta tworzenie tego typu instalacji nie jest wskazane.

W „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Braniewo” przewiduje się lokalizację elektrowni wiatrowych na terenach rolnych w strefie nadzalewowej.

5. Wpływ człowieka na środowisko, poprawa jakości środowiska oraz bezpieczeństwa ekologicznego.

Wpływ działalności człowieka na środowisko, głównie negatywny, ma miejsce już od stuleci, poprzez zanieczyszczenia wód, powietrza, degradację gleby, destrukcję gatunków itp.

W mieście Braniewo największe znaczenie może mieć w tej kwestii zanieczyszczenie powietrza. Liczne formy ochrony przyrody w mieście i najbliższej okolicy mogą pomóc w utrzymaniu terenu w czystości. Ponadto ograniczenie w zakresie emisji do środowiska wynikają z ustawy Prawo Ochrony Środowiska (tekst jednolity Dz. U 2008 Nr 25, poz. 150 z późn. zm.) oraz cyklicznych rozporządzeń w sprawie opłat z gospodarcze korzystanie ze środowiska.

5.1. Zanieczyszczenia powietrza.

Zanieczyszczenie to emisja, która może być szkodliwa dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska, powodować szkodę w dobrach materialnych, pogarszać walory estetyczne lub kolidować z innymi, uzasadnionymi sposobami korzystania ze środowiska (ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska - tekst jednolity Dz. U 2008 Nr 25, poz. 150 z późn. zm.).

W mieście Braniewo w chwili tworzenia opracowania brak większych zakładów przemysłowych mogących emitować znaczące ilości szkodliwych substancji czy pyłów do powietrza atmosferycznego. Głównymi źródłami tego typu zanieczyszczeń są obecnie dwie kotłownie miejskie, należące do Miejskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej, zlokalizowane przy ul. Stefczyka i ul. Kościelnej. Pokrywają one niemal 80 % potrzeb ciepłych miasta.

Tabela 3.

Parametry kotłów wykorzystywanych w energetyce ciepłej w Braniewie

Dane techniczne					
Lp.	Lokalizacja emitora	Zastosowanie produkowanej energii	Typ kotła	Stosowane paliwo	Moc urządzeń grzewczych
1.	ul. Kościelna	gorąca woda	6x WCO-80	miel węglowy	6x2,5 MW = 15MW
2.	ul. Stefczyka	gorąca woda	2x WR-7,5	miel węglowy	2 x 7,5 x 4,187/3,6 = 17,45 MW
		para technologiczna	2x WR-5		2 x 5 x 4,187/3,6 = 11,63 MW
			2x CR-1,25		2 x 1,25 x 4,187/3,6 = 2,91 MW
SUMA					46,99 MW

Źródło: Strategia Rozwoju Miasta Braniewa do 2020 roku

Tabela 4.

Stosowane w kotłowniach MPEC urządzenia ograniczające emisję zanieczyszczeń

Lp.	Adres	Rodzaj kotła	Rodzaj urządzenia ograniczającego emisję
1	Braniewo ul. Stefczyka	kocioł parowy CR-1,25P	bateria cyklonów 85 %
2	Braniewo ul. Stefczyka	kocioł parowy CR-1,25L	bateria cyklonów 85 %
3	Braniewo ul. Stefczyka	kocioł wodny WR-5P	bateria cyklonów 85 %
4	Braniewo ul. Stefczyka	kocioł wodny WR-5L	zawirówyacz 60 %
5	Braniewo ul. Stefczyka	kocioł wodny WR-7,5P	zawirówyacz 60 %
6	Braniewo ul. Stefczyka	kocioł wodny CR-7,5L	zawirówyacz 60 %
7	Braniewo ul. Kościelna	kocioł wodny WCO-80 Nr 1	multicyklon+ bateria cyklonu 92,1 %
8	Braniewo ul. Kościelna	kocioł wodny WCO-80 Nr 2	zawirówyacz 50,4 %
9	Braniewo ul. Kościelna	kocioł wodny WCO-80 Nr 3	multicyklon+ bateria cyklonu 92,1 %
10	Braniewo ul. Kościelna	kocioł wodny WCO-80 Nr 4	zawirówyacz 50,4 %
11	Braniewo ul. Kościelna	kocioł wodny WCO-80 Nr 5	zawirówyacz 50,4 %
12	Braniewo ul. Kościelna	kocioł wodny WCO-80 Nr 6	multicyklon+ bateria cyklonu 92,1 %

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z Urzędu Miasta Braniewo i MPEC

Tabela 5.

Emisja zanieczyszczeń powietrza z kotłowni MPEC w 2007 roku

Rodzaj zanieczyszczenia	Emisja [kg]		
	Ciepłownia nr 2 "STEF CZYK"	Ciepłownia nr 1 "KOŚCIELNA"	łącznie
SO ₂	76631,10	21284,46	97915,56
NO ₂	52083,22	9683,26	61766,48
CO	79934,35	6566,57	86500,92
CO ₂	23990577,16	6053822,06	30044399,22
Pył	101570,24	3963,11	105533,35
Sadza	604,15	1021,68	1625,83
B/a/P	18,54	13,03	31,57

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z Urzędu Miasta Braniewo i MPEC

Ważnym źródłem emisji zanieczyszczeń powietrza w mieście mogą być również mniejsze kotłownie lokale, indywidualne paleniska domowe, jak również niewielkie źródła mocy cieplnej należące do drobnych podmiotów gospodarczych. Emisja tego typu stwarza poważne zagrożenie, gdyż znajduje się praktycznie poza kontrolą, dodatkowo może być bardzo uciążliwa w czasie niesprzyjających warunków atmosferycznych. Spalany jest tu opał niskiej jakości, często niecałkowicie, jak również inne materiały, w tym odpady, często tworzywa sztuczne itp.

Kolejnym znaczącym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest rozwijająca się komunikacja, głównie transport samochodowy. Ruch kolejowy w mieście jest znikomy, dlatego nie stanowi zagrożenia. Miasto znajduje się w pobliżu zmodernizowanej drogi międzynarodowej 22 Kaliningrad-Berlin, jednak w odległości zapewniającej nieznaczny jej wpływ na jakość powietrza w mieście. Emisja tego typu może być uciążliwa szczególnie w okresie letnim.

Podsumowując można stwierdzić, iż stan powietrza w mieście jest zadowalający. Mimo, iż emisja z przemysłu i komunikacji nie stanowi zagrożenia, niebezpieczeństwo występuje ze strony spalania węgla przez największe kotłownie w mieście. Ponadto dodatkowo ciepło pozyskiwane jest z lokalnych kotłowni (olejowych) oraz indywidualnych palenisk domowych, bez urządzeń redukujących zanieczyszczenia i często poza kontrolą. W ostatnim czasie nie przeprowadzono badań kontrolnych czystości powietrza na terenie miasta Braniewo, jednak na podstawie danych wojewódzkich oraz ze względu na brak obecności większych zakładów przemysłowych można generalnie założyć, iż jakość powietrza jest dobra.

5.2. Hałas.

Hałas to specyficzny czynnik zaliczany do zanieczyszczeń powietrza, uciążliwy ze względu na powszechność jego występowania oraz czas oddziaływania. Klimat akustyczny stanowi o jakości środowiska, atrakcyjności krajobrazu.

W rozumieniu Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U 2008 Nr 25, poz. 150 z późn. zm.) hałasem nazywa się dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16 000 Hz.

Hałas podzielić można ze względu na źródło emisji na:

- przemysłowy - emitowany przez instalacje i urządzenia przemysłowe;
- komunikacyjny - emitowany przez środki transportu, głównie pojazdy drogowe, ale również pociągi czy samoloty (często hałas lotniczy wyodrębnia się, ze względu na wysokie natężenie dźwięków przy chwilowych narażeniach).

Z uwagi na fakt, iż na terenie miasta brak dużych zakładów przemysłowych, mogących emitować hałas zagrażający zdrowiu ludzi czy wartościom środowiskowym większe zagrożenie w tym zakresie stwarzać może hałas związany z komunikacją, głównie związaną z transportem samochodowym, w mniejszym stopniu kolejowym (przez miasto przebiega trasa kolejowa, jednak jest użytkowana kilka razy w ciągu dnia, głównie w okresie wakacyjnym). Jednak są to tylko teoretyczne rozważania; na podstawie zwiększającego się natężenia ruchu, z powodu uciążliwej stale ilości środków transportu, zwłaszcza o obniżonej jakości, a więc również emitujących więcej hałasu, można wnioskować iż sytuacja uległa pogorszeniu. Od roku 2004 zjawisko to nie było jednak badane. Przeprowadzono wówczas pomiary w przedziale czasowym reprezentatywnym dla pory dziennej od 9⁰⁰ do 14⁰⁰, w czterech punktach miasta. W rejonie Braniewa dopuszczalny poziom hałasu wynosi 60 dB, natomiast pomiary wykazały jego przekroczenie o ok. 10-15 dB (15-25 %). Ponieważ są to wyniki sprzed kilku lat, w ciągu których ilość i jakość poruszających się po drogach pojazdów uległa znacznej zmianie, aby mieć prawdziwy obraz sytuacji należałoby zaktualizować powyższe pomiary. Z pewnością poprawić jakość klimatu akustycznego w mieście można poprzez naprawę powierzchni dróg, zastosowanie zieleni izolacyjnej, eliminację z dróg pojazdów źle skonstruowanych czy wyeksploatowanych. Działania te są jednak trudne do zrealizowania i bardzo kosztowne. Być może wpływ na poprawę jakości środowiska pod względem hałasu miała modernizacja drogi nr 22 tzw. „berlinki”, odciążającej miasto.

Hałas przemysłowy nie stanowi w mieście większego zagrożenia, mogą występować niewielkie lokalne jego

źródła. Są one na bieżąco kontrolowane przez odpowiednie organy (WIOŚ).

Reasumując należy pamiętać o hałasie jako specyficznym czynniku, powszechnie występującym i stanowiącym o niższej jakości środowiska. Na terenie Braniewa element ten nie stanowi większego problemu, jednak zaleca się zwrócenie uwagi na działania zapobiegające wzrostowi jego wartości. Największe zagrożenie stanowi tu hałas komunikacyjny, głównie związany z transportem samochodowym, jednak metody jego zmniejszania są kosztowne i niełatwe w bezpośredniej realizacji. Niewielkie istniejące źródła przemysłowe są pod stałą kontrolą odpowiednich organów ochrony środowiska. W kolejnej aktualizacji „Programu...” należałoby zwrócić uwagę na rozwiązanie tego problemu.

5.3. Promieniowanie.

Wśród zidentyfikowanych, szkodliwych dla środowiska, rodzajów promieniowania powodowanego przez działalność człowieka, można wyróżnić:

- promieniowanie jonizujące, pojawiające się w wyniku użytkowania zarówno wzbogaconych, jak i naturalnych substancji promieniotwórczych w energetyce jądrowej, ochronie zdrowia, przemyśle, badaniach naukowych; rejestr promieniowania jonizującego prowadzi Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Olsztynie;
- promieniowanie niejonizujące, pojawiające się wokół linii energetycznych wysokiego napięcia, radiostacji, pracujących silników elektrycznych oraz instalacji przemysłowych, urządzeń łączności, domowego sprzętu elektrycznego, elektronicznego itp.

Promieniowanie jonizujące

Poza naturalnymi źródłami tego promieniowania pochodzić może na terenie Braniewa z dwóch źródeł sztucznych, jakimi są aparaty rentgenowskie w zakładach opieki zdrowotnej. Są one odpowiednio zabezpieczone i monitorowane. Koordynację i nadzór nad kontrolą zagrożenia radiologicznego i skażeń promieniotwórczych, prowadzoną przez szereg placówek, sprawuje Prezes Państwowej Agencji Atomistyki.

Promieniowanie niejonizujące

Największe oddziaływanie w postaci promieniowania niejonizującego wykazują linie elektroenergetyczne wysokich napięć. Ich występowanie wymaga określenia stref ochronnych, zależnych od natężenia pola elektrycznego. Pod liniami o napięciu 110-400 kV może występować II strefa ochronna z zakazem lokalizacji budynków mieszkalnych.

Aktualnie na terenie miasta występuje linia elektroenergetyczna o napięciu 110 kV oraz stacja GPZ 110/15 kV. Znaczącym źródłem promieniowania są również stacje bazowe telefonii komórkowych (rozsiewacze, paraboliczne anteny linii radiowych), jednak odpowiednie parametry masztu i pracy anteny zapobiegają negatywnemu wpływowi tych obiektów na ludzi. Na terenie miasta istnieje jedna stacja telefonii komórkowej, umieszczona na obiekcie sakralnym.

Podsumowując, intensywny rozwój źródeł pól elektromagnetycznych powoduje ogólny wzrost poziomu tła promieniowania elektromagnetycznego w środowisku oraz podwyższanie się liczby i powierzchni obszarów o podwyższonym poziomie natężenia promieniowania. Dotychczasowy wzrost poziomu tła elektromagnetycznego nie zwiększył na tyle istotnie, aby mógł stanowić zagrożenie

dla środowiska i ludności. Ze względu na szybki rozwój infrastruktury przekazywania informacji opartej na technikach radiowych pociąga za sobą dalszy wzrost natężenia pól elektromagnetycznych wielkiej częstotliwości.

Na terenie miasta nie były wykonywane pomiary poziomu pól elektromagnetycznych.

5.4. Gospodarka odpadami.

Gospodarka odpadami dotycząca terenu miast Braniewa została szczegółowo przedstawiona w Planie Gospodarki Odpadami miasta Braniewa na lata 2008-2011.

Odpady komunalne

Na terenie miasta Braniewa odbiorem odpadów komunalnych przed odpowiednie podmioty objętych jest niemal 100 % mieszkańców. 100 % skontrolowanych właścicieli nieruchomości posiada aktualne i odpowiednie umowy na odbiór odpadów przez upoważnione firmy.

W 2007 roku na składowisko miejskie trafiło 7159,68 Mg odpadów komunalnych.

Nie odnotowano występowania nielegalnych wysypisk odpadów komunalnych na terenie miasta.

W Braniewie z powodzeniem funkcjonuje system selektywnej zbiórki odpadów, wyodrębniający ze strumienia odpadów komunalnych makulaturę, tworzywa sztuczne, szkło i drobny złom. System opiera się na dwóch rodzajach pojemników 1100l w zabudowie wielorodzinnej oraz systemie workowym w zabudowie jednorodzinnej. W 2007 roku zebrano w ten sposób:

- 3,1 Mg makulatury,
- 23,62 Mg tworzyw sztucznych,
- 54,95 Mg szkła.

Planuje się również wprowadzenie systemu zachęcającego do eliminowania i minimalizacji ilości odpadów biodegradowalnych w ogólnym strumieniu odpadów trafiających na składowisko.

Na terenie miasta funkcjonuje składowisko odpadów, zlokalizowane przy ul. Stefczyka, należące do Miejskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Braniewie. Istnieje od roku 1975, w wyniku modernizacji w roku 1995 zostało gruntownie zmienione. Zajmuje powierzchnię 21 ha, a jego pojemność całkowita szacowana jest na 300 tys. m³. W 2006 roku możliwości deponowania odpadów zostały wykorzystane w 37 % (95 % części urządzonej). W tej chwili eksploatowane są dwie z dziesięciu kwater, osiem pozostałych zostało wstrzymanych z eksploatacji. Składowane są tu przede wszystkim odpady komunalne - z grupy 20, jak również, łącznie, odpady z grup 02 -, 03 -, 04 -, 15 -, 16 -, 17 - .

Do prowadzenia odzysku w postaci tworzenia warstw przesypowych zostały dopuszczone odpady o kodach 19 08 02, 03 01 05, 10 01 99 (ziemia, gruz, odpady z oczyszczania ulic i placów, popioły paleniskowe), natomiast do recyklingu 15 01 - odpady opakowaniowe, 19 12 - odpady z mechanicznej obróbki (sortowania) innych odpadów.

Składowisko w Braniewie jest najnowocześniejszym w powiecie. Posiada dobrą izolację podłoża (gлина, folia), drenaż odprowadzający odcieki, a przede wszystkim instalację do odzysku energii. Odcieki są gromadzone w zbiorniku o pojemności 40,6 m³ i rozsącane w zdeponowanych złożach, a nadmiar wywożony do stacji zlewnej w oczyszczalni ścieków. Składowisko znajduje się w odległości ok. 1 km do najbliższych zabudowań,

zabezpieczone płotem i 10-metrowej szerokości pasem zieleni, posiada instalację piezometrów. Na terenie składowiska działa spycharka oraz ciągnik gaśnicowy. Składowisko zaopatrzone jest w wagę i brodzik dezynfekcyjny zapobiegający wywożeniu zanieczyszczeń i drobnoustrojów z terenu składowiska. Prowadzony na bieżąco monitoring wód odciekowych, podziemnych, gazu składowiskowego nie wykazują negatywnego wpływu składowiska na środowisko naturalne.

Odpady niebezpieczne

Odpady niebezpieczne na terenie Braniewa mogą pochodzić z podmiotów produkcyjnych i usługowych, ale również znajdować się mogą w strumieniu odpadów komunalnych. Podmioty prowadzące działalność związaną z wytwarzaniem odpadów niebezpiecznych prowadzą we własnym zakresie zbiórkę i przekazują je odpowiednim firmom obierającym. Ilość tych odpadów jest trudna do oszacowania ze względu na brak danych. W celu wyeliminowania odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych prowadzona jest selektywna zbiórka baterii oraz planowana jest zbiórka przeterminowanych leków (zakupione pojemniki).

Na terenie miasta nie występują mogilniki ani inne miejsca deponowania odpadów niebezpiecznych.

Na obszarze Braniewa w procesie wstępnej uproszczonej inwentaryzacji odnaleziono 462,4 Mg wyrobów azbestowych, głównie pokryć dachowych, wymagających usunięcia. Szczegółowy plan zawarto w Programie usuwania azbestu dla Miasta Braniewa na lata 2008-2011.

Odpady przemysłowe

Ze względu na brak występowania na terenie miasta większych zakładów przemysłowych odpady pochodzące z tego typu procesów nie stanowią większego zagrożenia. Brak jest również odpowiedniej ilości wiarygodnych danych na temat ilości odpadów wytwarzanych przez podmioty gospodarcze.

Jednocześnie brak zaobserwowanych i zgłaszanych nieprawidłowości w tym zakresie.

Komunalne osady ściekowe

Komunalne osady ściekowe wytworzone w oczyszczalni ścieków są deponowane na terenach zarządzanych przez Wodociągi Miejskie na składowisku miejskim w Braniewie i wykorzystywane do rekultywacji przyległych terenów popoligonowych. Trwają końcowe prace związane z budową kompostowni na terenie oczyszczalni, która miałaby odciążać składowisko od początku roku 2010; wówczas osady planuje się wykorzystać do celów przyrodniczych na plantacjach wierzby energetycznej. W 2007 roku w oczyszczalni miejskiej powstało 2914,62 Mg osadów uwodnionych, co daje 484,92 Mg suchej masy osadów ściekowych.

Podsumowując, można stwierdzić, iż gospodarka odpadami na terenie miasta jest prowadzona poprawnie. Nie widać szczególnie uciążliwych czy zagrażających środowisku wytwórców odpadów. Rozwija się system selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Niepokój budzi sytuacja formalno-prawna składowiska miejskiego, w przypadku jego zamknięcia konieczne byłoby wożenie odpadów do najbliższego składowiska w Elblągu (ok. 40km od Braniewa) jako jednego z trzech na terenie powiatu branych pod uwagę przy podziale na rejony gospodarki odpadami i zakłady zagospodarowania odpadów. Planuje się jednak jego modernizację oraz

prowadzi budowę kompostowni na osady ściekowe na terenie oczyszczalni.

5.5. Gospodarka wodno-ściekowa.

Gospodarka wodna

Według PPOŚ oszacowane zasoby dyspozycyjne słodkich wód podziemnych dla obszaru powiatu braniewskiego wynoszą 8,03 tys. m³/h, tj. 192,726 tys. m³/dobę, a zasoby eksploatacyjne zwykłych wód podziemnych, oszacowane wg modułu równego 5,86 m³/h/km², wynoszą 7,06 tys. m³/h, tj. 169,4 tys. m³/dobę. Średni pobór wody w powiecie osiąga więc niecałe 13 % zasobów wody. Powiat braniewski posiada znaczne rezerwy zasobów wodnych możliwych do wykorzystania.

Większość ujęć eksploatuje wody z warstw czwartorzędowych. Gospodarowanie wodami podziemnymi jest realizowane głównie poprzez system pozwoleń wodno-prawnych opierających się na udokumentowanych zasobach eksploatacyjnych.

Miasto Braniewo posiada ujęcie wody w Rogitach, 3 km od Braniewa, na którym eksploatowane są 4 studnie głębinowe, oraz ujęcie (jedna studnia) i przepompownie w Braniewie. Zapewniają one maksymalną wydajność studni 770 m³/h. Studnie pracują przemiennie na potrzeby miasta oraz okolicznych miejscowości, zapewniając wodę na cele komunalne i przemysłowe. Według pozwolenia wodno - prawnego Wodociągi Miejskie Sp. z o.o. mogą w ciągu doby pobierać z ujęć 5500 m³ wody dla miasta oraz 350 m³ wody dla okolicznych wsi. Rzeczywisty dobowy pobór wody waha się w granicach od 960 do 4800 m³ (16-82 % możliwości). Istniejące urządzenia Przepompowni Wody Pitnej przy ul. Szkolnej w Braniewie umożliwiają całkowite pokrycie obecnych i przewidywanych potrzeb miasta oraz zaopatrzenie systemów wodociągowych gminy Braniewo. Woda uzdatniana jest metodą uzdatniania wgłębnego w warstwie wodonośnej. System dystrybucji wody w mieście Braniewo stanowi 33,5 km sieci magistralnych i rozdzielczych, a wraz z przyłączami ponad 51 km przewodów. Braniewo posiada najwyższy wskaźnik gęstości sieci wodociągowej w powiecie wynoszący 308,6 km/100 km².

Poza ujęciami administrowanymi przez Wodociągi Miejskie Sp. z o.o. w Braniewie istnieją ujęcia wody należące do innych podmiotów m.in. wspomniane wcześniej ujęcie na terenie byłego browaru.

W 2006 na potrzeby miasta Braniewa zużyto 1057 dam³ wody, 584,0 dam³ w gospodarstwach domowych i 817 dam³ do eksploatacji sieci wodociągowej (wg PPOŚ).

Mając na uwadze poprawę parametrów fizykochemicznych wody podawanej dla odbiorców, konieczne jest inwestowanie w uruchomienie SUW jako II stopnia uzdatniania wody. Ponadto planuje się także renowację przedwojennych zbiorników wody, modernizację części pompowej SUW w Rogitach, polegającą na zwiększeniu możliwości podaży wody do tak zwanego „wodociągu grupowego” zasilającego część gminy Braniewo. Najstarsze rurociągi, zbudowane z rur żeliwnych oraz istniejące jeszcze stare przyłącza stalowe, zwłaszcza ołowiane, planuje się w najbliższym czasie wymienić, a mniej „zarośnięte” wyczyścić metodą hydrokinetyczną lub uszczelnić w sposób bezodkrywkowy.

Gospodarka ściekowa

Miasto posiada kanalizację rozdzielczą, gdzie wody opadowe kierowane są do rzeki Pasłęki, natomiast ścieki komunalne trafiają do oczyszczalni ścieków. Przyjmuje

się, iż niemal 100 % mieszkańców może korzystać z sieci kanalizacyjnej, ponadto do sieci miejskiej włączone są również kanalizacje tłoczne obsługujące część gminy wiejskiej Braniewo (ok. 2000 mieszkańców).

Na terenie miasta zlokalizowana jest oczyszczalnia ścieków, mechaniczno-biologiczna z podwyższonym usuwaniem biogenów, oddana do użytku w 1996 roku. Zaprojektowana przepustowość 12.000 m³/d została ograniczona pozwoleniem wodno - prawnym do 10.000 m³/d. W ciągu doby spływa tu średnio 3.500 m³ ścieków. Radykalne zmniejszenie ilości ścieków wynika z likwidacji największych zakładów przemysłowych miasta (browar, garbarnia). Oprócz ścieków spływających do oczyszczalni grawitacyjnie przez kolektory, część dowożona jest wozami asenizacyjnymi, z obszarów nieposiadających kanalizacji i wlewana poprzez punkt zlewny, który nie spełnia wymagań określonych przepisami (brak hermetyzacji i opomiarowania).

Ponieważ stan kanalizacji sanitarnej określa się jako zły, w okresie długotrwałych opadów ma miejsce przenikanie płytkich wód podziemnych do tej kanalizacji do tego stopnia, iż obciążenie hydrauliczne oczyszczalni ścieków może wzrastać nawet dwukrotnie. Szczególnie zły jest stan techniczny kolektorów doprowadzających ścieki do oczyszczalni, położonych w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki Pasłęki (kolektory w ulicach Konarskiego, Wiejskiej, 9-go Maja, Przemysłowej, Wodnej, Nadbrzeżnej).

Osady ściekowe powstałe w procesie oczyszczania ścieków, nie są poddawane zabiegom mineralizacji na terenie oczyszczalni, ich unieszkodliwianie przeniesione jest na wysypisko odpadów komunalnych. W czasie tworzenia opracowania na terenie oczyszczalni trwała budowa kompostowni na osady ściekowe, co w przyszłości może odciążyć składowisko miejskie oraz wpłynąć na racjonalizację gospodarki tymi odpadami.

Ilość ścieków odprowadzonych do wód lub do ziemi przez zakłady przemysłowe na terenie miasta w 2007 roku wyniosła 866 dm³ (PPOŚ).

Sieć kanalizacji deszczowej na terenie Braniewa odprowadza wody opadowe bezpośrednio do rzeki Pasłęki. Brak jest szczegółowych danych na temat długości i stanu sieci. Urządzeniami oczyszczającymi są separatory i odstożniki pozostające we władaniu samorządu.

Reasumując, pomimo spełniania w chwili obecnej wszelkich wymagań, ze względu na przestarzałe elementy infrastruktury, jak również w ślad za zmianą oczekiwanych parametrów dostarczanej wody oraz dopływających ścieków, koniecznością dostosowania się do coraz ostrzejszych norm oraz dostępu do coraz nowszych technologii ekologicznych, niezbędna wydaje się modernizacja infrastruktury gospodarki wodno-ściekowej na terenie miasta Braniewa.

5.6. Poważne awarie.

Zagrożenie ze strony niebezpiecznych związków chemicznych stanowią mogą podmioty, w których stosuje się, przetwarza lub magazynuje toksyczne środki przemysłowe, jak również transport toksycznych środków transportem samochodowym i kolejowym. Zagrożenia te są szczególnie istotne z punktu widzenia skutków, jakie mogą wywołać niekontrolowane emisje niebezpiecznych substancji chemicznych. Do najbardziej niebezpiecznych związków stosowanych w przemyśle i transporcie na terenie powiatu zaliczyć można chlor, PCB (polichlorodwufenyle), produkty ropopochodne oraz gaz propan-butan.

Na terenie miasta nie występują zakłady zaliczane, na podstawie rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 9 kwietnia 2002 r. w sprawie rodzajów i ilości substancji

niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. 2002 Nr 58, poz. 535 z późn. zm.), do zakładów o dużym lub zwiększonym ryzyku. Rejestr potencjalnych sprawców poważnej awarii prowadzi ponadto Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie.

Mimo to na terenie Braniewa dwa podmioty dysponują substancjami niebezpiecznymi w większych ilościach:

- Wodociąg Miejskie Sp. z o.o. w Braniewie - chlor w butlach 500kg;
- Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Braniewie - PCB 8 szt. kondensatorów

Należy więc wziąć pod uwagę możliwość wystąpienia potencjalnej szkody w ludziach i/lub środowisku.

5.7. Niszczenie warstwy ozonowej.

Niszczenie warstwy ozonowej prowadzi do zmniejszania się efektywności pochłaniania promieni ultrafioletowych (UV). W wyniku tego wszelkie organizmy żyjące na Ziemi są narażone na zwiększone promieniowanie ultrafioletowe, a jego nadmiar może doprowadzić do zakłócenia równowagi całych ekosystemów.

Gazami wywierającymi w największym stopniu niszczący wpływ na warstwę ozonową są freony (CFCs), halony oraz tlenki azotu.

Polska nigdy nie produkowała żadnych substancji kontrolowanych, ale je importowała.

Na podstawie Konwencji Wiedeńskiej, w sprawie ochrony warstwy ozonowej, której Polska jest stroną, zakazana jest produkcja freonów oraz import zagranicznych urządzeń chłodzących zawierających freony. W produkcji kosmetyków i dezodorantów nie są już właściwie stosowane freony, a zamiast nich używane są inne, nieszkodliwe dla środowiska gazy. Także nowoczesne lodówki, chłodziarki i instalacje klimatyzacyjne są urządzeniami bezfreonowymi.

Kwestiami do rozwiązania jawią się obecnie:

- odzysk substancji CFCs z produktów i wyposażenia, oraz ich eliminacji, tam gdzie jest to możliwe,
- zapewnienie odpowiednich działań chroniących środowisko podczas magazynowania substancji CFCs oraz postępowania z odzyskanymi CFCs,
- eliminacja substancji CFCs z produkcji aerozoli przeciwastmatycznych.

Nie jest to problem lokalny, ale raczej globalny. Jednak został zaadoptowany z "Programu..." powiatowego z uwagi na wysoką skalę problemu oraz działania, które mogą być podjęte również w skali gminy i miasta, związane z ochroną środowiska przed wspomnianymi substancjami podczas magazynowania, transportu i utylizacji odpadów mogących je zawierać (opakowania, odpady elektryczne, wielkogabarytowe).

5.8. Biotechnologia i organizmy genetycznie zmodyfikowane.

Stosunkowo nowym zagadnieniem jest genetyczne zanieczyszczenie środowiska, zagrażające w pierwszej kolejności bioróżnorodności. Dalsze skutki manipulacji z genomem nie są jeszcze znane, stąd częste obawy co do stosowności tego typu zabiegów.

W Polsce system bezpieczeństwa biologicznego opiera się na zasadach i normach obowiązujących na terenie Unii Europejskiej. Jego głównym celem jest

kontrola tworzenia i wykorzystywania organizmów genetycznie modyfikowanych (GMO) w ramach zamkniętego użycia, zamierzonego uwalniania do środowiska w celach eksperymentalnych oraz wprowadzania do obrotu. Ponieważ brak jednoznacznych wyników badań wskazujących brak możliwości spowodowania strat w różnorodności biologicznej, Polska opowiada się przeciwko innym formom wykorzystywania GMO. Dotyczy to zwłaszcza eksperymentów polowych polegających na zamierzonym uwolnieniu do środowiska, wprowadzania do obrotu oraz prowadzenia upraw genetycznie zmodyfikowanych roślin.

Z uwagi na urbanistyczny charakter gminy zanieczyszczenie tego typu nie powinno stanowić zagrożenia. Jest to jednak problem szerszy, wręcz globalny, coraz częściej znaczący, dlatego nie mogło zabraknąć jego sygnalizacji w niniejszym dokumencie.

5.9. Monitoring środowiska.

System pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i udostępniania danych tworzy Państwowy Monitoring Środowiska. Jest to więc podstawowe źródło informacji o stanie wszystkich elementów środowiska. PMŚ utworzony został ustawą o Inspekcji Ochrony Środowiska w 1991 roku. Koordynatorem PMŚ jest Główny Inspektor Ochrony Środowiska.

Celem PMŚ jest systematyczne informowanie organów administracji i społeczeństwa o:

- jakości elementów przyrodniczych, dotrzymywaniu standardów jakości środowiska określonych przepisami oraz obszarach występowania przekroczeń tych standardów,
- występujących zmianach jakości elementów przyrodniczych i przyczynach tych zmian, w tym powiązaniach przyczynowo-skutkowych występujących pomiędzy emisjami i stanem elementów przyrodniczych.

Informacje pochodzące z systemu wykorzystywane są przez jednostki administracji rządowej i samorządowej m.in. w celu monitorowania skuteczności przeprowadzanych działań w zakresie ochrony środowiska, zarządzania środowiskiem i jego zasobami oraz pośrednio obsługi zobowiązań międzynarodowych.

System PMŚ składa się z kilku bloków, wyróżnianych na podstawie zakresu i funkcji przeprowadzanych badań, a są to:

- jakość środowiska (pomiarów, badania w ramach 11 podsystemów dzielących środowisko na elementy t.j. wody, powietrze, gleby, itd.);
- emisje (gromadzenie danych o ładunkach zanieczyszczeń wprowadzanych do środowiska);
- oceny i prognozy (gromadzenie danych z poprzednich dwóch bloków w celu analiz przyczynowo-skutkowych, ocen i prognoz stanu środowiska).

Na poziomie gminy obowiązkami w zakresie PMŚ, wynikającymi z Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska (tekst jednolity Dz. U 2008 Nr 25, poz. 150 z późn. zm.) jest udostępnienie w biuletynie informacji publicznej gminnego programu ochrony środowiska oraz gminnego planu gospodarki odpadami.

5.10. Edukacja ekologiczna.

Edukacja ekologiczna to kształtowanie i propagowanie w społeczeństwie, głównie wśród dzieci i młodzieży, świadomości i wiedzy o konieczności poszanowania środowiska naturalnego. W tym szerokim pojęciu mieszczą się wszelkie rodzaje działalności zmierzające do podnoszenia świadomości ekologicznej, upowszechniania zachowań korzystnych dla środowiska oraz wiedzy o przyrodzie. Bez edukacji ekologicznej nie można wprowadzić zmian w środowisku naturalnym zmierzających do poprawy zrównoważonego rozwoju.

Edukacja ekologiczna rozwija się szczególnie w przedszkolach i szkołach (zajęcia szkolne i pozaszkolne, konkursy itp.), docierając jak najwcześniej do mieszkańców miasta. Jednak niezbędne jest także zdobywanie wiedzy i przejmowanie pozytywnych nawyków również przez osoby dorosłe.

5.11. Relacja „środowisko - zdrowie”.

W PPOŚ przyjęto również kierunek działań na rzecz środowiska w aspekcie zdrowia człowieka, określony m.in. w „Narodowym Programie Zdrowia na lata 2007-2015”, w „Długookresowej Strategii Trwałego i Zrównoważonego Rozwoju „Polska 2025” oraz w „Polityce Ekologicznej Państwa na lata 2007-2010”.

Naukowo dowiedziono już zależności przyczynowo-skutkowej pomiędzy stanem środowiska i rozwojem społeczno-gospodarczym kraju, a co za tym idzie stanem zdrowia i jakością życia jego mieszkańców. Oddziaływanie środowiska na stan zdrowia ludności szacuje się na kilka procent wśród wszystkich czynników wpływających na stan zdrowia. Szkodliwe czynniki środowiska są powodem przedwczesnych zgonów i zaburzeń zdrowia ludności. W Polsce najważniejszymi dylematami związanymi z oddziaływaniem środowiska na stan zdrowia są: jakość wody przeznaczonej do spożycia, zanieczyszczenie wód gruntowych, zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego, hałas, pole elektromagnetyczne.

Jest to problem zauważalny stosunkowo od niedawna, dlatego wymaga głębszej analizy. Ponadto, jak wcześniej wspomniano, stan środowiska na terenie Braniewa może być ogólnie oceniony jako dobry, pamiętając o zwróceniu uwagi na kilka niepokojących elementów.

6. Założenia, narzędzia i instrumenty realizacji programu.

6.1. Problemy, założenia i cele na podstawie analizy „Programu...”.

Tabela 6.

Zaobserwowane problemy w zakresie ochrony środowiska

Lp.	Obszar	Zaobserwowany problem	Cele do realizacji
Ochrona dziedzictwa przyrodniczego			
1.	Kopaliny	Brak zaobserwowanych problemów	
2.	Gleby	niereprezentatywne dane	przeprowadzenie bardziej szczegółowych badań (zalecane)
3.		zakwaszenie	wapnowanie w uzasadnionych przypadkach
4.	Flora i lasy	przeciętne zagrożenie	ochrona lasów, zalesianie
5.	Fauna	ingerencja w obszary chronione	utrzymanie istniejących form i zasad ochrony
		wpływ biotechnologii i GMO	ochrona bioróżnorodności
6.	Powietrze atmosferyczne	brak wiarygodnych, aktualnych danych	kontrola jakości powietrza (zalecana)
7.	Wody podziemne	Brak zaobserwowanych problemów	

8.	Wody powierzchniowe	zagrożenie ze strony oczyszczalni i składowiska	wyjaśnienie wpływu oczyszczalni ścieków i składowiska odpadów na wody rzeki Pasłęki
Racjonalne użytkowanie zasobów naturalnych			
9.	Zanieczyszczenie powietrza	okresowe i lokalne przekroczenia	obniżanie emisji
10.	Hałas	brak wiarygodnych, aktualnych danych	kontrola poziomu (zalecana)
11.	Promieniowanie	brak zaobserwowanych problemów	
12.	Gospodarka odpadami	wg PGO	
13.	Gospodarka wodno-ściekowa	niepełne skanalizowanie	wzrost stopnia skanalizowania
14.	Poważne awarie	brak zaobserwowanych problemów	
15.	Niszczenie warstwy ozonowej	brak zaobserwowanych problemów	
16.	Biotechnologia i GMO	brak zaobserwowanych problemów	
17.	Monitoring środowiska	brak zaobserwowanych problemów	
18.	Edukacja ekologiczna	niska świadomość i wiedza ekologiczno-przyrodnicza	poszerzanie wiedzy i propagowanie świadomości ekologicznej
19.	Relacja zdrowie-środowisko	brak zaobserwowanych problemów	

6.2. Problemy, założenia i cele na podstawie „Programów...” wyższych szczebli.

Zgodnie z wytycznymi „Programów...” wyższych szczebli cele i zadania w zakresie ochrony środowiska dla miasta Braniewa podzielono na dwie części:

1. zadania własne gminy jako przedsięwzięcia, które będą finansowane w całości lub częściowo ze środków będących w dyspozycji gminy,
2. zadania koordynowane jako wszelkie pozostałe zadania związane z ochroną środowiska i racjonalnym wykorzystaniem zasobów naturalnych, które są finansowane ze środków przedsiębiorstw oraz ze środków zewnętrznych, będących w dyspozycji organów i instytucji szczebla powiatowego, wojewódzkiego i centralnego.

Jednocześnie zapewniona jest kompatybilność niniejszego opracowania z lokalnym, miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego oraz lokalną strategią rozwoju, jak i planem gospodarowania odpadami sporządzonym zgodnie z ustawą o odpadach.

6.2.1. Ogólne cele strategiczne.

Zgodnie z podstawową regułą kierowania się zasadami zrównoważonego rozwoju przewodnim kierunkiem działań w obszarze ochrony środowiska będzie ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego.

Racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego w celach rozwojowych, a jednocześnie w sposób zapewniający powszechny dostęp do dóbr przyrody wymaga powszechnego stosowania proekologicznych metod gospodarowania oraz podejmowania działań sprzyjających zachowaniu potencjału przyrodniczego regionu. Warunkiem kompleksowej i prawidłowej realizacji „Programu...” jest od upowszechnianie informacji o planowanych kierunkach rozwoju oraz uzyskanie akceptacji społecznej dla podejmowanych działań.

Wymienione niżej cele, przyjęte zgodnie z „Programami...” wyższego szczebla realizowane będą poprzez działania organizacyjno-prawne i inwestycyjne, zmierzające przede wszystkim do eliminacji lub

zmniejszenia natężenia oddziaływania czynników zagrażających ludziom i środowisku naturalnemu, zasobom oraz do odtwarzania użytkowanych zasobów.

Należy zaznaczyć, iż zagadnienia dotyczące ochrony jednorodnych obszarów o wybitnych walorach przyrodniczo - krajobrazowych oraz obszarów wrażliwych na antropopresję rozdzielonych przez granice administracyjne wymagają rozwiązania przy współudziale sąsiadujących jednostek administracyjnych.

Ogólne kierunki działań skupiają się na:

1. ochronie dziedzictwa przyrodniczego,
2. zrównoważonym wykorzystywaniu materiałów, wody i energii,
3. dalszej poprawie jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego,
4. ochronie klimatu i zapobieganiu niszczeniu ozonu stratosferycznego
5. edukacji ekologicznej,
6. prowadzeniu monitoringu jakości środowiska,
7. tworzeniu odpowiednich mechanizmów prawnych.

W ramach ogólnych kierunków przewiduje się realizację celów średniookresowych w postaci:

1. Ochrona dziedzictwa przyrodniczego:

- zachowanie, zrównoważone wykorzystanie oraz odtwarzanie rodzimego bogactwa przyrodniczego i walorów krajobrazowych;
- rozwijanie trwale zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej;
- racjonalne użytkowanie powierzchni ziemi;
- racjonalna eksploatacja kopalin i wód podziemnych zgodna z zasadami rozwoju zrównoważonego;
- zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego.

2. Zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii:

- racjonalne użytkowanie wody, materiałów, energii;
- zapobieganie powstawaniu i ograniczanie powstawania odpadów u źródła;
- wzrost udziału energii z odnawialnych zasobów energetycznych;
- zapewnienie dobrego stanu zasobów wodnych;
- zapewnienie sprawnie działającego systemu ochrony przeciwpowodziowej.

3. Dalsza poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego:

- zapobieganie powstawaniu środowiskowych zagrożeń dla zdrowia;

- zapewnienie dobrego stanu wód podziemnych i powierzchniowych oraz zapobieganie ich zanieczyszczeniu;
- stała poprawa jakości powietrza atmosferycznego;
- minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko;
- minimalizacja niekorzystnego wpływu stosowanych środków chemicznych na ludzi i środowisko;
- ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii, a w razie ich wystąpienia zapewnienie sprawnego usunięcia ich skutków;
- zmniejszenie zagrożenia mieszkańców ponadnormatywnym hałasem zwłaszcza emitowanym przez środki transportu;
- zapewnienie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych.

4. Ochrona klimatu i zapobieganie niszczeniu ozonu stratosferycznego:

- zapewnienie redukcji emisji gazów cieplarnianych;
- wycofywanie z obrotu i stosowania substancji niszczących warstwę ozonową.

5. Edukacja ekologiczna:

- zapewnienie stałego wzrostu świadomości ekologicznej i wiedzy przyrodniczej mieszkańców.

6. Monitoring jakości środowiska:

- zapewnienie sprawnie funkcjonującego systemu monitoringu środowiska.

7. Mechanizmy prawne:

- tworzenie przyjaznych warunków sprzyjających ochronie środowiska;
- konsekwentna egzekucja przepisów prawnych.

6.2.2. Zadania własne gminy.

Tabela 7.

Zadania własne miasta Braniewo na lata 2008-2011.

Lp.	Cel / zadanie	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne	Źródła finansowania
1.	Ochrona dziedzictwa przyrodniczego			
1.1.	uwzględnianie w planowaniu przestrzennym zasad ochrony krajobrazu i różnorodności biologicznej	2008-2011	Samorząd gminy, Wojewoda	budżet krajowy, budżet gminy, fundusze celowe
1.2.	zawieranie w planach zagospodarowania przestrzennego zapisów uściślających sposoby użytkowania elementów przyrodniczych i krajobrazowych, określanie gruntów przeznaczonych do zalesień	2008-2011	Samorząd gminy	budżet gminy, fundusze celowe
1.3.	wdrażanie na obszarach cennych przyrodniczo proekologicznych form gospodarowania (rolnictwo ekologiczne, agroturystyka)	2008-2011	Samorząd gminy, właściciele gruntów, zainteresowane podmioty prywatne, ARiMR, ODR	budżet krajowy, budżet gminy, fundusze celowe i unijne, środki własne podmiotów
1.4.	opracowanie programów nowych obszarów zieleni i zadrzewień	2008-2011	Samorząd gminy	budżet gminy, fundusze celowe
1.5.	udział w konsultacjach dot. istniejących i wdrażanych form ochrony przyrody, weryfikacja i aktualizacja danych, udział w opracowaniu planów ochrony	2008-2011	Samorząd gminy, Wojewoda, służby ochrony przyrody	budżet krajowy, budżet gminy, wojewódzki, fundusze celowe
1.6.	ochrona, powiększanie i odtwarzanie, obszarów naturalnej retencji, zbiorników wodnych, zadrzewień	2008-2011	Samorząd gminy, Wojewoda, służby ochrony przyrody, właściciele gruntów	budżet gminy, województwa, fundusze celowe i unijne, środki własne podmiotów
1.7.	identyfikacja przyczyn zagrożenia rzadkich gatunków i eliminowanie źródeł zagrożenia, czynna ochrona	2008-2011	Samorząd gminy, Wojewoda, służby ochrony przyrody, ośrodki naukowe	budżet gminy, wojewódzki, fundusze celowe i unijne
1.8.	realizacja programów rolno środowiskowych	2008-2011	Właściciele i władający gruntami, samorząd gminy i województwa, ODR, ARiMR	budżet krajowy, budżet gminy, wojewódzki, fundusze celowe i unijne, środki własne zainteresowanych podmiotów
1.9.	udział we wzmacnianiu straży łowieckiej i rybackiej	2008-2011	Samorząd gminy i województwa	budżet gminy, wojewódzki, fundusze celowe
1.10.	rozwój środków kontroli handlu zagrożonymi gatunkami	2008-2011	Samorząd gminy, organy kontrolne	budżet gminy i województwa, budżet kraju
1.11.	działania formalno-prawne w zakresie zalesień i zadrzewień (aktualizacja klasyfikacji gruntów, opracowywanie dokumentacji glebowo-siedliskowej, określanie w planach zagospodarowania przestrzennego gruntów pod zalesienia), realizacja planów	2008-2011	Samorząd gminy, Wojewoda, Lasy Państwowe	budżet krajowy, budżet gminy, wojewódzki, fundusze celowe
1.12.	ochrona i powiększanie różnorodności biologicznej lasów, zachowywanie naturalnych ekosystemów leśnych	2008-2011	Samorząd gminy, Wojewoda, Lasy Państwowe, ośrodki naukowe	budżet krajowy, budżet gminy, wojewódzki, fundusze celowe
1.13.	rozwój wykorzystania lasów do edukacji ekologicznej, ekoturystyki	2008-2011	Samorząd gminy, Wojewoda, Lasy Państwowe, właściciele lasów, zainteresowani inwestorzy	budżet krajowy, budżet gminy, wojewódzki, fundusze celowe, środki własne zainteresowanych podmiotów
1.14.	rozpowszechnianie i wdrażanie zasad dobrej praktyki rolniczej	2008-2011	Samorząd gminy, ARiMR, ODR, właściciele gruntów	budżet gminy, wojewódzki, fundusze celowe, środki prywatne
1.15.	działania prowadzące do zmniejszenia zakwaszenia gleb, zapobieganie erozji i zanieczyszczeniu	2008-2011	Samorząd gminy, ARiMR, ODR, właściciele gruntów	budżet gminy, wojewódzki, fundusze celowe, środki prywatne

1.16.	umieszczanie w planach zagospodarowania przestrzennego granic obszarów złóż kopalin	2008-2011	Samorząd gminy	budżet gminy, fundusze celowe
1.17.	ochrona terenów cennych przyrodniczo przed eksploatacją kopalin, stosowanie „bezpiecznych” technologii eksploatacji, rekultywacja poeksploatacyjna	2008-2011	Samorząd gminy, inwestorzy prywatni	budżet gminy, wojewódzki, fundusze celowe
1.18.	opracowanie dokumentacji hydrogeologicznej i ustanowienie obszarów ochrony dla ujęć wody	2008-2011	Samorząd gminy, RZGW	budżet gminy, fundusze celowe
1.19.	budowa i modernizacja sieci wodociagowych i uzdatniania wody, z wykorzystaniem BAT	2008-2011	Samorząd gminy, inwestorzy prywatni	budżet gminy, fundusze celowe i unijne, środki własne zainteresowanych podmiotów
1.20.	monitorowanie działań i edukacja mieszkańców dot. GMO	2008-2011	Samorząd gminy, ODR	budżet gminy, fundusze celowe
2.	Zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii			
2.1.	stosowanie technologii BAT	2008-2011	Samorząd gminy, Wojewoda, inwestorzy prywatni	budżet gminy, wojewódzki, fundusze celowe i unijne, środki własne zainteresowanych podmiotów
2.2.	zmniejszanie strat oraz ograniczanie zużycia energii i wody (modernizacja systemów, termomodernizacja budynków)	2008-2011	Samorząd gminy, inwestorzy prywatni, właściciele nieruchomości	budżet gminy, fundusze celowe, środki własne zainteresowanych podmiotów
2.3.	wprowadzenie do planu zagospodarowania przestrzennego zagadnienie odnawialnych źródeł energii	2008-2011	Samorząd gminy	budżet gminy, fundusze celowe
2.4.	edukacja w zakresie OZE	2008-2011	Samorząd gminy, organizacje pozarządowe	budżet gminy, fundusze celowe
2.5.	inwestycje w zakresie OZE	2008-2011	Samorząd gminy, inwestorzy prywatni	budżet gminy, fundusze celowe i unijne, środki własne zainteresowanych podmiotów
2.6.	wprowadzenie do planu zagospodarowania przestrzennego zapisów zapewniających ochronę naturalnych zbiorników retencyjnych	2008-2011	Samorząd gminy	budżet gminy, fundusze celowe
2.7.	identyfikacja, przegląd, aktualizacja obszarów zagrożonych powodzią i planów ochrony przeciwpowodziowej	2008-2011	Samorząd gminy, Wojewoda,, RZGW, ŻMiUW	budżet gminy, wojewódzki, fundusze celowe
3.	Dalsza poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego			
3.1.	ustalenie kierunków i zakresu rewitalizacji terenów zdegradowanych	2008-2011	Samorząd gminy, Wojewoda	budżet gminy, wojewódzki, fundusze celowe
3.2.	działanie na rzecz zmniejszenia, ładunków zanieczyszczeń wprowadzanych do środowiska	2008-2011	Samorząd gminy, organizacje pozarządowe, inwestorzy prywatni	budżet gminy, fundusze celowe i unijne, środki własne zainteresowanych podmiotów
3.3.	edukacja i rozpowszechnianie informacji dot. wpływu substancji chemicznych i GMO na zdrowie ludzi i jakość środowiska	2008-2011	Samorząd gminy, organizacje pozarządowe	budżet gminy, fundusze celowe
3.4.	modernizacja oczyszczalni ścieków i systemu kanalizacji	2008-2011	Samorząd gminy, inwestorzy prywatni	budżet gminy, wojewódzki, fundusze celowe i unijne, środki własne zainteresowanych podmiotów
3.5.	modernizacja kotłowni i sieci ciepłowniczej, stosowanie technologii BAT i odnawialnych źródeł energii, termomodernizacja budynków	2008-2011	Samorząd gminy, właściciele budynków i źródeł emisji	budżet gminy, fundusze celowe i unijne, środki własne zainteresowanych podmiotów
3.6.	ograniczanie emisji ze środków transportu	2008-2011	Samorząd gminy, Zarząd dróg, inwestorzy prywatni	budżet gminy, fundusze celowe i unijne, środki własne zainteresowanych podmiotów
3.7.	przeprowadzenie kampanii informacyjnej i kontroli w zakresie spalania odpadów w paleniskach domowych	2008-2011	Samorząd gminy, organy kontrolne	budżet krajowy, budżet gminy, fundusze celowe
3.8.	realizacja „Planu gospodarki odpadami...na lata 2008-2011”	2008-2011	wg „Planu...”	wg „Planu...”
3.9.	wspieranie i realizacja programów wycofywania z rynku chemikaliów (azbest, PCB)	2008-2011	Samorząd gminy	budżet gminy, fundusze celowe
3.10.	rozeznanie stanu i obserwacja zmian zachodzących w klimacie akustycznym miasta, wprowadzanie niezbędnych zmian i restrykcji (obszary cenne przyrodniczo), utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego	2008-2011	Samorząd gminy i powiatu, Wojewoda, Zarząd dróg, WIOŚ, inwestorzy prywatni	budżet gminy, wojewódzki, krajowy, fundusze celowe i unijne, środki własne zainteresowanych podmiotów
3.11.	uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego obszarów ograniczonego użytkowania wokół emitorów promieniowania niejonizującego	2008-2011	Samorząd gminy	budżet gminy, fundusze celowe
4.	Ochrona klimatu i zapobieganie niszczeniu ozonu stratosferycznego			
4.1.	wzrost udziału źródeł energii odnawialnej	2008-2011	Samorząd gminy, inwestorzy prywatni	budżet gminy, wojewódzki, fundusze celowe i unijne, środki własne zainteresowanych podmiotów
4.2.	działania na rzecz obniżenia emisji gazów cieplarnianych (zmniejszanie strat, termomodernizacja budynków, zmiany nośników energii, promocja efektywności energetycznej wśród mieszkańców)	2008-2011	Samorząd gminy, właściciele budynków i źródeł emisji, inwestorzy prywatni	budżet gminy, fundusze celowe i unijne, środki własne zainteresowanych podmiotów
4.3.	edukacja mieszkańców w zakresie ochrony klimatu	2008-2011	Samorząd gminy, organizacje pozarządowe, ośrodki naukowe i edukacyjne	budżet gminy, fundusze celowe
5.	Edukacja ekologiczna			
5.1.	opracowanie gminnego programu edukacji ekologicznej i jego realizacja na wszystkich poziomach	2009 (2008-2011)	Samorząd gminy	budżet gminy, fundusze celowe
5.2.	udział w tworzeniu ośrodków edukacji ekologicznej i sieci „zielonych szkół”	2008-2011	Samorząd gminy, organizacje pozarządowe, ośrodki naukowe i edukacyjne	budżet gminy, fundusze celowe
5.3.	edukacja ekologiczna dorosłych – prawo, zarządzanie, techniki ochrony środowiska, zagospodarowania przestrzenne, wykorzystanie	2008-2011	Samorząd gminy, organizacje pozarządowe, ośrodki naukowe i edukacyjne	budżet gminy, fundusze celowe

	informacji o środowisku itd.			
5.4.	udział w organizacji i działaniu regionalnego punktu edukacji ekologicznej	2008-2011	Samorząd gminy	budżet gminy, fundusze celowe
5.5.	organizacja i popularyzacja działań na rzecz edukacji ekologicznej (konkursy, koła zainteresowań, festyny i imprezy, wydawnictwa)	2008-2011	Samorząd gminy, organizacje pozarządowe, ośrodki naukowe i edukacyjne	budżet gminy, fundusze celowe
5.6.	promocja „ekologicznych” form gospodarowania (pszczelarstwo, rolnictwo ekologiczne, agroturystyka)	2008-2011	Samorząd gminy, organizacje pozarządowe, Lasy Państwowe, ODR	budżet gminy, fundusze celowe
6.	Monitoring jakości środowiska			
6.1.	objęcie monitoringiem wszystkich komponentów środowiska oraz uciążliwych obiektów i działań, dodanie bloku „diagnoz i prognoz”	2008-2011	Samorząd gminy, Wojewoda, WIOŚ, ośrodki naukowe, dozór techniczny, organy kontrolne	budżet gminy, wojewódzki, krajowy, fundusze celowe
6.2.	udział w tworzeniu ogólnodostępnej powiatowej bazy danych o stanie środowiska	2008-2011	Samorząd gminy	budżet gminy i powiatu, fundusze celowe
7.	Mechanizmy prawne			
7.1.	wymiana informacji między organami kontrolnymi	2008-2011	Samorząd gminy	budżet gminy
7.2.	doskonalenie systemu nadzoru nad wypełnianiem postanowień pozwoleń	2008-2011	Samorząd gminy	budżet gminy
7.3.	konsekwentne i adekwatne stosowanie kar przewidzianych prawem	2008-2011	Samorząd gminy	budżet gminy

6.2.3. Zadania koordynowane.

Tabela 8

Zadania koordynowane na lata 2008-2011.

Lp.	Cel / zadanie	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne	Źródła finansowania
1.	Ochrona dziedzictwa przyrodniczego			
1.1.	przestrzeganie w gospodarce leśnej zasad zachowania i zwiększania bioróżnorodności	2008-2011	Lasy Państwowe, właściciel i inwestorzy prywatni, Wojewoda	budżet państwa, województwa, fundusze celowe
1.2.	realizacja zadań związanych z ochroną obszarów cennych przyrodniczo i objętych ochroną	2008-2011	Lasy Państwowe, służby ochrony przyrody	budżet państwa, województwa, fundusze celowe
1.3.	opracowanie i realizacja programu rekultywacji terenów zdegradowanych	2008-2011	Inwestorzy prywatni, właściciel i władający terenami	budżet państwa, województwa, fundusze celowe, środki własne zainteresowanych podmiotów
2.	Zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii			
2.1.	restrukturyzacja i ograniczenie poboru wody, stosowanie zamkniętych obiegów	2008-2011	Inwestorzy prywatni	środki własne zainteresowanych podmiotów, fundusze celowe i unijne
2.2.	zmniejszanie materiałochłonności procesów (technologie niskoodpadowe, nawracalność surowców, surowce i materiały przyjazne środowisku)	2008-2011	Inwestorzy prywatni	środki własne zainteresowanych podmiotów, fundusze celowe i unijne
2.3.	minimalizacja energochłonności gospodarki, wykorzystywanie technologii BAT	2008-2011	Inwestorzy prywatni	środki własne zainteresowanych podmiotów, fundusze celowe i unijne
2.4.	uprawa roślin energetycznych, wspieranie działań w celu zwiększania udziału biopaliw w transporcie			
3.	Dalsza poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego			
3.1.	działania na rzecz ograniczania dopływu zanieczyszczeń do wód gruntowych i powierzchniowych	2008-2011	Właściciele i władający gruntami i instalacjami	fundusze celowe i unijne, środki własne zainteresowanych podmiotów
3.2.	stosowanie technologii energooszczędnych i mniej zanieczyszczających powietrze	2008-2011	Podmioty gospodarcze	fundusze celowe i unijne, środki własne zainteresowanych podmiotów
3.3.	szkolenie i kontrole w zakresie obrotu i stosowania substancji i preparatów chemicznych	2008-2011	Wojewoda, WIOŚ, organy kontrolne	budżet państwa, wojewódzki, fundusze celowe
3.4.	stosowanie zabezpieczeń przed nadmierną emisją hałasu	2008-2011	Podmioty gospodarcze	fundusze celowe i unijne, środki własne zainteresowanych podmiotów
3.5.	eliminacja ewentualnych zagrożeń spowodowanych przekroczeniem dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych	2008-2011	Podmioty gospodarcze	fundusze celowe, środki własne zainteresowanych podmiotów
4.	Ochrona klimatu i zapobieganie niszczeniu ozonu stratosferycznego			
4.1.	zwiększanie efektywności energetycznej i obniżanie materiałochłonności	2008-2011	Podmioty gospodarcze	fundusze celowe, środki własne zainteresowanych podmiotów
4.2.	wzrost udziału energii ze źródeł odnawialnych	2008-2011	Podmioty gospodarcze	fundusze celowe, środki własne zainteresowanych podmiotów
5.	Edukacja ekologiczna – brak zadań koordynowanych			
6.	Monitoring jakości środowiska			
6.1.	monitoring elementów przyrody i obiektów służących jej ochronie	2008-2011	Wojewoda, Służby ochrony Przyrody, WIOŚ, Lasy Państwowe, ośrodki naukowe, organizacje pozarządowe	budżet państwa, wojewódzki, fundusze celowe
6.2.	Realizacja zadań monitoringowych przez zarządców oczyszczalni ścieków i składowiska odpadów	2008-2011	Zarządca oczyszczalni i składowiska	środki własne zainteresowanych podmiotów
7.	Mechanizmy prawne			
7.1.	wdrażanie technologii BAT	2008-2011	Podmioty gospodarcze	fundusze celowe i unijne, środki własne zainteresowanych podmiotów
7.2.	wprowadzanie systemu zarządzania środowiskiem wg norm serii ISO 14000	2008-2011	Podmioty gospodarcze	fundusze celowe i unijne, środki własne zainteresowanych podmiotów

7.3.	stosowanie się do wszelkich wymaganych przepisów, norm, wytycznych	2008-2011	Podmioty gospodarcze, instytucje doradcze i certyfikujące	fundusze celowe i unijne, środki własne zainteresowanych podmiotów
------	--	-----------	---	--

W celu zapewnienia kompleksowej i właściwej realizacji „Programu...” należy pamiętać o konieczności zaznajomienia z rodzajami i zakresem planowanych działań koordynowanych zainteresowanych podmiotów.

7. Nakłady na realizację programu.

Podstawowym źródłem finansowania zadań będzie budżet miasta, jednak zaleca się korzystanie ze środków pomocowych funduszy celowych i unijnych, częściowo budżetów jednostek administracyjnych wyższego rzędu oraz budżetu państwa, a także funduszy ekologicznych czy środków kredytowanych, w zależności od zakresu i zasięgu terytorialnego działań. Część zadań jest przewidziana do realizacji wyłącznie w wyniku inwestycji poniesionych przez podmioty gospodarcze, właścicieli gruntów i nieruchomości. Należy pamiętać, iż priorytetowo zaleca się wykorzystywanie bezzwrotnych pomocy ze strony funduszy europejskich.

Szacunkowe koszty nakładów na ochronę środowiska w latach 2008-2011 zestawiono w tabeli 9.

Tabela 9.

Szacunkowy koszt zadań inwestycyjnych w zakresie ochrony środowiska dla miasta Braniewa w latach 2008-2011

Lp.	Cel / zadanie	Termin realizacji	Koszt szacunkowy [tys. zł]	Uwagi
Zadania inwestycyjne				
1.	modernizacja ujęcia wody i budowa wodociągu (1 km, 20 przyłączy)	2009-2011	1 500	brak dokumentacji
2.	dalsza budowa kanalizacji sanitarnej (0,3 km, 20 przyłączy)	2009	500	brak dokumentacji
3.	dalsza budowa kanalizacji deszczowej (1,5 km)	2009	1 800*	
4.	modernizacja składowiska odpadów	2009-2011	wg gminnego „Planu gospodarki odpadami...”	

* wartość kosztorysowa wg PPOŚ

Koszt zadań nieinwestycyjnych, w tym edukacyjnych oraz związanych z rozwojem obszarów chronionych, jest trudny do oszacowania ze względu na rozległość obszarów działań oraz różnorodnych źródeł finansowania.

8. Ocena realizacji programu.

Zgodnie z Ustawą Prawo ochrony środowiska istnieje obowiązek sporządzenia co najmniej co 2 lata raportu z wykonania „Programu ochrony...” zawierającego kontrolę wykonania zadań określonych w harmonogramie realizacji zadań na lata 2008-2011 oraz ocenę realizacji celów i działań opartą na wskaźnikach charakteryzujących stan środowiska.

W celu zapewnienia kompatybilności ocen realizacji zadań założonych niniejszym „Programem...” przyjęto mierniki i wskaźniki monitoringu zakładane w powiatowym „Programie...”. Dlatego też za szczególnie istotne, ogólne wskaźniki przyjęto:

- dotrzymanie norm jakości poszczególnych komponentów środowiska wg wymagań prawnych,
 - stopień zmniejszenia różnicy (%) między faktycznym, a naukowo uzasadnionym zanieczyszczeniem dopuszczalnym,
 - stopień zmniejszenia zużycia energii, surowców i materiałów na jednostkę produkcji,
 - stosunek uzyskiwanych efektów ekologicznych do ponoszonych nakładów,
 - poprawa techniczno-ekologicznych charakterystyk materiałów, urządzeń, produktów;
- oraz wskaźniki szczegółowe:
- zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych do wód powierzchniowych, w stosunku do ilości odprowadzanych ścieków,
 - poprawa jakości wód płynących, stojących i wód podziemnych, wody pitnej oraz spełnienia przez wszystkie te -rodzaje wód wymagań jakościowych,
 - poprawa jakości powietrza poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń powietrza,
 - zmniejszenie uciążliwości hałasu, głównie komunikacyjnego,
 - poprawa jakości oraz ograniczenie degradacji gleb,
 - wzrost lesistości oraz poziomu różnorodności biologicznej ekosystemów leśnych,
 - zahamowanie zaniku naturalnych siedlisk roślin i zwierząt,
 - zmniejszenie negatywnej ingerencji w krajobrazie oraz kształtowanie estetycznego krajobrazu zharmonizowanego z otaczającą przyrodą.

Bezpośrednio o powodzeniu realizacji „Programu...” świadczyć będzie poprawa stanu zdrowia mieszkańców (wzrost długości życia, spadek umieralności niemowląt, spadek zachorowalności), coroczny przyrost miejsc pracy w wyniku realizacji przedsięwzięć ochrony środowiska, wzrost zakresu i efektów działań edukacyjnych oraz stopnia udziału społeczeństwa w procesach decyzyjnych, jak również ilość opracowywanych i realizowanych przez grupy i organizacje pozarządowe projektów na rzecz ochrony środowiska, ale przede wszystkim wysokość ponoszonych nakładów finansowych oraz uzyskiwane efekty rzeczowe.

Tabela 10.

Wymierne wskaźniki realizacji „Programu...” na lata 2008-2011

Wskaźnik	Jednostka miary	Stan wyjściowy 2008 r.	Źródło informacji o wskaźnikach
Liczba pomników przyrody - zachowanie na co najmniej dotychczasowym poziomie w 2011 r.	szt.	4	Wojewódzki Konserwator Przyrody
Liczba innych form ochrony - zachowanie na co najmniej dotychczasowym poziomie w 2011 r.	szt.	2	Wojewódzki Konserwator Przyrody
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione: w 2011 r. - 5,05	% powierzchni miasta	5	Ewidencja gruntów
Udział gleb kwaśnych i bardzo kwaśnych w 2011 r. - 50 %	% powierzchni użytków rolnych	74	Stacja Chemiczno-Rolnicza w Olsztynie (Raport WIOŚ, 2007)
Wodochłonność produkcji (m ³ wody zużytej na cele przemysłowe/mln zł produkcji sprzedanej)	m ³ /mln zł	1580,3*	Urząd Statystyczny
Zużycie wody z wodociągów na 1 mieszkańca	m ³	38,2*	Urząd Statystyczny
Zużycie energii elektrycznej na 1 mieszkańca	kWh	656,6*	Urząd Statystyczny
Ilość sprzedanej energii cieplnej/kubatura budynków ogrzewanych centralnie	GJ/1000 m ³	159,1*	Urząd Statystyczny
Udział energii ze źródeł odnawialnych w zużyciu energii pierwotnej	%	brak danych	WIOŚ, Urząd Statystyczny, Urząd Marszałkowski
Bardzo dobra i dobra jakość wody przeznaczonej do picia - 100 % w ogólnej ilości punktów pomiarowych	%	brak danych	WSSE
% wód rzek w 2011 r.: - I klasie czystości - II klasie czystości - III klasie czystości - IV klasie czystości - docelowo 0 % - V klasie czystości - docelowo 0 %	% udział w ogólnej ilości punktów pomiarowych	rozbieżne dane	WIOŚ, IMGW
Zmniejszenie uciążliwości hałasu pochodzącego od środków transportu	Liczba obszarów stwierdzonych naruszeń wymagań	brak aktualnych danych	WIOŚ
Zmniejszenie powierzchni terenów o przekroczonych dopuszczalnych poziomach pól elektromagnetycznych	%	brak danych	WIOŚ
Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych	tys. Mg/rok	CO ₂ - 29,41*	Urząd Statystyczny
Regionalne centrum informacji i edukacji ekologicznej (udział w utworzeniu i działaniu)	szt.	0	Starosta
Ogólnodostępna powiatowa baza danych o stanie jakości gleby i ziemi (udział w utworzeniu i działaniu)	szt.	0	Starosta

9. Wpływ „Programu...” na środowisko.

Podstawowym celem i założeniem programu jest doprowadzenie do poprawy jakości środowiska. Kierunki działań oraz zadania w nim zaproponowane zmierzają w szczególności do ochrony dziedzictwa przyrodniczego, prowadzenia całokształtu gospodarki zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju i racjonalnego wykorzystywania zasobów, materiałów, wody i energii, poprawy bezpieczeństwa ekologicznego. Ważnym elementem, coraz częściej podkreślanym jest ochrona klimatu i zapobieganie niszczeniu ozonu stratosferycznego. W celu realizacji zamierzonych celów konieczna jest odpowiednia edukacja ekologiczna społeczeństwa, ciągłe prowadzenie monitoringu jakości środowiska oraz tworzenie nowych, odpowiednich mechanizmów prawnych.

Przy zapewnieniu kierowania się wyżej wspomnianymi zasadami można założyć przynajmniej nie pogorszenie się stanu środowiska naturalnego w związku z realizacją „Programu...”. Ponadto odpowiednie postępowanie, zgodnie z prawem, zapewnia zgodność niniejszego dokumentu z wytycznymi prawa oraz aktualną „Polityką Ekologiczną Państwa...” i „Programami...” wyższego szczebla, jak również strategiami rozwoju miasta i powiatu.

10. Spis tabel.

Tabela 1. Struktura użytkowania gruntów w mieście Braniewo.

Tabela 2. Pobór wód podziemnych z ujęcia na terenie byłego browaru.

Tabela 3. Parametry kotłów wykorzystywanych w energetyce cieplnej w Braniewie.

Tabela 4. Stosowane w kotłowniach MPEC urządzenia ograniczające emisję zanieczyszczeń.

Tabela 5. Emisja zanieczyszczeń powietrza z kotłowni MPEC w 2007 roku.

Tabela 6. Zaobserwowane problemy w zakresie ochrony środowiska.

Tabela 7. Zadania własne miasta Braniewo na lata 2008-2011.

Tabela 8. Zadania koordynowane na lata 2008-2011.

Tabela 9. Szacunkowy koszt zadań inwestycyjnych w zakresie ochrony środowiska dla miasta Braniewa w latach 2008-2011.

Tabela 10. Wymierne wskaźniki realizacji „Programu...” na lata 2008-2011.

Objaśnienia skrótów zastosowanych w tekście opracowania:

ARiMR	- Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
BAT	- Best Available Techniques (ang. - najlepsze dostępne techniki)
CFCs	- Chlorofluorocarbons - (ang. Chlorofluoropochodne węglowodorów)
GUS	- Główny Urząd Statystyczny

ODR	- Ośrodek Doradztwa Rolniczego
PGO	- Plan Gospodarki Odpadami
PMŚ	- Państwowy Monitoring Środowiska
POŚ	- Program Ochrony Środowiska
PUA	- Program Usuwania Azbestu
RZGW	- Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
WIOŚ	- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
Zzo	- Zakład zagospodarowania odpadów
ŻZMiUW	- Żuławski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych

Załącznik do "Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Braniewa na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015" stanowi Prognoza Oddziaływania na Środowisko.

Załącznik Nr 2
do uchwały Nr XXXIII/210/09
Rady Miejskiej w Braniewie
z dnia 29 grudnia 2009 r.

PLAN GOSPODARKI ODPADAMI DLA MIASTA BRANIEWA NA LATA 2008-2011 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2012-2015.

Listopad, 200

SPIS TREŚCI

1. Wstęp.
 - 1.1. Przedmiot, cel, zakres.
 - 1.2. Podstawy prawne.
 - 1.3. Materiały wyjściowe.
 - 1.4. Charakterystyka gminy.
2. Analiza stanu aktualnego gospodarki odpadami.
 - 2.1. Aktualny stan gospodarki odpadami.
 - 2.1.1. Odpady komunalne.
 - 2.1.2. Odpady niebezpieczne.
 - 2.1.3. Odpady pozostałe.
 - 2.1.4. Odpady z podmiotów gospodarczych.
 - 2.1.5. Lokalizacja i stan istniejących składowisk.
 - 2.1.6. Podsumowanie aktualnego stanu gospodarki odpadami.
3. Prognozowane zmiany.
 - 3.1. Gospodarcze.
 - 3.2. Demograficzne.
 - 3.3. Prognoza zmian w gospodarce odpadami.
4. Działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarki odpadami.
 - 4.1. Kierunki działań zakładane przez plany wyższego szczebla.
 - 4.2. Kierunki działań w zakresie gospodarki odpadami oparte na wytycznych wyższych szczebli samorządów, mające wpływ i znaczenie dla miasta Braniewo.
 - 4.3. Działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów.
 - 4.4. Działania zmierzające do ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego wpływu na środowisko.
5. Okoliczności i uwarunkowania realizacji zadań.
6. Zadania strategiczne.

7. Harmonogram realizacja zadań.
8. Możliwe źródła finansowania.
9. Wnioski z oceny oddziaływania projektu na środowisko.
10. Monitorowanie i ocena działania.
 - 10.1. Monitoring składowiska.
 - 10.2. Aktualizacja, modyfikacja, raportowanie.
 - 10.3. Wskaźniki monitorowania.
11. Streszczenie.
12. Spis tabel.
13. Objasnienia skrótów zastosowanych w tekście.
14. Załączniki.

1. Wstęp.

1.1. Przedmiot, cele, zakres opracowania.

Z trwającym nieustannie rozwojem technicznym oraz wzrostem liczby ludności wiąże się ciągle wzrost ilości powstających odpadów.

Przybliżona przez Raport z Brundtland (1987) konieczność szerokiego stosowania ponadczasowych zasad zrównoważonego rozwoju wymusza stosowanie takiej gospodarki odpadami, aby nie naruszać jakości istniejących zasobów środowiska.

Gospodarka odpadami jest elementem gospodarki komunalnej, której główne cele stanowią:

- utrzymanie czystości, porządku, odpowiednich warunków sanitarnych,
- ochrona środowiska,
- oszczędna gospodarka zasobami środowiska naturalnego.

Gospodarka odpadami jest pojęciem szerokim, mieszczącym w swoim zakresie wytwarzanie, zbieranie, magazynowanie, transport i zagospodarowanie końcowe (składowanie, odzysk, unieszkodliwianie). Priorytetowym działaniem w tym obszarze jest zapobieganie powstawaniu odpadów, a w drugiej kolejności maksymalna minimalizacja ich ilości. Ważnym elementem jest również odzysk dla ponownego użycia, niestety nie mający przy obecnych możliwościach zastosowania do wszystkich rodzajów odpadów, jak również unieszkodliwianie poprzez zastosowanie procesów fizycznych, chemicznych, biologicznych lub ich kombinacji w celu przekształcenia odpadów w formę mniej szkodliwą dla ludzi i środowiska.

1.2. Podstawy prawne.

Pierwszym i najważniejszym aktem prawnym na poziomie Unii Europejskiej określającym kierunek działań oraz wymagania w zakresie gospodarki odpadami jest Dyrektywa Rady 75/442/EWG z 15 lipca 1975 r. w sprawie odpadów, zmieniona kolejnymi dyrektywami 91/156/EWG i 91/692/EWG oraz decyzją Komisji 96/350/WE, a także Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1882/2003. Na ich podstawie zostały utworzone podstawy prawne na poziomie kraju. Podstawowym jest tu Ustawa z dnia 27.04.2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. 2007 Nr 39, poz. 251 z późn. zm.). Ustawa ta określa zasady postępowania z odpadami w sposób zapewniający ochronę życia i zdrowia ludzi oraz ochronę środowiska naturalnego zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, w szczególności poprzez zapobieganie powstawaniu odpadów, ograniczanie ich ilości, odzysk i unieszkodliwianie, ograniczając negatywny wpływ na środowisko. Ponadto podstawę prawną do sporządzania opracowań w postaci planów gospodarki odpadami stanowi ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 Prawo Ochrony Środowiska

(tekst jednolity Dz. U. 2008 Nr 25, poz. 150 z późn. zm.), natomiast dokładne wymagania stawiane „planom” określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 09 kwietnia 2003 r. w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz. U. 2003 Nr 66, poz. 620 z późn. zm.).

Główne znaczenie ma zapobieganie powstawaniu odpadów, ograniczanie ich ilości i negatywnego wpływu na środowisko. W Polsce znaczącym problemem zdaje się być zapewnienie określonych poziomów unieszkodliwiania i recyklingu odpadów opakowaniowych, pojazdów wycofanych z użytku oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, wymagane w ramach zapewnienia zobowiązań wobec Unii Europejskiej. Wymagania te regulowane są poprzez:

- ustawę z dnia 29 lipca 2005 o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. Nr 180, poz. 1495 z późn. zm.);
- ustawę z dnia 24 kwietnia 2009 o bateriach i akumulatorach elektronicznych (Dz. U. Nr 79, poz. 666);
- ustawę z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. Nr 25, poz. 202 z późn. zm.);
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i poużytkowych (Dz. U. Nr 109, poz. 752).

Plany gospodarki odpadami są opracowywane na każdym szczeblu samorządów w celu realizacji Polityki Ekologicznej Państwa, jak również kluczowych zasad racjonalnej gospodarki odpadami i stworzenia w Polsce odpowiedniej sieci instalacji, urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania. Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016 jako główne cele w zakresie gospodarki odpadami zakłada:

- utrzymanie tendencji rozdzielania ograniczania ilości powstających odpadów od rozwoju gospodarczego kraju,
 - zwiększenie odzysku energii z odpadów komunalnych bez strat dla środowiska,
 - zamknięcie i rekultywację składowisk niespełniających wymagań Unii Europejskiej,
 - eliminację kierowania na składowiska zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz baterii;
- oraz kierunki działań w postaci:
- organizacji banku danych o odpadach,
 - reorganizacji systemu zbierania i odzysku odpadów, zwłaszcza komunalnych,
 - wzrostu opłat za składowanie odpadów niesegregowanych,
 - finansowego wspierania inwestycji związanych z odzyskiem i recyklingiem odpadów oraz nowych technologii,
 - dostosowywania składowisk do standardów unijnych,
 - poprawy systemu recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji,
 - intensyfikacji produkcji ekologicznej,

- zaostroszenia kontroli wytwórców odpadów oraz posiadaczy instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- zakończenia likwidacji mogilników środków ochrony roślin i odpadów niebezpiecznych.

1.3. Materiały wyjściowe.

Plan gospodarki odpadami na każdym szczeblu, od krajowego, poprzez wojewódzkie, powiatowe, kończąc na gminnych powstawać powinien co cztery lata i określać bieżący stan oraz cele na kolejne cztery lata, z perspektywą określającą również cele długofalowe. Niniejsze opracowanie jest aktualizacją „Planu gospodarki odpadami miasta Braniewo na lata 2004-2007 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2008-2011”.

Materiały wyjściowe stanowiły:

- Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016;
- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2010;
- Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2007-2010;
- Plan gospodarki odpadami dla powiatu braniewskiego na lata 2008-2011;
- Plan gospodarki odpadami Miasta Braniewo na lata 2004-2007 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2008-2011;
- Strategia Rozwoju Miasta Braniewo do roku 2020;
- udostępnione informacje uzyskane z urzędu Miasta Braniewo;
- roczniki statystyczne GUS;
- literatura branżowa, naukowo-techniczna;
- wizje w terenie.

1.4. Charakterystyka gminy Braniewo.

Braniewo to miasto powiatowe w północno-zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego, nad rzeką Pasłęką, niedaleko od jej ujścia do Zalewu Wiślanego. Powiat graniczy z Obwodem Kaliningradzkim poprzez przejście graniczne Gronowo. Powierzchnia miasta obejmuje ponad 12 km². Aktualnie liczy ok. 17 693 tys. mieszkańców, co stanowi 41 % ludności powiatu i 1,24 % liczby mieszkańców województwa (GUS, 2007). Gęstość zaludnienia wynosi obecnie 1426 osób/km².

Braniewo ma bogatą, ponad 700-letnią historię. Było pierwszą stolicą Warmii i siedzibą Biskupów Warmińskich. W średniowieczu miasto było ważnym ośrodkiem kulturalnym, gospodarczym i oświatowym. Działało słynne Kolegium Jezuickie (1565 r.), a także Seminarium Papieskie (1578 r.), kształciła się tu młodzież z całej Europy, a miasto nazywano „Atenami Północy”. Od XIV Braniewo było członkiem Związku Miast Hanzeatyckich. Po czasach świetności pozostało kilka zabytków t.j. obiekty dawnego Liceum Honsianum, Bazylika p.w. św. Katarzyny Aleksandryjskiej, Pałac Potockich, a także pozostałości Zamku Biskupiego i dawnej dzielnicy spichlerzy.

Niewątpliwą atrakcją są szlaki turystyczne przebiegające przez miasto: kopernikowski (pieszy z Torunia przez Frombork do Olsztyna), dalekobieżny E9 (pieszy - biegnący wzdłuż wybrzeża Oceanu Atlantyckiego, Morza Północnego, Morza Bałtyckiego), Trasa Hanzeatycka (rowerowa - biegnąca wokół Morza Bałtyckiego), jak również bliskość Zalewu Wiślanego.

Braniewo, geograficznie leży na północno-zachodnim skraju Równiny Warmińskiej i Wybrzeża Staropruskiego, przy ujściu rzeki Pasłęki do Zalewu Wiślanego. Miasto położone jest w obszarze klimatu bałtyckiego, charakteryzującego się chłodnymi latami i łagodnymi zimami. Braniewo było miastem województwa elbląskiego,

a w wyniku nowego podziału administracyjnego kraju należy do województwa Warmińskiego-Mazurskiego.

Braniewo wiąże swoje szanse rozwoju gospodarczego z ożywieniem w najbliższej przyszłości kontaktów gospodarczych z Obwodem Kaliningradzkim, państwami Europy Wschodniej i Skandynawii. Nadzieje te uzasadnione są położeniem geograficznym miasta. Drogowe i kolejowe przejścia graniczne powodują wzrost zainteresowania Braniewem ze strony krajowych i zagranicznych turystów oraz przedsiębiorców.

Aktualnie Braniewo liczy 17 693 mieszkańców, co stanowi 41 % ludności powiatu i 1,24 % liczby mieszkańców województwa. W wieku produkcyjnym znajduje się 11654 mieszkańców, co stanowi 66 % i na tle innych powiatów województwa jest dobrym wynikiem. Na 100 kobiet przypada obecnie niemal 100 mężczyzn. Prognoza demograficzna GUS-u do roku 2030 zakłada ciągle spadek ilości mieszkańców powiatu o 3 % w stosunku do obecnej.

Braniewo jest miastem powiatowym, zaopatrzonym w infrastrukturę administracyjną, służącą obsłudze ludności. Gospodarka, zwłaszcza w obliczu światowego kryzysu, nie rozwija się jednak w stopniu, jakiego życzyliby sobie władze lokalne i mieszkańcy. Jednak teoretycznie Braniewo ma dobre warunki rozwoju, korzystne połączenia drogowe i nieco słabsze kolejowe, charakteryzują je bliskość Zalewu Wiślanego i Obwodu Kaliningradzkiego. Według danych aktualnych w 2007 roku na terenie miasta istnieje 870 zarejestrowanych podmiotów gospodarczych, których głównymi profilami są handel (420 firm), usługi (412), produkcja (38). Są to głównie mikroprzedsiębiorstwa, zatrudniające ewentualnie kilka osób, specjalizujące się głównie w branży budowlanej i drzewnej. Do większych podmiotów zaliczyć można:

- Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.;
- EMPEGIEKA Sp. z o.o.;
- Szpital Powiatowy w Braniewie;
- Jednostki wojskowe (poza kontrolą miasta, ponieważ podlegają odrębnym przepisom).

2. Analiza stanu aktualnego.

2.1. Aktualny stan gospodarki odpadami.

Wzorem PPGO, w celu zachowania kompatybilności z „Planami...” wyższego szczebla, w niniejszym opracowaniu odpady powstające na terenie miasta podzielono na 3 grupy:

- odpady komunalne, ulegające biodegradacji;
- odpady niebezpieczne (odpady zawierające PCB, oleje odpadowe, zużyte baterie i akumulatory, odpady medyczne i weterynaryjne, pojazdy wycofane z eksploatacji, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, odpady zawierające azbest, pestycydy);
- odpady pozostałe (zużyte opony, odpady budowlane, komunalne osady ściekowe, odpady opakowaniowe i charakterystyczne odpady z niektórych gałęzi gospodarki).

2.1.1. Odpady komunalne.

Odpady komunalne to, wg ustawy o odpadach, odpady powstające w gospodarstwach domowych oraz pochodzące od innych wytwórców odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

W województwie warmińsko-mazurskim w roku 2007 średnia ilość wytworzonych odpadów komunalnych w przeliczeniu na mieszkańca wyniosła 231 kg, co stanowi spadek o 4 kg (2 %) w stosunku do roku poprzedniego.

Na miejskie składowisko, w celu składowania i unieszkodliwiania odpadów w roku 2007 trafiło 7159,68 Mg odpadów komunalnych i innych mogących stanowić tego rodzaju odpady.

Tabela 1.

Ilość odpadów komunalnych przekazanych na składowisko miejskie w Braniewie w 2007 roku

Lp.	Rodzaj odpadu		Ilość [Mg]	Proces unieszkodliwiania
	Kod	Opis		
1.	20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	58,24	obróbka biologiczna przez retencję, zatłaczanie, obróbkę w glebie itp.
2.	20 02 03	Inne odpady ulegające biodegradacji	227,33	składowanie
3.	20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	6874,11	obróbka biologiczna przez retencję, zatłaczanie, obróbkę w glebie itp.
4.	20 03 03	Odpady z czyszczenia ulic i placów		składowanie
RAZEM			7159,68	
na 1 mieszkańca			~405 kg	

Źródło: Sprawozdanie z realizacji gminnego planu gospodarki odpadami za lata 2007-2008

Po stwierdzeniu objęcia zbiórką odpadów wszystkich mieszkańców miasta oraz założeniu braku wykrytych nielegalnych składowisk przyjmuje się, iż ilość przyjętych na składowisko odpadów jest ilością wytworzoną. Należy jednak pamiętać, iż składowane są tu również odpady spoza gminy miejskiej tzn. gminy wiejskiej Braniewo, Lelkowo i Płoskinia, stąd średnia na mieszkańca wydaje się być zawyżona względem średniej wojewódzkiej.

Odpady biodegradowalne

Pod pojęciem odpadów biodegradowalnych rozumiemy głównie odpady kuchenne, makulaturę oraz odpady drzewne i zielone. Odpady tego typu stanowią spory procent odpadów komunalnych przekazywanych na składowiska, jednak najczęściej są zmieszane z innymi rodzajami odpadów.

Masa wyodrębnionych odpadów biodegradowalnych, poza strumieniem ogólnym odpadów komunalnych w 2007 roku wyniosła 58,24 Mg, co stanowi niespełna 1 % ilości odpadów komunalnych. Prognozy przyjęte w WPGO zakładają wzrost ilości wywarzanych odpadów biodegradowalnych o ok. 0,7 % do roku 2010.

Źródła powstawania odpadów komunalnych

Źródła powstawania odpadów komunalnych są raczej oczywiste i nie wyróżniają się na tle innych gmin. Są to mianowicie:

- gospodarstwa domowe;
- obiekty użyteczności publicznej;
- podmioty gospodarcze;
- turystyka;
- czyszczenie ulic, placów, koszy ulicznych, cmentarzy.

Ilość odpadów z poszczególnych, wymienionych źródeł jest trudna do oszacowania, głównie z powodu braku możliwości prowadzenia szczegółowej ewidencji. Z pewnością można założyć, iż głównym miejscem powstawania są gospodarstwa domowe oraz obiekty użyteczności publicznej, jak również, w dużo mniejszym stopniu podmioty gospodarcze.

Rodzaje i skład odpadów komunalnych

Odpady komunalne stanowią szeroką grupę, która została podzielona na bardziej szczegółowe kategorie w rozporządzeniu ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. 2001 Nr 112, poz. 1206). Łącznie przedstawiono tam 41 rodzajów odpadów, zebranych w trzy główne grupy:

- odpady inne niż niebezpieczne,
- komunalne odpady niebezpieczne,
- odpady obojętne.

Najczęściej jednak odpady komunalne występują w postaci zmieszanej, niesegregowanej, zawierającej w swojej masie mieszaninę wymienionych wyżej grup odpadów, często łącznie z odpadami niebezpiecznymi (np. bateriami, lekami) oraz dużą ilością odpadów, które posegregowane mogłyby ulec procesom odzysku.

Ponieważ plan gospodarki na poziomie gminy musi wynikać niejako z planów wyższych szczebli w niniejszym opracowaniu przyjęto podział odpadów komunalnych zastosowany w „Planie...” dla powiatu braniewskiego:

- biodegradowalne:
 - ulegające biodegradacji,
 - odpady zielone,
 - papier i tektura,
 - drewno,
- opakowaniowe i inne:
 - odpady wielomateriałowe,
 - tworzywa sztuczne,
 - szkło,
 - metal,
 - odzież i tekstylia,
 - odpady mineralne,
 - niebezpieczne.

Przyjmowany skład morfologiczny odpadów komunalnych przedstawia tabela 2

Tabela 2.

Skład morfologiczny odpadów komunalnych w gminie miejskiej Braniewie na podstawie ilości wytworzonej w roku 2007

Lp.	Rodzaj odpadów		Ilość wytworzona			
	Kategoria	rodzaj	[Mg]		[%]	
1.	Biodegradowalne	odpady kuchenne	2362,69	4081,01	33	57
		odpady zielone	143,19		2	
		papier i tektura	1431,94		20	
		drewno	143,19		2	
		odpady wielomateriałowe	286,39		4	
2.	Odpady Opakowaniowe i pozostałe	tworzywa sztuczne	1002,36	3007,07	14	42
		szkło	572,77		8	
		metal	357,98		5	
		odzież i tekstylia	71,60		1	
		odpady mineralne	715,97		10	
		odpady niebezpieczne	71,60		1	
		SUMA	7159,68		100	

Źródło: opracowanie własne na podstawie PPGO i KPGO

Skład jakościowy i morfologiczny odpadów zmienia się wraz z rozwojem i wzrostem gospodarczym, a więc poziomem życia mieszkańców. Dlatego dokładne dane szczegółowe można pozyskać ze szczegółowych badań morfologicznych odpadów ciągu roku, w niniejszym opracowaniu posłużono się danymi zawartymi w sprawozdaniu z planu gospodarki odpadami oraz „Planach...” na lata 2008-2011” wyższych szczebli.

Istniejący system zbierania odpadów komunalnych

Obecnie gromadzenie odpadów komunalnych następuje poprzez pojemniki o pojemnościach 60l, 110l i 1100 l w zależności od rodzaju budownictwa.

Tabela 3.

Sposób zbierania odpadów komunalnych w zależności od rodzaju budownictwa i prowadzonej działalności

Rodzaj budownictwa	Rodzaj pojemnika	Przyjmowana pojemność na mieszkańca/pracownika/użytkownika [l]
Mieszkalne jednorodzinne	110 l, 60l	15 (min. 1x110l)
Mieszkalne wielorodzinne	1100l	
Użyteczności publicznej:		
złobki, przedszkola, szkoły	1100	3
szpitale, internaty, hotele, lokale gastronomiczne, ogródki działkowe w sezonie	1100	20
podmioty gospodarcze	110, 1100	10 (min. 1x110l)
punkty handlowe	110, 1100	50 (min. 1x110l)

Źródło: Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Miasta Braniewo

Zbiórka i transport

Na terenie całego miasta działa zorganizowany system zbierania odpadów. Można przyjąć, iż 100 % mieszkańców objętych jest tym systemem, a osoby samodzielnie wywożące odpady na składowisko oraz w nim nieuczestniczący stanowią znikomy odsetek.

Odpady zbierane są z częstotliwością zależną od rodzaju nieruchomości oraz na zgłoszenie. 100 % skontrolowanych właścicieli nieruchomości posiada umowę na odbiór odpadów przez upoważnioną firmę. Zbiórka następuje z pojemników wymienionych w poprzednim punkcie oraz pojemników i koszy ulicznych. Dodatkowo odpady tego typu powstają z procesów porządkowania cmentarzy komunalnych.

Podmiotami zajmującymi się zbieraniem i transportem odpadów komunalnych na terenie miasta są głównie:

- Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej,
- Cleaner s.j. z Elbląga,
- Wojsko (na własnych terenach).

Na terenie miasta odpady komunalne częściowo zbierane są w sposób selektywny. System ten oparty jest na pojemnikach 60,110 i 1100 l podzielonych na dwie kategorie do zbiórki odpadów szkła, tworzyw sztucznych, drobnego złomu łącznie oraz makulatury, jak również systemie „workowym” przez mieszkańców budownictwa jednorodzinne. Odpady nadające się do odzysku są również wydzielane już na terenie składowiska odpadów. System selektywnej zbiórki działa na terenie miasta sprawnie. Ilość istniejących pojemników służących selektywnej zbiórce jest wystarczająca. Ustawiane są na terenie miasta w systemie dwójkowym po jednym na każdy rodzaj odpadów. Można założyć, iż jeden zestaw przypada na ok. 250 mieszkańców, co jest absolutnie akceptowalne.

Zakładając rozwój selektywnej zbiórki odpadów na terenie miasta nacisk należałoby położyć nacisk na propagowanie i rozszerzenie zasięgu systemu workowego w budownictwie jednorodzinne. Wiąże się to rzecz jasna z rosnącymi nakładami finansowymi. W chwili obecnej jest prowadzona akcja informacyjna poprzez ulotki.

Miasto prowadzi również selektywną zbiórkę odpadów w postaci zużytych baterii poprzez system działający w szkołach, przedszkolach, obiektach samorządowych oraz punktach handlowych prowadzących ich sprzedaż. Na ich terenie znajdują się pojemniki, które po wypełnieniu zabierane są bezpośrednio przez upoważnione firmy. W ostatnim czasie zostały również zakupione pojemniki na

odpady niebezpieczne, jakimi są przeterminowane leki, które znajdują się w aptekach na terenie miasta.

Ponadto na terenie PUH EMPEGIEKA Sp. z o.o. przy ul. Morskiej 55 znajduje się pojemnik przeznaczony na zbieranie zużytych akumulatorów, do którego każdy mieszkaniec ma dostęp.

Na terenie miasta działa również system odbierania odpadów wielkogabarytowych, złomu, mebli poprzez czasowe akcje zbiórki niepotrzebnych przedmiotów i odpadów. Podmioty odbierające odpady komunalne są również zobowiązane do każdorazowego odbioru odpadów wielkogabarytowych wystawionych przez mieszkańców. Na terenie miasta istnieje sześć punktów skupu surowców wtórnych - złomu.

Selektywną zbiórkę należałoby więc ukierunkować na zbliżenie do mieszkańców poprzez system workowy, a także zapewnienie możliwości zdania odpadów niebezpiecznych m.in. poprzez utworzenie gminnego punktu zbiórki odpadów niebezpiecznych.

Tabela 4.

Ilości odpadów zebranych selektywnie w roku 2007

	Makulatura	Tworzywa sztuczne	Szkło	Odpady opakowaniowe
Zbiórka selektywna	3,1	23,62	54,95	-
Selekcja ze strumienia ogólnego odpadów	3,1	12,94	2,04	4,52
SUMA	6,2	36,56	56,99	4,52
na 1 mieszkańca	0,35 kg	2,0 kg	3,2 kg	0,25 kg

Źródło: Sprawozdanie z realizacji gminnego planu gospodarki odpadami za lata 2007-2008

Odpady zbierane selektywnie stanowią mniej niż 1,5 % ogólnej ilości odpadów wytworzonej w 2007 roku. Jest więc jeszcze wiele do zrobienia w tej kwestii. Kolejnym zadaniem jest oddzielenie ze strumienia odpadów kierowanych na składowisko odpadów biodegradowalnych.

Odzysk i unieszkodliwianie odpadów komunalnych

Odzysk

Odzysk jest prowadzony jedynie na terenie miejskiego składowiska odpadów. Zagospodarowanie tego typu dotyczy odpadów opakowaniowych przekazywanych, po segregacji, do recyklingu przez upoważnione firmy oraz wykorzystaniu do podbudowy dróg wewnętrznych i jako warstwy przesypowe odpadów w postaci żużli, popiołów, gruzu, gleby i ziemi czy zawartości piaskowników z miejskiej oczyszczalni ścieków. W 2007 procesom tym zostało poddane 424,89 Mg odpadów, co stanowi niemal 6 % odpadów, które trafiły w tym okresie na składowisko.

Tabela 5.

Ilości odpadów poddanych odzyskowi na składowisku odpadów w roku 2007

Rodzaj odpadów		Ilość poddana odzyskowi [Mg]	Rodzaj procesu odzysku
Nazwa	Kod		
Odpady opakowaniowe	15 01 01; 15 01 02; 15 01 06; 15 01 02	102,23	Przekazane do recyklingu (R15)
Gruz ceglany, gruz betonowy, zmieszane odpady budowlane	17 01 02; 17 01 07	99,90	Podbudowa dróg wewnętrznych
Zużle, popioły, odpady z oczyszczania spalin, zawartość piaskowników, gleba i ziemia	10 01 01; 10 01 99; 17 05 04; 19 08 02	222,76	Warstwy przesypowe
SUMA	-	424,89	-

Źródło: Sprawozdanie z realizacji gminnego planu gospodarki odpadami za lata 2007-2008

Unieszkodliwianie

Procesom unieszkodliwiania odpadów komunalnych na terenie gminy miejskiej Braniewo poddawane są zmieszane odpady komunalne. Proces ten polega na składowaniu na składowisku odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne. Niestety zagrożeniem jest możliwość występowania w masie odpadów komunalnych innych rodzajów odpadów nie ulegających unieszkodliwianiu podczas wymienionego procesu.

2.1.2. Odpady niebezpieczne.

Odpady niebezpieczne to odpady należące do kategorii lub rodzajów odpadów określonych załącznikami do ustawy o odpadach (załącznik 3) oraz posiadające przynajmniej jedną w wymienionych tam właściwości lub/i zawierają przynajmniej jeden z wymienionych tam składników (ustawa o odpadach).

Odpady niebezpieczne stanowią poważne zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi oraz środowiska naturalnego, dlatego wymagają szczególnej kontroli w zakresie gospodarki. Ich ilości ulegają zmianie w latach ze względu na np. okresowe czyszczenie instalacji (oleje, czyściwa), likwidację zakładów, zmiany technologii itp.

Ze względu na brak istnienia większych zakładów przemysłowych na terenie Braniewa kwestia gospodarki niebezpiecznymi odpadami przemysłowymi nie powinna stanowić problemu. Wszystkie odpady zaliczane do tej kategorii są odbierane przez upoważnionych odbiorców posiadających właściwe pozwolenia. Składowisko miejskie obecnie nie przyjmuje odpadów niebezpiecznych.

Na podstawie decyzji wydanych przez Burmistrza Braniewa oraz Starostwo Powiatowe, ustalono, iż na terenie miasta mogą rocznie powstać odpady niebezpieczne w rodzajach i ilościach określonych w tabeli 6.

Tabela 6.

Szacunkowe ilości odpadów niebezpiecznych mogących powstać rocznie na terenie miasta Braniewo

Lp.	Rodzaj odpadów	Kod	Ilość roczna [Mg]	Podmiot wytwarzający
1.	transformatory i kondensatory zawierające PCB	06 02 09*	1,00	zakład energetyczny
2.	odpad sadzy technicznej (czysta sadza)	06 13 99*	40,00	spedycja-przeladunek
3.	inne zużyte sorbenty i osady pofiltracyjne	07 04 10*	0,50	JW.
4.	wodne roztwory wywoływaczy	09 01 01*	12 hl	ZOZ
5.	wodne roztwory utrwalczy	09 01 04*	24 hl	ZOZ
6.	inne oleje przepracowane	12 02 08*	0,25	zakład energetyczny
7.	mineralne oleje hydrauliczne	13 01 10*	1,50	spedycja-przeladunek
8.	mineralne oleje silnikowe i smarowe nie zawierające związków chlorowcoorganicznych	13 02 05*	3,05	warsztat samochodowy, zakład energetyczny, spedycja-przeladunek, JW.
9.	inne oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe	13 02 08*	8,50	JW.
10.	zużyte oleje mineralne stosowane jako nośniki ciepła i elektroizolatory	13 03 07*	1,00	zakład energetyczny
11.	zaolejone szlamy z odwadniania olejów w separatorach	13 05 02 *	73,00	zakład energetyczny, JW.
12.	zaolejona woda z odwadniania olejów w separatorach	13 05 07*	4,00	zakład energetyczny
13.	mieszanka odpadów z piaskownikami i z odwadniania olejów w separatorach	13 05 08*	83,00	zakład energetyczny
14.	inne rozpuszczalniki	14 06 03*	0,08	spedycja-przeladunek
15.	opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone	15 01 10*	1,00	JW.
16.	sorbenty, materiały filtracyjne, tkaniny do wcierania i ubrania ochronne zanieczyszczone	15 02 02*	20,39	warsztat samochodowy, zakład energetyczny, spedycja-przeladunek, JW.

	substancjami niebezpiecznymi			
16.	zużyte lub nie nadające się do użytkowania pojazdy	16 01 04*	10,00	zakład energetyczny
17.	filtry olejowe i paliwowe	16 01 07*	1,27	warsztat samochodowy, zakład energetyczny, spedycja-przeladunek, JW.
18.	gazy hamulcowe	16 01 13*	1,15	warsztat samochodowy, zakład energetyczny, JW.
19.	gazy zapobiegające zamarzaniu inne niż wymienione w 16 01 14	16 01 14*	10,82	warsztat samochodowy, zakład energetyczny, JW.
20.	zużyte urządzenia zawierające freony, HCFC, HFC	16 01 15*	4,00	JW.
21.	zużyte urządzenia zawierające niebezpieczne elementy (lampy rtęciowe)	16 02 11*	0,01	spedycja-przeladunek
22.	chemikalia laboratoryjne i analityczne (np. Odczynniki chemiczne zawierające substancje niebezpieczne, w tym mieszaniny chemikaliów laboratoryjnych i analitycznych)	16 02 13*	3,75	zakład energetyczny, spedycja-przeladunek, JW.
23.	chemikalia laboratoryjne i analityczne (np. Odczynniki chemiczne zawierające substancje niebezpieczne, w tym mieszaniny chemikaliów laboratoryjnych i analitycznych)	16 05 06*	1,60	zakład energetyczny, JW.
24.	baterie i akumulatory olejowe	16 06 01*	5,74	warsztat samochodowy, zakład energetyczny, spedycja-przeladunek, JW.
25.	baterie i akumulatory kadmowo-niklowe	16 06 02*	1,00	zakład energetyczny
26.	lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć	16 08 21*	0,056	ZOZ, zakład energetyczny
27.	odpady drewna, szkła i tworzyw sztucznych zawierające lub zanieczyszczone substancjami niebezpiecznymi (podkłady kolejowe)	17 02 04*	5,50	zakład energetyczny, JW.
28.	kable zawierające ropę naftową smołę i inne substancje niebezpieczne	17 04 10*	0,80	zakład energetyczny
29.	materiały izolacyjne zawierające azbest	17 06 01*	0,50	zakład energetyczny
30.	materiały konstrukcyjne zawierające azbest	17 06 05*	4,20	zakład energetyczny, JW.
31.	części ciała i organy oraz pojemniki na krew i konserwanty służące do jej przechowywania (z wyłączeniem 18 01 03)	18 01 02*	0,10	JW.
32.	inne odpady, których zbieranie i składowanie podlega specjalnym przepisom ze względu na zapobieganie infekcji	18 01 03*	17,20	ZOZ
33.	odpady inne niż odpady wymienione w 18 01 03 (z diagnozowania, leczenia i profilaktyki medycznej)	18 01 04*	0,15	JW.
34.	przeterminowane i wycofane ze stosowania chemikalia i leki	18 01 05*	0,03	ZOZ

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z Urzędu Miasta Braniewa

Odpady azbestowe

Sposób zagospodarowania odpadów zawierających azbest określa opracowanie w postaci „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest w gminie miejskiej Braniewo na lata 2008-2011”. Zawarte są tam dane o ilości wyrobów zawierających azbest, sposoby i warunki ich usuwania jak również źródła finansowania i warunki pomocy gminy dla osób, które zdecydowały się na ich usunięcie. Odpady zawierające azbest, zwłaszcza ich prawidłowy demontaż i transport jest niezmiernie ważny dla zachowania bezpieczeństwa ludzi i środowiska.

Na terenie miasta ilość wyrobów zawierających azbest określono na 485,62 Mg (34 687 m²), przy czym większość stanowią pokrycia dachowe, znajdujące się w różnym stanie. Wszystkie zinwentaryzowane nieruchomości zostały zakwalifikowane do usunięcia, przy czym priorytetowo potraktowano wyroby znajdujące się na dachach budynków użyteczności publicznej, następnie wielorodzinnych i jednorodzinnych. Z uwagi na znikomy procent dwóch ostatnich grup w całości przedsięwzięcia, zaleca się usuwanie azbestu prowadzić jednocześnie. Należy jednak pamiętać, iż przeprowadzona

inwentaryzacja miała charakter szacunkowy i zakłada się, iż jej wynik stanowi około 70 % rzeczywistej ilości. Zaleca się przeprowadzanie intensywnej akcji informacyjno-educacyjnej, rozpowszechniającej wiedzę i świadomość mieszkańców dotyczącą negatywnego wpływu azbestu na zdrowie ludzi. Skutecznym sposobem wspomagającym przedsięwzięcie skutecznego i całkowitego usuwania wyrobów zawierających azbest terenu gminy, byłaby znaczna pomoc finansowa dla właścicieli nieruchomości zobowiązanych do pozbycia się tych odpadów.

Usunięciem azbestu mogą zająć się jedynie upoważnione i wykwalifikowane firmy (szczegóły w „Programie usuwania...”). Ich obowiązkiem jest bezpieczne usunięcie, odpowiedni transport i właściwa utylizacja odpadów azbestowych. Na terenie gminy miejskiej brak składowisk przyjmujących tego typu odpady.

Odpady medyczne i weterynaryjne

Odpady medyczne to odpady powstające w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych oraz prowadzeniem badań i doświadczeń w zakresie medycyny (Ustawa o odpadach - tekst jednolity Dz. U. 2007 Nr 39, poz. 251 z późn. zm.).

Odpady weterynaryjne to odpady powstające w związku z badaniem, leczeniem zwierząt lub świadczeniem usług weterynaryjnych, a także w związku z prowadzeniem badań i doświadczeń naukowych (Ustawa o odpadach - tekst jednolity Dz. U. 2007 Nr 39, poz. 251 z późn. zm.).

Na terenie miasta nie występują miejsca skupu ani grzebania zwierząt. Zwłoki są odbierane przez podmioty skupujące z innych powiatów, czasem, za zgodą służb weterynaryjnych grzebane na terenie należącym do ich właścicieli.

Odpady medyczne pochodzą z indywidualnych praktyk lekarskich, przychodni oraz ze szpitala powiatowego w Braniewie. Wszyscy wytwórcy tego typu odpadów posiadają aktualne umowy z wyspecjalizowaną firmą odbierającą i utylizującą odpady medyczne. Odpady medyczne ze szpitala powiatowego trafiają również do spalarni w Bartoszycach. Szacunkowe ilości zostały przedstawione w tabeli 6.

Środki ochrony roślin

Odpady w postaci środków ochrony roślin i innych odpadów niebezpiecznych deponowanych w mogilnikach nie występują na terenie miasta.

Akumulatory i baterie

Akumulatory i baterie to odpady niebezpieczne ze względu na zawartość związków toksycznych, takich jak ołów czy kadm. Na terenie miasta odpady tego typu pochodzą głównie z gospodarstw domowych, obiektów użyteczności publicznej oraz niewielkich podmiotów gospodarczych. Baterie są zbierane selektywnie w kilkudziesięciu punktach zbiórki w szkołach, przedszkolach, punktach handlowych i obiektach samorządowych. Zużyte akumulatory najczęściej trafiają do punktów sprzedaży nowych urządzeń w ramach tzw. opłaty depozytowej, ponadto na terenie PUH EMPEGIEKA Sp. z o.o. przy ul. Morskiej 55 znajduje się, wcześniej wspomniany pojemnik przeznaczony do zbiórki akumulatorów.

Przepracowane oleje, czyściwa

Tego typu odpady są charakterystyczne dla pomiotów gospodarczych, głównie różnych gałęzi przemysłu. Z uwagi na brak obecności większych tego typu podmiotów, jest to problem marginalny. Wszyscy wytwórcy tego typu odpadów posiadają umowy ze specjalistycznymi firmami posiadającymi stosowne pozwolenia.

Zużyte świetlówki, lampy zawierające rtęć

Tego typu odpady pochodzą głównie z niewielkich podmiotów gospodarczych i obiektów użyteczności publicznej. Przede wszystkim są selektywnie zbierane i przekazywane specjalistycznym firmom, posiadającym właściwe pozwolenia w tym zakresie. Można jednak założyć, iż niekiedy trafiają w pojemnikach na odpady komunalne na składowisko.

Odpady z pracowni rtg i fotograficznych

Tego typu odpady pochodzą głównie z zakładów opieki zdrowotnej. Zgodnie z wydanymi pozwoleniami są selektywnie zbierane i przekazywane do utylizacji specjalistycznym firmom, posiadającym właściwe pozwolenia w tym zakresie.

2.1.3. Odpady pozostałe.

Odpady poeksploatacyjne z pojazdów.

Złom

Odpady powstające w wyniku wycofania pojazdów z eksploatacji to coraz bardziej zauważalny problem, ze względu na rozwój rynku motoryzacyjnego, głównie wtórnego.

Jest to głównie złom metalowy oraz akumulatory zaliczane do odpadów niebezpiecznych, omówione w poprzednim rozdziale. Na terenie miasta nie istnieje punkt demontażu pojazdów, najbliższy tego typu punkt znajduje się ok. 40 km od Braniewa, w Elblągu.

Zużyte opony

Wycofane z eksploatacji opony nie są w szczególnie sposób zagospodarowywane. Trudno też oszacować ilości ich powstawania. Obecnie na terenie miasta najczęściej trafiają one do punktów wymiany i sprzedaży tego typu produktów, skąd są odbierane przez specjalistyczne firmy, niestety czasem trafiają również do ogólnego strumienia odpadów komunalnych.

Komunalne osady ściekowe

Komunalne osady ściekowe to charakterystyczna grupa odpadów stanowiąca odpady pochodzące z komór fermentacyjnych w oczyszczalniach ścieków oraz innych instalacji służących oczyszczaniu ścieków komunalnych i innych ścieków o zbliżonym składzie (Ustawa o odpadach - tekst jednolity Dz. U. 2007 Nr 39, poz. 251 z późn. zm.).

W oczyszczalni miejskiej na terenie miasta Braniewo w roku 2007 wytworzono 484,92 Mg suchej masy osadów ściekowych.

Tabela 7.

Ilości osadów ściekowych wytworzonych w oczyszczalni ścieków w Braniewie w latach 2007-2008

Ilość osadów ściekowych	2007	2008
uwodnionych	2914,62	2753,82
w suchej masie	484,92	427,11

Sposób zagospodarowania tego typu odpadów polega na wykorzystaniu do rekultywacji zdegradowanych terenów - poligonowych, po uprzednim odwodnieniu mechanicznym. W chwili tworzenia opracowania, oczyszczalnia miejska była w końcowej fazie budowy kompostowni osadów ściekowych, które zamierza następnie wykorzystywać m.in. na cele przyrodnicze przy produkcji wierzby energetycznej.

2.1.4. Odpady z podmiotów gospodarczych.

Źródła powstawania

Źródłami powstawania tego rodzaju odpadów są procesy związane z prowadzeniem różnego rodzaju działalności gospodarczej. W mieście Braniewo do głównych podmiotów wytwarzających odpady należą:

- Zakłady Opieki Zdrowotnej (placówki publiczne i prywatne),
- Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.,
- PHU EMPEGIEKA Sp. z o.o.,
- Wodociągi Miejskie Sp. z o.o.,
- jednostki wojskowe,
- stacje paliw,
- zakłady przemysłowe (np. MIR TADE dawniej ZASTAL- BRANIEWO Sp. z o.o.).

Podmioty prowadzące działalność gospodarczą powinny posiadać decyzję Starosty lub Marszałka Województwa, w zależności od zakresu działań, zezwalającą na wytwarzanie określonych rodzajów odpadów w określonej ilości. Obowiązek ten nie dotyczy podmiotów wytwarzających poniżej 5 Mg odpadów innych niż niebezpieczne. Zgodnie z prawodawstwem podmioty gospodarcze są ponadto zobowiązane do prowadzenia ewidencji jakościowej i ilościowej produkowanych odpadów oraz przekazywania stosownych sprawozdań Marszałkowi Województwa.

Rodzaje

W szerokiej grupie tzw. odpadów „przemysłowych” znajdować mogą się odpady niebezpieczne, inne niż niebezpieczne - stanowiące zdecydowaną większość oraz obojętne.

Na terenie miasta Braniewo jako odpady niebezpieczne z produkcji zaliczyć można przede wszystkim:

- przepracowane oleje, czyszciva;
- pojazdy wycofane z eksploatacji, odpady z tych pojazdów, akumulatory, baterie;
- odpady weterynaryjne i medyczne;
- opakowania z pozostałościami substancji niebezpiecznych;
- zużyte świetlówki, lampy zawierające rtęć.

Zostały one omówione w poprzednim punkcie opracowania, przy okazji odpadów niebezpiecznych.

Odpady z produkcji, inne niż niebezpieczne, jednak zasługujące na uwagę ze względu na duże ilości to głównie:

- odpady opakowaniowe,
- odpady paleniskowe,
- złom,
- odpady z oczyszczania ścieków.

Tabela 8.

Szacunkowe ilości odpadów innych niż niebezpieczne mogących powstać rocznie na terenie miasta Braniewo w podmiotach gospodarczych

Lp.	Rodzaj odpadów	Kod (grupa)	Ilość roczna [Mg]	Podmiot wytwarzający
1.	Odpady z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybactwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności	02	3,00	zakład energetyczny
2.	Odpady z przetwórstwa drewna oraz z produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tekstury	03	10,00	JW.
3.	Odpady z przemysłu skórzanego, futrzarskiego i tekstylnego	04	2,00	JW.
4.	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii organicznej	07	21,00	JW.
5.	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania powłok ochronnych (farb, lakierów, emalii ceramicznych), kitu, klejów, szczelików i farb drukarskich	08	0,20	JW.
6.	Odpady z procesów termicznych	10	105,00	JW.
7.	Odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych	12	4,20	spedycja-przeładunek
8.	Odpady opakowaniowe; sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nie ujęte w innych grupach	15	49,25	zakład energetyczny, spedycja-przeładunek, JW.
9.	Odpady nie ujęte w innych grupach (wyeksploatowane pojazdy, urz. elektryczne i elektroniczne, baterie i akumulatory itd.)	16	57,76	warsztat samochodowy, spedycja-przeładunek, zakład energetyczny, JW.
10.	Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej	17	245,90	zakład energetyczny, spedycja-przeładunek, JW.
11.	Odpady medyczne i weterynaryjne (inne niż niebezpieczne)	18	1,20	zakład energetyczny, JW.
12.	Odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych	19	17,50	zakład energetyczny, JW.
13.	Odpady komunalne segregowane i gromadzone selektywnie	20	2,00	JW.

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z Urzędu Miasta Braniewa

Dane użyte w zestawieniach (tabela 6, 8) pochodzą z decyzji Burmistrza Miasta Braniewa oraz Starostwa powiatowego w Braniewie, dlatego należy pamiętać, iż mogą to nie być wszystkie z rodzajów odpadów wytwarzanych w procesach produkcyjnych na omawianym terenie.

Sposób zagospodarowania odpadów przemysłowych

Gromadzenie

Podmioty gospodarcze poza decyzją zezwalającą na wytwarzanie określonych rodzajów i ilości odpadów obowiązane są posiadać uzgodnione miejsce składowania i magazynowania odpadów. Sposób i miejsce ich przechowywania wynika z rodzaju i charakteru odpadów. Przy magazynowaniu odpadów niebezpiecznych należy zachowywać większą ostrożność, miejsca te muszą być należycie zabezpieczone prze przedostawaniem się szkodliwych związków do środowiska oraz dostępem osób niepowołanych. Kontrolę nad prawidłowym przechowywaniem sprawuje WIOŚ delegatura w Elblągu, który prowadzi działalność kontrolną w miarę potrzeb i możliwości.

Część wytwarzanych odpadów produkcyjnych jest wywożona poza teren gminy, część jest poddawana procesom odzysku - np. odpady żużlu stosowane do utwardzenia dróg. Jednak większość tego typu odpadów jest odbierana przez odbiorców, posiadających stosowane pozwolenia, do odzysku lub unieszkodliwiania. Nie ma problemu ze znalezieniem, w razie potrzeby, takiego odbiorcy.

Zbiórka i transport

Na terenie miasta transport odpadów odbywa się za pomocą środków transportu wytwórców lub odbiorców odpadów - najczęściej w przypadku odpadów niebezpiecznych. Wszystkie te podmioty posiadają stosowne decyzje w tym zakresie. Na terenie miasta notuje się przedsiębiorstwa wyspecyfikowane w tego rodzaju działalności.

Jest również 25 firm posiadających zezwolenia Starostwa powiatowego w Braniewie na wytwarzanie odpadów azbestowych (załącznik 4). Są to w większości firmy posiadające siedzibę poza miastem, a chcące świadczyć usługi, głównie usuwania pokryć dachowych wykonanych z wyrobów zawierających azbest. Brak jednak danych o ilości faktycznie wytworzonych w tej drodze, tego rodzaju odpadów. Należałoby opracować metodę i zobligować podobne podmioty do składania w Starostwie sprawozdań okresowych o wytworzonych ilościach odpadów azbestowych.

Kilka firm zewnętrznych posiada również pozwolenie na prowadzenie usług czyszczenia zbiorników paliwowych i kompleksowej obsługi odbioru odpadów ze stacji paliw.

Odzysk i unieszkodliwianie

Odzysk

Odzysk odpadów przemysłowych w specjalnie do tego celu przeznaczonych instalacjach nie ma miejsca na terenie miasta. Część jest wykorzystywana na składowisku np. poprzez zastosowanie odpadów paleniskowych, trocin czy odpadów piasku z oczyszczalni ścieków na warstwy izolacyjne odpadów komunalnych, część trafia na teren gminy wiejskiej Braniewo - głównie żużel stosowany do utwardzania nawierzchni dróg.

Unieszkodliwianie

Na terenie miasta unieszkodliwianie odpadów przemysłowych „nie niebezpiecznych” odbywa się głównie poprzez składowanie na wysypisku miejskim. Jest to w zasadzie kompostowanie, wspólnie z odpadami komunalnymi.

Przywóz i wywóz odpadów z i na teren miasta

Poza teren gminy miejskiej wywożone są odpady przemysłowe wymagające odzysku i unieszkodliwiania, głównie odpady niebezpieczne.

2.1.5. Lokalizacja i stan istniejących składowisk.

Czynne składowisko miejskie

Składowisko odpadów komunalnych w Braniewie znajduje się przy ul. Stefczyka, należy do Miejskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Kościelnej 4a w Braniewie. Istnieje od roku 1975, w wyniku modernizacji w roku 1995 zostało gruntownie zmienione. Zajmuje powierzchnię 21 ha, a jego pojemność całkowita szacowana jest na 300 tys. m³. W 2006 roku możliwości deponowania odpadów zostały wykorzystane w 37 % (95 % części urządzonej). W tej chwili eksploatowane są dwie z dziesięciu kwater, osiem pozostałych zostało wstrzymanych z eksploatacji.

Deponowane są tu głównie odpady komunalne, ale również składowane są osady ściekowe z oczyszczalni ścieków w Braniewie, które po odsączeniu wykorzystuje się rekultywacji terenów poligonowych. Składowisko w Braniewie jest najnowocześniejszym w powiecie. Posiada dobrą izolację podłoża (głina, folia), drenaż odprowadzający odcieki, a przede wszystkim instalację do odzysku energii. Odcieki są gromadzone w zbiorniku o pojemności 40,6 m³ i rozszczepiane w zdeponowanych

złożach, a nadmiar wywożony do stacji zlewnej w oczyszczalni ścieków. Składowisko znajduje się w odległości ok. 1 km do najbliższych zabudowań, zabezpieczone płotem i 10-metrowej szerokości pasem zieleni, posiada instalację piezometrów. Na terenie składowiska działa spycharka oraz ciągnik gąsienicowy. Składowisko zaopatrzone jest w wagę i brodzik dezynfekcyjny zapobiegający wywożeniu zanieczyszczeń i drobnoustrojów z terenu składowiska.

Warunki hydrologiczne w rejonie składowiska są średnio korzystne. W podłożu występują niewielkie, ciągle przewarstwienia trudno przepuszczalnych utworów glebowych, stanowiących niewystarczającą barierę chroniącą użytkowe poziomy wodonośne. W okolicy składowiska nie występują ujęcia wody podziemnej, które mogłyby być zanieczyszczone, jednak długofalowe plany nie wykluczają wykorzystania rejonu również w tym zakresie - do zaopatrzenia ludności w wodę. Systematycznie prowadzony jest monitoring wód podziemnych, powierzchniowych, odcieków oraz gazu składowiskowego. W wodach podziemnych wykryto jedynie śladowe ilości substancji niebezpiecznych. Głównymi parametrami brany tu pod uwagę jest przewodność elektryczna oraz zawartość związków organicznych (OWO) i chociaż można stwierdzić ogólnie dobrą jakość wód podziemnych na składowisku, należy zwrócić uwagę na wyniki z piezometrów 6 i 10 plasujących się w V klasie czystości, prawdopodobnie ze względu na spływ zanieczyszczeń z lagun i innych części składowiska.

W pobliżu składowiska występują wody powierzchniowe - rzeka Pasłęka oraz rzeka Martwa. Wody rzeki Pasłęki odpowiadają generalnie II - dobrej klasie czystości, natomiast rzeki Martwej II klasie, lecz ze względu na zawartość związków organicznych - V. Prowadzone badania nie potwierdzają negatywnego wpływu składowiska na wody powierzchniowe obu cieków. Jakość odcieku ze składowiska jest określona jako pozaklasowa, a objętości ulegają znacznym wahaniom w ciągu roku. Monitoringowi podlega również ilość i skład gazu składowiskowego, pomiary prowadzone są na trzech studzienkach. Ustalono roczną emisję gazów na poziomie: metan 150kg/rok, dwutlenek węgla 75 kg/rok. Ze względu na niewielką wydajność obecnie nie prowadzi się procesu odzysku energii z gazu składowiskowego.

Składowane są tu przede wszystkim odpady komunalne - z grupy 20, jak również, łącznie, odpady z grup 02 -, 03 -, 04 -, 15 -, 16 -, 17 -. Do prowadzenia odzysku w postaci tworzenia warstw przesypowych zostały dopuszczone odpady o kodach 19 08 02, 03 01 05, 10 01 99 (ziemia, gruz, odpady z oczyszczania ulic i placów, popioły paleniskowe), natomiast do recyklingu 15 01 - odpady opakowaniowe, 19 12 - odpady z mechanicznej obróbki (sortowania) innych odpadów.

Składowisko posiada decyzję Starosty Braniewskiego z dnia 03.01.2003 ŚI-7644/1/2/03 o wykonaniu przeglądu ekologicznego oraz decyzję Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 17.02.2003 ŚR.I. 6621/06/03 zatwierdzającą instrukcję eksploatacji. Ze względu na konieczność dostosowania składowiska do wymogów Unii Europejskiej została wydana decyzja nakazująca wstrzymanie działalności do dnia 30.05.2009. Z powodu nieobecności w najbliższej okolicy spełniających te wymagania składowisk, decyzja została przedłużona do końca roku 2009. Przygotowywana i uzupełniana jest dokumentacja służąca uzyskaniu pozwolenia zintegrowanego oraz koncepcja modernizacji i zmiany technologii składowania odpadów. W kolejnej aktualizacji planu należy koniecznie zwrócić uwagę na sytuację formalno-prawną składowiska.

Nielegalne składowiska odpadów, wysypiska

Na terenie miasta nie zanotowano występowania nielegalnych składowisk odpadów. W przypadku zauważenia miejsc wyrzucenia małej ilości odpadów interweniuje Straż Miejska, nakazująca sprawcy bądź właścicielowi uprzątnięcie odpadów.

Mogilniki

Na terenie miasta Braniewa nie występują mogilniki środków ochrony roślin ani innych odpadów niebezpiecznych.

2.1.6. Podsumowanie aktualnego stanu gospodarki odpadami.

Gospodarka odpadami przemysłowymi, jakkolwiek na niewielką skalę, prowadzona jest w sposób zadowalający. Ze względu na brak większych podmiotów gospodarczych jako wytwórców odpadów przemysłowych największe zagrożenie zaobserwować można w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi. Najczęściej ich zagospodarowanie polega na wywiezieniu na składowisko odpadów.

Na uwagę zasługuje zbudowany od początku i już sprawnie działający system selektywnej zbiórki odpadów mogących ulec procesom odzysku, głównie makulatury, tworzyw sztucznych, szkła i drobnego złomu. Poprawie uległ też stopień świadomości i chęci współpracy ze strony mieszkańców.

Stan techniczny oraz formalno-prawny składowiska jest w fazie wyjaśniania. Ze względu na konieczność zamykania składowisk nie spełniających unijnych wymagań została wydana decyzja o wstrzymaniu eksploatacji. W czasie przygotowywania opracowania decyzja została przedłużona do końca roku 2009. W przypadku zamknięcia składowiska w Braniewie, odpady musiałyby być dostarczane do składowiska odpadów w Elblągu - ok. 40 km. Obecnie jest opracowywany projekt modernizacji składowiska, zakładający zmianę technologii składowania odpadów na terenie 10 przym. Wyjaśnienie sytuacji należy podjąć przy kolejnej aktualizacji programu. W założeniach modernizacyjnych brak jednak koncepcji budowy instalacji do segregacji, która musiałaby być prowadzona wyłącznie ręcznie, co w przypadku tak dużego składowiska znacznie ogranicza jego możliwości.

Należy również opracować sposób postępowania z odpadami powstającymi z wycofywanych z eksploatacji pojazdów oraz odpadów budowlanych.

Ponadto do tej pory nie został utworzony Gminny Punkt Zbiórki odpadów niebezpiecznych. Selektywna zbiórka tego rodzaju odpadów rozbita jest na zbiórkę akumulatorów, baterii, leków w różnych punktach miasta.

Należy również pamiętać o ważnej roli udziału miasta w planowanym rejonie N-W gospodarki odpadami (jako jedno z dwóch składowiska przyjmujących odpady inne niż niebezpieczne i obojętne, docelowo przyjmowanie balastu) oraz tworzeniu Zakładu zagospodarowania odpadów (Zzo).

3. Prognozowane zmiany.

3.1. Gospodarcze.

Liczne i szeroko zakrojone zmiany społeczne i gospodarcze w kraju, w tym prywatyzacja gospodarki, znalazły odbicie w restrukturyzacji, a nierzadko likwidacji sporej części zakładów pracy, a co za tym idzie wzrostcie bezrobocia. Na omawianym terenie duży wpływ miała likwidacja Państwowych Gospodarstw Rolnych, a

następnie większych zakładów przemysłowych t.j. browar, czy garbarnie. Powoli jednak gospodarka zaczyna się odradzać na podstawie podmiotów prywatnych, zatrudniających jednak mniejszą ilość pracowników. W obliczu obecnego kryzysu gospodarczego na świecie oraz środków podejmowanych w celu jego zażegnania trudno przewidzieć tendencję zmian. Dodatkowym utrudnieniem dla nowopowstających podmiotów gospodarczych może być istnienie wokół miasta terenów ochrony przyrody zaliczanych do sieci Natura 2000, co zaostrza kryteria i wymagania stawiane instalacjom przemysłowym.

3.2. Demograficzne.

Zmiany gospodarcze, wejście do Unii Europejskiej, otwieranie granic sprzyja migracji ludności, powodowanej poszukiwaniem zatrudnienia i lepszych warunków zamieszkania. W obliczu wrastającego bezrobocia należy liczyć się z migracją ludności, zwłaszcza w wieku produkcyjnym, okresowo lub na stałe. Można spodziewać się, że być może część powracających okresowo mieszkańców zainwestuje zdobyte środki finansowe w stałych miejscach zamieszkania. W obecnych warunkach trudno przewidzieć oczywisty kierunek omawianych zmian, mimo tego, wzorem PPGO zakłada się obniżenie liczby ludności o ok. 0,7 % w wyniku migracji i ujemnego przyrostu naturalnego, natomiast wg GUS ma to być 3 %.

3.3. Prognoza zmian w gospodarce odpadami.

Ilości i skład

Z ogólnym wzrostem gospodarczym, i globalizacją wrasta ilość dóbr (towarów i usług) powszechnie dostępnych. Wiąże się to również ze wzrostem ilości wytwarzanych odpadów, zarówno na poziomie gospodarstw domowych, jak również odpadów produkcyjnych, w tym opakowań. Nadal znaczący procent stanowić będą biodegradowalne odpady kuchenne, natomiast przewidyuje się wzrost odpadów opakowaniowych, wielkogabarytowych oraz z budownictwa. Poziom odpadów komunalnych przewiduje się w okresie nadchodzących ośmiu lat na podobnym poziomie.

W związku z nieustabilizowaną w dalszym ciągu gospodarką, dodatkowo stojącą obecnie w obliczu światowego kryzysu nie przewiduje się znaczących zmian w ilości wytwarzanych odpadów przemysłowych.

Ogólnie przewiduje się również poprawę systemu zbiórki selektywnej odpadów, co skutkować powinno lepszym i bezpieczniejszym sposobem ich wykorzystania, a także pośrednio zmniejszeniem ilości odpadów deponowanych biernie na składowisku.

Na podstawie wskaźników przewidywanego wzrostu ilości odpadów wg KPGO ilości odpadów przewidywane w mieście Braniewie w roku 2010 szacują się na poziomach przedstawionych w tabeli 9.

Odpady niebezpieczne

Zgodnie z PPGO zakłada się:

- wzrost liczby wycofywanych eksploatacji pojazdów oraz odpadów z nimi związanych, a także sprzętu elektrycznego i elektronicznego, w tym baterii i akumulatorów;
- wzrost ilości odpadów z budów i remontów, w tym odpadów azbestowych;
- wzrost odpadów opakowaniowych, medycznych;

- utrzymanie poziomu wytwarzania odpadów z przemysłu drzewnego, rolnictwa, osadów ściekowych i olejów odpadowych;
- spadek ilości odpadów z procesów energetycznych (racjonalizacja gospodarowania energią, termomodernizacja budynków

Tabela 9.

Prognozowane zmiany w strumieniu odpadów w powiecie braniewskim

Lp.	Rodzaj odpadów	Odpady wytworzone w 2006		Prognozowany wskaźnik wzrostu		Odpady wytworzone (założenie) w 2010	
		Mg	%			Mg	%
1.	Odpady kuchenne, biodegradowalne	2342,6	25,1	0,1	0,7	2345,0	25,1
2.	Odpady zielone	239,4	2,6	0,2		240,0	2,6
3.	Papier i tektura	1755,1	18,8	1,7		1785,0	19,1
4.	Drewno	171,8	1,9	0,1		172,0	1,9
5.	Odpady wielomateriałowe	551,3	5,9	1,6	-0,5	560,0	6,0
6.	Tworzywa sztuczne	1310,7	14,1	0,7		1320,0	14,2
7.	szkło	775,1	8,3	0		775,0	8,3
8.	Metal	466,1	5,0	0,8		470,0	5,0
9.	Odzież i tekstylia	122,5	1,3	0,4		123,0	1,3
10.	Odpady mineralne	1494,7	16,0	-3		1450,0	15,5
11.	Odpady niebezpieczne	93,2	1,0	0		93,0	1,0
SUMA		9322,5	100	0,1	0,1	9333	100

Źródło: PPGO

Organizacja zbiórki i unieszkodliwiania

Zgodnie z PPGO przewiduje się następujące zmiany:

- nieznaczny wzrost poziomu wytwarzanych odpadów komunalnych na poziomie 0,1 %;
- rozwój segregowania odpadów oraz wzrost udziału odpadów ze zbiórki selektywnej;
- zachowanie co najmniej obecnego zasięgu zorganizowanego systemu odbioru odpadów;
- sukcesywne likwidowanie nielegalnych wysypisk odpadów;
- modernizację składowiska miejskiego i rekultywację jego zamkniętych części;
- budowę kompostowni na osady ściekowe przez Wodociągi Miejskie.

4. Działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarki odpadami.

4.1. Kierunki działań zakładane przez plany wyższego szczebla.

Według KPGO

Krajowy „Plan..” zakłada prowadzenie gospodarki odpadami zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, priorytetowo traktując zadania zmierzające do zapobiegania i minimalizacji ilości wytwarzanych odpadów oraz ograniczania ich niebezpiecznych właściwości, a kolejno wykorzystywanie właściwości materiałowych i energetycznych odpadów lub ostatecznie ich unieszkodliwianie, jak również ograniczenie składowania odpadów jako najmniej właściwego sposobu ich zagospodarowania.

Główne cele zakładane w KPGO to:

- utrzymanie tendencji oddzielania wzrostu wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju,
- zwiększenie udziału odzysku, zwłaszcza energii, z odpadów,

- zmniejszenie ilości odpadów wszelkiego typu kierowanych na składowiska,
- zamknięcie do końca roku 2009 składowisk niespełniających wymogów prawnych,
- eliminacja nielegalnych składowisk odpadów,
- stworzenie kompleksowej bazy danych o wprowadzanych na rynek produktach i gospodarce odpadami w kraju.

Według WPGO

Ponieważ dążenie do zapobiegania powstawaniu jeśli tylko to możliwe, a kolejno ograniczania ilości wytwarzanych odpadów jest priorytetem działalności w zakresie racjonalnej gospodarki odpadami zasadniczym i podstawowym celem zakładanym w wojewódzkim „Planie...” jest:

„MINIMALIZACJA ZAGROŻEŃ ŚRODOWISKA POWODOWANYCH PRZEZ ODPADY”

Celami strategicznymi kierującymi do założonego celu są:

- minimalizacja powstających odpadów i zmniejszenie ich toksyczności,
- optymalne zagospodarowywanie odpadów (zasada bliskości, samowystarczalności),
- edukacja ekologiczna,
- likwidacja i rekultywacja nieczynnych miejsc składowania odpadów,
- konsekwentne i skuteczne egzekwowanie przepisów prawa.

4.2. Kierunki działań w zakresie gospodarki odpadami oparte na wytycznych wyższych szczebli samorządów, mające wpływ i znaczenie dla miasta Braniewo.

Odpady komunalne

Kierunki działań w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi:

- objęcie zorganizowanym systemem selektywnej zbiórki odpadów wszystkich mieszkańców do końca 2010 roku,
- zmniejszenie ilości odpadów biodegradowalnych składowanych na składowisku miejskim do 75 % względem roku 1995, 50 % w 2013 i 35 % w 2020,
- traktowanie składowania odpadów jako najmniej pożądanego sposobu gospodarowania odpadami,
- zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do max 85 % odpadów wytworzonych do roku 2014,
- eliminacja odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych,
- prowadzenie skutecznych kampanii edukacyjno-informacyjnych.

Zadania do zrealizowania w ramach wymienionych celów:

- kontrola stanu zawieranych przez właścicieli nieruchomości umów na odbiór odpadów, zmierzająca do objęcia właściwymi umowami 100 % mieszkańców;
- kontrola sposobów i zakresów ustaleń dot. metod i miejsc prowadzenia odzysku i unieszkodliwiania odpadów wg zezwoleń na odbiór odpadów komunalnych;
- doskonalenie systemów ewidencji wytwarzanych, poddawanych procesom odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych.
- prowadzenie selektywnej zbiórki z odpadów komunalnych:
 - papieru i tektury,
 - odpadów opakowaniowych ze szkła (kolorowe, bezbarwne),
 - tworzyw sztucznych,

- metali,
- zużytych baterii i akumulatorów,
- zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- przeterminowanych leków,
- chemikaliów (farb, rozpuszczalników, olejów itp.),
- mebli i odpadów wielkogabarytowych,
- odpadów budowlano-remontowych,
- odpadów zielonych z parków, ogrodów itp.

Ponadto, w planach wyższego szczebla, przyjęto jako podstawę gospodarki odpadami Rejon Gospodarowania Odpadami oparte na Zakładach Zagospodarowania Odpadów (Zzo), charakteryzujących się przepustowością wystarczającą do przyjmowania i przetwarzania odpadów z obszaru zamieszkałego przez min. 150 000 mieszkańców, spełniających kryteria BAT (najlepszej dostępnej techniki).

Gmina Braniewo znajduje się w rejonie N-W o liczącym 228 210 mieszkańców. Rejon ten obejmuje gminy:

- Miasto Elbląg;
- Gminy powiatu elbląskiego: Elbląg, Godkowo, Gronowo Elbląskie, Markusy, Milejewo, Młynary, Pasłęk, Rychliki, Tolkmicko;
- Gminy powiatu braniewskiego: miasto Braniewo, Braniewo, Frombork, Lelkowo, Pieniężno, Płoskinia, Wilczęta.

Zzo powinny zapewniać szeroki zakres usług:

- mechaniczno-biologiczne lub termiczne przekształcanie zmieszanych odpadów komunalnych i pozostałości z sortowni;
- składowanie przetworzonych odpadów komunalnych;
- przetwarzanie odpadów biodegradowalnych;
- sortowanie poszczególnych frakcji odpadów komunalnych zbieranych selektywnie;
- zakład demontażu odpadów wielkogabarytowych (opcjonalnie);
- zakład przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (opcjonalnie).

Realizacja planów związanych z tworzeniem Rejonów gospodarowania odpadami na terenie gminy miejskiej Braniewo dotyczy rozbudowy składowiska miejskiego w latach 2007-2011, zamykania i rekultywacji kwater (2007-2013), do momentu wybudowania na składowisku Zzo - unieszkodliwianie zmieszanych odpadów komunalnych (wg WPGO). Docelowo na składowisku w Braniewie, jako jednym z dwóch składowisk przyjmujących odpady inne niż niebezpieczne i obojętne planowane jest składowanie odpadów w postaci balastu.

Odpady niebezpieczne

Kierunki działań w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi:

- wdrażanie proekologicznych i efektywnych ekonomicznie metod zagospodarowania odpadów niebezpiecznych w oparciu o najlepsze dostępne techniki (BAT);
- minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów niebezpiecznych poddawanych unieszkodliwianiu przez składowanie;
- rozwój istniejących i organizacja nowych systemów zbierania odpadów niebezpiecznych ze źródeł rozproszonych, włączając odpady niebezpieczne w strumieniu odpadów komunalnych w oparciu o:
 - funkcjonujące sieci zbierania poszczególnych rodzajów odpadów niebezpiecznych przez organizację odzysku lub przedsiębiorców,
 - funkcjonujące punkty zbierania w placówkach handlowych, aptekach, zakładach serwisowych itp.,

- stacjonarne lub mobilne punkty zbierania odpadów niebezpiecznych, w tym Gminny Punkt Zbierania Odpadów Niebezpiecznych,
- regularne odbieranie odpadów niebezpiecznych od mieszkańców prowadzących selektywną zbiórkę w systemie pojemnikowym lub workowym, przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości.

Akumulatory i baterie

Ponadto zakładana jest rozbudowa systemu odzysku i unieszkodliwiania zużytych baterii i akumulatorów, zmierzająca do całkowitego wyeliminowania ich składowania. Określono minimalne poziomy odzysku tego typu odpadów do uzyskania w latach 2007-2009.

Tabela 10.

Minimalne poziomy odzysku i recyklingu zużytych baterii i akumulatorów

Lp.	Rodzaj urządzenia, którego powstał odpad	Poziom [%]	
		Odzysku	Recyklingu
1.	Akumulatory kwasowo-ołowiowe	Wszystkie zebrane przekazane do odzysku	Wszystkie zebrane przekazane do recyklingu
2.	Akumulatory niklowo-kadmowe (wielkogabarytowe)	60	60
3.	Akumulatory niklowo-kadmowe (małogabarytowe)	40	40
4.	Akumulatory niklowo-żelazowe i inne elektryczne (wielkogabarytowe)	40	40
5.	Akumulatory niklowo-żelazowe i inne elektryczne (małogabarytowe)	20	20
6.	Ogniwa i baterie galwaniczne oraz ich części	25	25*

*nie dotyczy ogniw cynkowo-węglowych i alkalicznych
Źródło: PPGO

Przewiduje się również wdrożenie zakazu wprowadzania do obrotu baterii i akumulatorów zawierających powyżej 0,0005 % wagowo rtęci, bez względu na to czy są wmontowane do urządzeń, z wyłączeniem ogniw guzikowych z zawartością rtęci nie wyższą niż 2 % wagowo, jak również baterii i akumulatorów przenośnych zawierających powyżej 0,002 % wagowo kadmu, w tym wmontowanych do urządzeń, z wyłączeniem przeznaczonych do użytku w określonych urządzeniach.

Odpady medyczne i weterynaryjne

Celem zakładanym na lata 2008-2011 w gospodarce odpadami medycznymi i weterynaryjnymi jest podniesienie efektywności selektywnego ich zbierania (segregacji u źródła), a co za tym idzie zmniejszenie ilości odpadów niebezpiecznych w strumieniu innych niż niebezpieczne i odwrotnie. Jego osiągnięcie będzie możliwe poprzez określenie systemu zbierania i magazynowania odpadów tego typu w placówkach medycznych oraz ukształtowania systemu gospodarowania odpadami weterynaryjnymi obejmującego ich ewidencję.

Pojazdy wycofane z eksploatacji i ich części

Kierunki działań w zakresie gospodarki odpadami powstałymi z wycofanych z eksploatacji pojazdów obejmują tworzenie specjalistycznych stacji demontażu, korzystanie z CEPIK (Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców), prowadzenie kontroli podmiotów wprowadzających pojazdy, stacji demontażu w zakresie przestrzegania przepisów o recyklingu. Cele w tym zakresie zakładają:

- zapewnienie pełnej skuteczności działania systemu zbierania i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz odzysku i recyklingu odpadów z nich powstających;
- osiągnięcie minimalnych poziomów odzysku i recyklingu w skali roku:
 - 01.01.2006-31.12.2014 75 odzysku 70 % recyklingu dla pojazdów wyprodukowanych przed - 1.01.1980 oraz odpowiednio 85 % i 80 % dla pozostałych pojazdów,
 - od 01.01.2015 odpowiednio 95 % i 85 %.

Sprzęt elektryczny i elektroniczny

Rozbudowa systemu służącego odzyskowi i recyklingowi zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego jest warunkiem koniecznym do wypełnienia zobowiązań unijnych. Nadrzędnym celem jest tu wyeliminowanie składowania tego rodzaju odpadów i osiągnięcie poziomu selektywnego ich zbierania 4kg/m/rok po 01.01.2008.

Tabela 11.

Poziomy odzysku i recyklingu sprzętów elektrycznych i elektronicznych w latach 2007-2018

Rodzaj sprzętu	Poziomy odzysku i recyklingu w latach 2007-2018		
	Odzysk (masa zużytego sprzętu)	Recykling części składowych, materiałów i substancji (masa sprzętu)	Recykling części składowych, materiałów i substancji dla zużytych lamp wyładowczych (masa lamp)
zużyty sprzęt powstały z wielkogabarytowych urządzeń gospodarstwa domowego:	80 %	75 %	nie dotyczy
zużyty sprzęt teleinformatyczny, telekomunikacyjny i audiowizualny	75 %	65 %	nie dotyczy
Zużyty sprzęt powstały z małogabarytowych urządzeń AGD, sprzętu oświetleniowego, narzędzi elektrycznych i elektronicznych	70 %	50 %	80 %

Kierunki działań zmierzających do osiągnięcia w/w celów przewidują przede wszystkim rozbudowę infrastruktury technicznej zwrotu urządzeń oraz przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego jak również wdrożenie instrumentów i mechanizmów organizacyjnych zapewniających zorganizowanie wtórnego obiegu tego typu urządzeń. W tworzeniu tego systemu niezbędna jest współpraca wszystkich podmiotów uczestniczących w całym cyklu życia urządzeń tzn. producentów, dystrybutorów, użytkowników i podmiotów prowadzących odzysk, jak również samorządów (rola informacyjna).

Odpady wyrobów zawierających azbest

Usunięcie azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu miasta jest celem ogólnym zgodnym z zatwierdzonym w maju 2002 „Programem usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”. Osiągnięcie tego celu jest możliwe przy zapewnieniu:

- rzetelnej inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest na terenie miasta;
- kontroli prawidłowego postępowania z tego typu odpadami, zwłaszcza indywidualnych posiadaczy i firm zajmujących się demontażem;
- szerzenia wiedzy o problematyce azbestowej, szkolenie przedstawicieli samorządu z zakresu bezpiecznego usuwania azbestu.

Zużyte opony

Nadrzędnym celem przyjętym na lata 2007-2018 jest rozbudowa systemu zagospodarowania oraz osiągnięcie założonych poziomów odzysku i recyklingu zużytych opon.

Tabela 12.

Zakładane poziomy odzysku i recyklingu zużytych opon

	2007	2010	2018
Odzysk	75 %	85 %	100 %
Recykling	15 %	15 %	20 %

Osiągnięcie powyższego celu wymaga rozbudowy infrastruktury technicznej zbierania zużytych opon oraz kontroli postępowania z nimi, zwłaszcza podmiotów zajmujących się ich wymianą i naprawą.

Metodami osiągnięcia poziomów recyklingu mogą być w szczególności:

- przedłużenie czasu żywotności poprzez zwiększenie trwałości, bieżnikowanie,
- wykorzystanie recyklingu materiałowego,
- stosowanie w instalacjach do odzysku energii.

Odpady budowlane

Celem głównym w tym zakresie jest objęcie wszystkich wytwórców systemem selektywnej zbiórki tego typu odpadów i osiągnięcie 50 % poziomu odzysku w 2010 roku oraz 80 % w roku 2018. Należy również dążyć do minimalizacji ilości odpadów budowlanych unieszkodliwianych przez składowanie. Osiągnięcie tych celów wiąże się z koniecznością rozbudowy infrastruktury technicznej selektywnego zbierania, przetwarzania, odzysku i recyklingu tego typu odpadów oraz kontroli właściwego postępowania z nimi, mając na celu minimalizację ilości unieszkodliwianej przez składowanie.

Odpady opakowaniowe

Celem nadrzędnym w gospodarce odpadami opakowaniowymi jest osiągnięcie zakładanych poziomów odzysku.

Tabela 13.

Zakładane poziomy odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych w latach 2007-2014

Lp.	Rodzaj opakowania	Poziom recyklingu [%]					
		2007		2010		2014	
		odzysk	recykling	odzysk	recykling	odzysk	recykling
1.	tworzywa sztuczne	-	25	-	18	-	22,5
2.	aluminium	-	40	-	45	-	50
3.	stal	-	20	-	33	-	50
4.	papier i tektura	-	48	-	52	-	60
5.	szkło	-	40	-	43	-	60
6.	materiały naturalne	-	15	-	-	-	-
7.	drewno	-	-	-	-	-	15
8.	Opakowania ogółem	50	25	53	35	60	55

Źródło: PPGO

Osiągnięcie powyższych celów w zakresie gospodarki odpadami opakowaniowymi wymaga rozbudowy infrastruktury w zakresie sortowania i recyklingu opakowań, jak również doskonalenia technik i organizacji zbierania ich „u źródła” oraz kontroli działań podmiotów wprowadzających produkty w opakowaniach, organizacji odzysku i przedsiębiorstw zajmujących się odzyskiem i recyklingiem.

Odpady z przemysłu drzewnego

Cele zakładają maksymalne wykorzystywanie odpadów z przemysłu drzewnego do celów energetycznych oraz zwiększenie znaczenia ich wykorzystania przyrodniczego, poprzez doskonalenie technik i metod termicznego przekształcania odpadów drzewnych i przyrodniczych kierunków ich wykorzystania.

Planowana jest prywatna inwestycja zakładająca częściowe wykorzystanie terenów byłego browaru, gdzie powstać ma instalacja do spalania pyłu drzewnego z odzyskiem energii.

Odpady z procesów termicznych

Głównym założeniem jest doskonalenie technik i metod umożliwiających odzysk substancji i związków np. węgla z odpadów pochodzących ze spalania w celu ich wykorzystania.

4.3. Działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów.

Odpady komunalne

Zgodnie z planami wyższych szczebli zakłada się:

- podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców (szkolnictwo, środki masowego przekazu, ulotki itp.) - mające na celu przekazanie treści edukacyjnych - sposoby zmniejszania ilości odpadów, celowość kupowania towarów w większych opakowaniach, wielokrotnego użytku, biodegradowalnych itp. oraz informacyjnych m.in. o miejscach i sposobach selektywnej zbiórki odpadów, terminach odbioru, oznakowaniach opakowań itp.;
- kompostowanie przydomowe biodegradowalnych odpadów komunalnych na terenach zabudowy jednorodzinnej;
- zintensyfikowanie działań mających na celu zapobieganie zanieczyszczeniu odpadami gospodarstw domowych, terenów ogólnodostępnych, lasów, terenów przy trasach przelotowych i cieków wodnych.

Odpady przemysłowe i niebezpieczne

Metodami zapobiegającymi powstawaniu odpadów są przede wszystkim:

- samowystarczalność poprzez zwracalność materiałów i surowców;
- odzysk energii;
- segregacja odpadów „u źródła”.

Założenia postępowania z odpadami niebezpiecznymi zostały określone w WPGO i uściślone w PPGO. Na podstawowe zadania w tym zakresie składają się:

- podnoszenie świadomości mieszkańców w zakresie selektywnej zbiórki odpadów, racjonalnej gospodarki odpadami oraz postępowania z odpadami zawierającymi azbest;
- selektywna zbiórka odpadów niebezpiecznych (baterii, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego);
- wdrażanie nowych technologii na zasadzie najlepszych dostępnych technik;
- minimalizacji odpadów niebezpiecznych unieszkodliwianych przez składowanie;
- organizacja co najmniej jednego gminnego punktu zbiórki odpadów niebezpiecznych przyjmującego bezpłatnie odpady tego typu od mieszkańców oraz odpłatnie od małych i średnich przedsiębiorstw;

- zbiórka różnego typu charakterystycznych odpadów niebezpiecznych poprzez sieć punktów w określonych miejscach np. aptekach, sklepach z farbami, sklepach fotograficznych;
- udział w organizacji mobilnego punktu zbiórki odpadów.

Cele można osiągnąć różnorodnymi środkami, uderzającymi z różnych stron w sedno problemu m.in.:

- mobilizowaniem i zachęcaniem podmiotów gospodarczych do stosowania technologii mało- i bezodpadowych oraz gospodarczego wykorzystania odpadów przez nich wytwarzanych;
- system recyklingu „u źródła”;
- zapewnienie możliwości wykorzystania posegregowanych odpadów.

4.4. Działania zmierzające do ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego wpływu na środowisko.

Działania w zakresie zbiórki, transportu.

Gromadzenie odpadów „u źródła” jest pierwszym etapem systemu gospodarowania odpadami. Usuwanie odpadów z mieszkań, sposób ich przechowywania mają ogromny wpływ na czystość i stan higieniczno-sanitarny, co przekłada się, tworząc mechanizm zwrotny, na poziom życia mieszkańców. Gromadzenie odpadów powinno być etapem krótkotrwałym i tymczasowym, a stosowane pojemniki o różnej wielkości i różnego rodzaju w zależności od rodzaju odpadów.

Ogromną rolę pełnić tu powinny działania w zakresie selektywnej zbiórki odpadów, pozwalające na otrzymanie czystych, jednorodnych grup odpadów. Najskuteczniejszym jej rodzajem jest selekcja w miejscu powstawania. Następcza ona jednak wielu problemów m.in. sposoby zachęty mieszkańców do tego typu działań, powstająca duża liczba zbiorników (worków foliowych) jako dodatkowych odpadów, rozbudowany system transportu. Taki system pozwala też na stopniowe wprowadzanie rozwiązań na coraz większą skalę.

Innym sposobem jest stosowanie pojemników na surowce wtórne, odpowiednio oznakowanych, widocznych. Ten system sprawdza się głównie na terenach budownictwa wielorodzinnego, w miastach.

Większym przedsięwzięciem może być organizacja centrów recyklingu, zbiorczych punktów selektywnego gromadzenia odpadów jako ogrodzonych, strzeżonych obiektów wyposażonych w pojemniki podstawowe na makulaturę, szkło, tworzywa sztuczne, złom, ale również umożliwiających zdeponowanie odpadów niebezpiecznych np. baterii, akumulatorów oraz wielkogabarytowych czy budowlanych.

Na terenie miasta zakłada się prowadzenie zbiórki selektywnej w postaci kontenerów oraz rozszerzanie segregacji „u źródła” na terenach zajmowanych głównie przez budownictwo jednorodzinne, jak również powstanie gminnego punktu zbiórki odpadów niebezpiecznych oraz zakładu zagospodarowania odpadów w ramach rejonu N-W.

Instrumentem pomocniczym powinno być wykorzystanie i egzekwowanie prawa krajowego i lokalnego oraz ciągłe podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej wśród mieszkańców.

Działania w zakresie odzysku i unieszkodliwiania.

Odpady wielkogabarytowe powinny być demontowane na stanowiskach na terenie miejskiego składowiska odpadów, wydzielone surowce wtórne sprzedawane odbiorcom, a pozostałości kierowane do unieszkodliwiania.

Odpady budowlane mogą być zagospodarowywane przez specjalne zakłady, wyposażone w odpowiedni sprzęt do przekształcania i doczyszczania odpadów (zakłady zagospodarowania odpadów). Zakłady powinny być lokalizowane w pobliżu miasta i obszarów zurbanizowanych. Otrzymany materiał może być wykorzystany do celów budowlanych lub do rekultywacji składowisk.

Posegregowane odpady muszą być dokładnie podzielone. Do tego celu przewiduje się zastosowanie procesów segregacji na składowisku zarówno mechanicznych jak i ręcznych, dających lepszy rozdział. Wybór metody zależy od warunków miejscowych.

Selektywnie pozyskane odpady niebezpieczne poleca się przewozić z miejsc zbiórki i tymczasowego magazynowania do odbiorców przeprowadzających unieszkodliwianie.

Odpady tekstylne mają być doczyszczane w odpowiednich zakładach i w zależności od stanu sprzedane bądź przerobione na czysto.

Działania zmierzające do redukcji ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów.

W celu realizacji celów krajowego planu ważnym punktem jest oddzielenie odpadów biodegradowalnych od masy komunalnych. Należy dążyć do zapewnienia takiej segregacji „u źródła”, a więc w poszczególnych gospodarstwach domowych. PPGO przywołuje możliwość stosowania dwóch metod zbiórki w/w odpadów:

- zbiórka selektywna:
 - bezpośrednio z domostw,
 - z zastosowaniem pojemników w sąsiedztwie gospodarstw domowych,
 - poprzez bezpośrednią dostawę we własnym zakresie odpadów do obiektów odzysku (centra recyklingu).
- zbiórka zmieszanych odpadów komunalnych systemem dwupojemnikowym - zakłada zbieranie w jednym pojemniku odpadów ulegających biodegradacji i mineralnych, w drugim natomiast odpadów niebezpiecznych i suchych surowców wtórnych.

Pierwsza opisana metoda ma na celu uzyskanie czystszej grupy odpadów, składającej się wyłącznie z odpadów biodegradowalnych, pozostałe zagospodarowywane mogą być we wcześniejszy sposób. Metodą zagospodarowania jest tu kompostowanie do szerokiego zastosowania, również do upraw. Druga metoda daje surowiec zanieczyszczony, jednak ze względu na to, iż i tak, w końcowej fazie następuje najczęściej ręczne sortowanie nie jest to problem na wielką skalę. Materiał może też być przerabiany w pryzmach energetycznych. Nie nadaje się bezpośrednio na kompostowanie ze względu na zanieczyszczenia np. szkłem.

Najlepsze jest jak najbardziej szczegółowe prowadzenie segregacji na jak najwcześniejszym etapie gospodarki odpadami. Daje to szersze możliwości bezpieczniejszego ich zagospodarowania od kompostowania po pirolizę, wymaga jednak większej świadomości, nakładów czasowych i finansowo-organizacyjnych.

PPGO zaleca do realizacji działań związanych z zbieraniem selektywnym odpadów organicznych:

- kompostowanie we własnym zakresie (zabudowa jednorodzinna),
- budowę centralnych zakładów kompostowania lub fermentacji,
- budowę mechaniczno-biologicznych instalacji przerobu odpadów.

Natomiast w zakresie odzysku i unieszkodliwiania odpadów biodegradowalnych:

- popularyzację kompostowania,
- budowę instalacji przyjmujących odpady z pielęgnacji terenów zielonych i gospodarstw domowych (w ramach składowiska, kompostownia).

Postępowanie z pozostałymi odpadami

Osady ściekowe

Cele i kierunki działań zakładane w PPGO odnośnie osadów ściekowych to:

- intensyfikacja kontroli osadów stosowanych do celów przyrodniczych poprzez kontrolę obrotu komunalnymi osadami ściekowymi w celu zapewnienia bezpieczeństwa środowiska i zdrowia ludzi;
- zwiększenie stopnia przetworzenia komunalnych osadów ściekowych;
- zwiększenie stopnia wykorzystania substancji organicznych w osadach przy spełnieniu wszystkich wymogów bezpieczeństwa chemicznego i sanitarnego;
- unieszkodliwianie osadów.

Preferowanym kierunkiem zagospodarowania osadów ściekowych jest kompostowanie, najlepiej wspólnie z innymi rodzajami odpadów organicznych np. komunalnych lub trocin. Innym zalecanym sposobem jest nawożenie, jednak możliwość ta zależna jest od składu chemicznego i zawartości patogenów. Nie zaleca się deponowania osadów ściekowych na składowiskach, jednak jest to sposób możliwy do wykorzystania.

Wyeksploatowane pojazdy i zużyte opony

Wszystkie zużyte pojazdy powinny być deponowane w punktach „auto-złomu” lub stacji demontażu, skąd trafiają do przetwórców. Obowiązek przekazania takiego pojazdu w jedno z wymienionych miejsc spoczywa na ostatnim właścicielu pojazdu, który w ten sposób uzyska dokument uprawniający do wyrejestrowania pojazdu w postaci „certyfikatu zniszczenia”. Na stacji demontażu nakłada się konieczność prowadzenia rejestracji przyjmowanych pojazdów oraz gromadzenie i przygotowanie do transportu dla specjalistycznych firm recyklingowych karoserii, szyb, opon, olejów itp.

Zużyte opony nie mogą być deponowane na składowiskach, a dodatkowo obowiązki wynikające z ustawy o opłacie produktowej wymagają coraz większy stopień wykorzystania opon zużytych przez bieżnikowanie, zagospodarowanie produktów przeróbki mechanicznej, chemicznej bądź spalanie z wykorzystaniem energii.

Odpady wielkogabarytowe

Do zbiórki tego typu odpadów można wykorzystywać kilka systemów:

- okresowy odbiór bezpośrednio od właścicieli oraz stworzenie warunków do zamówienia odbioru indywidualnie,
- możliwość dostarczenia sprzętu we własnym zakresie do zakładu unieszkodliwiania,
- bezpośredni odbiór przez producenta, lub system wymienny,
- zbiórka w określonych terminach wystawionego sprzętu przez wyznaczonego odbiorcę.

Zebrane odpady wielkogabarytowe trafiają na składowisko, gdzie są demontowane, a surowce trafiają do sprzedaży dla odpowiednich odbiorców.

5. Okoliczności i uwarunkowania realizacji zadań.

Okolicznościami warunkującymi możliwość wykonania i powodzenie zamierzonych działań są przede wszystkim:

- podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie racjonalnej gospodarki odpadami, zwłaszcza selektywnej zbiórki odpadów komunalnych;
- modernizacja miejskiego składowiska odpadów w Braniewie m.in. w zakresie dostosowania do deponowania odpadów pochodzących z likwidacji awarii, pożarów czy wypadków drogowych, a także pozostałej infrastruktury odpadowej w postaci sortowni, kompostowni, zakładu (ów) demontażu;
- wzrost efektywności selektywnej zbiórki odpadów, skierowanej przede wszystkim na oddzielenie i minimalizację strumienia odpadów biodegradowalnych z ogółu odpadów komunalnych jak również segregację odpadów wielkogabarytowych, budowlanych i niebezpiecznych;
- kontrola Miasta nad zakładami przetwarzającymi odpady komunalne;
- wdrażanie nowoczesnych rozwiązań i technologii procesów odzysku i unieszkodliwiania odpadów;
- utworzenie gminnego punktu zbiórki odpadów niebezpiecznych;
- rozwiązanie problemu odpadów pozostawionych przez przekraczających gminę;
- opracowanie i wdrożenie skutecznego systemu zbiórki, odzysku i unieszkodliwiania odpadów przed składowaniem.

Ponadto na podstawie Ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. 1996 Nr 132, poz. 622 z późn. zm.) na miasto nałożone są podstawowe obowiązki. Do wymienianych tam zadań własnych gminy należą:

- tworzenie warunków do wykonywania prac związanych z utrzymaniem czystości i porządku na terenie gminy lub zapewnienie wykonanie takich prac tworząc odpowiednie jednostki organizacyjne;
- zapewnienie budowy, utrzymania i eksploatacji własnych lub wspólnych z innymi gminami stacji zlewnych, instalacji i urządzeń do zbierania, transportu, unieszkodliwiania zwłok zwierzęcych i ich części oraz szaleńców publicznych;
- zapobieganie zanieczyszczaniu ulic, placów, terenów otwartych poprzez zbieranie i pozbywanie się śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń;
- określanie wymagań w zakresie bezpieczeństwa i czystości w miejscach publicznych wobec osób utrzymujących zwierzęta domowe;
- organizacja ochrony przed zwierzętami bezdomnymi;
- udostępnienie mieszkańcom informacji o znajdujących się na terenie miasta firmach zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny;
- zapewnienie zbierania, transportu i unieszkodliwiania zwłok bezdomnych zwierząt lub ich części;
- znakowanie obszarów zagrożonych lub dotkniętych chorobą zakaźną zwierząt;
- prowadzenie ewidencji ściekowych zbiorników bezodpływowych, przydomowych oczyszczalni ścieków, umów zawieranych na odbiór odpadów komunalnych;
- uchwalenie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy stanowiące zbiór zasad w tym zakresie.

Ustawowe obowiązki właścicieli nieruchomości:

- wyposażenie nieruchomości w urządzenia służące do zbierania odpadów komunalnych oraz utrzymanie ich w należytym stanie sanitarnym i technicznym;
- przyłączenie nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej lub wyposażenie jej w zbiornik bezodpływowy lub przydomową oczyszczalnię ścieków;
- zbieranie oraz odpowiednie pozbywanie się powstałych na terenie nieruchomości odpadów komunalnych;
- gromadzenie oraz odpowiednie pozbywanie się nieczystości ciekłych w zbiornikach bezodpływowych;
- uprzątnięcie śniegu, błota, lodu i innych zanieczyszczeń z chodników wzdłuż nieruchomości;
- stosowanie się do innych zasad i obowiązków określonych w regulaminie.

6. Zadania strategiczne.

Propagowany w „Programie...” powiatowym system gospodarki odpadami zakłada wprowadzenie i rozwój selektywnej zbiórki odpadów oraz ich recykling i odzyskiwanie w jak największym stopniu.

Celem nadrzędnym, podstawowym w zakresie gospodarki odpadami na terenie powiatu jest:

minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów i ich negatywnego wpływu na środowisko.

Jest to ogólny kierunek działań, w ramach którego podejmowane będą konkretne działania na terenie gminy miejskiej Braniewo określone na okres 2008-2011, jak również rozwijane w kolejnych latach, do roku 2015.

Celami szczegółowymi, skupionymi wokół nakreślonego kierunku są:

1. upowszechnianie zasad, sposobów i konieczności zmniejszania ilości odpadów,
2. zapobieganie i przeciwdziałanie niekontrolowanemu przedostawaniu się odpadów do środowiska,
3. objęcie zorganizowaną zbiórką odpadów wszystkich mieszkańców miasta,
4. rozszerzenie zasięgu selektywnej zbiórki odpadów, zwłaszcza obejmujących odpady biodegradowalne, wielkogabarytowe i niebezpieczne,
5. tworzenie infrastruktury odpadowej - modernizacja składowiska, budowa kompostowni, sortowni, zakładu demontażu oraz punktu zbiórki odpadów niebezpiecznych,
6. konsekwentne egzekwowanie przepisów i wymagań prawnych.

Wymienione cele szczegółowe przekładają się na konkretne zadania inwestycyjne i nieinwestycyjne.

1. upowszechnianie zasad, sposobów i konieczności zmniejszania ilości odpadów:
 - organizacja szkoleń „czystych” metod i technologii produkcyjnych,
 - racjonalizacja gospodarki magazynowej oraz praktyk produkcyjnych,
 - ograniczanie szkodliwości użytkowanych wyrobów zawierających azbest,
 - przedłużanie czasu życia produktów, czynienie ich bardziej przyjaznymi dla środowiska,
 - zastępowanie szkodliwych i niebezpiecznych substancji i materiałów przyjaźniejszymi środowisku,

- prowadzenie recyklingu wewnętrznego (ograniczanie odpadów „u źródła”),
 - wprowadzanie odpowiednich aktów prawa lokalnego,
2. zapobieganie i przeciwdziałanie niekontrolowanemu przedostawianiu się odpadów do środowiska:
- stworzenie gminnego systemu przeciwdziałania powstawaniu „dzikich wysypisk”,
 - konsekwentne egzekwowanie utrzymywania terenów publicznych i prywatnych w porządku i czystości,
 - organizacja kampanii na rzecz czystości środowiska,
 - organizacja dla mieszkańców konkursów, zachęcających do utrzymywania estetyki okolicy, selektywnej zbiórki odpadów itp.,
3. objęcie zorganizowaną zbiórką odpadów wszystkich mieszkańców miasta:
- organizacja systemu zbiórki odpadów przy drogach,
 - organizacja zbiórki zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych, wyeksploatowanych pojazdów i opon,
4. rozszerzenie zasięgu selektywnej zbiórki odpadów, zwłaszcza obejmujących odpady biodegradowalne, wielkogabarytowe i niebezpieczne:
- rozwój systemu selektywnej zbiórki odpadów (makulatury, szkła, złomu, tworzyw sztucznych),
 - wdrożenie systemu selektywnej zbiórki biodegradowalnych odpadów komunalnych, wielkogabarytowych, budowlanych i niebezpiecznych,
 - organizacja gminnego punktu zbiórki odpadów niebezpiecznych,
 - opracowanie gminnego programu usuwania wyrobów zawierających azbest,
 - eliminacja niewłaściwych praktyk w zakresie postępowania z odpadami,
 - organizacja kampanii informacyjnej dot. racjonalnej gospodarki odpadowej,
5. tworzenie infrastruktury odpadowej - modernizacja składowiska, budowa kompostowni, sortowni, zakładu demontażu oraz punktu zbiórki odpadów niebezpiecznych:
- uzyskanie akceptacji społecznej na lokalizację infrastruktury poprzez właściwe informowanie przy wskazaniu korzyści,
 - modernizacja, rozbudowa składowiska odpadów w Braniewie, umożliwiająca odbiór odpadów komunalnych z całego powiatu,
 - budowa instalacji do sortowania odpadów komunalnych,
 - budowa instalacji do kompostowania,
 - budowa instalacji do demontażu odpadów wielkogabarytowych oraz urządzeń elektrycznych i elektronicznych,
 - budowa stanowiska do recyklingu odpadów budowlanych,
 - rekultywacja zamkniętej części składowiska,
6. konsekwentne egzekwowanie przepisów i wymagań prawnych:
- opracowanie gminnego planu gospodarki odpadami na lata 2008-2011 z perspektywą do 2015 roku,

- systematyczne wprowadzanie obowiązku usuwania odpadów komunalnych z wszystkich nieruchomości,
- prowadzenie szczegółowej bazy danych o wytwarzanych odpadach,
- identyfikacja podmiotów wytwarzających odpady niebezpieczne w ilości poniżej 100 kg rocznie i egzekwowanie obowiązków dotyczących gospodarki odpadami również w takich podmiotach,
- stosowanie adekwatnych do wagi i działających prewencyjnie kar przewidywanych za naruszenie przepisów w obszarze gospodarki odpadami,
- wymiana informacji między wszystkimi organami zobowiązanymi do egzekwowania prawa.

7. Harmonogram realizacja zadań.

Zadania przewidziane w powiatowym „Planie...” dla gminy miejskiej Braniewo do realizacji w latach 2008-2011 obejmują działania finansowane w całości bądź w części ze środków gminnych (wg zestawienia - tabela 14).

Tabela 14.

Harmonogram realizacji działań w zakresie gospodarki odpadami na lata 2008-2011

Lp.	Zadanie	Realizacja		Środki finansowania
		Termin	Podmiot odpowiedzialny	
1.	upowszechnianie zasad, sposobów i konieczności zmniejszania ilości odpadów	2008-2011	Podmioty gospodarcze, Samorząd miasta	fundusze podmiotów gospodarczych, fundusze unijne i celowe
1a.	organizacja szkoleń „czystych” metod i technologii produkcyjnych,	2008-2011	Podmioty gospodarcze, Samorząd miasta	fundusze podmiotów gospodarczych, fundusze unijne i celowe
1b.	racjonalizacja gospodarki magazynowej oraz praktyk produkcyjnych,	2008-2011	Podmioty gospodarcze	fundusze podmiotów gospodarczych, fundusze unijne i celowe
1c.	ograniczanie szkodliwości użytkowanych wyrobów zawierających azbest	2008-2011; wg „Planu usuwania wyrobów zawierających azbest...”	Samorząd miasta, właściciele nieruchomości	fundusze własne właścicieli, fundusze unijne i celowe, fundusze FOŚiGW
1d.	przedłużanie czasu życia produktów, czynienie ich bardziej przyjaznymi dla środowiska,	2008-2011	Podmioty gospodarcze	fundusze podmiotów gospodarczych, fundusze unijne i celowe
1e.	zastępowanie szkodliwych i niebezpiecznych substancji i materiałów przyjaźniejszymi środowisku	2008-2011	Podmioty gospodarcze	fundusze podmiotów gospodarczych, fundusze unijne i celowe
1f.	prowadzenie recyklingu wewnętrznego (ograniczanie odpadów „u źródła”)	2008-2011	Podmioty gospodarcze, samorząd miasta	fundusze zainteresowanych podmiotów gospodarczych, fundusze unijne i celowe
1g.	wprowadzanie odpowiednich aktów prawa lokalnego	2008-2011	samorząd miasta	fundusze miasta
2.	zapobieganie i przeciwdziałanie niekontrolowanemu przedostawianiu się odpadów do środowiska	2008-2011	Wytwórcy i posiadacze odpadów, samorząd miasta	fundusze podmiotów gospodarczych, fundusze unijne i celowe, fundusze miasta
2a.	stworzenie gminnego systemu przeciwdziałania powstawaniu „dzikich wysypisk”	2008-2011	Samorząd miasta	fundusze miasta, fundusze unijne i celowe,
2b.	konsekwentne egzekwowanie utrzymywania terenów publicznych i prywatnych w porządku i czystości	2008-2011	Samorząd miasta, organy kontrolne, właściciele nieruchomości	fundusze unijne i celowe, fundusze miasta i właścicieli nieruchomości
2c.	organizacja kampanii na rzecz czystości środowiska	2008-2011	Samorząd miasta, placówki edukacyjne, organizacje pozarządowe	fundusze unijne i celowe, fundusze miasta
2d.	organizacja dla mieszkańców konkursów, zachęcających do utrzymywania estetyki okolicy, selektywnej zbiórki odpadów itp.	2008-2011	Samorząd miasta, placówki edukacyjne, organizacje pozarządowe	fundusze unijne i celowe, fundusze miasta
3.	objęcie zorganizowaną zbiórką odpadów wszystkich mieszkańców miasta	2008-2011	Samorząd miasta, podmioty odbierające	fundusze unijne i celowe, fundusze miasta

			odpady, właściele nieruchomości	
3a.	organizacja systemu zbiórki odpadów przy drogach	2008-2011	Samorząd miasta	fundusze unijne i celowe, fundusze miasta
3b	organizacja zbiórki zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych, wyeksploatowanych pojazdów i opon	2008-2011	Samorząd miasta, podmioty odbierające odpady	fundusze unijne i celowe, fundusze miasta
4.	rozszerzenie zasięgu selektywnej zbiórki odpadów, zwłaszcza obejmujących odpady biodegradowalne, wielkogabarytowe i niebezpieczne	2008-2011	Samorząd miasta, podmioty odbierające odpady, właściele nieruchomości	fundusze unijne i celowe, fundusze miasta, fundusze podmiotów gospodarczych
4a.	rozwój systemu selektywnej zbiórki odpadów (makułatury, szkła, złomu, tworzyw sztucznych)	2008-2011 działanie ciągłe do 2015	Samorząd miasta, podmioty odbierające odpady, właściele nieruchomości	fundusze unijne i celowe, fundusze miasta
4b.	wdrożenie systemu selektywnej zbiórki biodegradowalnych odpadów komunalnych, wielkogabarytowych, budowlanych i niebezpiecznych	2008-2011	Samorząd miasta, podmioty odbierające odpady, właściele nieruchomości	fundusze unijne i celowe, fundusze miasta
4c.	organizacja gminnego punktu zbiórki odpadów niebezpiecznych	2008-2011	Samorząd miasta	fundusze unijne i celowe, fundusze miasta
4d.	opracowanie gminnego programu usuwania wyrobów zawierających azbest	2008-2009	Samorząd miasta	fundusze miasta
4e.	eliminacja niewłaściwych praktyk w zakresie postępowania z odpadami,	2008-2011 Zadanie ciągłe do 2015	Samorząd miasta, podmioty odbierające odpady, właściele nieruchomości, organy kontrolne	fundusze unijne i celowe, fundusze miasta, fundusze podmiotów gospodarczych
4f.	organizacja kampanii informacyjnej dot. racjonalnej gospodarki odpadowej	2008-2011	Samorząd miasta, podmioty odbierające odpady, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe	fundusze unijne i celowe, fundusze miasta
5.	tworzenie infrastruktury odpadowej - modernizacja składowiska, budowa kompostowni, sortowni, zakładu demontażu oraz punktu zbiórki odpadów niebezpiecznych	2009-2011	Samorząd miasta, podmioty odbierające odpady, zainteresowane podmioty gospodarcze	fundusze unijne i celowe, fundusze miasta, fundusze podmiotów gospodarczych
5a.	uzyskanie akceptacji społecznej na lokalizację infrastruktury poprzez właściwe informowanie przy wskazaniu korzyści	2008-2011	Samorząd miasta, MPEC	fundusze unijne i celowe, fundusze miasta
5b.	modernizacja, rozbudowa składowiska odpadów w Braniewie, umożliwiająca odbiór odpadów komunalnych z całego powiatu	2008-2011	Samorząd miasta, MPEC	fundusze unijne i celowe, fundusze miasta, fundusze własne MPEC
5c.	budowa instalacji do sortowania odpadów komunalnych	2008-2011	Samorząd miasta, MPEC	fundusze unijne i celowe, fundusze miasta, fundusze własne MPEC
5d.	budowa instalacji do kompostowania	2008-2011 (2015)	Samorząd miasta, MPEC	fundusze unijne i celowe, fundusze miasta, fundusze własne MPEC
5e.	budowa instalacji do demontażu odpadów wielkogabarytowych oraz urządzeń elektrycznych i elektronicznych	2008-2011 (2015)	Samorząd miasta, MPEC, zainteresowane podmioty	fundusze unijne i celowe, fundusze miasta, fundusze własne MPEC i innych zainteresowanych podmiotów
5f.	budowa stanowiska do recyklingu odpadów budowlanych	2008-2011 (2015)	Samorząd miasta, MPEC, zainteresowane podmioty	fundusze unijne i celowe, fundusze miasta, fundusze własne MPEC i innych zainteresowanych podmiotów
5g.	rekultywacja zamkniętej części składowiska.	2008-2011	Samorząd miasta, MPEC	fundusze unijne i celowe, fundusze miasta, fundusze własne MPEC
6.	konsekwentne egzekwowanie przepisów i wymagań prawnych	2008-2011	Samorząd miasta, organy kontrolne, właściele nieruchomości	fundusze miasta i innych zainteresowanych podmiotów
6a.	opracowanie gminnego planu gospodarki odpadami na lata 2008-2011 z perspektywą do 2015 roku	2008-2009	Samorząd miasta	fundusze miasta
6b.	systematyczne wprowadzanie obowiązku usuwania odpadów komunalnych z wszystkich nieruchomości	2008-2011	Samorząd miasta, organy kontrolne, właściele nieruchomości	
6c.	prowadzenie szczegółowej bazy danych o wytwarzanych odpadach	2008-2011	Samorząd miasta	fundusze miasta
6d.	identyfikacja	2008-2011	Samorząd	fundusze miasta

	podmiotów wytwarzających odpady niebezpieczne w ilości poniżej 100 kg rocznie i egzekwowanie obowiązków dotyczących gospodarki odpadami również w takich podmiotach		miasta, podmioty gospodarcze	
6e.	stosowanie adekwatnych do wagi i działających prewencyjnie kar przewidywanych za naruszenie przepisów w obszarze gospodarki odpadami	2008-2011	Samorząd miasta, organy kontrolne, właściele nieruchomości	fundusze miasta
6f.	wymiana informacji między wszystkimi organami zobowiązanymi do egzekwowania prawa.	2008-2011 Działanie ciągłe do 2015	Samorząd miasta, organy kontrolne, właściele nieruchomości	fundusze miasta i innych zainteresowanych podmiotów

Koszty inwestycyjne związane z realizacją celów wymienionych w harmonogramie związane będą głównie z nasileniem i rozszerzeniem działań w zakresie selektywnej zbiórki odpadów oraz rozwoju wykorzystywania procesów odzysku i recyklingu, głównie związane z modernizacją miejskiego składowiska odpadów.

Szacunkowe koszty realizacji zadań inwestycyjnych gminy, uwzględniające źródła pozyskania funduszy przedstawia tabela 15. Należy pamiętać, iż priorytetowo zaleca się wykorzystywanie bezzwrotnych pomocy ze strony funduszy europejskich. Dla pozostałych zadań nie przedstawiono kosztów ze względu na trudności w ich oszacowaniu.

Tabela 15.

Szacunkowe koszty realizacji działań inwestycyjnych w zakresie gospodarki odpadami - tworzenia infrastruktury odpadowej - na lata 2008-2011

Zadanie	Termin realizacji (ukończenia)	Koszt [mln zł]	Źródła finansowania
Tworzenie infrastruktury odpadowej	2008-2015	10-15	Fundusze miasta, fundusze unijne i celowe, fundusze ochrony środowiska
Rozwój systemu selektywnej zbiórki odpadów	zadanie ciągłe	0,03 / rok	Fundusze miasta, fundusze unijne i celowe, fundusze ochrony środowiska
Program informacyjno-edukacyjny	zadanie ciągłe	0,01 / rok	Fundusze miasta, fundusze unijne i celowe, fundusze ochrony środowiska
Usuwanie wyrobów zawierających azbest	2008-2011 (2015)	0,3	Fundusze właścicieli nieruchomości, celowe, unijne, ochrony środowiska, ewentualna pomoc miasta

8. Możliwe źródła finansowania.

Podstawowym źródłem finansowania zadań zakładanych „Planem...” jest oczywiście budżet miasta Braniewo, bez którego niemożliwe jest korzystanie z innych środków.

Ponadto w zależności od zakresu, wielkości i terminu realizacji poszczególnych zadań można korzystać dodatkowo z funduszy pochodzących z Narodowego i Lokalnych Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, funduszy celowych i unijnych, programów pomocowych, jak również w uzasadnionych przypadkach wskazany jest udział innych jednostek np. podmiotów gospodarczych. Przydział określonych, możliwych i wskazanych funduszy służących finansowaniu poszczególnych zadań został przedstawiony w harmonogramie.

9. Wnioski z oceny oddziaływania projektu na środowisko.

Projekt „Planu...” zakłada w podstawie ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko naturalne oraz racjonalizację gospodarki odpadami. Każde jednak działanie w tym zakresie może pociągać za sobą możliwość negatywnych konsekwencji. Nawet selektywne

zbieranie, mające na celu ograniczenie rozproszenia konkretnych grup odpadów, zwłaszcza niebezpiecznych, doprowadza do ich dużej koncentracji w środowisku. „Plan..” jednak ma na celu takie ukierunkowanie działań, aby zachować zgodę z zasadą z zrównoważonego rozwoju. Podstawowe założenia „Planu...”, pod warunkiem stosowania się do racjonalnych zasad gospodarowania zasobami środowiska oraz odpadami, nie doprowadzą do pogorszenia stanu środowiska na terenie miasta i w okolicy. Należy zwrócić uwagę na potencjalne zagrożenie ze strony szeroko zakrojonych planów w zakresie modernizacji składowiska odpadów. Jednak wpływ tej inwestycji na środowisko powinien zostać szczegółowo zbadany i przeanalizowany na etapie tworzenia niezbędnej dokumentacji jej dotyczącej.

10. Monitorowanie i ocena działania.

Plan gospodarki odpadami jest na mocy art. 14 ust. 14 ustawy o odpadach (tekst jednolity Dz. U. 2007 Nr 39, poz. 251 z późn. zm.) okresowo, przynajmniej raz na cztery lata, aktualizowany przy czym musi uwzględniać cztery kolejne. Ponadto z jego realizacji należy sporządzać raporty wykonania, nie rzadziej niż co dwa lata. Zauważone wówczas niedociągnięcia mogą powodować dodatkowe modyfikacje.

System oceny oraz wskaźniki zostały zaczerpnięte z PPGO, w celu zapewnienie porównywalności osiągnięć ponadlokalnie.

10.1. Monitoring składowiska.

Monitoring składowiska należy prowadzić zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002 roku w sprawie zakresu, czasu, sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów (Dz. U. 2002 Nr 220, poz. 1858). Składowisko musi być monitorowane w czasie eksploatacji (od uzyskania pozwolenia na użytkowanie do zgody na zamknięcie) oraz przez okres 30 lat od uzyskania decyzji o zamknięciu.

10.2. Aktualizacja, modyfikacja, raportowanie.

W myśl ustawy o odpadach plany gospodarki odpadami powinny być aktualizowane nie rzadziej niż raz na cztery lata. Ponadto zarządy odpowiednich szczebli co dwa lata mają obowiązek sporządzenia sprawozdania z realizacji planu. W raportach tych należy zamieszczać wykazy instalacji do zagospodarowania odpadów (rodzaj, nazwa, adres, zdolności przerobowe), dla składowisk - niewypełnione pojemności i masę odpadów przewidywaną do przyjęcia do czasu zamknięcia składowiska.

10.3. Wskaźniki monitorowania.

Bezpośrednim wskaźnikiem realizacji zadań założonych według „Planu...” będzie wysokość poniesionych nakładów finansowych oraz ich efekty rzeczowe, które zweryfikowane o jakość i dotrzymywanie norm składników środowiska obrazować będą zaawansowanie planu w skali rocznej, umożliwiając jednocześnie bieżące korygowanie w razie potrzeby. Ustalone limity krajowe, mimo, iż nie mają zastosowania w powiecie, porównane z wskaźnikami stanu gospodarki w mieście Braniewie mogą wzbogacić ocenę okresową w raporcie z realizacji „Planu...”. Jak podstawowe wskaźniki zaleca się stosować, przytoczone za „Planami...” wyższego szczebla, zestawione w tabeli 16.

Tabela 16.

Wskaźniki ogólne monitorowania realizacji celów

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość wskaźnika			
			Rok bazowy	Rok osiągnięcia		
1.	Udział składowanych odpadów komunalnych w porównaniu do wytworzonych	%	2005 87,8*	2014 85**		
2.	Udział odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska	% tys. Mg	1995 4,79	2010 3,60	2013 2,40	2020 1,68
3.	Udział przenośnych zużytych baterii i akumulatorów zbieranych selektywnie w porównaniu do wprowadzonych do obrotu	%	2004 10*	2012 25	2016 45	

* wskaźnik wojewódzki

** wskaźnik do osiągnięcia przy założeniu objęcia wszystkich mieszkańców zorganizowaną zbiórką i całkowitym wyeliminowaniu nielegalnego składowania odpadów

Źródło: na podstawie PPGO

Poza opisanymi głównymi wskaźnikami stosowane mają być również wskaźniki szczegółowe, mniej wymierne, takie jak:

- zmniejszenie ilości wytwarzanych i składowanych odpadów, rozszerzenia zakresu ich gospodarczego wykorzystania oraz ograniczenia zagrożeń dla środowiska ze strony odpadów niebezpiecznych;
- ograniczenie degradacji gleb, zmniejszenie obszarów zdegradowanych, zwiększenia skali przywracania obszarów bezpośrednio lub pośrednio zdegradowanych przez działalność gospodarczą do stanu równowagi ekologicznej;
- zmniejszania negatywnej ingerencji w krajobrazie oraz kształtowania estetycznego krajobrazu zharmonizowanego z przyrodą.

Ponadto PPGO sugeruje również wykorzystanie pośrednich wskaźników społeczno-ekonomicznych, w postaci:

- poprawy stanu zdrowia obywateli (długość życia, spadek umieralności niemowląt, sadek zachorowalności),
- przyrostu netto miejsc pracy w wyniku realizacji przedsięwzięć założonych niniejszym planem,
- spójności i efektywności działań w zakresie monitoringu i kontroli,
- zakresu i efektów działań edukacyjnych oraz stopnia udziału społeczeństwa w procesach decyzyjnych,
- opracowania i realizacji przez grupy i organizacje pozarządowe projektów na rzecz właściwej gospodarki odpadami.

Zwrócić należy uwagę, iż posiadanie właściwych, wiarygodnych, aktualnych danych i informacji, jak również wyników badań i analiz własnych jest podstawą właściwej oceny, a co za tym idzie aktualizacji niniejszego opracowania.

11. Streszczenie.

Wstęp

Z trwającym nieustannie rozwojem technicznych oraz wzrostem liczby ludności wiąże się ciągły wzrost ilości powstających odpadów.

Przybliżona przez Raport z Brundtland (1987) konieczność szerokiego stosowania ponadczasowych zasad zrównoważonego rozwoju wymusza stosowanie takiej gospodarki odpadami, aby nie naruszać jakości istniejących zasobów środowiska.

Gospodarka odpadami jest elementem gospodarki komunalnej, której główne cele stanowią:

- utrzymanie czystości, porządku, odpowiednich warunków sanitarnych,
- ochrona środowiska,
- oszczędna gospodarka zasobami środowiska naturalnego.

Gospodarka odpadami jest pojęciem szerokim, mieszczącym w swoim zakresie wytwarzanie, zbieranie, magazynowanie, transport i zagospodarowanie końcowe (składowanie, odzysk, unieszkodliwianie). Priorytetowym działaniem w tym obszarze jest zapobieganie powstawaniu odpadów, a w drugiej kolejności maksymalna minimalizacja ich ilości. Ważnym elementem jest również odzysk dla ponownego użycia, niestety nie mający przy obecnych możliwościach, zastosowania do wszystkich rodzajów odpadów, jak również unieszkodliwianie poprzez zastosowanie procesów fizycznych, chemicznych, biologicznych lub ich kombinacji w celu przekształcenia odpadów w formę mniej szkodliwą dla ludzi i środowiska.

Najważniejszym i pierwszym aktem prawnym na poziomie Unii Europejskiej określającym kierunek działań i wymagania w zakresie gospodarki odpadami jest Dyrektywa Rady 75/442/EWG z 15 lipca 1975 r. w sprawie odpadów, zmieniona kolejnymi dyrektywami 91/156/EWG i 91/692/EWG oraz decyzją Komisji 96/350/WE a także Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1882/2003. Na ich podstawie zostały utworzone podstawy prawne na poziomie kraju. Podstawowym jest tu Ustawa z dnia 27.04.2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. 2007 Nr 39, poz. 251 z późn. zm.). Ustawa określa zasady postępowania z odpadami w sposób zapewniający ochronę życia i zdrowia ludzi oraz ochronę środowiska naturalnego zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, w szczególności poprzez zapobieganie powstawaniu odpadów, ograniczanie ich ilości, odzysk i unieszkodliwianie ograniczając negatywny wpływ na środowisko. Ponadto podstawą prawną do sporządzania opracowań w postaci planów gospodarki odpadami stanowi Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 Prawo Ochrony Środowiska (tekst jednolity Dz. U. 2008 Nr 25, poz. 150 z późn. zm.), natomiast dokładne wymagania stawiane „planom” określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 09 kwietnia 2003 r. w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz. U. 2003 Nr 66, poz. 620 z późn. zm.). Plany gospodarki odpadami są opracowywane na każdym szczeblu samorządów w celu realizacji Polityki Ekologicznej Państwa, jak również kluczowych zasad racjonalnej gospodarki odpadami i stworzenia w Polsce odpowiedniej sieci instalacji, urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania.

Braniewo to miasto powiatowe w północno-zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego, nad rzeką Pasłęką, niedaleko od jej ujścia do Zalewu Wiślanego. Powiat graniczy z Obwodem Kaliningradzkim poprzez przejście graniczne Gronowo. Powierzchnia miasta obejmuje ponad 12 km². Aktualnie liczy ok. 17 693 tys. mieszkańców, co stanowi 41 % ludności powiatu i 1,24 % liczby mieszkańców województwa. Gęstość zaludnienia wynosi obecnie (GUS, 2007) 1426 osób/km².

Braniewo jest miastem zaopatrzoną w infrastrukturę administracyjną, służącą obsłudze ludności. Gospodarka, zwłaszcza w obliczu światowego kryzysu, nie rozwija się jednak w stopniu, jakiego życzyłyby sobie władze lokalne i mieszkańcy. Jednak teoretycznie Braniewo ma dobre warunki rozwoju, korzystne połączenia drogowe i nieco słabsze kolejowe, bliskość Zalewu Wiślanego i Obwodu Kaliningradzkiego. Według danych aktualnych w 2007

roku na terenie miasta istnieje 870 zarejestrowanych podmiotów gospodarczych, których głównymi profilami są handel (420 firm), usługi (412), produkcja (38). Są to głównie mikroprzedsiębiorstwa, zatrudniające ewentualnie kilka osób, specjalizujące się głównie w branży budowlanej i drzewnej.

Do większych podmiotów zaliczyć można:

- Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.;
- EMPEGIEKA Sp. z o.o.;
- Szpital Powiatowy w Braniewie;
- Jednostki wojskowe (poza kontrolą miasta, ponieważ podlegają odrębnym przepisom).

Aktualny stan gospodarki odpadami

Odpady komunalne

Odpady komunalne to odpady powstające w gospodarstwach domowych oraz pochodzące od innych wytwórców odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych. Skład jakościowy i morfologiczny odpadów zmienia się wraz z rozwojem i wzrostem gospodarczym, a więc poziomem życia mieszkańców.

Na miejskie składowisko, w celu składowania i unieszkodliwiania odpadów w roku 2007 trafiło 7159,68 Mg odpadów komunalnych i innych mogących stanowić tego rodzaju odpady.

Po stwierdzeniu objęcia zbiórka odpadów wszystkich mieszkańców miasta oraz założeniu braku wykrytych nielegalnych składowisk przyjmuje się, iż ilość przyjętych na składowisko odpadów jest ilością wytworzoną.

Źródła powstawania odpadów komunalnych są raczej oczywiste i nie wyróżniają się na tle innych gmin. Są to mianowicie:

- gospodarstwa domowe;
- obiekty użyteczności publicznej;
- podmioty gospodarcze;
- turystyka;
- czyszczenie ulic, placów, koszy ulicznych, cmentarzy.

Ilość odpadów z poszczególnych, wymienionych źródeł jest trudna do oszacowania, głównie z powodu braku możliwości prowadzenia szczegółowej ewidencji. Z pewnością można założyć, iż głównym miejscem powstawania są gospodarstwa domowe oraz obiekty użyteczności publicznej, jak również, w dużo mniejszym stopniu podmioty gospodarcze.

Masa wyodrębnionych odpadów biodegradowalnych, poza strumieniem ogólnym odpadów komunalnych w 2007 roku wyniosła 58,24 Mg, co stanowi niespełna 1 % ilości odpadów komunalnych. Prognozy przyjęte w WPGO zakładają wzrost ilości wywarzanych odpadów biodegradowalnych o ok. 0,7 % do roku 2010.

Obecnie gromadzenie odpadów komunalnych następuje poprzez pojemniki o pojemnościach 60l, 110 l i 1100 l w zależności od rodzaju budownictwa. Na terenie całego miasta działa zorganizowany system zbierania odpadów. Można przyjąć, iż 100 % mieszkańców objętych jest tym systemem, a osoby samodzielnie wywożące odpady na składowisko oraz w nim nieuczestniczący stanowią znikomy odsetek.

Na terenie miasta odpady komunalne częściowo zbierane są w sposób selektywny. System ten oparty jest na pojemnikach 60l, 110 l i 1100 l podzielonych na dwie kategorie do zbiórki odpadów szkła, tworzyw sztucznych, drobnego złomu łącznie oraz makulatury, jak również systemie „workowym” przez mieszkańców budownictwa jednorodzinnego. Odpady nadające się do odzysku są

również wydzielane już na terenie składowiska odpadów. System selektywnej zbiórki działa na terenie miasta sprawnie. Ilość istniejących pojemników służących selektywnej zbiórce jest wystarczająca. Ustawiane są na terenie miasta w systemie dwójkowym po jednym na każdy rodzaj odpadów. Można założyć, iż jeden zestaw przypada na ok. 250 mieszkańców, co jest absolutnie akceptowalne. Miasto prowadzi również selektywną zbiórkę odpadów w postaci zużytych baterii poprzez system działający w szkołach, przedszkolach, obiektach samorządowych oraz punktach handlowych prowadzących ich sprzedaż. Na ich terenie znajdują się pojemniki, które po zapelnieniu zabierane są bezpośrednio przez upoważnione firmy. W ostatnim czasie zostały również zakupione pojemniki na odpady niebezpieczne, jakimi są przeterminowane leki, które znajdują się w aptekach na terenie miasta. Ponadto na terenie PUH EMPEGIEKA Sp. z o.o. przy ul. Morskiej 55 znajduje się pojemnik przeznaczony na zbieranie zużytych akumulatorów, gdzie każdy mieszkaniec ma dostęp.

Odzysk jest prowadzony jedynie na terenie miejskiego składowiska odpadów. Zagospodarowanie tego typu dotyczy odpadów opakowaniowych przekazywanych, po segregacji, do recyklingu przez upoważnione firmy oraz wykorzystaniu do podbudowy dróg wewnętrznych i jako warstwy przesypowe odpadów w postaci żużli, popiołów, gruzu, gleby i ziemi czy zawartości piaskowników z miejskiej oczyszczalni ścieków. W 2007 procesom tym zostało poddane 424,89 Mg odpadów, co stanowi niemal 6 % odpadów, które trafiły w tym okresie na składowisko.

Procesom unieszkodliwiania odpadów komunalnych na terenie gminy Braniewa poddawane są odpady komunalne. Proces ten polega na składowaniu na składowisku odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne. Niestety zagrożeniem jest możliwość występowania w masie odpadów komunalnych innych rodzajów odpadów nie ulegających unieszkodliwianiu podczas wymienionego procesu.

Odpady niebezpieczne

Odpady niebezpieczne to odpady należące do kategorii lub rodzajów odpadów określonych załącznikami do ustawy o odpadach oraz posiadające przynajmniej jedną w wymienionych tam właściwości lub/i zawierają przynajmniej jeden z wymienionych tam składników (ustawa o odpadach - tekst jednolity Dz. U. 2007 Nr 39, poz. 251 z późn. zm.).

Ze względu na brak istnienia większych zakładów przemysłowych na terenie Braniewa problem gospodarki niebezpiecznymi odpadami przemysłowymi nie powinien stanowić problemu. Wszystkie odpady zaliczane do tej kategorii są odbierane przez upoważnionych odbiorców posiadających właściwe pozwolenia. Składowisko miejskie obecnie nie przyjmuje odpadów niebezpiecznych.

Sposób zagospodarowania odpadów zawierających azbest określa opracowanie w postaci „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest w gminie miejskiej Braniewo na lata 2008-2011”. Zawarte są tam dane o ilości wyrobów zawierających azbest, sposoby i warunki ich usuwania jak również źródła finansowania i warunki pomocy gminy dla osób, które zdecydują się na ich usunięcie. Odpady zawierające azbest, zwłaszcza ich prawidłowy demontaż i transport jest niezmiernie ważny dla zachowania bezpieczeństwa ludzi i środowiska.

Na terenie miasta nie występują miejsca skupu ani grzebania zwierząt. Zwłoki są odbierane przez podmioty skupujące z innych powiatów, czasem, za zgodą służb weterynaryjnych grzebane na terenie należącym do ich właścicieli.

Odpady w postaci środków ochrony roślin i innych odpadów niebezpiecznych deponowanych w mogilnikach nie występują na terenie miasta.

Akumulatory i baterie to odpady niebezpieczne ze względu na zawartość związków toksycznych, takich jak ołów czy kadm. Na terenie miasta odpady tego typu pochodzą głównie z gospodarstw domowych, obiektów użyteczności publicznej oraz niewielkich podmiotów gospodarczych.. Baterie są zbierane selektywnie w kilkudziesięciu punktach zbiórki w szkołach, przedszkolach, punktach handlowych i obiektach samorządowych. Zużyte akumulatory najczęściej trafiają do punktów sprzedaży nowych urządzeń w ramach tzw. opłaty depozytowej, ponadto na terenie PUH EMPEGIEKA Sp. z o.o. przy ul. Morskiej 55 znajduje się, wcześniej wspomniany pojemnik przeznaczony do zbiórki akumulatorów.

Pozostałe odpady

Odpady powstające w wyniku wycofania pojazdów z eksploatacji to coraz bardziej zauważalny problem, ze względu na rozwój rynku motoryzacyjnego, głównie wtórnego. Są głównie złom metalowy oraz akumulatory zaliczane do odpadów niebezpiecznych, omówione w poprzednim rozdziale. Na terenie miasta nie istnieje punkt demontażu pojazdów, najbliższy tego typu punkt znajduje się ok. 40 km od Braniewa, w Elblągu.

Wycofane z eksploatacji opony nie są w szczególności sposób zagospodarowywane. Trudno też oszacować ilości ich powstawania. Obecnie na terenie miasta najczęściej trafiają one do punktów wymiany i sprzedaży tego typu produktów, skąd są odbierane przez specjalistyczne firmy, niestety czasem trafiają również do ogólnego strumienia odpadów komunalnych.

Komunalne osady ściekowe to charakterystyczna grupa odpadów stanowiąca odpady pochodzące z komór fermentacyjnych w oczyszczalniach ścieków oraz innych instalacji służących oczyszczaniu ścieków komunalnych i innych ścieków o zbliżonym składzie (ustaw o odpadach - Dz. U. 2001 Nr 62, poz. 628 z późn. zm.). Sposób zagospodarowania tego typu odpadów polega na wykorzystaniu do rekultywacji zdegradowanych terenów poligonowych, po uprzednim odwodnieniu mechanicznym. W chwili obecnej, oczyszczalnia miejska jest w trakcie budowy kompostowni osadów ściekowych, które zamierza następnie wykorzystywać m.in. na cele przyrodnicze m.in. przy produkcji wierzby energetycznej.

Odpady z podmiotów gospodarczych

Źródłami powstawania tego rodzaju odpadów są procesy związane z prowadzeniem różnego rodzaju działalności gospodarczej.

W mieście Braniewo do głównych podmiotów wytwarzających odpady należą:

- Zakłady Opieki Zdrowotnej (placówki publiczne i prywatne),
- Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.,
- PHU EMPEGIEKA Sp. z o.o.,
- Wodociągi Miejskie Sp. z o.o.,
- jednostki wojskowe,
- stacje paliw,
- zakłady przemysłowe (np. MIR TADE dawniej ZASTAL- BRANIEWO Sp. z o.o.).

Podmioty prowadzące działalność gospodarczą powinny posiadać decyzję Starosty lub Marszałka Województwa, w zależności od zakresu działań, zezwalającą na wytwarzanie określonych rodzajów odpadów w określonej ilości. Zgodnie z prawodawstwem

podmioty gospodarcze są ponadto zobowiązane do prowadzenia ewidencji jakościowej i ilościowej produkowanych odpadów oraz przekazywania stosownych sprawozdań Marszałkowi Województwa. Podmioty gospodarcze poza decyzją zezwalającą na wytwarzanie określonych rodzajów i ilości odpadów obowiązane są posiadać uzgodnione miejsce składowania i magazynowania odpadów. Sposób i miejsce ich przechowywania wynika z rodzaju i charakteru odpadów.

Część wytwarzanych odpadów produkcyjnych jest wywożona poza teren gminy, część jest poddawana procesom odzysku - np. odpady żużlu stosowane do utwardzenia dróg. Jednak większa część tego typu odpadów jest odbierana przez odbiorców, posiadających stosowne pozwolenia, do odzysku lub unieszkodliwiania. Nie ma problemu ze znalezieniem, w razie potrzeby, takiego odbiorcy.

Odzysk odpadów przemysłowych w specjalnie do tego celu przeznaczonych instalacjach nie ma miejsca na terenie miasta. Część jest wykorzystywana na składowisku np., poprzez zastosowanie odpadów paleniskowych, trocin czy odpadów piasku z oczyszczalni ścieków na warstwy izolacyjne odpadów komunalnych, inna część trafia na teren gminy wiejskiej Braniewo, głównie żużel stosowany do utwardzania nawierzchni dróg.

Na terenie miast unieszkodliwianie odpadów przemysłowych „nie niebezpiecznych” odbywa się głównie poprzez składowanie na wysypisku miejskim. Jest to w zasadzie kompostowanie, wspólnie z odpadami komunalnymi.

Składowisko miejskie

Składowisko odpadów komunalnych w Braniewie znajduje się przy ul. Stefczyka, należy do Miejskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Kościelnej 4a w Braniewie. Istnieje od roku 1975, w wyniku modernizacji w roku 1995 zostało gruntownie zmienione. Zajmuje powierzchnię 21 ha, a jego pojemność całkowita szacowana jest na 300 tys. m³. W 2006 roku możliwości deponowania odpadów zostały wykorzystane w 37 % (95 % części urządzonej). W tej chwili eksploatowane są dwie z dziesięciu kwater, osiem pozostałych zostało wstrzymanych z eksploatacji.

Deponowane są tu głównie odpady komunalne, ale również składowane są osady ściekowe z oczyszczalni ścieków w Braniewie, które po odsączeniu wykorzystuje się rekultywacji terenów poligonowych. Składowane są tu przede wszystkim odpady komunalne - z grupy 20, jak również, łącznie, odpady z grup 02 -, 03 -, 04 -, 15 -, 16 -, 17 -. Do prowadzenia odzysku w postaci tworzenia warstw przesypowych zostały dopuszczone odpady o kodach 19 08 02, 03 01 05, 10 01 99 (ziemia, gruz, odpady z oczyszczania ulic i placów, popioły paleniskowe), natomiast do recyklingu 15 01 - odpady opakowaniowe, 19 12 - odpady z mechanicznej obróbki (sortowania) innych odpadów.

Składowisko posiada decyzję Starosty Braniewskiego z dnia 03.01.2003 ŚI-7644/1/2/03 o wykonaniu przeglądu ekologicznego oraz decyzję Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 17.02.2003 ŚR.I. 6621/06/03 zatwierdzającą instrukcję eksploatacji. Ze względu na konieczność dostosowania składowiska do wymogów Unii Europejskiej została wydana decyzja nakazująca wstrzymanie działalności do dnia 30.05.2009. Z powodu nieobecności w najbliższej okolicy spełniających te wymagania składowisk, decyzja została przedłużona do końca roku 2009. Przygotowywana jest dokumentacja służąca uzyskaniu pozwolenia zintegrowanego oraz koncepcja modernizacji i zmiany technologii składowania odpadów. W kolejnej aktualizacji planu należy konieczności zwrócić uwagę na sytuację formalno-prawną składowiska.

Na terenie miasta nie zanotowano występowania nielegalnych składowisk odpadów. W przypadku zauważenia miejsc wyrzucenia małej ilości odpadów interweniuje Straż Miejska, nakazująca sprawcy bądź właścicielowi uprzątnięcie odpadów.

Podsumowanie

Gospodarka odpadami przemysłowymi, jakkolwiek na niewielką skalę, prowadzona jest w sposób zadowalający. Ze względu na brak większych podmiotów gospodarczych jako wytwórców odpadów przemysłowych największe zagrożenie zaobserwować można w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi. Najczęściej ich zagospodarowanie polega na wywiezieniu na składowisko odpadów.

Na uwagę zasługuje zbudowany od początku i już sprawnie działający system selektywnej zbiórki odpadów mogących ulec procesom odzysku, głównie makulatury, tworzyw sztucznych, szkła i drobnego złomu. Poprawie uległ też stopień świadomości i chęci współpracy ze strony mieszkańców.

Stan techniczny oraz formalno-prawny składowiska jest w fazie wyjaśniania. Ze względu na konieczność zamykania składowisk nie spełniających unijnych wymagań została wydana decyzja o wstrzymaniu eksploatacji. W czasie przygotowywania opracowania decyzja została przedłużona do końca roku 2009. W przypadku zamknięcia składowiska w Braniewie, odpady musiałby być dostarczane do składowiska odpadów w Elblągu - ok. 40 km. Obecnie jest opracowywany projekt modernizacji składowiska, zakładający zmianę technologii składowania odpadów na ternie 10 przym. Wyjaśnienie sytuacji należy podjąć przy kolejnej aktualizacji programu. W założeniach modernizacyjnych brak jednak koncepcji budowy instalacji do segregacji, która musiałaby być prowadzona wyłącznie ręcznie, co w przypadku tak dużego składowiska znacznie ogranicza jego możliwości.

Należy również opracować sposób postępowania z odpadami powstającymi z wycofywanych z eksploatacji pojazdów oraz odpadów budowlanych.

Ponadto do tej pory nie został utworzony Gminny Punkt Zbiórki odpadów niebezpiecznych. Selektywna zbiórka tego rodzaju odpadów rozbita jest na zbiórkę akumulatorów, baterii, leków w różnych punktach miasta.

Należy również pamiętać o ważnej roli udziału miasta w rejonie N-W gospodarki odpadami oraz tworzeniu Zakładu zagospodarowania odpadów (Zzo).

Prognozowane zmiany

Liczne i szeroko zakrojone zmiany społeczne i gospodarcze w kraju, w tym prywatyzacja gospodarki, znalazły odbicie w restrukturyzacji, a nierzadko likwidacji sporej części zakładów pracy, a co za tym idzie wzrosła bezrobocie. Na omawianym terenie wpływ miała likwidacja Państwowych Gospodarstw Rolnych, a następnie większych zakładów przemysłowych t.j. browar, czy garbarnie. Powoli jednak gospodarka zaczyna się odradzać na podstawie podmiotów prywatnych, zatrudniających jednak mniejszą ilość pracowników. W obliczu obecnego kryzysu gospodarczego na świecie oraz środków podejmowanych w celu jego zażegnania trudno przewidzieć tendencję zmian. Dodatkowym utrudnieniem dla nowopowstających podmiotów gospodarczych może być istnienie wokół miasta terenów ochrony przyrody zaliczanych do sieci Natura 2000, co zaostrza kryteria i wymagania stawiane instalacjom przemysłowym.

Zmiany gospodarcze, wejście do Unii Europejskiej, otwieranie granic sprzyja migracji ludności, powodowanej poszukiwaniem zatrudnienia i lepszych warunków zamieszkania. W obliczu wrastającego bezrobocia należy liczyć się z migracją ludności, zwłaszcza w wieku

produkcyjnym, okresowo lub na stałe. Można spodziewać się, że być może część powracających okresowo mieszkańców zainwestuje zdobyte środki finansowe w stałych miejscach zamieszkania. W obecnych warunkach trudno przewidzieć oczywisty kierunek omawianych zmian, mimo tego, wzorem PPGO zakłada się obniżenie liczby ludności o ok. 0,7 % w wyniku migracji i ujemnego przyrostu naturalnego, natomiast wg GUS ma to być 3 %.

Ze ogólnym wzrostem gospodarczym, i globalizacją wrasta ilość dóbr (towarów i usług) powszechnie dostępnych. Wiąże się to również ze wzrostem ilości wytwarzanych odpadów, zarówno na poziomie gospodarstw domowych, jak również odpadów produkcyjnych, w tym opakowań. Nadal znaczący procent stanowić będą bioergadowalne odpady kuchenne, natomiast przewiduje się wzrost odpadów opakowaniowych, wielkogabarytowych oraz z budownictwa. Poziom odpadów komunalnych przewiduje się w okresie nadchodzących ośmiu lat na podobnym poziomie. W związku z nieustabilizowaną w dalszym ciągu gospodarką, dodatkowo stojącą obecnie w obliczu światowego kryzysu nie przewiduje się znaczących zmian w ilości wytwarzanych odpadów przemysłowych. Ogólnie przewiduje się również poprawę systemu zbiórki selektywnej odpadów, co skutkować powinno lepszym i bezpieczniejszym sposobem ich wykorzystania, a także pośrednio zmniejszeniem ilości odpadów deponowanych biernie na składowisku.

Cele i zadania

Ponieważ dążenie do zapobiegania powstawaniu jeśli tylko to możliwe, a kolejno ograniczania ilości wytwarzanych odpadów jest priorytetem działalności w zakresie racjonalnej gospodarki odpadami zasadniczym i podstawowym celem zakładanym w wojewódzkim „Planie...” jest:

„MINIMALIZACJA ZAGROŻEŃ ŚRODOWISKA POWODOWANYCH PRZEZ ODPADY”

Celami strategicznymi kierującymi do założonego celu są:

- minimalizacja powstających odpadów i zmniejszenie ich toksyczności,
- optymalne zagospodarowywanie odpadów (zasada bliskości, samowystarczalności)
- edukacja ekologiczna,
- likwidacja i rekultywacja nieczynnych miejsc składowania odpadów,
- konsekwentne i skuteczne egzekwowanie przepisów prawa.

Do realizacji celów wyznaczono zadania szczegółowe w wymienionych kierunkach postępowania w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz ograniczania ilości odpadów i ich negatywnego wpływu na środowisko. Konkretnie działania określono w harmonogramie dla Miasta Braniewa (tabela 14). Koszty związane z realizacją celów wymienionych w harmonogramie związane będą głównie z nasileniem i rozszerzeniem działań w zakresie selektywnej zbiórki odpadów oraz rozwoju wykorzystywania procesów odzysku i recyklingu, głównie

związane z modernizacją miejskiego składowiska odpadów. Szacunkowe koszty realizacji zadań inwestycyjnych gminy, uwzględniające źródła pozyskania funduszy przedstawia tabela 15. Należy pamiętać, iż priorytetowo zaleca się wykorzystywanie bezzwrotnych pomocy ze strony funduszy europejskich. Dla pozostałych zadań nie przedstawiono kosztów ze względu na trudności w ich oszacowaniu.

Monitorowanie realizacji działań

Plan gospodarki odpadami jest na mocy okresowo aktualizowany, przynajmniej co cztery lata, przy czym musi uwzględniać cztery kolejne. Ponadto z jego realizacji należy sporządzać raporty wykonania, nie rzadziej niż co dwa lata. Zauważone wówczas niedociągnięcia mogą powodować dodatkowe modyfikacje.

Monitoring składowiska należy prowadzić zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002 roku w sprawie zakresu, czasu, sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów (dz. U. 2002 nr 220 poz. 1858).

W myśl ustawy o odpadach plany gospodarki odpadami powinny być aktualizowane nie rzadziej niż raz na cztery lata. Ponadto zarządy odpowiednich gmin co dwa lata mają obowiązek sporządzenia sprawozdania z realizacji planu.

Bezpośrednim wskaźnikiem realizacji zadań założonych według planu będzie wysokość poniesionych nakładów finansowych oraz ich efekty rzeczowe, które zweryfikowane o jakość i dotrzymywanie norm składników środowiska obrazować będą zaawansowanie planu w skali rocznej, umożliwiając jednocześnie bieżące korygowanie w razie potrzeby. Poza opisanymi głównymi wskaźnikami stosowane mają być również wskaźniki szczegółowe, mniej wymierne, takie jak:

- zmniejszenie ilości wytwarzanych i składowanych odpadów, rozszerzenia zakresu ich gospodarczego wykorzystania oraz ograniczenia zagrożeń dla środowiska ze strony odpadów niebezpiecznych;
- ograniczenie degradacji gleb, zmniejszenie obszarów zdegradowanych, zwiększenia skali przywracania obszarów bezpośrednio lub pośrednio zdegradowanych przez działalność gospodarczą do stanu równowagi ekologicznej;
- zmniejszania negatywnej ingerencji w krajobrazie oraz kształtowania estetycznego krajobrazu zharmonizowanego z przyrodą,
- poprawy stanu zdrowia obywateli (długość życia, spadek umieralności niemowląt, sadek zachorowalności),
- przyrostu netto miejsc pracy w wyniku realizacji przedsięwzięć założonych niniejszym planem,
- spójności i efektywności działań w zakresie monitoringu i kontroli,
- zakresu i efektów działań edukacyjnych oraz stopnia udziału społeczeństwa w procesach decyzyjnych,
- opracowania i realizacji przez grupy i organizacje pozarządowe projektów na rzecz właściwej gospodarki odpadami.

Zwrócić należy uwagę, iż posiadanie właściwych, wiarygodnych i aktualnych danych i informacji, jak również wyników badań i analiz własnych jest podstawą właściwej oceny, a co za tym idzie aktualizacji niniejszego opracowania.

12. Spis tabel.

- Tabela 1. Ilość odpadów komunalnych przekazanych na składowisko miejskie w Braniewie w 2007 roku.
- Tabela 2. Skład morfologiczny odpadów komunalnych w gminie miejskiej Braniewie na podstawie ilości wytworzonej w roku 2007.
- Tabela 3. Sposób zbierania odpadów komunalnych w zależności od rodzaju budownictwa i prowadzonej działalności.
- Tabela 4. Ilości odpadów zebranych selektywnie w roku 2007.
- Tabela 5. Ilości odpadów poddanych odzyskowi na składowisku odpadów w roku 2007.
- Tabela 6. Szacunkowe ilości odpadów niebezpiecznych mogących powstać rocznie na terenie miasta Braniewo.
- Tabela 7. Ilości osadów ściekowych wytworzonych w oczyszczalni ścieków w Braniewie w latach 2007-2008.
- Tabela 8. Szacunkowe ilości odpadów innych niż niebezpieczne mogących powstać rocznie na terenie miasta Braniewo w podmiotach gospodarczych.
- Tabela 9. Prognozowane zmiany w strumieniu odpadów w powiecie braniewskim.
- Tabela 10. Minimalne poziomy odzysku i recyklingu zużytych baterii i akumulatorów.
- Tabela 11. Poziomy odzysku i recyklingu sprzętów elektrycznych i elektronicznych w latach 2007-2018.
- Tabela 12. Zakładane poziomy odzysku i recyklingu zużytych opon.
- Tabela 13. Zakładane poziomy odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych w latach 2007-2014.
- Tabela 14. Harmonogram realizacji działań w zakresie gospodarki odpadami na lata 2008-2011.
- Tabela 15. Szacunkowe koszty realizacji działań inwestycyjnych w zakresie gospodarki odpadami - tworzenia infrastruktury odpadowej - na lata 2008-2011.
- Tabela 16. Wskaźniki ogólne monitorowania realizacji celów.

13. Objasnienia skrótów zastosowanych w tekście.

BAT -	Best Available Techniques (ang. - najlepsze dostępne techniki)
CEPIK -	Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców
FOŚiGW -	Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
GUS -	Główny Urząd Statystyczny
KPGO -	Krajowy Plan Gospodarki Odpadami
PGO -	Plan Gospodarki Odpadami
POŚ -	Program Ochrony Środowiska
PPGO -	Powiatowy Plan Gospodarki Odpadami
PUA -	Program Usuwania Azbestu
WIOŚ -	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
Zzo -	Zakład zagospodarowania odpadów

14. Załączniki:

- Załącznik 1 - Wykaz podmiotów zajmujących się odbiorem i transportem odpadów komunalnych i innych niż komunalne na terenie miasta Braniewa.
- Załącznik 2 - Wykaz podmiotów zajmujących się odzyskiem i unieszkodliwianiem odpadów na terenie Miasta Braniewa
- Załącznik 3 - Wykaz kategorii lub rodzajów odpadów, warunkujących uznanie odpadów za niebezpieczne wg ustawy o odpadach (Dz. U. 2001 Nr 62, poz. 628 z późn. zm.).
- Załącznik 4 - Wykaz firm upoważnionych do usuwania, transportu i utylizacji wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Braniewa
- Załącznik 5 - Graficzne przedstawienie lokalizacji instalacji do unieszkodliwiania i odzysku odpadów.

Wykaz podmiotów zajmujących się odbiorem i transportem odpadów komunalnych i innych niż komunalne na terenie Miasta Braniewa.

Lp.	Nazwa firmy	Adres	Znak pozwolenia	Termin ważności
1.	CLEANER s.j.	ul. Mazurska 10, Elbląg	WMKiA/VIII/7062-01/06	28.12.2016
2.	PHU EMPEGIEKA Sp. z o.o.	ul. Morska 55, Braniewo	WMKiA/VIII/7062-03/06	28.12.2016
3.	KRYNICKI RECYKLING Sp. z o.o.	ul. Iwaszkiewicza 48/23, Olsztyn	ŚI-7644/1/13/03	15.09.2013
4.	PHU ŁUKDOR	ul. Dąbrowskiego 5, Braniewo	ŚI-7644/1/8/04	18.04.2014
5.	UTYL-SERVICE	Strzygi 12, Osiek	WMK.VIII./7062/08	15.12.2018
6.	OBRÓT METALAMI	ul. Brzozowa 8, Braniewo	ŚI-7644/1/15/04	25.07.2014
7.	Nazali Naft	ul. 1-go maja 78, Orneta	ŚI-7644-1/1/11/05	10.01.2016
8.	PPHU EUROMAX	ul. Gdańska 4-6, Braniewo	ŚI-7644/1/39/04	14.10.2014
9.	PPUH REMAL	ul. Olsztyńska 3, Braniewo	ŚI-7644/1/1/3/06	07.06.2016
10.	TIBOJ	Nowica 8/3, Wilczęta	ŚI-7644/1/1/4/07	26.04.2017
11.	ELMET	ul. Władysława IV 28/2, Elbląg	ŚI-7644/1/1/5/07	14.05.2017
12.	FHU FILIP	ul. Kopernika 24A/4, Pastłęk	ŚI-7644/1/1/6/04	10.07.2017
13.	PPHU FU-WI	ul. Grochowska 5b, Elbląg	ŚI-7644/1/1/8/07	31.12.2009

Wykaz podmiotów zajmujących się odzyskiem i unieszkodliwianiem odpadów na terenie Miasta Braniewa.

Lp.	Nazwa firmy	Adres
1.	MPEC Sp. z o.o.	ul. Kościelna 4A, Braniewo
2.	PHU EMPEGIEKA Sp. z o.o.	ul. Morska 55, Braniewo
3.	Wodociągi Miejskie Sp. z o.o.	ul. Olsztyńska 10, Braniewo

Kategorie lub rodzaje odpadów niebezpiecznych (wymienione według ich charakteru lub działalności, wskutek której powstały):

Lista A:

Odpady wykazujące którąkolwiek z właściwości wyszczególnionych w załączniku nr 4 i które składają się z:

1. odpadów medycznych i weterynaryjnych,
2. środków farmaceutycznych, leków i związków stosowanych w medycynie lub w weterynarii,
3. środków do impregnacji lub konserwacji drewna,
4. biocydów i środków fitofarmaceutycznych,
5. pozostałości substancji stosowanych jako rozpuszczalniki,
6. halogenowanych substancji organicznych nie stosowanych jako rozpuszczalniki, z wyjątkiem obojętnych materiałów spolimeryzowanych,
7. soli hartowniczych zawierających cyjanki,
8. olejów mineralnych i substancji oleistych (np. z obróbki metali),
9. emulsji, mieszanin: olej-woda, węglowodór-woda,
10. substancji zawierających PCB (np. dielektryki itp.),
11. materiałów smolistych powstających wskutek rafinacji, destylacji lub jakiegokolwiek obróbki pirolitycznej (np. pozostałości podestylacyjne itp.),
12. tuszów, barwników, pigmentów, farb, lakierów lub pokostów,
13. żywic, lateksu, plastifikatorów, klejów lub spoiw,
14. substancji powstających w wyniku prac naukowo-badawczych, rozwojowych lub działalności dydaktycznej, które nie są zidentyfikowane lub są nowe i których oddziaływanie na człowieka lub środowisko jest nieznane (np. pozostałości laboratoryjne itp.),
15. środków pirotechnicznych i innych materiałów wybuchowych,
16. chemikaliów stosowanych w przemyśle fotograficznym lub do obróbki zdjęć (np. do wywoływania),
17. wszelkich substancji lub przedmiotów zanieczyszczonych dowolną pochodną polichlorowanego dibenzofuranu,
18. wszelkich substancji lub przedmiotów zanieczyszczonych dowolną pochodną polichlorowanej dibenzo-p-dioksyny.

Lista B:

Odpady, które zawierają którykolwiek ze składników wyliczonych w załączniku nr 3 i mają którekolwiek z właściwości wyliczonych w załączniku nr 4, i składają się z:

19. mydeł, tłuszczów lub wosków pochodzenia zwierzęcego lub roślinnego,
20. niehalogenowanych substancji organicznych nie stosowanych jako rozpuszczalniki,
21. nieorganicznych substancji nie zawierających metali lub związków metali,
22. popiołów lub żużli,
23. gleby i ziemi, w tym urobku z pogłębiania,
24. soli hartowniczych nie zawierających cyjanków,
25. pyłów lub proszków metalicznych,
26. zużytych materiałów katalitycznych,
27. cieczy lub szlamów zawierających metale lub związki metali,

28. pozostałości z operacji usuwania zanieczyszczeń (np. pyły z filtrów), z wyjątkiem (29), (30) i (33),
29. szlamów z płuczek,
30. szlamów z zakładów uzdatniania wody,
31. pozostałości z dekarbonizacji,
32. pozostałości z kolumn jonowymiennych,
33. osadów ściekowych, nie poddanych unieszkodliwieniu lub nie nadających się do zastosowania w rolnictwie,
34. osadów z czyszczenia zbiorników lub urządzeń,
35. urządzeń zanieczyszczonych,
36. pojemników zanieczyszczonych po produktach, które zawierały jeden lub więcej składników wymienionych w załączniku nr 3 (np. opakowania, butle gazowe itp.),
37. baterii, akumulatorów i innych ogniw elektrycznych,
38. olejów roślinnych,
39. substancji lub przedmiotów pochodzących z selektywnej zbiórki odpadów z gospodarstw domowych,
40. innych odpadów.

Składniki odpadów, które kwalifikują je jako odpady niebezpieczne:

- C1 beryl, związki berylu,
- C2 związki wanadu,
- C3 związki chromu (VI),
- C4 związki kobaltu,
- C5 związki niklu,
- C6 związki miedzi,
- C7 związki cynku,
- C8 arsen, związki arsenu,
- C9 selen, związki selenu,
- C10 związki srebra,
- C11 kadm, związki kadmu,
- C12 związki cyny,
- C13 antymon, związki antymonu,
- C14 tellur, związki telluru,
- C15 związki baru z wyjątkiem siarczanu baru,
- C16 rtęć, związki rtęci,
- C17 tal, związki talu,
- C18 ołów, związki ołowiu,
- C19 siarczki nieorganiczne,
- C20 nieorganiczne związki fluoru, z wyjątkiem fluorku wapnia,
- C21 cyjanki nieorganiczne,
- C22 następujące metale alkaliczne lub metale ziem alkalicznych: lit, sód, potas, wapń, magnez w postaci niezwiązanej,
- C23 kwaśne roztwory lub kwasy w postaci stałej,
- C24 roztwory zasadowe i zasady w postaci stałej,
- C25 azbest (pył i włókna),
- C26 fosfor, związki fosforu, z wyjątkiem fosforanów mineralnych,
- C27 karbonylki metali,
- C28 nadtlenki,
- C29 chlorany,
- C30 nadchlorany,
- C31 azydki,
- C32 PCB,
- C33 farmaceutyki oraz związki stosowane w medycynie lub w weterynarii,
- C34 biocydy i substancje fitofarmaceutyczne (np. pestycydy),
- C35 substancje zakaźne,
- C36 kreozoty,
- C37 izocyjaniiny, tiocyjaniiny,
- C38 cyjanki organiczne (np. nityle),
- C39 fenole, związki fenolowe,
- C40 halogenowane rozpuszczalniki,
- C41 rozpuszczalniki organiczne, z wyjątkiem rozpuszczalników halogenowanych,
- C42 związki halogenoorganiczne, z wyjątkiem obojętnych materiałów spolimeryzowanych i innych substancji, o których mowa w innych punktach,
- C43 aromatyczne, policykliczne i heterocykliczne związki organiczne,
- C44 aminy alifatyczne,
- C45 aminy aromatyczne,
- C46 etery,
- C47 substancje o właściwościach wybuchowych, z wyjątkiem substancji wyszczególnionych w innych punktach,,
- C48 organiczne związki siarki,
- C49 jakiegokolwiek pochodną polichlorowanego dibenzofuranu,
- C50 jakiegokolwiek pochodną polichlorowanej dibenzo-p-dioksyny,
- C51 węglowodory i ich związki z tlenem, azotem lub siarką nie uwzględnione w inny sposób.

Właściwości odpadów, które powodują, że odpady są niebezpieczne:

- H1 „wybuchowe”: substancje, które mogą wybuchnąć pod wpływem ognia lub które są bardziej wrażliwe na wstrząs lub tarcie niż dinitrobenzen,
- H2 „utleniające”: substancje, które wykazują silnie egzotermiczne reakcje podczas kontaktu z innymi substancjami, w szczególności z substancjami łatwopalnymi,
- H3-A „wysoce łatwopalne”:
- 1) ciekłe substancje mające temperaturę zapłonu poniżej 21°C (w tym nadzwyczaj łatwopalne ciecze),
 - 2) substancje, które mogą rozgrzać się, a w efekcie zapalić się w kontakcie z powietrzem w temperaturze otoczenia bez jakiegokolwiek dostarczenia energii,
 - 3) stałe substancje, które mogą się łatwo zapalić po krótkim kontakcie ze źródłem zapłonu i które palą się nadal lub tlą po usunięciu źródła zapłonu,
 - 4) gazowe substancje, które są łatwopalne w powietrzu pod normalnym ciśnieniem,
 - 5) substancje, które w kontakcie z wodą lub wilgotnym powietrzem tworzą wysoce łatwopalne gazy w niebezpiecznych ilościach,
- H3-B „łatwopalne”: ciekłe substancje mające temperaturę zapłonu równą lub wyższą niż 21°C i niższą lub równą 55°C,
- H4 „drażniące”: substancje nie żrące, które poprzez krótki, długotrwały lub powtarzający się kontakt ze skórą lub błoną śluzową mogą wywołać stan zapalny,
- H5 „szkodliwe”: substancje, które jeśli są wdychane lub dostają się drogą pokarmową lub wnikają przez skórę mogą spowodować ograniczone zagrożenie dla zdrowia,
- H6 „toksyczne”: substancje (w tym wysoce toksyczne substancje), które jeśli są wdychane lub dostają się drogą pokarmową lub wnikają przez skórę mogą spowodować poważne, ostre lub chroniczne zagrożenie dla zdrowia, a nawet śmierć,
- H7 „rakotwórcze”: substancje, które jeśli są wdychane lub dostają się drogą pokarmową lub wnikają przez skórę mogą wywoływać raka lub też zwiększyć częstotliwość jego występowania,
- H8 „żrące”: substancje, które w zetknięciu z żywymi tkankami mogą spowodować ich zniszczenie,
- H9 „zakaźne”: substancje zawierające żywe mikroorganizmy lub ich toksyny, o których wiadomo lub co do których istnieją wiarygodne podstawy do przyjęcia, że powodują choroby człowieka lub innych żywych organizmów,
- H10 „działające szkodliwie na rozrodczość”: substancje, które jeśli są wdychane lub dostaną się drogą pokarmową lub jeśli wnikają przez skórę mogą wywołać niedziedziczne wrodzone deformacje lub też zwiększyć częstotliwość ich występowania,
- H11 „mutagenne”: substancje, które jeśli są wdychane lub dostaną się drogą pokarmową lub jeśli wnikają przez skórę mogą wywołać dziedziczne defekty genetyczne lub też zwiększyć częstotliwość ich występowania,
- H12 substancje, które w wyniku kontaktu z wodą, powietrzem lub kwasem uwalniają toksyczne lub wysoce toksyczne gazy,
- H13 substancje, które po zakończeniu procesu unieszkodliwiania, mogą w dowolny sposób, wydzielić inną substancję, np. w formie odcieku, która posiada jakąkolwiek spośród cech wymienionych powyżej,
- H14 „ekotoksyczne”: substancje, które stanowią lub mogą stanowić bezpośrednie lub opóźnione zagrożenie dla jednego lub więcej elementów środowisk.

Załącznik Nr 4

Wykaz firm upoważnionych do usuwania, transportu i utylizacji wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Braniewa.

Lp.	Nazwa firmy	Adres	Telefon / Fax			Znak pozwolenia
			telefon stacjonarny	telefon komórkowy	fax	
1.	„RAMID”	ul. Kowalskiego 1/ 54, 03 - 288 Warszawa	(22) 3983065	509 199 917	(22) 3983074	ŚI - 7644/1/2/9/06
2.	„GAJAWI” P.P.H.U. Gabriel Rogut	ul. Odyńca 24, 93 - 150 Łódź	(42) 688-43-70	501 028 153		ŚI - 7644/1/2/16/05
3.	„TRANSPORT - METALURGIA” Sp. z o.o.	ul. Reymonta 62, 97 - 500 Radomsko	(44) 685 41 35			ŚI - 7644/1/2/15/05
4.	„ALBEKO” Sp. jawna	87 - 510 Kotowy, gm. Skrwilno	(54) 280 02 88	607 148 700	(54) 280 02 87	ŚI - 7644/1/2/14/05
5.	„MAXMED” Zakład Usługowo- Handlowy - Marcin Murzyn	ul. Źródlana 4, 84 - 230 Rumia	(58) 671 85 63			ŚI - 7644/1/2/11/05
6.	„AMBROŻY” Zakład Remontowo Budowlany	ul. Miessnera 1/3, 03 - 982 Warszawa	(22) 831 07 64		(22) 831 07 64	ŚI - 7644/1/2/14/05
7.	„COMTRANS” Sp. z o.o.	ul. Zientary - Malewskiej 65, 10 - 310 Olsztyn	(89) 532 87 80		(89) 532 87 80	ŚI - 7644/1/2/5/05
8.	„BOB” Adam Gutkowski	14 - 500 Braniewo, Lipowina 19/10		501 374 461		ŚI - 7644/1/2/3/08
9.	Przedsiębiorstwo Budownictwa Lądowego MJ Sp. z o.o.	ul. Graniczna 6, 05 - 816 Michałowice	(22) 723 20 61			ŚI - 7644/1/12/04
10.	„CARO” Centrum Gospodarki Odpadami, Azbestu i Recyklingu	ul. Zamojskiego 51, 22 - 400 Zamość	(84)6273013	608 435 133		ŚI - 7644/1/6/04
11.	„ABBA - EKOMED” Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo - Usługowe	ul. Poznańska 152, 87 - 100 Toruń	(56) 654 86 70			ŚI - 7644/1/6/03
12.	„WAKRO” Przedsiębiorstwo Budowlane	ul. Słowackiego 16, 82 - 500 Kwidzyn	(55) 261 20 96			ŚI - 7644/1/37/04
13.	„RECON” Sp. z o.o. Przedsiębiorstwo Budowlane	ul. Grzegorza z Sanoka 4, 80 - 804 Gdańsk	(58) 344 15 15		(58) 344 15 15	ŚI - 7644/1/20/04
14.	„ALGADER HOFMAN” Sp. z o.o.	ul. Wólczyńska 133, 01 - 919 Warszawa	(22) 864 94 97		(22) 864 94 97	ŚI - 7644/1/14/03
15.	„TERMOEXPORT” Przedsiębiorstwo Robót Termoizolacyjnych i Antykorozyjnych	ul. Żurawia 24/7 00-515 Warszawa	(22) 836 04 01	606 831 333		ŚI - 7644/1/9/03
16.	„WOD - PRZEM”	ul. Sokola 34, 87 - 100 Toruń	(56) 655-63-78		(56) 655-63-77;	ŚI - 7644/1/7/03
17.	„PRZEM - GRI” Sp. z o.o.	ul. Mickiewicza 21/23, 10 - 508 Olsztyn	(89) 523 52 04		(89) 523 52 04	ŚI - 7644/1/2/2/07
18.	P.P.H.U. „EKO - MIX”;	ul. Grabiszyńska 163, 50 - 950 Wrocław	(71) 332 41 61	600 703 713	(71) 332 45 00	ŚI - 7644/1/2/15/06/07
19.	„MALBET” - Marian Stańczak	ul. Fiołkowa 40, 11 - 041 Olsztyn	(89) 523 80 71			ŚI - 7644/1/2/8/06
20.	Zakład Usług Produkcji i Handlu inż. Jan Stanisław Górlński	ul. Moniuszki 85, 06 - 200 Maków Mazowiecki	(29) 717 04 67		(29) 717 04 67	ŚI - 7644/1/2/4/06
21.	„DELBUD”	ul. Jana Kilińskiego 28, 11 - 300 Biskupiec	(89) 715 60 31		(89) 715 60 31	ŚI - 7644/1/2/3/06
22.	Zakład Remontowo Budowlany - Andrzej Milewski	ul. Łokietka 24/54, 11 - 400 Kętrzyn	(73) 269 23 24		(73) 269 23 24	ŚI - 7644/1/2/1/06
23.	„AWAT” Sp. z o.o.	ul. Kaliskiego 9, 01 - 476 Warszawa	(22) 683 91 78		(22) 666 89 41	ŚI - 7644/1/2/17/05
24.	Zakład Remontowo-Budowlany Ryszard Wójcik	ul. Wileńska 24, 14-500 Braniewo	(55) 243 39 84	607 150 914		ŚI-7644/1/2/1/09
25.	F.U. MALBET Sp. z o.o.	ul. Wilczyńskiego 2/6, Olsztyn	(89) 513 50 78		(89) 513 50 78	ŚI-7644/1/2/3/09

Załącznik Nr 5

Graficzne przedstawienie lokalizacji instalacji do unieszkodliwiania i odzysku odpadów.

Źródło: <http://www.mapa-online.pl/mapa.Braniewo.html> (14.06.2009)

Załączniki do Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta Braniewa na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015, stanowi Progniza Oddziaływania na Środowisko.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA BRANIEWA NA LATA 2008-2011
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2012-2015

PLANU GOSPODARKI ODPADAMI DLA MIASTA BRANIEWA NA LATA 2008-2011
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2012-2015

PROGRAMU USUWANIA AZBESTU DLA MIASTA BRANIEWA

Listopad, 2009

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie.

1.1. Podstawa prawna.

1.2. Zawartość opracowań.

1.2.1. Program ochrony środowiska dla miasta Braniewa na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015.

1.2.2. Plan gospodarki odpadami dla miasta Braniewa na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015.

2.3. Program usuwania azbestu dla miasta Braniewa.

1.3. Cel opracowania.

1.4. Metodologia i źródła.

2. Powiązania z innymi dokumentami.

2.1. Cele zakładane przez POŚ Miasta Braniewo.

2.2. Cele zakładane przez PGO Miasta Braniewo.

2.3. Cele zakładane przez Program usuwania azbestu z terenu miasta Braniewo.

3. Charakterystyka gminy miejskiej.

3.1. Położenie.

3.2. Demografia.

3.3. Gospodarka.

3.4. Geomorfologia i klimat.

4. Analiza stanu środowiska.

4.1. Kopaliny i gleby.

4.2. Flora i lasy.

4.3. Fauna.

4.4. Powietrze atmosferyczne, chemizm opadów i hałas.

4.5. Promieniowanie.

4.6. Wody powierzchniowe i podziemne.

4.7. Gospodarka odpadami.

4.8. Ochrona przyrody.

5. Problemy oś na terenie miasta.

6. Wpływ na obszary Natura 2000.

7. Identyfikacja ewentualnych wpływów na środowisko przedsięwzięć zakładanych planami.

7.1. Określenie potencjalnych wpływów na środowisko celów i działań zakładanych przez „Program ochrony środowiska miasta Braniewo na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015”.

7.2. Określenie potencjalnych wpływów na środowisko celów i działań zakładanych przez „Plan gospodarki odpadami dla miasta Braniewa na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015”.

7.3. Określenie potencjalnych wpływów na środowisko celów i działań zakładanych przez „Program usuwania azbestu z terenu miasta Braniewo”.

8. Oddziaływania transgraniczne.

9. Możliwe zmiany w środowisku w przypadku nie podjęcia działań zakładanych przez projekty.

10. Analiza rozwiązań alternatywnych.

11. Monitoring, metody analizy skutków.

12. Zalecenia i wnioski.

13. Streszczenie.

14. Literatura i materiały źródłowe.

Spis tabel

Wykaz skrótów:

BAT - Best Available Techniques (najlepsze dostępne techniki)

GUS - Główny Urząd Statystyczny.

PGO - Plan Gospodarki Odpadami.

POŚ - Program Ochrony Środowiska.

PUA - Program Usuwania Azbestu.

WIOŚ - Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska.

Zzo - Zakład zagospodarowania odpadów.

1. Wprowadzenie.

Obowiązek sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko dla projektów programów, planów i polityk wynikający kiedyś z ustawy Prawo Ochrony Środowiska został przeniesiony do ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2008 Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.). W związku z tym gmina miejska Braniewo została zobowiązana do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektów planu gospodarki odpadami, programu ochrony środowiska oraz planu usuwania azbestu. Ponieważ wymienione plany, programy są dokumentami współistniejącymi, zależnymi od siebie, zawierającymi szereg wspólnych lub powiązanych działań tematyczną ocenę przeprowadzono dla nich łącznie.

1.1. Podstawa prawna.

Podstawą prawną dokonywania tego typu prognoz jest ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2008 Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.). Zakres prognozy oddziaływania na środowisko wynika z art.51 w/w ustawy i powinien zawierać:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;

określać, analizować i oceniać:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,

- stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - klimat,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki,
 - dobra materialne

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

oraz przedstawiać:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru

Natura 2000 oraz integralność tego obszaru - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Przy czym informacje zawarte w prognozie powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu jak również etapu jego przyjęcia w procesie opracowywania projektów dokumentów z nim powiązanych. Ponadto uwzględnia się informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem dokumentu będącego przedmiotem postępowania.

Na podstawie art. 53 organ sporządzający prognozę ma obowiązek uzgodnienia jej zakresu i stopnia szczegółowości z właściwymi organami (tu: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska oraz Wojewódzki Inspektor Sanitarny). Obowiązek ten został spełniony, uwzględniono w niniejszym opracowaniu uwagi w/w organów i instytucji.

1.2. Zawartość opracowań.

1.2.1. Program ochrony środowiska dla miasta Braniewa na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015.

„Program ochrony środowiska dla miasta Braniewa na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015” został sporządzony zgodnie z wymogami ustawy Prawo Ochrony Środowiska i stanowi aktualizację poprzedniego „Programu...”. Jego treść w dużej mierze wynika z opracowań wyższego szczebla, stanowiących wytyczne i określających ogólne kierunki działań w tym obszarze.

Dokument ten zawiera charakterystykę regionu i miasta z punktu widzenia położenia, demografii i gospodarki oraz określa aktualny stan jakości środowiska na terenie miasta.

Ponadto precyzuje możliwy i obecny wpływ działalności człowieka na poszczególne elementy środowiska m.in. poprzez gospodarkę wodno-ściekową, czy odpadami, zanieczyszczenia powietrza, w tym hałas i promieniowanie itd. Głównym punktem „Programu...” jest określenie głównych kierunków działań oraz przyporządkowanie im charakterystycznych celów i przedsięwzięć zmierzających do ich realizacji. Z prawidłowym wykonaniem założeń opracowania wiąże się właściwe ich zaplanowanie, poprzez ustalenie terminów, podmiotów odpowiedzialnych oraz nakładów finansowych i źródeł finansowania. Elementy te stanowią więc kolejny punkt „Programu...”. Aby możliwa była ocena realizacji i kontrola założonych „Programem...” celów, opracowano zestaw wskaźników charakteryzujących stan środowiska oraz kompleksową ocenę realizacji założeń i działań.

W końcowej fazie określono również potencjalne możliwości wpływu na środowisko przedsięwzięć zakładanych „Programem...”. Stwierdzono, iż przy zapewnieniu zachowania kierunków ochrony dziedzictwa przyrodniczego, prowadzenia całokształtu gospodarki zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju i racjonalnego wykorzystywania zasobów, materiałów, wody i energii, jak również poprawy bezpieczeństwa ekologicznego można założyć przynajmniej nie pogorszenie się stanu środowiska naturalnego w związku z realizacją „Programu...”. Ponadto odpowiednie

postępowanie, zgodnie z prawem, zapewnia zgodność niniejszego dokumentu z wytycznymi prawa oraz aktualną „Polityką Ekologiczną Państwa...” i „Programami...” wyższego szczebla, jak również strategiami rozwoju miasta i powiatu.

1.2.2. Plan gospodarki odpadami dla miasta Braniewa na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015.

„Plan gospodarki odpadami dla miasta Braniewa na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015” został sporządzony jako aktualizacja poprzedniego „Planu...”, zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 Prawo Ochrony Środowiska (tekst jednolity Dz. U. 2008 Nr 25, poz. 150 z późn. zm.), ustawą z dnia 27.04.2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. 2007 Nr 39, poz. 251 z późn. zm.) oraz rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 r. w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz. U. 2003 Nr 66, poz. 620 z późn. zm.).

„Plan...” we wstępnym etapie określa charakterystykę regionu i miasta z punktu widzenia położenia, demografii i gospodarki. Kolejno opisuje aktualny stan prowadzonej gospodarki odpadowej oraz prognozuje prawdopodobne, zakładane zmiany w zakresie ilości i rodzajów odpadów w latach 2008-2015. Następnie w „Planie...” ujęto, w dużej części zaadoptowane z podobnych opracowań wyższego szczebla, kierunki, cele i sprecyzowanie działania zmierzające do poprawy gospodarki odpadami na terenie miasta, skupiające się na minimalizacji ich ilości oraz prawidłowego zagospodarowania, gwarantującego minimalny wpływ na środowisko naturalne. W celu zapewnienia odpowiedniej realizacji założeń opracowania określono harmonogram finansowy, zawierający wskazówki odnośnie terminów, realizacji, podmiotów odpowiedzialnych oraz możliwych sposobów i źródeł finansowania. Aby możliwa była kontrola realizacji celów i poszczególnych działań zawartych w „Planie...” oraz ich kompatybilność z założeniami „Planów...” wyższego szczebla opracowano wskaźniki monitorowania realizacji celów.

W końcowej fazie określono również możliwy wpływ na środowisko naturalne wynikający z realizacji celów i działań zakładanych „Planem...”. Podsumowując stwierdzono, iż założenia „Planu...”, pod warunkiem stosowania się do racjonalnych zasad gospodarowania zasobami środowiska oraz odpadami, nie doprowadzą do pogorszenia stanu środowiska na terenie miasta i w okolicy. Należy zwrócić uwagę na potencjalne zagrożenie ze strony szeroko zakrojonych planów w zakresie modernizacji składowiska odpadów. Jednak wpływ tej inwestycji na środowisko powinien zostać szczegółowo zbadany i przeanalizowany na etapie tworzenia niezbędnej dokumentacji jej dotyczącej.

1.2.3. „Program usuwania azbestu dla miasta Braniewa”.

„Program usuwania azbestu dla miasta Braniewa” powstał w celu poprawy warunków życia mieszkańców poprzez doprowadzenie do stopniowej eliminacji wyrobów zawierających azbest z terenu miasta. Opracowanie to jest jednocześnie skutkiem przyjęcia przez Polskę Rezolucji z dnia 19 czerwca 1997 w sprawie przyjęcia programu wycofywania azbestu z gospodarki (M.P. Nr 38, poz. 373), realizacji ustawy z dnia 19 czerwca 1997 o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 101, poz. 628 z późn. zm.) oraz programów usuwania azbestu na poszczególnych szczeblach samorządowych, od krajowego, poprzez wojewódzki do powiatowego.

Zakres programu obejmuje przyczyny i podstawy konieczności ustalenia programu, opis sytuacji związanej z obecnością azbestu na terenie miasta oraz plan działań

naprawczych. Określa również krótką charakterystykę materiałów azbestowych, możliwości jego negatywnego wpływu na zdrowie ludzi oraz zalecane środki ochronne, które muszą być zapewnione podczas usuwania azbestu m.in. warunki bhp, transportu, postępowanie z odpadami zawierającymi azbest.

Zawarto również wstępną inwentaryzację (załącznik 1) i ocenę stanu wyrobów azbestowych oraz harmonogram ich usuwania wraz z warunkami finansowymi, a ponadto wytyczne do kontroli wykonania zamierzeń oraz aktualizacji dokumentu.

1.3. Cel opracowania.

Cele opracowania dokumentów jakimi są: Program Ochrony Środowiska, Plan Gospodarki Odpadami oraz Plan usuwania azbestu dla Miasta Braniewo na lata 2008-2012 z perspektywą do 2015 roku wynikają z podobnych planów wyższego szczebla oraz innych strategicznych opracowań, stanowiących jednocześnie materiały wyjściowe do opracowania projektów w/w dokumentów.

Celami opracowania niniejszej prognozy były:

- analiza i ocena zakresu i prawidłowości uwzględnienia we wspomnianych projektach zagadnień dot. ochrony środowiska, gospodarki odpadami oraz usuwania azbestu,
- analiza i ocena potencjalnych skutków środowiskowych wynikających z działań zakładanych projektami,
- stworzenie materiału pozwalającego na udoskonalenie końcowej wersji opracowywanych, wspomnianych dokumentów.

1.4. Metodologia i źródła.

Podstawowe materiały źródłowe do opracowania projektów omawianych dokumentów stanowiły plany wyższego szczebla:

- Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016;
- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2010;
- Program ochrony środowiska województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011-2014;
- Program ochrony środowiska powiatu braniewskiego na lata 2008 - 2011 z uwzględnieniem kierunków działań na lata 2012-2015;
- Program Ochrony Środowiska Miasta Braniewo na lata 2004 - 2007 z Uwzględnieniem Kierunków Działań w latach 2008 - 2011;
- Wytyczne Ministerstwa Środowiska do sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym, 2002;
- Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2007-2010;
- Plan gospodarki odpadami dla powiatu braniewskiego na lata 2008-2011;
- Plan gospodarki odpadami Miasta Braniewo na lata 2004-2007 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2008-2011;

oraz m.in.:

- strategia rozwoju miasta Braniewo do 2020 roku,
- udostępnione informacje uzyskane z urzędu Miasta Braniewo;
- roczniki statystyczne GUS;
- raporty WIOŚ;
- zamierzenia w zakresie ochrony środowiska deklarowane przez samorząd gminy;
- literatura branżowa, naukowo-techniczna;
- wizje w terenie.

Zakres i stopień szczegółowości opracowań przyjęto zgodnie z wymaganiami ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2008 Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.) oraz zgodnie z wytycznymi organów opiniujących.

W części wstępnej przeanalizowano zapisy wspomnianych, powiązanych dokumentów oraz ich prognozy oddziaływania na środowisko, treść i cele programów i planów wyższego szczebla oraz mających zastosowanie aktualnych aktów prawnych.

Główną część stanowi analiza i określenie czy, oraz ewentualnie w jaki sposób i w jakim stopniu realizacja zadań wynikających z programów może wpłynąć na jakość środowiska na terenie miasta Braniewa oraz w jego okolicach, w szczególności na:

- różnorodność biologiczną,
- ludzi,
- zwierzęta,
- rośliny,
- wodę,
- powietrze,
- powierzchnię ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki i dobra materialne.

2. Powiązania z innymi dokumentami.

Cele opracowania dokumentów jakimi są „Program Ochrony Środowiska...”, „Plan Gospodarki Odpadami...” oraz „Plan usuwania azbestu dla Miasta Braniewo na lata 2008-2012 z perspektywą do 2015 roku” oraz zakładane w nich działania wynikają bezpośrednio i pośrednio z podobnych planów wyższego szczebla oraz innych strategicznych opracowań, stanowiących jednocześnie materiały wyjściowe do opracowania projektów w/w dokumentów. Są to m.in.:

- Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016;
- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2010;
- Program ochrony środowiska województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011-2014;
- Program ochrony środowiska powiatu braniewskiego na lata 2008 - 2011 z uwzględnieniem kierunków działań na lata 2012-2015;
- Program Ochrony Środowiska Miasta Braniewo na lata 2004 - 2007 z Uwzględnieniem Kierunków Działań w latach 2008 - 2011.
- Wytyczne Ministerstwa Środowiska do sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym, 2002;
- Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2007-2010;
- Plan gospodarki odpadami dla powiatu braniewskiego na lata 2008-2011;
- Plan gospodarki odpadami Miasta Braniewo na lata 2004-2007 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2008-2011;
- Strategia rozwoju miasta Braniewo do 2020 roku.

Spójność i kompatybilność wspomnianych opracowań decyduje w dużej mierze o możliwości przeprowadzenia i powodzeniu założonych w nich działań, a pośrednio również o ich wpływie na środowisko, pozytywnym bądź negatywnym (np. przypadku nie wykonania zamierzonych przedsięwzięć).

2.1. Cele zakładane przez POŚ Miasta Braniewo.

Zgodnie z podstawową regułą kierowania się zasadami zrównoważonego rozwoju przewodnim kierunkiem działań w obszarze ochrony środowiska będzie ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego.

Racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego w celach rozwojowych, a jednocześnie w sposób zapewniający powszechny dostęp do dóbr przyrody wymaga powszechnego stosowania proekologicznych metod gospodarowania oraz podejmowania działań sprzyjających zachowaniu potencjału przyrodniczego regionu. Warunkiem kompleksowej i prawidłowej realizacji „Programu...” jest upowszechnianie informacji o planowanych kierunkach rozwoju oraz uzyskania akceptacji społecznej dla podejmowanych działań.

Wymienione niżej cele, przyjęte zgodnie z „Programami...” wyższego szczebla realizowane będą poprzez działania organizacyjno-prawne i inwestycyjne, zmierzające przede wszystkim do eliminacji lub zmniejszania natężenia oddziaływania czynników zagrażających ludziom i środowisku naturalnemu, zasobom oraz do odtwarzania użytkowanych zasobów.

Ogólne kierunki działań skupiają się na:

1. ochronie dziedzictwa przyrodniczego,
2. zrównoważonym wykorzystywaniu materiałów, wody i energii,
3. dalszej poprawie jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego,
4. ochronie klimatu i zapobieganiu niszczeniu ozonu stratosferycznego,
5. edukacji ekologicznej,
6. prowadzeniu monitoringu jakości środowiska,
7. tworzeniu odpowiednich mechanizmów prawnych.

W ramach ogólnych kierunków przewiduje się realizację celów średniookresowych w postaci:

1. Ochrona dziedzictwa przyrodniczego:
 - zachowanie, zrównoważone wykorzystanie oraz odtwarzanie rodzimego bogactwa przyrodniczego i walorów krajobrazowych;
 - rozwijanie trwale zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej;
 - racjonalne użytkowanie powierzchni ziemi;
 - racjonalna eksploatacja kopalin i wód podziemnych zgodna z zasadami rozwoju zrównoważonego;
 - zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego.
2. Zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii:
 - racjonalne użytkowanie wody, materiałów, energii;
 - zapobieganie powstawaniu i ograniczanie powstawania odpadów u źródła;
 - wzrost udziału energii z odnawialnych zasobów energetycznych;
 - zapewnienie dobrego stanu zasobów wodnych;
 - zapewnienie sprawnie działającego systemu ochrony przeciwpowodziowej.

3. Dalsza poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego:

- zapobieganie powstawaniu środowiskowych zagrożeń dla zdrowia;
- zapewnienie dobrego stanu wód podziemnych i powierzchniowych oraz zapobieganie ich zanieczyszczeniu;
- stała poprawa jakości powietrza atmosferycznego;
- minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko;
- minimalizacja niekorzystnego wpływu stosowanych środków chemicznych na ludzi i środowisko;
- ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii, a w razie ich wystąpienia zapewnienie sprawnego usunięcia ich skutków;
- zmniejszenie zagrożenia mieszkańców ponadnormatywnym hałasem zwłaszcza emitowanym przez środki transportu;
- zapewnienie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych.

4. Ochrona klimatu i zapobieganie niszczeniu ozonu stratosferycznego:

- zapewnienie redukcji emisji gazów cieplarnianych;
- wycofywanie z obrotu i stosowania substancji niszczących warstwę ozonową.

5. Edukacja ekologiczna:

- zapewnienie stałego wzrostu świadomości ekologicznej i wiedzy przyrodniczej mieszkańców.

6. Monitoring jakości środowiska:

- zapewnienie sprawnie funkcjonującego systemu monitoringu środowiska.

7. Mechanizmy prawne:

- tworzenie przyjaznych warunków sprzyjających ochronie środowiska;
- konsekwentna egzekucja przepisów prawnych.

2.2. Cele zakładane przez PGO Miasta Braniewo.

Kierunki działań w zakresie gospodarki odpadami mające wpływ i znaczenie dla miasta Braniewo oparte zostały na wytycznych wyższych szczebli samorządów.

Odpady komunalne

Kierunki działań w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi:

- objęcie zorganizowanym systemem selektywnej zbiórki odpadów wszystkich mieszkańców do końca 2010 roku,
- zmniejszenie ilości odpadów biodegradowalnych składowanych na składowisku miejskim do 75 % względem roku 1995, 50 % w 2013 i 35 % w 2020,
- traktowanie składowania odpadów jako najmniej pożądanego sposobu gospodarowania odpadami,
- zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do max 85 % odpadów wytworzonych do roku 2014,
- eliminacja odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych,
- prowadzenie skutecznych kampanii edukacyjno-informacyjnych.

Zadania do zrealizowania w ramach wymienionych celów:

- kontrola stanu zawieranych przez właścicieli nieruchomości umów na odbiór odpadów,

zmierzająca do objęcia właściwymi umowami 100 % mieszkańców;

- kontrola sposobów i zakresów ustaleń dot. metod i miejsc prowadzenia odzysku i unieszkodliwiania odpadów wg zezwoleń na odbiór odpadów komunalnych;
- doskonalenie systemów ewidencji wytwarzanych, poddawanych procesom odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych.
- prowadzenie selektywnej zbiórki z odpadów komunalnych:
 - papieru i tektury,
 - odpadów opakowaniowych ze szkła (kolorowe, bezbarwne),
 - tworzyw sztucznych,
 - metali,
 - zużytych baterii i akumulatorów,
 - zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
 - przeterminowanych leków,
 - chemikaliów (farb, rozpuszczalników, olejów itp.),
 - mebli i odpadów wielkogabarytowych,
 - odpadów budowlano-remontowych,
 - odpadów zielonych z parków, ogrodów itp.

Ponadto, w planach wyższego szczebla, przyjęto jako podstawę gospodarki odpadami Rejonu Gospodarowania Odpadami oparte na Zakładach Zagospodarowania Odpadów (Zzo), charakteryzujących się przepustowością wystarczającą do przyjmowania i przetwarzania odpadów z obszaru zamieszkałego przez min. 150 000 mieszkańców, spełniających kryteria BAT (najlepszej dostępnej techniki).

Gmina Miasto Braniewo znajduje się w rejonie N-W liczącym 228 210 mieszkańców. Rejon ten obejmuje gminy:

- Miasto Elbląg;
- Gminy powiatu elbląskiego: Elbląg, Godkowo, Gronowo Elbląskie, Markusy, Milejewo, Młynary, Pasłęk, Rychliki, Tolkmicko;
- Gminy powiatu braniewskiego: miasto Braniewo, Braniewo, Frombork, Lelkowo, Pieniężno, Płoskinia, Wilczęta.

Zzo powinny zapewniać szeroki zakres usług:

- składowanie przetworzonych odpadów komunalnych;
- przetwarzanie odpadów biodegradowalnych;
- sortowanie poszczególnych frakcji odpadów komunalnych zbieranych selektywnie;
- mechaniczno-biologiczne lub termiczne przekształcanie zmieszanych odpadów komunalnych i pozostałości z sortowni;
- zakład demontażu odpadów wielkogabarytowych (opcjonalnie);
- zakład przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (opcjonalnie).

Realizacja planów związanych z tworzeniem Rejonów gospodarowania odpadami na terenie gminy miejskiej Braniewo dotyczy rozbudowy składowiska miejskiego w latach 2007-2011, zamykania i rekultywacji kwater (2007-2013), do momentu wybudowania na składowisku Zzo - unieszkodliwianie zmieszanych odpadów komunalnych (wg WPGO). Docelowo na składowisku w Braniewie planowane jest składowanie odpadów w postaci balastu.

Odpady niebezpieczne

Kierunki działań w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi:

- wdrażanie proekologicznych i efektywnych ekonomicznie metod zagospodarowania odpadów niebezpiecznych w oparciu o najlepsze dostępne techniki (BAT);

- minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów niebezpiecznych poddawanych unieszkodliwianiu przez składowanie;
- rozwój istniejących i organizacja nowych systemów zbierania odpadów niebezpiecznych ze źródeł rozproszonych, włączając odpady niebezpieczne w strumieniu odpadów komunalnych w oparciu o:
 - funkcjonujące sieci zbierania poszczególnych rodzajów odpadów niebezpiecznych przez organizację odzysku lub przedsiębiorców,
 - funkcjonujące punkty zbierania w placówkach handlowych, aptekach, zakładach serwisowych itp.,
 - stacjonarne lub mobilne punkty zbierania odpadów niebezpiecznych, w tym Gminny Punkt Zbierania Odpadów Niebezpiecznych,
 - regularne odbieranie odpadów niebezpiecznych od mieszkańców prowadzących selektywną zbiórkę w systemie pojemnikowym lub workowym, przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości.

Akumulatory i baterie

Ponadto zakładana jest rozbudowa systemu odzysku i unieszkodliwiania zużytych baterii i akumulatorów, zmierzająca do całkowitego wyeliminowania ich składowania. Określono minimalne poziomy odzysku tego typu odpadów do uzyskania w latach 2007-2009.

Przewiduje się również wdrożenie zakazu wprowadzania do obrotu baterii i akumulatorów zawierających powyżej 0,0005 % wagowo rtęci, bez względu na to czy są wmontowane do urządzeń, z wyłączeniem ogniwo guzikowych z zawartością rtęci nie wyższą niż 2 % wagowo, jak również baterii i akumulatorów przenośnych zawierających powyżej 0,002 % wagowo kadmu, w tym wmontowanych do urządzeń, z wyłączeniem przeznaczonych do użytku w określonych urządzeniach.

Odpady medyczne i weterynaryjne

Celem zakładanym na lata 2008-2011 na terenie Braniewa w gospodarce odpadami medycznymi i weterynaryjnymi jest podniesienie efektywności selektywnego ich zbierania (segregacji u źródła), a co za tym idzie zmniejszenie ilości odpadów niebezpiecznych w strumieniu innych niż niebezpieczne i odwrrotnie. Jego osiągnięcie będzie możliwe poprzez określenie systemu zbierania i magazynowania odpadów tego typu w placówkach medycznych oraz ukształtowania systemu gospodarowania odpadami weterynaryjnymi obejmującego ich ewidencję.

Pojazdy wycofane z eksploatacji i ich części

Kierunki działań w zakresie gospodarki odpadami powstałymi z wycofanych z eksploatacji pojazdów obejmują tworzenie specjalistycznych stacji demontażu, korzystanie z CEPIK (Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców), prowadzenie kontroli podmiotów wprowadzających pojazdy, stacji demontażu w zakresie przestrzegania przepisów o recyklingu. Cele w tym zakresie zakładają:

- zapewnienie pełnej skuteczności działania systemu zbierania i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz odzysku i recyklingu odpadów z nich powstających;
- osiągnięcie minimalnych poziomów odzysku i recyklingu w skali roku:
 - 01.01.2006-31.12.2014 75 odzysku 70 % recyklingu dla pojazdów wyprodukowanych przed 01.01.1980 oraz odpowiednio 85 % i 80 % dla pozostałych pojazdów,

- od 01.01.2015 odpowiednio 95 % i 85 %.

Zużyte opony

Nadrzędnym celem przyjętym na lata 2007-2018 jest rozbudowa systemu zagospodarowania oraz osiągnięcie założonych poziomów odzysku i recyklingu zużytych opon. Osiągnięcie powyższego celu wymaga rozbudowy infrastruktury technicznej zbierania zużytych opon oraz kontroli postępowania z nimi, zwłaszcza podmiotów zajmujących się ich wymianą i naprawą.

Metodami osiągnięcia poziomów recyklingu mogą być w szczególności:

- przedłużenie czasu żywotności poprzez zwiększenie trwałości, bieżnikowanie,
- wykorzystanie recyklingu materiałowego,
- stosowanie w instalacjach do odzysku energii.

Sprzęt elektryczny i elektroniczny

Rozbudowa systemu służącego odzyskowi i recyklingowi zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego jest warunkiem koniecznym do wypełnienia zobowiązań unijnych. Nadrzędnym celem jest tu wyeliminowanie składowania tego rodzaju odpadów i osiągnięcie poziomu selektywnego ich zbierania 4kg/m/rok po 1.01.2008.

Kierunki działań zmierzających do osiągnięcia ww celów przewidują przede wszystkim rozbudowę infrastruktury technicznej zwrotu urządzeń oraz przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego jak również wdrożenie instrumentów i mechanizmów organizacyjnych zapewniających zorganizowanie wtórnego obiegu tego typu urządzeń. W tworzeniu tego systemu niezbędna jest współpraca wszystkich podmiotów uczestniczących w całym cyklu życia urządzeń tzn. producentów, dystrybutorów, użytkowników i podmiotów prowadzących odzysk, jak również rola informacyjna samorządów.

Odpady wyrobów zawierających azbest

Usunięcie azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu miasta jest celem ogólnym zgodnym z zatwierdzonym w maju 2002 „Programem usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” i przeniesionym do Programu Usuwania Azbestu dla miasta Braniewo. Osiągnięcie tego celu jest możliwe przy zapewnieniu:

- rzetelnej inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest na terenie miasta;
- kontroli prawidłowego postępowania z tego typu odpadami, zwłaszcza indywidualnych posiadaczy i firm zajmujących się demontażem;
- szerzenia wiedzy o problematyce azbestowej, szkolenie przedstawicieli samorządu z zakresu bezpiecznego usuwania azbestu.

Odpady budowlane

Celem głównym w tym zakresie jest objęcie wszystkich wytwórców systemem selektywnej zbiórki tego typu odpadów i osiągnięcie 50 % poziomu odzysku w 2010 roku oraz 80 % w roku 2018. Należy również dążyć do minimalizacji ilości odpadów budowlanych unieszkodliwianych przez składowanie. Osiągnięcie tych celów wiąże się z koniecznością rozbudowy infrastruktury technicznej selektywnego zbierania, przetwarzania, odzysku i recyklingu tego typu odpadów oraz kontroli właściwego postępowania z nimi, mając na celu minimalizację ilości unieszkodliwianej przez składowanie.

Odpady opakowaniowe

Celem nadrzędnym w gospodarce odpadami opakowaniowymi jest osiągnięcie zakładanych poziomów

odzysku. Osiągnięcie powyższych celów w zakresie gospodarki odpadami opakowaniowymi wymaga rozbudowy infrastruktury w zakresie sortowania i recyklingu opakowań, jak również doskonalenia technik i organizacji zbierania ich „u źródła” oraz kontroli działań podmiotów wprowadzających produkty w opakowaniach, organizacji odzysku i przedsiębiorstw zajmujących się odzyskiem i recyklingiem.

Odpady z przemysłu drzewnego

Cele zakładają maksymalne wykorzystywanie odpadów z przemysłu drzewnego do celów energetycznych oraz zwiększenie znaczenia ich wykorzystania przyrodniczego, poprzez doskonalenie technik i metod termicznego przekształcania odpadów drzewnych i przyrodniczych kierunków ich wykorzystania. Planowana jest prywatna inwestycja zakładająca częściowe wykorzystanie terenów byłego browaru, gdzie powstać ma instalacja do spalania pyłu drzewnego z odzyskiem energii.

Odpady z procesów termicznych

Głównym założeniem jest doskonalenie technik i metod umożliwiających odzysk substancji i związków np. węgla z odpadów pochodzących ze spalania w celu ich wykorzystania.

Osady ściekowe

Cele i kierunki działań zakładane w Powiatowym PGO odnośnie osadów ściekowych to:

- intensyfikacja kontroli osadów stosowanych do celów przyrodniczych poprzez kontrolę obrotu komunalnymi osadami ściekowymi w celu zapewnienia bezpieczeństwa środowiska i zdrowia ludzi;
- zwiększenie stopnia przetworzenia komunalnych osadów ściekowych;
- zwiększenie stopnia wykorzystania substancji organicznych w osadach przy spełnieniu wszystkich wymogów bezpieczeństwa chemicznego i sanitarnego;
- unieszkodliwianie osadów.

Preferowanym kierunkiem zagospodarowania osadów ściekowych jest kompostowanie, najlepiej wspólnie z innymi rodzajami odpadów organicznych np. komunalnych lub trocin. W związku z tym podjęto inwestycję budowy kompostowni na terenie oczyszczalni ścieków.

2.3. Cele zakładane przez Program usuwania azbestu z terenu miasta Braniewo.

Zadania na poziomie gminy zakładane przez krajowy Program:

- uwzględnianie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest w gminnych planach gospodarki odpadami;
- współpraca z lokalnymi mediami w celu rozpowszechniania informacji dotyczących zagrożeń związanych z azbestem;
- przygotowanie wykazów obiektów zawierających azbest oraz rejonów narażonych na ekspozycję zawierających trójstopniową skalę priorytetu realizacji usuwania;
- przygotowywanie rocznych sprawozdań finansowych z realizacji programu.

Celem opracowania Programu usuwania azbestu dla gminy miejskiej Braniewo na lata 2008-2011 jest poprawa warunków życia mieszkańców poprzez doprowadzenie do stopniowej eliminacji wyrobów zawierających azbest z terenu miasta. Opracowanie to jest jednocześnie skutkiem

przyjęcia przez Polskę Rezolucji z dnia 19 czerwca 1997 w sprawie przyjęcia programu wycofywania azbestu z gospodarki (M.P. Nr 38, poz. 373), realizacji ustawy z dnia 19 czerwca 1997 o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 101, poz. 628 z późn. zm.) oraz programów usuwania azbestu na poszczególnych szczeblach samorządowych, od krajowego, poprzez wojewódzki do powiatowego.

3. Charakterystyka gminy miejskiej.

3.1. Położenie.

Braniewo to miasto gminne i powiatowe, leży w północno-zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego, w północno-zachodnim rejonie powiatu braniewskiego. Do roku 1998 administracyjnie należało do województwa elbląskiego. Miasto położone jest na Równinie Warmińskiej, nad rzeką Pasłęką, w pobliżu Zalewu Wiślanego. W północnej części powiatu graniczy z Obwodem Kaliningradzkim poprzez przejście graniczne Gronowo. Powierzchnia miasta obejmuje 12 km² stanowiąc ok. 1 % powierzchni powiatu. W okolicy graniczy wyłącznie z gminą wiejską Braniewo. Miasto zamieszkuje 17 693 mieszkańców (GUS, 2007). Gęstość zaludnienia wynosi tu 1426 osób / km².

Odległości od najbliższych większych miast:

- Olsztyn - 90 km,
- Elbląg - 40 km,
- Gdańsk - 105 km,
- Kaliningrad - 60 km.

Wymienione połączenia komunikacyjne są możliwe dzięki drogom:

- Międzynarodowym:
 - Nr 22: Kaliningrad - Berlin (tzw. „berlinka”),
- Wojewódzkim:
 - Nr 508: Braniewo-Elbląg,
 - Nr 507: Braniewo -Pieniężno-Dobre Miasto,
- Krajowym:
 - Nr 54: Gronowo -Braniewo-Elbląg,
 - Nr 51: Braniewo-Olsztyn.

3.2. Demografia.

Aktualnie (dane za rok 2007 - GUS) Braniewo liczy 17 693 mieszkańców, co stanowi 41 % ludności powiatu i 1,24 % liczby mieszkańców województwa. Gęstość zaludnienia wynosi 1426 osób/km². W wieku produkcyjnym znajduje się 11654 mieszkańców, co stanowi 66 % i na tle innych powiatów województwa jest dobrym wynikiem. Na 100 kobiet przypada obecnie niemal 100 mężczyzn. Prognoza demograficzna GUS-u do roku 2030 zakłada ciągły spadek ilości mieszkańców powiatu o 3 % w stosunku do obecnej.

3.3. Gospodarka i rynek pracy.

Braniewo jest miastem powiatowym, zaopatrzonym w infrastrukturę administracyjną, służącą obsłudze ludności. Gospodarka, zwłaszcza w obliczu światowego kryzysu, nie rozwija się jednak w stopniu, jakiego życzyłyby sobie władze lokalne i mieszkańcy. Jednak teoretycznie Braniewo ma dobre warunki rozwoju, korzystne połączenia drogowe i nieco słabsze kolejowe, bliskość Zalewu Wiślanego i Obwodu Kaliningradzkiego. Według danych aktualnych w 2007 roku na terenie miasta istnieje 870 zarejestrowanych podmiotów gospodarczych, których głównymi profilami są handel (420 firm), usługi (412), produkcja (38). Do większych podmiotów zaliczyć można:

- Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.;
- EMPEGIEKA Sp. z o.o.;

- Szpital Powiatowy w Braniewie;
- Jednostki wojskowe (poza kontrolą miasta, ponieważ podlegają odrębnym przepisom).

Położenie w pobliżu granicy kraju sprzyja obecności i rozwojowi instytucji związanych z tą dziedziną administracji t.j. Urząd Celny czy oddziały straży granicznej. Być może zakończona niedawno inwestycja w postaci renowacji drogi 22 tzw. „berlinki” łączącej Kaliningrad z Berlinem wpłynie pozytywnie na rozwój w tym obszarze. Miasto posiada korzystne warunki do rozwoju turystycznego, między innymi dzięki niewielkiej odległości od Zalewu Wiślanego, a także obecności interesujących obszarów chronionych jak m.in. rzeka Pasłęka w sieci Natura 2000.

Rok 2003 był trudnym rokiem dla miejscowego rynku pracy. Mimo, iż trwały inwestycje miejscowy samorząd skupił się na minimalizowaniu zobowiązań i kredytów. W krótkim czasie (I-II kwartał 2003 r.), przestało również funkcjonować kilka największych podmiotów o najważniejszym znaczeniu dla miasta t.j.: Spółdzielnia Inwalidów „Warmia”, przedsiębiorstwa budowlane „Budirol” S.A. i „Inbud”, browar Grupy Żywiec S.A.. Z kolei likwidacja dużych zakładów spowodowała zmniejszenie zapotrzebowania na media skutkiem czego również w miejskich przedsiębiorstwach rozpoczęła się redukcja kadrowe. Obecnie miejscowy rynek pracy uważa się za ustabilizowany. Funkcjonuje wiele drobnych podmiotów gospodarczych, brakuje jednak dużych inwestorów, którzy obok lokowania w mieście swoich inwestycji, tworzyliby również nowe miejsca pracy.

Dalsza integracja Polski ze strukturami Unii Europejskiej stwarza realne szanse na zmianę tej niekorzystnej sytuacji. Dodatkowym atutem Braniewa jest jego korzystna lokalizacja w pobliżu wschodniej granicy Unii Europejskiej z Rosją. Przychylne nastawienie lokalnych władz, tworzenie właściwego klimatu sprzyjającego rozwojowi przedsiębiorczości, ulgi i preferencje dla inwestorów, aktywny marketing miasta i regionu to środki, które mają być zapewnione w celu poprawy obecnej sytuacji.

Ważnym elementem gospodarki, choć wciąż nie w pełni wykorzystanym jest turystyka. Braniewo jest jednym z najstarszych miast w Polsce, było pierwszą stolicą Warmii i siedzibą Biskupów Warmińskich, ośrodkiem kulturalnym i naukowym. Działało tu słynne Kolegium Jezuickie (1565 r.), a także Seminarium Papieskie (1578 r.), kształciła się tu młodzież z całej Europy, a miasto nazywano „Atenami Północy”. Od XIV Braniewo było członkiem Związku Miast Hanzeatyckich. Po czasach świetności pozostało kilka zabytków t.j. obiekty dawnego Liceum Honsianum, Bazylika p.w. św. Katarzyny Aleksandryjskiej, Pałacyk Potockich, a także pozostałości Zamku Biskupiego i dawnej dzielnicy spichlerzy.

3.4. Geomorfologia i klimat.

Braniewo leży na Równinie Mazurskiej, w strefie zasięgu fazy pomorskiej zlodowacenia północnopolskiego. Warunki budowlane są niezbyt korzystne, ze względu na płytkie zwierciadło wód gruntowych, grunty miękkoplastyczne lub niekontrolowane zasypy pozostałe po wcześniejszej, historycznej zabudowie. Na warunki hydrologiczne miasta wpływa przebiegająca przez nie rzeka Pasłęka wraz z dopływami. Natomiast płytki poziom wód gruntowych związany jest z zalegającymi przy powierzchni terenu piaskami. W strefie morenowej występują też liczne sączenia śródoglinowe.

Strukturę użytkowania gruntów w gminie miejskiej Braniewo przedstawiono w tabeli 1.

Tabela 1.

Struktura użytkowania gruntów w mieście Braniewo

Rodzaj użytkowania	Zajmowana powierzchnia	
	[ha]	[%]
Użytki rolne	440	35,0
Grunty leśne i zadrzewienia	59	5,0
Tereny zabudowane i zurbanizowane	457	37,0
Grunty pod wodami	19	1,5
Inne	270	21,5
RAZEM	1 245	100

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z Urzędu Miasta Braniewo

Zasadniczą cechą klimatu w regionie jest duża zmienność stanów pogody z dnia na dzień oraz z roku na rok. Miejscowy klimat charakteryzuje się chłodnymi latami oraz łagodnymi zimami. Według danych powiatowych średnia temperatura powietrza w roku wynosi 6 - 8°C, natomiast średnia roczna amplituda temperatur powietrza 19 - 20°C. Temperatura powietrza mierzona na wysokości 2 m nad powierzchnią gruntu, średnio w skali roku jest wyższa w części zachodniej powiatu.

Dominującą formą zasilania atmosferycznego na terenie powiatu są opady deszczu. Roczne sumy opadów w części zachodniej powiatu, a więc w rejonie Braniewa, wynoszą około 600 mm. Sumy roczne opadów ulegają dużym wahaniom w zależności od roku (do 250 % w poszczególnych miesiącach). Maksymalna grubość pokrywy śnieżnej raz na dziesięć lat przekracza 4 - 5 cm. W skali roku suma opadów letnich przeważa nad opadami zimowymi.

Na obszarze całego powiatu przeważają wiatry z kierunku zachodniego i południowo-zachodniego. Średnia roczna częstość występowania ciszy i wiatru o prędkości poniżej 2 m/s wynosi 20-30 %, natomiast średnia ilość dni z wiatrem silnym (>10 m/s) wynosi 40-50 dni. Występuje tu więc duży udział wiatrów o prędkościach umiarkowanych.

Warunki klimatyczne regionu z punktu widzenia i dla potrzeb turystyki należą do bardzo korzystnych latem i korzystnych zimą. Jednocześnie sprzyjają wykorzystaniu wiatru i promieniowania słonecznego pod względem energetycznym. Bonitacja klimatyczna dla potrzeb rolnictwa jest niższa niż przeciętna krajowa.

4. Analiza stanu środowiska.

4.1. Kopaliny i gleby.

Zasoby

Gleba jest niezmiernie ważnym elementem środowiska przyrodniczego i często wskaźnikiem jego jakości. Jej fizyczne i chemiczne właściwości, odporność na zagrożenia i zanieczyszczenia oraz procesy w niej zachodzące warunkują możliwość zaistnienia życia roślinnego. Jest również ważnym zbiornikiem retencyjnym wody. Ponadto jest podstawowym warunkiem możliwości prowadzenia gospodarki rolnej, pozwalającej na produkcję żywności.

W ogólnej powierzchni miasta użytki rolne zajmują 440 ha, stanowiąc 35 %. Z uwagi na urbanistyczny charakter gminy rolnictwo nie jest wiodącym elementem gospodarki, choć, ze względu na atrakcyjne warunki i położenie, można wiązać nadzieje z rozwojem jej gałęzi jaką jest agroturystyka.

Do orientacji możliwości produkcyjnej gruntów na danym terenie służy wskaźnik jakości i przydatności

rolniczej gruntów, który na tym terenie (gmina Braniewo) wynosi 61,0 pkt przy średniej dla województwa 50,1 pkt. Jednocześnie waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej określana jest na poziomie 75-80, przy średnim wskaźniku krajowym i wojewódzkim na poziomie 65 punktów. Podsumowując, tereny, na których leży gmina miejska Braniewo ocenia się jako bardzo dobre pod względem przydatności rolniczej. Należy pamiętać, iż obszar położony jest w strefie słabego zagrożenia erozją gleb.

Stan gleb województwa Warmińsko-Mazurskiego jest regularnie monitorowany przez Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach w określonych 11 punktach. Badania polegają na określeniu składu granulometrycznego, odczynu gleby (pH), zawartości przyswajalnych form fosforu i potasu oraz zawartości składników chemicznych (m.in. WWA). Za najbliższy punkt w w/w sieci dla miasta Braniewa uznaje się punkt w Chruścielu, gmina Płoskinia. Badania wykazują dobry stan gleb, ze śladowymi ilościami szkodliwych składników chemicznych.

Według badań (Raport o stanie środowiska, 2007, WIOŚ) określono glebę w tym miejscu jako pyłową, o składzie: pył ilasty, glina ciężka, ił, zaliczono ją do klasy bonitacyjnej IIIb o kompleksie przydatności 2 - psennym dobrym.

Ponadto w raporcie o stanie środowiska w roku 2007 wydanym przez WIOŚ, na podstawie badań prowadzonych przez Stację Chemiczno-Rolniczą w Olsztynie określono gleby powiatu braniewskiego jako kwaśne i bardzo kwaśne, zdecydowanie powyżej średniej dla województwa. W związku z tym potrzeba wapnowania została ustalona jako konieczna i potrzebna dla 74 %. Średnie zawartości pierwiastków przyswajalnych kształtowały się na poziomie zbliżonym do wojewódzkiego. Wobec powyższego słusznym wydaje się zaliczenie gleb omawianych terenów jako przydatne rolniczo, z uwzględnieniem konieczności zabiegów wapnowania w uzasadnionych przypadkach.

Na terenie miasta zlokalizowane są dwa wyrobiska: Rudłowo 1 i 2, w których była prowadzona eksploatacja złoża kruszywa drobnego dla potrzeb lokalnych celów budowlanych. Wyrobiska te znajdują się w strefie obszaru chronionego krajobrazu rzeki Pasłęki, dlatego niemożliwym jest prowadzenie wymienionej działalności na skalę przemysłową.

Na podstawie studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego miasta Braniewa stwierdzono na podstawie badań, że na obszarze istnieją znikome możliwości powiększenia bazy pozysku surowców mineralnych.

Zagrożenie

Glebołom przede wszystkim zagraża zmniejszenie ich produktywności i wartości ekologicznej, a nawet wyłączenie z produkcji na skutek degradacji. Degradacja ta może nastąpić na skutek m.in. zasolenia, zakwaszenia, ubytku zawartości próchnicy i składników pokarmowych itp. Do takiego stanu rzeczy przyczynić się mogą czynniki naturalne (susze, pożary, erozja), ale przede wszystkim działalność człowieka (zanieczyszczenia chemiczne przemysłowe i rolnicze, eksploatacja kopalni, melioracje). Zagrożenie tego typu w województwie ocenia się jako jedno z niższych w kraju.

Odkrywkowa eksploatacja kopalni negatywnie wpływać może na środowisku naturalne. Głównie bezpośrednio, poprzez nienaturalne przekształcenia powierzchni i degradację pokrywy glebowej oraz pośrednio poprzez zmiany w krajobrazie. W związku z tym eksploatacja podobnych złóż musi odbywać się po uzyskaniu stosownego pozwolenia, zakładającego

również prowadzenie w końcowym etapie rekultywacji wykorzystanego terenu.

Podsumowanie

Grunty orne i leśne zajmują 40 % powierzchni gminy. Wskaźniki przydatności gleb w tych rejonach są korzystne i plasują miasto powyżej średniej wojewódzkiej. Chemicznie gleby nie wydają się być zagrożone, należy jednak pamiętać o konieczności wapnowania w uzasadnionych przypadkach. Ze względu na uśrednione, podane dla powiatu wyniki, zaleca się kontrole warunków glebowych przed rozpoczęciem jakichkolwiek działań mogących negatywnie wpłynąć na jej strukturę, skład i właściwości.

Na terenie miasta nie występują udokumentowane złoża surowców naturalnych. Dla potrzeb lokalnych celów budowlanych wykorzystuje się wyrobiska drobnych kopalin mineralnych w pobliżu miasta. Ze względu na ich rozmiar i znaczenie nie ma potrzeby prowadzenia w chwili obecnej działań w kierunku rekultywacji terenów zdegradowanych przez eksploatację kopalin.

4.2. Flora i lasy.

Zasoby

Cały powiat braniewski charakteryzuje się występowaniem zarówno roślin gatunków północnych np. sosna zwyczajna, brzoza brodawkowata, brzoza niska, gatunków środkowoeuropejskich m.in. buk zwyczajny, grab zwyczajny, dąb bezszypułkowy, konwalia majowa, jak również przejściowych tzw. borealnych m.in. malina moroszka, borówka bagienna, widłak jałowcowaty, świerk pospolity. Można też napotkać gatunki objęte ochroną.

W mieście 5 % powierzchni zajmują lasy i tereny zadrzewione, oprócz tego znajduje się wiele parków, zieleńców i innych terenów zielonych. Duża różnorodność siedlisk oraz słabe uprzemysłowienie pozwalają na utrzymanie specyficznej flory.

Zagrożenie

Zagrożenie dla świata roślin stwarzają wszelkie zanieczyszczenia związane z działalnością człowieka, takie jak zanieczyszczenia gleb, powietrza atmosferycznego (również kwaśne deszcze), wód gruntowych i powierzchniowych. Niebezpieczne mogą być również czynniki naturalne, nad którymi, nie zawsze człowiek jest w stanie zapanować np. gradacje szkodników.

Podsumowanie

W mieście, jeśli brać pod uwagę urbanistyczny charakter, występuje stosunkowo dużo terenów zielonych, które jednak jak każdy element środowiska naturalnego, zwłaszcza w miastach, podlega wszelkim zagrożeniom. Do chwili obecnej gospodarka tego typu prowadzona była prawidłowo, bez szkody dla środowiska, dlatego należy dążyć do utrzymania istniejących warunków i zasobów w jak najlepszym stanie.

4.3. Fauna.

Na terenie gminy miejskiej Braniewo nie występują żadni charakterystyczni przedstawiciele świata zwierząt żyjący na wolności. Należałoby jedynie zwrócić uwagę na stosowanie prawem przywidywanych warunków dotyczących korzystania z zasobów obszarów chronionych w postaci „Ostoi bobrów na rzece Pasłęce”.

4.4. Powietrze atmosferyczne, chemizm opadów i hałas.

Zasoby

Czyste powietrze atmosferyczne jest ważnym elementem środowiska. Zwłaszcza w miastach, w obecnych czasach trudno o utrzymanie tego zasobu w należytym stanie. Zanieczyszczenie powietrza przyczynia się do zmian klimatu w skali lokalnej, regionalnej i globalnej. Głównym źródłem informacji o stanie zanieczyszczenia atmosfery jest obserwacja zmian jakie zachodzą w ilości emitowanych zanieczyszczeń do powietrza oraz stężeń zanieczyszczeń powietrza i opadów atmosferycznych.

Zagrożenie

Powiat braniewski położony jest w bliskim sąsiedztwie dużych „źródeł” emisji zanieczyszczeń do powietrza, jakimi są miasto Elbląg i Trójmiasto. Znajdują się one na kierunku napływu przeważających mas powietrza.

Na terenie powiatu braniewskiego nie ma stałych punktów pomiarowych należących do sieci Państwowego Monitoringu Środowiska oraz innych sieci pomiarowych. Nie przeprowadzano również w ostatnich latach badań stężeń zanieczyszczeń powietrza stacją mobilną WIOŚ w Olsztynie. Z badań przeprowadzonych w 2007 roku dla województwa warmińsko-mazurskiego wynika, iż jakość powietrza jest ogólnie dobra. Wartości głównych zanieczyszczeń takich jak: dwutlenek siarki, tlenki azotu i pył zawieszony wykazały tendencję spadkową w stosunku do roku 2006. Lokalnie mogą występować przekroczenia, zwłaszcza w pobliżu większych tras transportu samochodowego (tzw. berlinka) oraz na obszarach niskiej emisji z palenisk domowych i niewielkich kotłowni, spalających paliwo niecałkowicie.

Chemizm opadów atmosferycznych

Badania chemizmu opadów atmosferycznych prowadzone są w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w wyznaczonych punktach pomiarowych. Pomiaru mają na celu określenie rozkładu ładunków zanieczyszczeń wprowadzanych do środowiska (gleby) z opadem mokrym w układzie przestrzennym i czasowym. Pośrednio daje to obraz obciążenia środowiska (lasów, gleb, wód), substancjami deponowanymi z powietrza takimi jak związki zakwaszające, biogenne, metale ciężkie itp.

Średnie obciążenie chemiczne według danych dla powiatu braniewskiego w roku 2007 wyniosło:

- siarczany - 17,23 kg/ha/rok;
- chlorki - 9,55 kg/ha/rok;
- azotyny i azotany - 2,91 kg/ha/rok;
- azot amonowy - 4,58 kg/ha/rok;
- azot ogólny - 9,29 kg/ha/rok;
- fosfor ogólny - 0,25 kg/ha/rok;
- sód - 5,08 kg/ha/rok;
- potas - 1,39 kg/ha/rok;
- wapń - 6,83 kg/ha/rok;
- magnez - 1,24 kg/ha/rok;
- cynk - 0,299 kg/ha/rok;
- miedź - 0,0319 kg/ha/rok;
- żelazo - 0,162 kg/ha/rok;
- ołów - 0,0089 kg/ha/rok;
- kadm - 0,00132 kg/ha/rok;
- nikiel - 0,005 kg/ha/rok;
- chrom - 0,0024 kg/ha/rok;
- mangan - 0,027 kg/ha/rok;
- jon wodorowy - 0,0229 kg/ha/rok.

Zanieczyszczenia wprowadzane w ten sposób do środowiska stanowią poważne jego obciążenie, jednak krępujący jest fakt, iż w okresie od 1999 roku notuje się malejącą ilość przynoszonych przez wody opadowe szkodliwych związków.

Hałas

Hałas to specyficzny czynnik, niejednokrotnie zaliczany do zanieczyszczeń powietrza, uciążliwy ze względu na powszechność jego występowania oraz czas oddziaływania. Klimat akustyczny stanowi o jakości środowiska, atrakcyjności krajobrazu.

W rozumieniu Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U 2008 Nr 25, poz. 150 z późn. zm.) hałasem nazywa się dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16 000 Hz.

Hałas podzielić można ze względu na źródło emisji na:

- przemysłowy - emitowany przez instalacje i urządzenia przemysłowe;
- komunikacyjny - emitowany przez środki transportu, głównie pojazdy drogowe, ale również pociągi czy samoloty (często hałas lotniczy wyodrębnia się, ze względu na wysokie natężenie dźwięków przy chwilowych narażeniach).

Z uwagi na fakt, iż na terenie miasta brak dużych zakładów przemysłowych, mogących emitować hałas zagrażający zdrowiu ludzi czy wartościom środowiskowym większe zagrożenie w tym zakresie stwarzać może hałas związany z komunikacją, głównie związaną z transportem samochodowym, w mniejszym stopniu kolejowym (przez miasto przebiega trasa kolejowa, jednak jest użytkowania kilka razy w ciągu dnia, głównie w okresie wakacyjnym). Jednak są to tylko teoretyczne rozważania; na podstawie zwiększającego się natężenia ruchu, z powodu wzrastającej stale ilości środków transportu, zwłaszcza o obniżonej jakości, a więc również emitujących więcej hałasu, można wnioskować iż sytuacja uległa pogorszeniu. Od roku 2004 zjawisko to nie było jednak badane. Przeprowadzono wówczas pomiary w przedziale czasowym reprezentatywnym dla pory dziennej od 9.00 do 14.00, w czterech punktach miasta. W rejonie Braniewa dopuszczalny poziom hałasu wynosi 60 dB, natomiast pomiary wykazały jego przekroczenie o ok. 10-15 dB (15-25 %). Ponieważ są to wyniki sprzed kilku lat, w ciągu których ilość i jakość poruszających się po drogach pojazdów uległa znacznej zmianie, aby mieć prawdziwy obraz sytuacji należałoby zaktualizować powyższe pomiary. Z pewnością poprawić jakość klimatu akustycznego w mieście można poprzez naprawę powierzchni dróg, zastosowanie zieleni izolacyjnej, eliminację z dróg pojazdów źle skonstruowanych czy wyeksploatowanych. Działania te są jednak trudne do zrealizowania i bardzo kosztowne. Być może wpływ na poprawę jakości środowiska pod względem hałasu miała modernizacja drogi nr 22 tzw. „berlinki”, odciążającej miasto.

Hałas przemysłowy nie stanowi w mieście większego zagrożenia, mogą występować niewielkie lokalne jego źródła. Są one na bieżąco kontrolowane przez odpowiednie organy (WIOŚ).

Podsumowanie

Czyste powietrze jest ważnym zasobem środowiska, szczególnie w pobliżu obszarów prawnie chronionych, zaliczanych do Zielonych Płuc Polski i sieci Natura 2000. W ostatnim czasie nie przeprowadzono badań kontrolnych czystości powietrza na terenie miasta Braniewo, jednak na podstawie danych wojewódzkich oraz ze względu na brak

obecności większych zakładów przemysłowych można generalnie założyć, iż jakość powietrza jest dobra.

Należy pamiętać o hałasie jako specyficznym czynniku, powszechnie występującym i stanowiącym o niższej jakości środowiska. Na terenie Braniewa element ten nie stanowi większego problemu, jednak zaleca się zwrócenie uwagi na działania zapobiegające wzrostowi jego wartości. Największe zagrożenie stanowi tu hałas komunikacyjny, głównie związany z transportem samochodowym, jednak metody jego zmniejszania są kosztowne i niełatwe w bezpośredniej realizacji. Niewielkie istniejące źródła przemysłowe są pod stałą kontrolą odpowiednich organów ochrony środowiska. W kolejnej aktualizacji „Programu...” należałoby zwrócić uwagę na rozwiązanie tego problemu.

4.5. Promieniowanie.

Wśród zidentyfikowanych, szkodliwych dla środowiska, rodzajów promieniowania powodowanego przez działalność człowieka, można wyróżnić:

- promieniowanie jonizujące, pojawiające się w wyniku użytkowania zarówno wzbogaconych, jak i naturalnych substancji promieniotwórczych w energetyce jądrowej, ochronie zdrowia, przemyśle, badaniach naukowych; rejestr promieniowania jonizującego prowadzi Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Olsztynie;
- promieniowanie niejonizujące, pojawiające się wokół linii energetycznych wysokiego napięcia, radiostacji, pracujących silników elektrycznych oraz instalacji przemysłowych, urządzeń łączności, domowego sprzętu elektrycznego, elektronicznego itp.

Promieniowanie jonizujące

Poza naturalnymi źródłami tego promieniowania pochodzi może na terenie Braniewa z dwóch źródeł sztucznych, jakimi są aparaty rentgenowskie w zakładach opieki zdrowotnej. Są one odpowiednio zabezpieczone i monitorowane. Koordynację i nadzór nad kontrolą zagrożenia radiologicznego i skażeń promieniotwórczych, prowadzoną przez szereg placówek, sprawuje Prezes Państwowej Agencji Atomistyki.

Promieniowanie niejonizujące

Największe oddziaływanie w postaci promieniowania niejonizującego wykazują linie elektroenergetyczne wysokich napięć. Ich występowanie wymaga określenia stref ochronnych, zależnych od natężenia pola elektrycznego. Pod liniami o napięciu 110-400 kV może występować II strefa ochronna z zakazem lokalizacji budynków mieszkalnych.

Aktualnie na terenie miasta występuje linia elektroenergetyczna o napięciu 110 kV oraz stacja GPZ 110/15 kV. Znaczącym źródłem promieniowania są również stacje bazowe telefonii komórkowych (rozstawiacze, paraboliczne anteny linii radiowych), jednak odpowiednie parametry masztu i pracy anteny zapobiegają negatywnemu wpływowi tych obiektów na ludzi. Na terenie miasta istnieje jedna stacja telefonii komórkowej, umieszczona na obiekcie sakralnym.

Podsumowanie

Podsumowując, intensywny rozwój źródeł pól elektromagnetycznych powoduje ogólny wzrost poziomu tła promieniowania elektromagnetycznego w środowisku oraz powiększanie się liczby i powierzchni obszarów o podwyższonym poziomie natężenia promieniowania.

Dotychczasowy wzrost poziomu tła elektromagnetycznego nie zwiększył na tyle istotnie, aby mógł stanowić zagrożenie dla środowiska i ludności. Ze względu na szybki rozwój infrastruktury przekazywania informacji opartej na technikach radiowych pociąga za sobą dalszy wzrost natężenia pól elektromagnetycznych wielkiej częstotliwości.

Na terenie miasta nie były wykonywane pomiary poziomu pól elektromagnetycznych.

4.6. Wody powierzchniowe i podziemne.

Wody powierzchniowe

Zasoby

Wody powierzchniowe są jednym z podstawowych elementów krajobrazu, decydują o bogactwie i różnorodności ekosystemów, spełniają funkcje społeczne i gospodarcze.

Miasto jest w dobrej sytuacji jeżeli chodzi o wody powierzchniowe. Zajmują one ok. 1,5 % (19 ha) jego powierzchni. Jest to przede wszystkim rzeka Pasłęka z drobnymi dopływami oraz niewielki zbiornik wodny ustanowiony kąpieliskiem miejskim.

Zagrożenie

Wody powierzchniowe, jak każdy element środowiska podlegają negatywnym wpływom działalności człowieka. W tym przypadku największym zagrożeniem mogą być nieoczyszczone lub niewystarczająco oczyszczone ścieki dostające się do wód powierzchniowych.

Rzeka Pasłęka była badana w 2007 przez WIOŚ w przekroju ujściowym do Zalewu Wiślanego, w Nowej Pasłęce. Ocena tych wyników wykazała IV klasę czystości, ze względu na wysokie wartości ChZT-Cr, azotu Kjeldahla oraz liczby bakterii coli, ponadto jeden wskaźnik (barwa) zaliczył wody rzeki do klasy V. Tak niskie wyniki mogą być spowodowane odprowadzaniem ścieków z oczyszczalni miejskiej w Braniewie, nieszczelnością kanalizacji, nielegalnymi podłączeniami, przedostawaniem się wód odciekowych ze składowiska oraz z dopływów rzeki Pasłęki.

Badania prowadzone są również regularnie przez IMiGW. Pomiary powyżej i poniżej składowiska miejskiego nie potwierdzają jego negatywnego wpływu na jakość wód rzeki Pasłęki. W obu punktach pomiarowych uznano wody za odpowiadające II i I klasie czystości.

Podsumowanie

Wody powierzchniowe stanowią 1,5 % powierzchni miasta. Są to w większości wody objęte programem Natura 2000.

Już w poprzednich opracowaniach zwracano uwagę na konieczność zlokalizowania źródła zanieczyszczeń. Ostatnie przeprowadzone przez WIOŚ badania (2007) ustaliły, iż rzeka znajduje się w IV, a nawet V klasie czystości. Natomiast pomiary prowadzone przez IMiGW, porównujące badania w dwóch przekrojach rzeki Pasłęki, przed i za ujściem ścieków ze składowiska odpadów przekonują, że nie ma ono wpływu na jakość tych wód. W związku z powyższym zwraca się uwagę na konieczność jednoznacznego ustalenia wpływu obu potencjalnych źródeł na jakość wód rzeki Pasłęki.

Wody podziemne

Zasoby

Na terenie miasta woda podziemna wykorzystywana jest głównie dla celów komunalnych, z mniejszym stopniem

przez rolnictwo i leśnictwo, w znikomej ilości na cele przemysłowe. W powiecie braniewskim eksploatuje się przede wszystkim czwartorzędowe, jak również trzeciorzędowe i kredowe piętra wodonośne. W rejonie miasta Braniewa źródłem zaopatrzenia w wodę jest piętro trzeciorzędowe. Pierwsze zwierciadło wód podziemnych w północno-zachodniej części powiatu znajduje się już na poziomie 0-5 m.

W powiecie wydzielono jeden zbiornik wód podziemnych, zamknięty, typu porowego z utworami wodonośnymi pochodzącymi z okresu czwartorzędu, wymagający szczególnej ochrony "Zbiornik międzymorenowy Dąbrowa" (GZWP - 201). Brak danych na temat występowania podobnego zbiornika na terenie miasta.

W północno zachodniej części województwa (Frombork, Braniewo, Pasłęk) odkryto wody mineralne, chlorkowo-sodowe, jednak ze względu na głębokość ich zalegania (0,7-1,5 km) możliwość pozyskiwania wymagałby przeprowadzenia bliższego rozeznania przez zainteresowany podmiot.

Jeżeli chodzi o wody geotermalne, mogące stanowić częściowo odnawialne ekologiczne źródło energii na terenie powiatu są jeszcze słabo rozpoznane. Temperatura wód występujących w skałach osadowych może wynosić 60-80°C, jednak ze względu na znikomą ilość informacji, zagadnienie to wymaga głębszej analizy i rozpoznania ewentualnie w kolejnych opracowaniach.

Z miejscowości Rogity, znajdującej się 3 km od miasta, z głębokości poniżej 30 m, pobierana jest woda na potrzeby Braniewa. Eksploatowane są tam 4 studnie głębinowe, oraz ujęcie (jedna studnia) i przepompownię w Braniewie. Maksymalna wydajność studni wynosi 770 m³/h. Studnie pracują przemiennie na potrzeby miasta oraz okolicznych miejscowości. Według pozwolenia wodno - prawnego przedsiębiorstwo Wodociągi Miejskie Sp. z o.o. może w ciągu doby pobierać z ujęć 5500 m³ wody dla miasta oraz 350 m³ wody dla okolicznych wsi. Aktualny dobowy pobór wody waha się w granicach od 960 do 4800 m³.

Ponadto, w okresie czynnej działalności korzystano z ujęcia wody na terenie byłego obecnie browaru. W chwili obecnej, z uwagi na nieprzewodzenie na tym obszarze działalności, ujęcie jest w znikomym stopniu użytkowane.

Zagrożenie

Obecnie pobierana woda spełnia wszelkie wymagania, nie jest bezpośrednio narażona na zanieczyszczenia, nie wolno jednak takiej możliwości wykluczyć, zwłaszcza z uwagi na fakt, iż złoża wodonośne występują na terenie sąsiedniej gminy, a więc wpływ na możliwość ograniczania zanieczyszczeń ze strony miasta jest ograniczony.

W ostatnich latach na obszarze powiatu nie był prowadzony monitoring diagnostyczny wód podziemnych. Jakość wód badana w punkcie 102 krajowego monitoringu wód wgłębnych trzeciorzędowych w miejscowości Zawierz, w 2000 i 2001 roku wskazywała na najwyższą I klasę jakości. Natomiast wyniki z gminy Braniewo miejscowości Rogity, w punkcie 32 dotyczące wód wgłębnych czwartorzędowych wykazały klasę Ib wysokiej jakości (2000), i III klasę niskiej jakości w roku 2001, ze względu na zawartość azotynów. W roku 2002 jakość wód znów wykazała klasę Ib.

Podsumowanie

Na terenie miasta nie występuje Główny Zbiornik Wody Podziemnej. Wody podziemne na potrzeby miasta są pobierane z ujęcia w Rogitach, z głębokości poniżej 30

m. Wody spełniają wszelkie oczekiwane normy jakościowe.

W rejonie miasta występują, atrakcyjne na tle województwa, zasoby wód geotermalnych i mineralnych, które być może w przyszłości doczekają się bliższego rozpoznania i eksploatacji.

Wykonany jest „Projekt prac geologicznych dla ustalenia zasobów dyspozycyjnych wód podziemnych części zlewni Zalewu Wiślanego - zlewnia Baudy oraz zlewnia Pasłęki”.

4.7. Gospodarka odpadami.

Gospodarka odpadami przemysłowymi, jakkolwiek na niewielką skalę, prowadzona jest w sposób zadowalający - odpady odbierane są przez wyspecjalizowane firmy, nie zaobserwowano nieprawidłowości w tym zakresie.

Ze względu na brak większych podmiotów gospodarczych jako wytwórców odpadów przemysłowych największe zagrożenie zaobserwować można w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi. Najczęściej ich zagospodarowanie polega na wywiezieniu na składowisko odpadów. Na uwagę zasługuje zbudowany od początku i już sprawnie działający system selektywnej zbiórki odpadów mogących ulec procesom odzysku, głównie makulatury, tworzyw sztucznych, szkła i drobnego złomu. Poprawie ulega też stopień świadomości i chęci współpracy ze strony mieszkańców.

Należy opracować sposób postępowania z odpadami powstającymi z wycofywanych z eksploatacji pojazdów oraz odpadów budowlanych, powiązany z instalacją do segregacji i recyklingu.

Ponadto do tej pory nie został utworzony Gminny Punkt Zbiórki odpadów niebezpiecznych. Selektywna zbiórka tego rodzaju odpadów rozbita jest na zbiórkę akumulatorów, baterii, leków w różnych punktach miasta.

Na terenie miasta nie występują mogiłniki ani inne miejsca deponowania odpadów niebezpiecznych, nie zanotowano też nielegalnych, „dzikich” wysypisk.

Na obszarze Braniewa w procesie wstępnej inwentaryzacji odnaleziono 462,4 Mg wyrobów azbestowych (załącznik 1), głównie pokryć dachowych, wymagających usunięcia. Materiały te znajdują się zarówno na obiektach użyteczności publicznej jak i na budynkach mieszkalnych wielorodzinnych (ok. 98 %) oraz jednorodzinnych, często w centrum miasta. W związku z tym, zaleca się ich jak najszybsze usunięcie, gdyż ze względu na swój charakter, ilość i obszary występowania stanowią ogromne zagrożenie dla zdrowia i życia mieszkańców. Szczegółowy plan, zakładane procedury postępowania oraz zalecane środki ochronne zawarto w „Programie usuwania azbestu dla Miasta Braniewa”, zwracając uwagę na konieczność powierzenia zadań związanych z usuwaniem, zabezpieczaniem, transportem i utylizacją wyrobów azbestowych odpowiednio wyposażonym i wykwalifikowanym firmom, posiadającym stosowane pozwolenia w tym zakresie.

Na miejskie składowisko, w celu składowania i unieszkodliwiania odpadów w roku 2007 trafiło 7159,68 Mg odpadów komunalnych i innych mogących stanowić tego rodzaju odpady. Należy jednak pamiętać, iż składowane są tu również odpady spoza gminy miejskiej tzn. gminy wiejskiej Braniewo, Lelkowo i Płoskinia. Obecnie gromadzenie odpadów komunalnych następuje w zorganizowany sposób, poprzez pojemniki o pojemnościach 60 l, 110 l i 1100 l oraz w oparciu o „system workowy” w zależności od rodzaju budownictwa. Można przyjąć, iż 100 % mieszkańców objętych jest tym systemem, a osoby samodzielnie wywożące odpady na

składowisko oraz w nim nieuczestniczący stanowią znikomy odsetek.

Stan techniczny oraz formalno-prawny składowiska jest w fazie wyjaśniania. Ze względu na konieczność zamykania składowisk nie spełniających unijnych wymagań została wydana decyzja o wstrzymaniu eksploatacji. W czasie przygotowywania opracowania decyzja została przedłużona do końca roku 2009. W przypadku zamknięcia składowiska w Braniewie, odpady musiałyby być dostarczane do składowiska odpadów w Elblągu - ok. 40 km. Obecnie jest opracowywany projekt modernizacji składowiska, zakładający zmianę technologii składowania odpadów na terenie 10 przym. Wyjaśnienie sytuacji należy podjąć przy kolejnej aktualizacji programu. W założeniach modernizacyjnych brak jednak koncepcji budowy instalacji do segregacji, która musiałaby być prowadzona wyłącznie ręcznie, co w przypadku tak dużego składowiska znacznie ogranicza jego możliwości.

Należy również pamiętać o zakładanej ważnej roli udziału miasta w rejonie N-W gospodarki odpadami (jako jedno z dwóch składowisk przyjmujących odpady inne niż niebezpieczne i obojętne) oraz tworzeniu Zakładu zagospodarowania odpadów (Zzo).

Do tej pory nie zanotowano nieprawidłowości w zakresie transportu odpadów. Ponieważ czynność ta, zwłaszcza w przypadku odpadów niebezpiecznych, w tym azbestu, stanowić może zagrożenie dla ludzi i środowiska należy zwracać uwagę na jej prawidłowe wykonanie. W związku z tym zaleca się powierzanie działań w zakresie rozbiórki, zabezpieczania, transportu i utylizacji tego typu odpadów odpowiednio wykwalifikowanym i wyposażonym podmiotom, posiadającym stosowne pozwolenia, gwarantującym właściwą realizację powierzonych zadań.

4.8. Ochrona przyrody.

Gmina miejska Braniewo jest atrakcyjna przyrodniczo, częściowo miasto, a okolice w większej powierzchni znajdują się w zasięgu obszarów chronionego krajobrazu. Tereny miasta i gminy, zgodnie z deklaracją Sejmiku RP, zaliczono do obszaru „Zielonych Płuc Polski”. Braniewo i okolice charakteryzują się stosunkowo niskim stopniem uprzemysłowienia, co tworzy sprzyjające warunki do rozwoju turystyki i agroturystyki. Zobaczyć tu można okazałe pomniki przyrody oraz liczne obszary chronione, w tym rezerwaty przyrody oraz obszary zaliczane do międzynarodowej sieci Natura 2000:

- Ostoja bobrów na rzece Pasłęce - rezerwat ssaków, rozciągający się na terenie gmin: Wilczęta, Płoskinia, Braniewo i Pieniężno, przedmiotem ochrony są w nim stanowiska bobrów, zaliczony do sieci obszarów chronionych Natura 2000;
- rezerwat torfowiskowy turzycowo-mszysty Cielętnik, położony w gminie Braniewo, chroniący stanowisko brzozy niskiej;
- rezerwat torfowiskowy Osiek II, w gminie Wilczęta, gdzie przedmiotem ochrony jest malina moroszka;
- rezerwat krajobrazowy Dolina rzeki Wąlszy, położony na terenie miasta i gminy Pieniężno, przedmiotem ochrony jest krajobraz doliny rzeki Wąlszy;
- Zalew Wiślany - rezerwat ptaków (27 gatunków ptaków z tzw. dyrektywy ptasiej oraz 9 z polskiej czerwonej księgi) obejmujący płytkie, słonawe wody Zalewu Wiślanego;

- obszar specjalnej ochrony ptaków Ostoja Warmińska znajdujący się częściowo na terenie powiatu braniewskiego, na północny-wschód od miasta Braniewa.

Na terenie samego miasta występują:

- fragment „Obszaru chronionego Krajobrazu Rzeki Pasłęki” chroniącego przyrzecze i hydrotop rzeki oraz biotop lasów;
- częściowo rezerwat faunistyczny „Ostoją bobrów na rzece Pasłęce”;
- 4 pomniki przyrody (3 dęby szypułkowe, tulipanowiec amerykański).

5. Problemy ochrony środowiska na terenie miasta Braniewo.

Ogólnie można założyć, iż stan środowiska na terenie miasta Braniewo jest dobry, biorąc pod uwagę jego zdecydowanie urbanistyczny charakter. Występują jednak niepokojące obszary, głównie w zakresie gospodarki odpadami, gdzie należy zwrócić uwagę na zakres i sposób podejmowania działań. Do głównych zagadnień problematycznych na tym terenie należą:

- sytuacja formalno-prawna oraz zakres i sposób działania składowiska miejskiego:
 - unormowanie sytuacji formalno-prawnej,
 - uzyskanie pozwolenia zintegrowanego,
 - zamykanie i rekultywacja kwater,
 - budowa instalacji do segregacji odpadów;
- gospodarka odpadami:
 - racjonalna gospodarka odpadami komunalnymi,
 - wyodrębnienie odpadów biodegradowalnych ze strumienia komunalnych,
 - segregacja - niezbędne dalsze rozwijanie świadomości mieszkańców oraz systemu segregacji „u źródła”,
 - opracowanie sposobu postępowania z odpadami powstającymi z wycofywanych z eksploatacji pojazdów oraz odpadów budowlanych,
 - udział w formowaniu obszaru gospodarki odpadami N-W,
 - racjonalna, selektywna gospodarka odpadami niebezpiecznymi, w tym udział w tworzeniu Gminnego Punktu Zbiórki odpadów niebezpiecznych,
 - budowa kompostowni na terenie oczyszczalni ścieków,
 - budowa Zzo;
- rzetelna i dokładna inwentaryzacja, a następnie usuwanie z terenu miasta wyrobów zawierających azbest;

- określenie wpływu składowiska na wody rzeki Pasłęki;
- edukacja ekologiczna - niska świadomość ekologiczna mieszkańców, w tym szczególnie w zakresie szkodliwości i konieczności usuwania azbestu;
- ochrona powietrza - brak reprezentatywnych badań, zalecana bieżąca wiarygodna kontrola i ciągłe obniżanie emisji;
- wody podziemne - obecnie brak problemów, zalecana kontrola ujęć gospodarczych m.in. na terenie byłego browaru;
- wody powierzchniowe - możliwe zagrożenie ze strony oczyszczalni ścieków oraz składowiska - niezbędne wyjaśnienie wpływu oczyszczalni ścieków i składowiska odpadów na wody rzeki Pasłęki;
- gospodarka wodno-ściekowa - niepełne skanalizowanie sugerowany wzrost stopnia skanalizowania;
- stan gleb - zakwaszenie, brak reprezentatywnych danych - zalecana bieżąca wiarygodna kontrola;
- promieniowanie i hałas - brak zidentyfikowanych problemów, zalecana kontrola poziomów;
- obszary chronione, w tym sieć Natura 2000 - ochrona lasów, zalesianie, utrzymanie istniejących form i zasad ochrony, ochrona bioróżnorodności.

6. Wpływ na obszary Natura 2000.

W najbliższej okolicy Miasta Braniewo znajdują się obszary zaliczane do międzynarodowej sieci Natura 2000, są to:

- Dolina Pasłęki - Ostoją Bobrów na rzece Pasłęce - rezerwat ssaków, rozciągający się na terenie gmin: Wilczęta, Płoskinia, Braniewo i Pieniężno, przedmiotem ochrony są w nim stanowiska bobrów, zaliczony do sieci obszarów chronionych Natura 2000; jest to ważna ostoją tego gatunku w północnej części kraju, ponadto bytują tu inne zwierzęta kręgowce i bezkręgowce podlegające ochronie. Główne zagrożenie dla tego obszaru stanowią zanieczyszczenia przez ścieki komunalne i rolnicze, zmiany stosunków wodnych oraz kłusownictwo. Wąski fragment tego obszaru znajduje się na terenie miasta Braniewo, należy więc zwracać uwagę na wszelkie przedsięwzięcia mogące mieć negatywny wpływ na jakość i integralność tego obszaru.
- Zalew Wiślany - rezerwat ptaków (27 gatunków ptaków z tzw. dyrektywy ptasiej oraz 9 z polskiej czerwonej księgi) obejmujący płytkie, słonawe wody Zalewu Wiślanego. Obszar ma chronić tereny lęgowe w okolicach Zatoki Elbląskiej oraz ujścia rzeki Pasłęki oraz tereny niełęgowe w strefie przybrzeżnej od Przebrna do ujścia Cieplicówki, obszar Zatoki Elbląskiej jak również okolice ujścia Pasłęki. Głównym zagrożeniem dla tego obszaru jest koszenie trzciny, rybołówstwo, wędkarstwo, urbanizacja, a więc ścieki i odpady, rozwój przemysłu i turystyki. Przedsięwzięcia na terenie miasta Braniewo mogą mieć niewielki, pośredni wpływ na jakość tego obszaru, głównie poprzez

wody rzeki Pasłęki, których zagrożenie zostało omówione w poprzednim punkcie.

- Ostoja Warmińska - jest obszarem specjalnej ochrony ptaków. Znajduje się częściowo na terenie powiatu braniewskiego i gminy wiejskiej Braniewo, na północny-wschód od miasta Braniewa. Ochroną zostały tu być objęte gatunki ssaków (m.in. bóbr europejski, wilk, wydra, dzik, zając szarak) oraz kilkadziesiąt gatunków ptaków (m.in. bociana błotnego i orlika krzykliwego), jak również wiele roślin. Charakterystyczną cechą krajobrazu tej ostoji jest mozaikowy układ różnych siedlisk przyrodniczych, duża ich przestrzenna zmienność i wysoki stopień naturalności. Zagrożenie stanowi rolnictwo - zamiany i intensyfikacja użytkowania rolnego, wypalanie roślinności, terminy prowadzenia zabiegów niedostosowane do biologii ptaków, zakładanie upraw plantacyjnych, gospodarka leśna - zalesianie łąk, pastwisk, torfowisk i bagien, wyrąb starodrzewów i drzew dziuplastych, usuwanie martwego drewna z lasu oraz szeroko pojęta urbanizacja - penetrowanie siedlisk przez ludzi. Działania zakładane „Planami...” podejmowane na terenie miasta Braniewa raczej nie będą negatywnie oddziaływać na środowisko tego obszaru, ze względu na charakter przedsięwzięć oraz odległość od Ostoi.

Realizacja działań wynikających z „Planów...” może mieć wpływ na okoliczne obszary zaliczane do sieci Natura 2000, jednak jedynie korzystny.

Ścieki, wody opadowe, oraz odcieki ze składowiska odprowadzane są pośrednio do wód rzeki Pasłęki, a kolejno trafiają do Zalewu Wiślanego. W związku z tym dokonanie planowanej modernizacji składowiska wraz z zamknięciem części kwater oraz modernizacja sieci wodociągowo-kanalizacyjnej mogą w znacznym stopniu poprawić jakość wód wspomnianych cieków, a tym samym ograniczyć ich negatywny wpływ na środowisko wodne obszarów Natura 2000. Jednocześnie należy zauważyć, iż niewykonanie zaplanowanych działań może przyczynić się do zdecydowanego pogorszenia się jakości środowiskowej tych obszarów.

Ponadto wszelkie inne obszary działalności człowieka mogą mieć wpływ na istnienie i jakość środowiska naturalnego, w tym obszarów Natury 2000. Dlatego ważne jest zapewnienie optymalnej ochrony powietrza atmosferycznego, w tym przez zapobieganie hałasowi i oddziaływaniu pól elektromagnetycznych, jak również prowadzenie racjonalnej gospodarki odpadami, przede wszystkim niebezpiecznymi. Należy dodatkowo pamiętać o prowadzeniu w jak najszerszym zakresie edukacji ekologicznej, obejmującej tematykę racjonalnego gospodarowania odpadami, w tym segregacji oraz spalania odpadów, oszczędności w mediach i surowcach, ochrony przyrody czy innych dobrych praktyk.

Omawiane „Programy...” jako główny cel zakładają poprawę jakości środowiska przyrodniczego, w związku z tym zapewnienie realizacji zakładanych przez nie działań

oraz ich właściwej realizacji i skutecznej kontroli powinno zapewnić zabezpieczenie środowiska, w tym przyrody, zdrowia ludzi oraz jakości zabytków i dóbr materialnych oraz surowców przed negatywnym wpływem działalności człowieka.

7. Identyfikacja ewentualnych wpływów na środowisko przedsięwzięć zakładanych planami.

W celu określenia potencjalnych możliwości wpływu na środowisko działań zakładanych przez „Plany...” analizie poddano wszelkie działania, zarówno inwestycyjne jak i nieinwestycyjne. Ponieważ wszystkie omawiane opracowania mają jako podstawowy i priorytetowy cel nadrzędny poprawę jakości środowiska oraz życia mieszkańców miasta Braniewa zidentyfikowane wpływy są w ogromnej większości pozytywne.

Skutki działań nieinwestycyjnych, takich jak np. edukacja ekologiczna są trudne do oszacowania, choć trudno zakładać możliwość wpływu negatywnego. Natomiast skutki dla szeroko pojętego środowiska wynikające z realizacji działań inwestycyjnych, tj. modernizacja składowiska miejskiego muszą zostać szczegółowo przeanalizowane i określone podczas przeprowadzania postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko. Skupiono się zatem na określeniu charakterystycznych, typowych możliwych oddziaływań oraz podkreśleniu możliwości wpływu negatywnego na zdrowie ludzi, jakość poszczególnych elementów środowiska oraz bezpieczeństwo zabytków.

Przeanalizowano także ocenę możliwości wystąpienia negatywnych wpływów i skutków przypadku braku realizacji założeń „Planów...”.

Potencjalne negatywne krótkoterminowe oddziaływania na zasoby środowiska mogą być również związane z fazą realizacji poszczególnych inwestycji. Jako ewentualne długoterminowe oddziaływania zidentyfikowano m.in.:

- nieodwracalne przekształcenia terenów,
- nieodwracalne zmiany w krajobrazie,
- pogorszenie jakości powietrza,
- podwyższenie poziomu hałasu,
- zmiany stosunków wodnych,
- przerwanie szlaków migracji zwierząt itp.

Ocenę przedstawiono w formie symboli:

- + wpływ pozytywny
- wpływ negatywny
- 0 brak zidentyfikowanego wpływu, bądź wpływ neutralny.

7.1. Określenie potencjalnych wpływów na środowisko celów i działań zakładanych przez „Program ochrony środowiska miasta Braniewo na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015”.

Tabela 2.

Zadania własne miasta Braniewo zakładane przez „Program ochrony środowiska...”

Cele i działania	Zakładany wpływ na środowisko							
	Zdrowie ludzi	Dziedzictwo kulturowe, dobra materialne, zabytki	Klimat	Środowisko naturalne - zasoby				
				Powietrze atmosferyczne	Wody powierzchniowe i podziemne	Powierzchnia ziemi, gleba	Krajobraz	Bioróżnorodność, fauna i flora
Ochrona dziedzictwa przyrodniczego								
uwzględnianie w planowaniu przestrzennym zasad ochrony krajobrazu i różnorodności biologicznej	0	+	0	0	+	+	+	+
zawieranie w planach zagospodarowania przestrzennego zapisów uściślających sposoby użytkowania elementów przyrodniczych i krajobrazowych, określanie gruntów przeznaczonych do zalesień	0	0	0	0	+	+	+	+
wdrażanie na obszarach cennych przyrodniczo proekologicznych form gospodarowania (rolnictwo ekologiczne, agroturystyka)	+	0	0	+	+	+	+	0
opracowanie programów nowych obszarów zieleni i zadrzewień	+	0	+	+	+	+	+	+
udział w konsultacjach dot. istniejących i wdrażanych form ochrony przyrody, weryfikacja i aktualizacja danych, udział w opracowaniu planów ochrony	+	0	+	+	+	+	+	+
ochrona, powiększanie i odtwarzanie obszarów naturalnej retencji, zbiorników wodnych, zadrzewień	0	0	+	0	+	0	+/-	+/-
identyfikacja przyczyn zagrożenia rzadkich gatunków i eliminowanie źródeł zagrożenia, czynna ochrona	0	0	0	0	0	0	+	+
realizacja programów rolno-środowiskowych	+	0	0	+	+	+	+	+
udział we wzmacnianiu straży łowieckiej i rybackiej	0	0	0	0	+	0	0	+
rozwój środków kontroli handlu zagrożonymi gatunkami	0	0	0	0	0	0	0	+
działania formalno-prawne w zakresie zalesień i zadrzewień (aktualizacja klasyfikacji gruntów, opracowywanie dokumentacji glebowo-siedliskowej, określanie w planach zagospodarowania przestrzennego gruntów pod zalesienia), realizacja planów	0	0	+	+	0	+	+	+
ochrona i powiększanie różnorodności biologicznej lasów, zachowywanie naturalnych ekosystemów leśnych	0	0	+	+	0	0	+	+
rozwój wykorzystania lasów do edukacji ekologicznej, ekoturystyki	+	0	0	0	0	0	0	+
rozpowszechnianie i wdrażanie zasad dobrej praktyki rolniczej	+	0	+	+	+	+	+	+
działanie prowadzące do zmniejszenia zakwaszenia gleb, zapobieganie erozji i zanieczyszczeniu	+	0	0	0	+	+	+	+
umieszczanie w planach zagospodarowania przestrzennego granic obszarów złóż kopalin	0	0	0	0	0	+	+	+
ochrona terenów cennych przyrodniczo przed eksploatacją kopalin, stosowanie „bezpiecznych” technologii eksploatacji, rekultywacja poeksploatacyjna	+	0	+	+	+	+	+	+
opracowanie dokumentacji hydrogeologicznej i ustanowienie obszarów ochrony dla ujęć wody	+	0	0	0	+	+	0	0
budowa i modernizacja sieci wodociągowych i uzdatniania wody, z wykorzystaniem BAT	+	0	0	0	+	+	0	0
monitorowanie działań i edukacja mieszkańców dot. GMO	+	0	0	0	0	0	0	+
Zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii								
stosowanie technologii BAT	+	+	+	+	+	+	+	+
zmniejszanie strat oraz ograniczanie zużycia energii i wody (modernizacja systemów, termomodernizacja budynków)	+	0	+	+	+	+	+	+
wprowadzenie do planu zagospodarowania przestrzennego zagadnień odnawialnych źródeł energii	0	0	+	0	0/-	0/-	0/-	0
edukacja w zakresie OZE	0	0	+	0	0	0	0	0
inwestycje w zakresie OZE	0	0	+	+	+/-	0	+/-	+/-
wprowadzenie do planu zagospodarowania przestrzennego zapisów zapewniających ochronę	0	0	+	0	+	0	+	+

naturalnych zbiorników retencyjnych								
identyfikacja, przegląd, aktualizacja obszarów zagrożonych powodzią i planów ochrony przeciwpowodziowej	+	0	0	0	+	0	+	0
Dalsza poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego								
ustalenie kierunków i zakresu rewitalizacji terenów zdegradowanych	0	0	0	0	+	+	+	+
działanie na rzecz zmniejszenia, ładunków zanieczyszczeń wprowadzanych do środowiska	+	+	+	+	+	+	+	+
edukacja i rozpowszechnianie informacji dot. wpływu substancji chemicznych i GMO na zdrowie ludzi i jakość środowiska	+	0	0	0	0	0	0	+
modernizacja oczyszczalni ścieków i systemu kanalizacji	+	0	0	0	+	+	+	+
modernizacja kotłowni i sieci ciepłowniczej, stosowanie technologii BAT i odnawialnych źródeł energii, termomodernizacja budynków	+	+	+	+	+	+	+	+
ograniczenie emisji ze środków transportu	+	+	+	+	0	0	0	+
przewodzenie kampanii informacyjnej i kontroli w zakresie spalania odpadów w paleniskach domowych	+	0	+	+	0	0	0	0
realizacja „Planu gospodarki odpadami...na lata 2008-2011”	+	0	+	+	+	+	+	+
wspieranie i realizacja programów wycofywania z rynku chemikaliów (azbest, PCB)	+	0	+	+	+	+	+	+
rozeznanie stanu i obserwacja zmian zachodzących w klimacie akustycznym miasta, wprowadzanie niezbędnych zmian i restrykcji (obszary cenne przyrodniczo), utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego	+	0	0	+	0	0	0	+
uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego obszarów ograniczonego użytkowania wokół emitorów promieniowania niejonizującego	+	0	0	+	0	0	0	0
Ochrona klimatu i zapobieganie niszczeniu ozonu stratosferycznego								
wzrost udziału źródeł energii odnawialnej	+	+	+	+	0	0	0/-	0
działania na rzecz obniżenia emisji gazów cieplarnianych (zmniejszane strat, termomodernizacja budynków, zmiany nośników energii, promocja efektywności energetycznej wśród mieszkańców)	+	+	+	+	+	+	0	+
edukacja mieszkańców w zakresie ochrony klimatu	+	+	+	+	+	+	0	+
Edukacja ekologiczna								
opracowanie gminnego programu edukacji ekologicznej i jego realizacja na wszystkich poziomach	+	0	+	+	+	+	+	+
udział w tworzeniu ośrodków edukacji ekologicznej i sieci „zielonych szkół”	+	0	+	+	+	+	+	+
edukacja ekologiczna dorosłych - prawo, zarządzanie, techniki ochrony środowiska, zagospodarowania przestrzenne, wykorzystanie informacji o środowisku itd.	+	+	+	+	+	+	+	+
udział w organizacji i działaniu regionalnego punktu edukacji ekologicznej	+	+	+	+	+	+	+	+
organizacja i popularyzacja działań na rzecz edukacji ekologicznej (konkursy, koła zainteresowań, festyny i imprezy, wydawnictwa)	+	+	+	+	+	+	+	+
promocja „ekologicznych” form gospodarowania (pszczałarstwo, rolnictwo ekologiczne, agroturystyka)	+	0	+	0	0	0	+	0
Monitoring jakości środowiska								
objęcie monitoringiem wszystkich komponentów środowiska oraz uciążliwych obiektów i działań, dodanie bloku „diagnoz i prognoz”	+	+	+	+	+	+	+	+
udział w tworzeniu ogólnodostępnej powiatowej bazy danych o stanie środowiska	+	+	+	+	+	+	+	+
Mechanizmy prawne								
wymiana informacji między organami kontrolnymi	+	+	+	+	+	+	+	+
doskonalenie systemu nadzoru nad wypełnianiem postanowień pozwoleń	+	+	+	+	+	+	+	+
konsekwentne i adekwatne stosowanie kar przewidzianych prawem	+	+	+	+	+	+	+	+

Tabela 3.

Zadania koordynowane zakładane przez „Program ochrony środowiska...”.

Cele i działania	Zdrowie ludzi	Dziedzictwo kulturowe, dobra materialne, zabytki	Klimat	Zakładany wpływ na środowisko				
				Środowisko naturalne - zasoby				
				Powietrze atmosferyczne	Wody powierzchniowe i podziemne	Powierzchnia ziemi, gleba	Krajobraz	Bioróżnorodność, fauna i flora
Ochrona dziedzictwa przyrodniczego								
przestrzeganie w gospodarce leśnej zasad zachowania i zwiększania bioróżnorodności	0	0	0	0	0	0	+	+
realizacja zadań związanych z ochroną obszarów cennych przyrodniczo i objętych ochroną	0	0	0	0	0/+	0/+	+	+
opracowanie i realizacja programu rekultywacji terenów zdegradowanych	+	0	0	+	+	+	+	+
Zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii								
restrukturyzacja i ograniczenie poboru wody, stosowanie zamkniętych obiegów	0	0	0	0	+	0	0	0
zmniejszanie materiałochłonności procesów (technologie niskoodpadowe, nawracalność surowców, surowce i materiały przyjazne środowisku)	+	+	+	+	+	+	+	+
minimalizacja energochłonności gospodarki, wykorzystywanie technologii BAT	+	+	+	+	+	+	+	+
uprawa roślin energetycznych, wspieranie działań w celu zwiększania udziału biopaliw w transporcie	+	+	+	+	+	+/0	0	0
Dalsza poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego								
działania na rzecz ograniczania dopływu zanieczyszczeń do wód gruntowych i powierzchniowych	+	0	0	0	+	+	+	+
stosowanie technologii energooszczędnych i mniej zanieczyszczających powietrze	+	+	+	+	+	+	+	+
szkolenie i kontrole w zakresie obrotu i stosowania substancji i preparatów chemicznych	+	0	0	+	+	+	+	+
stosowanie zabezpieczeń przed nadmierną emisją hałasu	+	0	+	+	0	0	0	+
eliminacja ewentualnych zagrożeń spowodowanych przekroczeniem dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych	+	0	0	0	0	0	0	+
Ochrona klimatu i zapobieganie niszczeniu ozonu stratosferycznego								
zwiększanie efektywności energetycznej i obniżanie materiałochłonności	+	+	+	+	+	+	+	+
wzrost udziału energii ze źródeł odnawialnych	+	+	+	+	+	+	+	+
Edukacja ekologiczna - brak zadań koordynowanych								
Monitoring jakości środowiska								
monitoring elementów przyrody i obiektów służących jej ochronie	+	+	+	+	+	+	+	+
Realizacja zadań monitoringowych przez zarządców oczyszczalni ścieków i składowiska odpadów	+	0	+	+	+	+	+	+
Mechanizmy prawne								
wdrażanie technologii BAT	+	+	+	+	+	+	+	+
wprowadzanie systemu zarządzania środowiskiem wg norm serii ISO 14000	+	+	+	+	+	+	+	+
stosowanie się do wszelkich wymaganych przepisów, norm, wytycznych	+	+	+	+	+	+	+	+

Podsumowując prognozowany wpływ realizacji „Programu...” można stwierdzić, iż podstawowym jego celem i założeniem jest doprowadzenie do poprawy jakości środowiska. Kierunki działań oraz zadania w nim zaproponowane zmierzają w szczególności do ochrony dziedzictwa przyrodniczego, prowadzenia całokształtu gospodarki zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju i racjonalnego wykorzystywania zasobów, materiałów, wody i energii, poprawy bezpieczeństwa ekologicznego. Ważnym elementem, coraz częściej podkreślanym, jest ochrona klimatu i zapobieganie niszczeniu ozonu stratosferycznego. W celu realizacji zamierzonych celów konieczna jest odpowiednia edukacja ekologiczna społeczeństwa, ciągłe prowadzenie monitoringu jakości środowiska oraz tworzeniu nowych, odpowiednich mechanizmów prawnych.

Przy zapewnieniu kierowania się wyżej wspomnianymi zasadami można założyć przynajmniej nie pogorszenie się stanu środowiska naturalnego w związku z realizacją „Programu...”. Ponadto odpowiednie postępowanie, zgodnie z prawem, zapewnia zgodność niniejszego dokumentu z wytycznymi prawa oraz aktualną „Polityką Ekologiczną Państwa...” i „Programami...” wyższego szczebla, jak również strategiami rozwoju miasta i powiatu.

7.2. Określenie potencjalnych wpływów na środowisko celów i działań zakładanych przez „Plan gospodarki odpadami dla miasta Braniewa na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015”.

Tabela 4.

Ocena wpływu na środowisko działań własnych gminy oraz koordynowanych przed organy wyższego szczebla określonych w „Planie Gospodarki Odpadami...”

Cele i działania	Zdrowie ludzi	Dziedzictwo kulturowe, dobra materialne, zabytki	Klimat	Zakładany wpływ na środowisko				
				Powietrze atmosferyczne	Wody powierzchniowe i podziemne	Powierzchnia ziemi, gleba	Krajobraz	Bioróżnorodność, fauna i flora
upowszechnianie zasad, sposobów i konieczności zmniejszania ilości odpadów								
organizacja szkoleń „czystych” metod i technologii produkcyjnych	+	+	+	+	+	+	+	+
racjonalizacja gospodarki magazynowej oraz praktyk produkcyjnych.	+	+	+	+	+	+	+	+
ograniczanie szkodliwości użytkowanych wyrobów zawierających azbest	+	0	0	+	0	0	0	0
przedłużanie czasu życia produktów, czynienie ich bardziej przyjaznymi dla środowiska	+	+	+	+	+	+	+	+
zastępowanie szkodliwych i niebezpiecznych substancji i materiałów przyjaźniejszymi środowisku	+	+	+	+	+	+	+	+
przewodzenie recyklingu wewnętrznego (ograniczanie odpadów „u źródła”)	+	+	+	+	+	+	+	+
wprowadzanie odpowiednich aktów prawa lokalnego	+	+	+	+	+	+	+	+
zapobieganie i przeciwdziałanie niekontrolowanemu przedostawania się odpadów do środowiska								
stworzenie gminnego systemu przeciwdziałania powstawaniu „dzikich wysypisk”	+	0	0	+	+	+	+	+
konsekwentne egzekwowanie utrzymywania terenów publicznych i prywatnych w porządku i czystości	+	0	0	+	+	+	+	+
organizacja kampanii na rzecz czystości środowiska	+	+	+	+	+	+	+	+
organizacja dla mieszkańców konkursów, zachęcających do utrzymywania estetyki okolicy, selektywnej zbiórki odpadów itp.	+	+	+	+	+	+	+	+
objęcie zorganizowana zbiórką odpadów wszystkich mieszkańców miasta								
organizacja systemu zbiórki odpadów przy drogach	+	0	0	+	+	+	+	+
organizacja zbiórki zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych, wyeksploatowanych pojazdów i opon	+	+	+	+	+	+	+	+
rozszerzenie zasięgu selektywnej zbiórki odpadów, zwłaszcza obejmujących odpady biodegradowalne, wielkogabarytowe i niebezpieczne								
rozwój systemu selektywnej zbiórki odpadów (makułatury, szkła, złomu, tworzyw sztucznych)	+	0	+	+	+	+	+	+
wdrożenie systemu selektywnej zbiórki biodegradowalnych odpadów komunalnych, wielkogabarytowych, budowlanych i niebezpiecznych	+	0	+	+	+	+	+	+
organizacja gminnego punktu zbiórki odpadów niebezpiecznych	+	0	0	+	+	+	+	+
opracowanie gminnego programu usuwania wyrobów zawierających azbest	+	0	0	+	0	0	0	0
eliminacja niewłaściwych praktyk w zakresie postępowania z odpadami	+	+	+	+	+	+	+	+
organizacja kampanii informacyjnej dot. racjonalnej gospodarki odpadowej	+	+	+	+	+	+	+	+
tworzenie infrastruktury odpadowej - modernizacja składowiska, budowa kompostowni, sortowni, zakładu demontażu oraz punktu zbiórki odpadów niebezpiecznych								
uzyskanie akceptacji społecznej na lokalizację infrastruktury poprzez właściwe informowanie przy wskazaniu korzyści	+	0	0	+	+	+	+	+
modernizacja, rozbudowa składowiska odpadów w Braniewie, umożliwiająca odbiór odpadów komunalnych z całego powiatu	+	+	+	+	+	+	+	+
budowa instalacji do sortowania odpadów komunalnych	+	0	0	+	+	+	+	+
budowa instalacji do kompostowania	+	0	0	+	+	+	+	+
budowa instalacji do demontażu odpadów wielkogabarytowych oraz urządzeń elektrycznych i elektronicznych	+	0	0	+	+	+	+	+
budowa stanowiska do recyklingu odpadów budowlanych	+	0	0	+	+	+	+	+
rekultywacja zamkniętej części składowiska.	+	0	0	+	+/-	+	+	+
konsekwentne egzekwowanie przepisów i wymagań prawnych								
opracowanie gminnego planu gospodarki odpadami na lata 2008-2011 z perspektywą do 2015 roku	+	0	+	+	+	+	+	+

systematyczne wprowadzanie obowiązku usuwania odpadów komunalnych z wszystkich nieruchomości	+	0	0	+	+	+	+	+
prowadzenie szczegółowej bazy danych o wytwarzanych odpadach	+	0	0	+	+	+	+	+
identyfikacja podmiotów wytwarzających odpady niebezpieczne w ilości poniżej 100 kg rocznie i egzekwowanie obowiązków dotyczących gospodarki odpadami również w takich podmiotach	+	0	0	+	+	+	+	+
stosowanie adekwatnych do wagi i działających prewencyjnie kar przewidywanych za naruszenie przepisów w obszarze gospodarki odpadami	+	0	0	+	+	+	+	+
wymiana informacji między wszystkimi organami zobowiązanymi do egzekwowania prawa.	+	+	+	+	+	+	+	+

Podsumowując można stwierdzić, iż projekt „Planu...” zakłada w podstawie ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko naturalne oraz racjonalizację gospodarki odpadami. Każde jednak działanie w tym zakresie może pociągać za sobą możliwość negatywnych konsekwencji. Nawet selektywne zbieranie, mające na celu ograniczenie rozproszenia konkretnych grup odpadów, zwłaszcza niebezpiecznych, doprowadza do ich dużej koncentracji w środowisku. „Plan...” jednak ma na celu takie ukierunkowanie działań, aby zachować zgodę z zasadą z zrównoważonego rozwoju. Podstawowe założenia „Planu...”, pod warunkiem stosowania się do racjonalnych zasad gospodarowania zasobami środowiska oraz odpadami, nie doprowadzą do pogorszenia stanu środowiska na terenie miasta i w okolicy. Należy zwrócić uwagę na potencjalne zagrożenie ze strony szeroko zakrojonych planów w zakresie modernizacji składowiska odpadów. Jednak wpływ tej inwestycji na środowisko powinien zostać szczegółowo zbadany i przeanalizowany na etapie tworzenia niezbędnej dokumentacji jej dotyczącej.

7.3. Określenie potencjalnych wpływów na środowisko celów i działań zakładanych przez „Program usuwania azbestu z terenu miasta Braniewo”.

Tabela 5.

Ocena wpływu na środowisko na terenie miasta Braniewo działań określonych w „Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”.

Cele i działania	Zakładany wpływ na środowisko							
	Zdrowie ludzi	Dziedzictwo kulturowe, dobra materialne, zabytki	Klimat	Środowisko naturalne - zasoby				
				Powietrze atmosferyczne	Wody powierzchniowe i podziemne	Powierzchnia ziemi, gleba	Krajobraz	Bioróżnorodność, fauna i flora
uwzględnianie usuwania wyrobów zawierających azbest w gminnych planach gospodarki odpadami	+	0	0	+	0	0	0	0
współpraca z lokalnymi mediami w celu rozpowszechniania informacji dotyczących zagrożeń związanych z azbestem	+	0	0	+	0	0	0	0
przygotowanie wykazów obiektów zawierających azbest oraz rejonów narażonych na ekspozycję zawierających trójsłupową skalę priorytetu realizacji usuwania	+	0	0	+	0	0	0	0
przygotowanie rocznych sprawozdań finansowych z realizacji programu	+	0	0	+	0	0	0	0

Tabela 6.

Ocena wpływu na środowisko działań własnych gminy określonych w „Programie usuwania azbestu...”.

Cele i działania	Zakładany wpływ na środowisko							
	Zdrowie ludzi	Dziedzictwo kulturowe, dobra materialne, zabytki	Klimat	Środowisko naturalne - zasoby				
				Powietrze atmosferyczne	Wody powierzchniowe i podziemne	Powierzchnia ziemi, gleba	Krajobraz	Bioróżnorodność, fauna i flora
usuwanie wyrobów zawierających azbest z budynków mieszkalnych (jedno- i wielorodzinnych) oraz użyteczności publicznej z terenu miasta	+	0	0	+	0	0	0	0
edukacja mieszkańców dot. szkodliwości azbestu	+	0	0	+	0	0	0	0

„Program...” ma za zadanie poprawić jakość życia mieszkańców poprzez usunięcie wyrobów zawierających azbest z terenu miasta, a więc zdecydowanie pozytywny efekt środowiskowy. W celu zagwarantowania korzyści należy zapewnić wykonywanie zadań związanych z usuwaniem, zabezpieczaniem, transportem i utylizacją wyrobów azbestowych odpowiednio wyposażonym i wykwalifikowanym firmom, posiadającym stosowane pozwolenia w tym zakresie. W przeciwnym razie możliwe jest odniesienie efektu przeciwnego do zamierzonego - pogorszenie jakości powietrza poprzez przedostanie się do niego włókien azbestu, a więc narażenie zdrowia i życia mieszkańców miasta.

8. Oddziaływania transgraniczne.

Konieczność określania transgranicznego oddziaływania działań wynika z Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym sporządzonej w Espoo dnia 25 lutego 1991 r. (Dz. U. 1999 Nr. 96, poz. 1110). Wg w/w aktu oddziaływanie transgraniczne to jakiegokolwiek oddziaływanie, nie mające wyłącznie charakteru globalnego, na terenie podlegającym jurysdykcji Strony, spowodowane planowaną działalnością, której fizyczna przyczyna jest w całości lub częściowo położona na terenie podlegającym jurysdykcji innej Strony. Ponadto załączniki do konwencji określają dodatkowe kryteria, warunkujące możliwość wystąpienia takie oddziaływania. Przede wszystkim analizie pod tym kątem podlegają inwestycje lokalizowane w bliskim sąsiedztwie granicy, lub takie, które ze względu na swój charakter (np. emisje do powietrza czy wód) mogą powodować wpływ na środowisko o dalszym zasięgu.

Projekty „Programów...” nie mają większego znaczenia transgranicznego. Mimo położenia gminy miejskiej Braniewo w pobliżu granicy z Rosją, zakładane działania mają raczej charakter lokalny i nie przewiduje się wpływów na środowisko poza granicami kraju.

9. Analiza rozwiązań alternatywnych.

Po przeanalizowaniu rozwiązań proponowanych w „Programie Ochrony Środowiska...” w zasadzie brak zasadności proponowania rozwiązań alternatywnych z uwagi na założony wyłącznie pozytywny wpływ na środowisko działań zakładanych planami. Co więcej ze względu na charakter zamierzeń trudno przyporządkować im możliwe działania zastępcze. Ponadto dokumenty (zwłaszcza „Program ochrony środowiska...”) są sformułowane w sposób ogólny i w związku z tym brak możliwości precyzyjnego określenia rozwiązań alternatywnych dla wskazanych działań.

Głównym celem zakładanym przez „Plan Gospodarki Odpadami...” jest modernizacja składowiska miejskiego odpadów komunalnych. Tu działaniem alternatywnym (możliwym do zaistnienia w przypadku nieuzyskania pozwolenia zintegrowanego, a tym samym wstrzymania użytkowania od 2010 roku) jest jego zamknięcie i rekultywacja, jednak wówczas stało by to w sprzeczności z innymi dokumentami strategicznymi oraz planami wyższego szczebla w ogromnej ich części. Jednakże w obliczu zamierzeń zakładających tworzenie okręgu N-W, w którym składowisko to ma mieć znaczące miejsce, nie jest to sposób gwarantujący mniejszy wpływ negatywny na środowisko.

Powodem konieczności powstania „Programu usuwania azbestu dla miasta Braniewo” jest oczyszczenie środowiska gminy miejskiej Braniewo z produktów zawierających azbest, a więc zdecydowanie pozytywny efekt środowiskowy. Tu z pewnością trudno zaproponować jakiegokolwiek uzasadnione działanie alternatywne. Należy jednak pamiętać, iż działania związane z usuwaniem azbestu są niebezpieczne dla środowiska, głównie zdrowia ludzi. Zaleca się więc stosować wszelkie zakładane „Programie...” środki ochrony i kontroli. Zadanie to należy powierzyć odpowiednim firmom, gwarantującym należyte, zgodnie z prawem i dobrą praktyką usunięcie wyrobów azbestowych.

10. Możliwe zmiany w środowisku w przypadku nie podjęcia działań zakładanych przez projekty.

Ponieważ projekty „Planu...” i „Programów...” z założenia powstają w celu poprawy jakości środowiska, w tym również zdrowia ludzi (mieszkańców miasta) można

jednocześnie założyć, iż niewykonanie działań i zadań przez nie zalecanych wiąże się z jej pogorszeniem.

W związku z trwającym i zakładanym rozkwitem gospodarczym miasta i regionu, wzrostem poziomem konsumpcji, rozwojem transportu, ciągle zwiększającą się presją na obszary cenne przyrodniczo i nieurbanizowane, zwiększeniem zapotrzebowania na surowce itd. brak kompleksowej realizacji zapisów wszystkich omawianych opracowań prowadzić może do znaczącego pogorszenia wszystkich elementów środowiska.

Tabela 7.

Możliwe zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji zapisów opracowań.

Możliwa zmiana	Brak realizacji postanowień		
	POŚ	PGO	PUA
pogorszenie jakości wód powierzchniowych i podziemnych w związku ze zwiększonym wytworzeniem ścieków oraz spadkiem ich jakości	x	x	-
zmniejszenie się zasobów wodnych	x	x	-
postępująca degradacja gleb i utrata ich dla rolnictwa	x	x	-
utrata różnorodności ekologicznej i cennych przyrodniczo terenów	x	x	-
degradacja walorów krajobrazowych	x	x	-
pogorszenie jakości powietrza	x	x	x
zmiany klimatyczne (np. udział w ociepleniu klimatu)	x	x	-
wzrost zużycia surowców, wody i nadmierna eksploatacja kopalin	x	x	-
ogólne pogorszenie jakości życia mieszkańców wynikająca z narażenia na			
- ponadnormatywne natężenie hałasu	x	-	-
- promieniowane elektromagnetyczne	x	-	-
- zanieczyszczenia powietrza, w tym włóknami azbestu	x	x	x
- utrudniony dostęp do czystych zasobów naturalnych (m.in. wody, powietrza, gleby)	x	x	x
- kontakt z substancjami szkodliwymi (np. odpady niebezpieczne, włókna azbestu)	x	x	x
- słabe lub wręcz brak walorów krajobrazowych oraz wynikających z bioróżnorodności i atrakcyjności przyrody	x	x	-
pogorszenie stanu zabytków wynikająca ze złego stanu środowiska	x	x	x

Realizacja zapisów „Programów...” i „Planu...” jest konieczna, gdyż w przypadku jeśli nie zostaną one wdrożone negatywne tendencje mogą się pogłębiać, a zanieczyszczenie środowiska wzrastać.

11. Zalecenia monitoringu - metody analizy skutków.

Projekty „Programów...” i „Planu...” określają szczegółowe zasady oceny i monitorowania efektów ich realizacji. W ramach każdego z opracowań zaproponowano wskaźniki pozwalające określić stopień realizacji poszczególnych działań i związane z nim zmiany w środowisku. Ocena realizacji na podstawie wyznaczonych wskaźników dokonywana powinna być co dwa lata, a zauważone wówczas niedociągnięcia mogą powodować dodatkowe uzasadnione modyfikacje. Zmiany mogą być również dokonywane w przypadku zaistnienia uzasadnionych potrzeb w celu dostosowania do zmieniających się warunków i wymogów prawnych, technicznych i technologicznych oraz finansowych.

W celu zapewnienia kompatybilności sposobów oceny oraz porównywalności ponadlokalnej, część mierników oraz wskaźników ogólnych i szczegółowych, wymiernych i niewymiernych przyjęto z opracowań wyższego szczebla. W celu zapewnienia kompleksowej i całościowej oceny zaproponowano stosowanie wskaźników wymiernych

łącznie z propozycją źródeł pozyskiwania danych do weryfikacji, co znacznie ułatwi ich uzyskanie.

Ponadto „Plan Gospodarki Odpadami...” zakłada monitoring składowiska prowadzony zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002 roku w sprawie zakresu, czasu, sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów (Dz. U. 2002 Nr 220, poz. 1858). Składowisko musi być monitorowane w czasie eksploatacji (od uzyskania pozwolenia na użytkowanie do zgody na zamknięcie) oraz przez okres 30 lat od uzyskania decyzji o zamknięciu.

Określony w projektach dla miasta monitoring realizacji ustaleń tematycznych opracowań jest właściwy i wystarczający, niemniej jego jakość zależeć będzie od rzetelności dostarczanych danych np. do bazy wojewódzkiej przez wszystkie zainteresowane podmioty gospodarujące odpadami. Zwrócić należy uwagę, iż posiadanie właściwych, wiarygodnych, aktualnych danych i informacji, jak również wyników badań i analiz własnych jest podstawą właściwej oceny, a co za tym idzie aktualizacji tematycznych opracowań.

12. Podsumowanie i wnioski.

Celem opracowania było dokonanie analizy i oceny zakresu i prawidłowości uwzględnienia w projektach POŚ, PGO i PUA dla miasta Braniewa zagadnień dotyczących ochrony środowiska, gospodarki odpadami oraz usuwania azbestu, ich potencjalnych skutków środowiskowych wynikających z działań zakładanych projektami oraz stworzenie materiału pozwalającego na udoskonalenie końcowej wersji opracowywanych, wspomnianych dokumentów.

W toku analiz zidentyfikowano główne problemy w obszarze szeroko pojętej ochrony środowiska, szczególnie zwrócono uwagę na:

- sytuację formalno-prawną oraz zakres i sposób działania składowiska miejskiego:
 - unormowanie sytuacji formalno-prawnej,
 - uzyskanie pozwolenia zintegrowanego,
 - zamykanie i rekultywacja kwater,
 - budowa instalacji do segregacji odpadów;
- gospodarkę odpadami:
 - racjonalna gospodarka odpadami komunalnymi,
 - wyodrębnienie odpadów biodegradowalnych ze strumienia komunalnych,
 - segregacja - niezbędne dalsze rozwijanie świadomości mieszkańców oraz systemu segregacji „u źródła”,
 - opracowanie sposobu postępowania z odpadami powstającymi z wycofywanych z eksploatacji pojazdów oraz odpadów budowlanych,
 - udział w formowaniu obszaru gospodarki odpadami N-W,
 - racjonalna, selektywna gospodarka odpadami niebezpiecznymi, w tym udział w tworzeniu Gminnego Punktu Zbiórki odpadów niebezpiecznych,

- budowa kompostowni na terenie oczyszczalni ścieków,
- budowa Zzo;
- rzetelną i dokładną inwentaryzację, a następnie usuwanie z terenu miasta wyrobów zawierających azbest;
- określenie wpływu składowiska na wody rzeki Pastęki;
- edukację ekologiczną - niska świadomość ekologiczna mieszkańców, w tym szczególnie w zakresie szkodliwości i konieczności usuwania azbestu;
- ochronę powietrza - brak reprezentatywnych badań, zalecana bieżąca wiarygodna kontrola i ciągłe obniżanie emisji;
- wody podziemne - obecnie brak problemów, zalecana kontrola ujęć gospodarczych m.in. na terenie byłego browaru;
- wody powierzchniowe - możliwe zagrożenie ze strony oczyszczalni ścieków oraz składowiska - niezbędne wyjaśnienie wpływu oczyszczalni ścieków i składowiska odpadów na wody rzeki Pastęki;
- gospodarkę wodno-ściekową - niepełne skanalizowanie sugerowany wzrost stopnia skanalizowania;
- stan gleb - zakwaszenie, brak reprezentatywnych danych - zalecana bieżąca wiarygodna kontrola;
- promieniowanie i hałas - brak zidentyfikowanych problemów, zalecana kontrola poziomów;
- obszary chronione, w tym sieć Natura 2000 - ochrona lasów, zalesianie, utrzymanie istniejących form i zasad ochrony, ochrona bioróżnorodności.

Ustalono, że realizacja działań wynikających z „Planów...” może mieć wpływ na okoliczne obszary zaliczane do sieci Natura 2000, jednak jedynie korzystny.

Projekty „Programów...” nie mają większego znaczenia transgranicznego. Mimo położenia gminy miejskiej Braniewo w pobliżu granicy z Rosją, zakładane działania mają raczej charakter lokalny i nie przewiduje się wpływów na środowisko poza granicami kraju.

Po dokonaniu analiz proponowanych rozwiązań stwierdzono brak zasadności proponowania rozwiązań alternatywnych z uwagi na założony wyłącznie pozytywny wpływ na środowisko działań zakładanych planami. Co więcej z uwagi na charakter zamierzeń trudno przyporządkować im możliwe działania zastępcze. Ponadto dokumenty są sformułowane w sposób ogólny i w związku z tym brak możliwości precyzyjnego określenia rozwiązań alternatywnych dla wskazanych działań.

Ponieważ projekty „Planu...” i „Programów...” z założenia powstają w celu poprawy jakości środowiska, w tym również zdrowia ludzi (mieszkańców miasta) można jednocześnie założyć, iż niewykonanie działań i zadań przez nie zalecanych wiąże się z jej pogorszeniem.

Reasumując ocenę wpływu działań ujętych w Programie Ochrony Środowiska, Planie Gospodarki

Odpadami oraz Programie Usuwania azbestu dla Miasta Braniewa na środowisko oraz mieszkańców, należy stwierdzić, iż większość proponowanych działań będzie charakteryzować się korzystnym oddziaływaniem na środowisko oraz warunki zdrowia i życia mieszkańców miasta, a negatywne skutki związane będą jedynie z koniecznością ingerencji w środowisko przy realizacji niektórych inwestycji i przedsięwzięć, które należałoby rozwiązać pojedynczo i każdorazowo.

13. Streszczenie.

Opracowanie niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko Programu ochrony środowiska dla miasta Braniewa na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015, Planu gospodarki odpadami dla miasta Braniewa na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015 oraz Programu usuwania azbestu dla miasta Braniewa wynika z ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2009 Nr 84, poz. 700 z późn. zm.). Prognoza zawiera wszystkie wymagane ustawą elementy oraz jest kompatybilna z wytycznymi i analogicznymi opracowaniami wyższych szczebli.

Celem prognozy były:

- analiza i ocena zakresu i prawidłowości uwzględnienia we wspomnianych projektach zagadnień dot. ochrony środowiska, gospodarki odpadami oraz usuwania azbestu,
- analiza i ocena potencjalnych skutków środowiskowych wynikających z działań zakładanych projektami,
- stworzenie materiału pozwalającego na udoskonalenie końcowej wersji opracowywanych, wspomnianych dokumentów.

Analiza celów i zadań ustanowionych w POS, PGO, PUA dla Miasta Braniewo wykazała, iż są one spójne i realizują cele -strategiczne wyznaczone m.in. przez:

- Politykę Ekologiczną Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016;
- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2010;
- Program ochrony środowiska województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011-2014;
- Program ochrony środowiska powiatu braniewskiego na lata 2008 - 2011 z uwzględnieniem kierunków działań na lata 2012-2015;
- Program Ochrony Środowiska Miasta Braniewo na lata 2004 - 2007 z Uwzględnieniem Kierunków Działania w latach 2008 - 2011;
- Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2007-2010;
- Plan gospodarki odpadami dla powiatu braniewskiego na lata 2008-2011;
- Plan gospodarki odpadami Miasta Braniewo na lata 2004-2007 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2008-2011;

Kompleksowa analiza i ocena stanu środowiska na terenie miasta pozwoliła wskazać następujące główne problemy w obszarze ochrony środowiska:

- sytuacja formalno-prawna oraz zakres i sposób działania składowiska miejskiego:
- unormowanie sytuacji formalno-prawnej,
- uzyskanie pozwolenia zintegrowanego,
- zamykanie i rekultywacja kwater,
- budowa instalacji do segregacji odpadów;
- gospodarka odpadami:
- racjonalna gospodarka odpadami komunalnymi,
- wyodrębnienie odpadów biodegradowalnych ze strumienia komunalnych,
- segregacja - niezbędne dalsze rozwijanie świadomości mieszkańców oraz systemu segregacji „u źródła”,
- opracowanie sposobu postępowania z odpadami powstającymi z wycofywanych z eksploatacji pojazdów oraz odpadów budowlanych,
- udział w formowaniu obszaru gospodarki odpadami N-W,
- racjonalna, selektywna gospodarka odpadami niebezpiecznymi, w tym udział w tworzeniu Gminnego Punktu Zbiórki odpadów niebezpiecznych,
- budowa kompostowni na terenie oczyszczalni ścieków,
- budowa Zzo;
- rzetelna i dokładna inwentaryzacja, a następnie usuwanie z terenu miasta wyrobów zawierających azbest;
- określenie wpływu składowiska na wody rzeki Pasłęki;
- edukacja ekologiczna - niska świadomość ekologiczna mieszkańców, w tym szczególnie w zakresie szkodliwości i konieczności usuwania azbestu;
- ochrona powietrza - brak reprezentatywnych badań, zalecana bieżąca wiarygodna kontrola i ciągłe obniżanie emisji;
- wody podziemne - obecnie brak problemów, zalecana kontrola ujęć gospodarczych m.in. na terenie byłego browaru;
- wody powierzchniowe - możliwe zagrożenie ze strony oczyszczalni ścieków oraz składowiska - niezbędne wyjaśnienie wpływu oczyszczalni ścieków i składowiska odpadów na wody rzeki Pasłęki;

- gospodarka wodno-ściekowa - niepełne skanalizowanie sugerowany wzrost stopnia skanalizowania;
- stan gleb - zakwaszenie, brak reprezentatywnych danych - zalecana bieżąca wiarygodna kontrola;
- promieniowanie i hałas - brak zidentyfikowanych problemów, zalecana kontrola poziomów;
- obszary chronione, w tym sieć Natura 2000 - ochrona lasów, zalesianie, utrzymanie istniejących form i zasad ochrony, ochrona bioróżnorodności.

W celu określenia potencjalnych możliwości wpływu na środowisko działań zakładanych przez „Plany...” analizie poddano wszelkie działania, zarówno inwestycyjne jak i nieinwestycyjne. Ponieważ wszystkie omawiane opracowania mają jako podstawowy i priorytetowy cel nadrzędny poprawę jakości środowiska oraz życia mieszkańców miasta Braniewa zidentyfikowane wpływy są w ogromnej większości pozytywne.

Przeanalizowano także ocenę możliwości wystąpienia negatywnych wpływów i skutków przypadku braku realizacji założeń „Planów...”.

Potencjalne negatywne krótkoterminowe oddziaływania na zasoby środowiska mogą być również związane z fazą realizacji inwestycji. Jako ewentualne długoterminowe oddziaływania zidentyfikowano m.in.:

- nieodwracalne przekształcenia terenów,
- nieodwracalne zmiany w krajobrazie,
- pogorszenie jakości powietrza,
- podwyższenie poziomu hałasu,
- zmiany stosunków wodnych,
- przerwanie szlaków migracji zwierząt itp.

Przy zapewnieniu kierowania się zasadami ochrony dziedzictwa przyrodniczego, prowadzenia całokształtu gospodarki zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju i racjonalnego wykorzystywania zasobów, materiałów, wody i energii, poprawy bezpieczeństwa ekologicznego, ochrony klimatu i zapobiegania niszczeniu ozonu stratosferycznego, odpowiedniej edukacji ekologicznej społeczeństwa, ciągłe prowadzenie monitoringu jakości środowiska oraz tworzeniu nowych, odpowiednich mechanizmów prawnych można założyć przynajmniej nie pogorszenie się stanu środowiska naturalnego w związku z realizacją „Programu...”. Ponadto odpowiednie postępowanie, zgodnie z prawem, zapewnia zgodność niniejszego dokumentu z wytycznymi prawa oraz aktualną „Polityką Ekologiczną Państwa...” i „Programami...” wyższego szczebla, jak również strategiami rozwoju miasta i powiatu.

Po rozważeniu ewentualnego znaczenia transgranicznego „Programów...”, stwierdzono, iż mimo położenia gminy miejskiej Braniewo w pobliżu granicy z Rosją, zakładane działania mają raczej charakter lokalny i nie przewiduje się wpływów na środowisko poza granicami kraju.

Po przeanalizowaniu proponowanych zadań i rozwiązań w zasadzie brak zasadności proponowania rozwiązań alternatywnych z uwagi na założony wyłącznie pozytywny wpływ na środowisko działań zakładanych „Planami...” Co więcej, z uwagi na charakter zamierzeń trudno przyporządkować im możliwe działania zastępcze. Ponadto dokumenty (zwłaszcza „Program ochrony środowiska...”) są sformułowane w sposób ogólny i w związku z tym brak możliwości precyzyjnego określenia rozwiązań alternatywnych dla wskazanych działań.

Ponieważ projekty „Planu...” i „Programów...” z założenia powstają w celu poprawy jakości środowiska, w tym również zdrowia ludzi (mieszkańców miasta) można jednocześnie założyć, iż niewykonanie działań i zadań przez nie zalecanych wiąże się z jej pogorszeniem. Realizacja zapisów „Programów...” i „Planu...” jest konieczna, gdyż w przypadku jeśli nie zostaną one wdrożone negatywne tendencje mogą się pogłębiać, a zanieczyszczenie środowiska wzrastać.

Projekty „Programów...” i „Planu...” określają szczegółowe zasady oceny i monitorowania efektów ich realizacji. W celu zapewnienia kompatybilności sposobów oceny oraz porównywalności ponadlokalnej, część mierników oraz wskaźników ogólnych i szczegółowych, wymiennych i niewymiennych przyjęto z opracowań wyższego szczebla. W celu zapewnienia kompleksowej i całościowej oceny zaproponowano stosowanie wskaźników wymiennych łącznie z propozycją źródeł pozyskiwania danych do weryfikacji, co znacznie ułatwi ich uzyskanie.

Określony w projektach dla miasta monitoring realizacji ustaleń tematycznych opracowań jest właściwy i wystarczający, niemniej jego jakość zależy będzie od rzetelności dostarczanych danych np. do bazy wojewódzkiej przez wszystkie zainteresowane podmioty gospodarujące odpadami. Zwrócić należy uwagę, iż posiadanie właściwych, wiarygodnych, aktualnych danych i informacji, jak również wyników badań i analiz własnych jest podstawą właściwej oceny, a co za tym idzie aktualizacji niniejszego opracowania.

Reasumując ocenę wpływu działań ujętych w Programie Ochrony Środowiska, Planie Gospodarki Odpadami oraz Programie Usuwania azbestu dla Miasta Braniewa na środowisko oraz mieszkańców, należy stwierdzić, iż większość proponowanych działań będzie charakteryzować się korzystnym oddziaływaniem na środowisko oraz warunki zdrowia i życia mieszkańców miasta, a negatywne skutki związane będą jedynie z koniecznością ingerencji w środowisko przy realizacji niektórych inwestycji i przedsięwzięć, które należałoby rozwiązać pojedynczo i każdorazowo.

Literatura i materiały źródłowe.

1. Konwencja o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzona w Espoo dnia 25 lutego 1991 r. (Dz. U. 1999 Nr 96, poz. 1110);
2. Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016;
3. Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2010 (M. P. Nr 90, poz. 946);
4. Program ochrony środowiska województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011-2014;
5. Program ochrony środowiska powiatu braniewskiego na lata 2008-2011 z uwzględnieniem kierunków działań na lata 2012-2015;
6. Program Ochrony Środowiska Miasta Braniewo na lata 2004-2007 z Uwzględnieniem Kierunków Działania w latach 2008-2011;
7. Wytyczne Ministerstwa Środowiska do sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym, 2002;
8. Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2007-2010;
9. Plan gospodarki odpadami dla powiatu braniewskiego na lata 2008-2011;
10. Plan gospodarki odpadami Miasta Braniewo na lata 2004-2007 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2008-2011;
11. Strategia rozwoju miasta Braniewo do 2020 roku;
12. Ochrona środowiska 2007, GUS;
13. Ochrona środowiska 2008, GUS;
14. Rocznik Statystyczny Województw 2008, GUS;
15. Raport o stanie środowiska województwa warmińsko-mazurskiego w 2006 roku, WIOŚ 2007;
16. Raport o stanie środowiska województwa warmińsko-mazurskiego w 2007 roku, WIOŚ 2008.

Spis tabel

Tabela		Strona
numer	tytuł	
1.	Struktura użytkowania gruntów w mieście Braniewo	25
2.	Zadania własne miasta Braniewo zakładane przez „Program ochrony środowiska...”	45
3.	Zadania koordynowane zakładane przez „Program ochrony środowiska...”	50
4.	Ocena wpływu na środowisko działań własnych gminy oraz koordynowanych przed organy wyższego szczebla określonych w „Planie Gospodarki Odpadami....”	53
5.	Ocena wpływu na środowisko na terenie miasta Braniewo działań określonych w „Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”	56
6.	Ocena wpływu na środowisko działań własnych gminy określonych w „Programie usuwania azbestu...”	57
7.	Możliwe zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji zapisów opracowań	60

Załącznik 1

Wykaz nieruchomości zawierających wyroby azbestowe na terenie miasta Braniewa wg wstępnej inwentaryzacji.

Lp.	Rodzaj wyrobu	Adres nieruchomości	Jedn.	Ilość	Waga [kg]	Uwagi
1.	płyty faliste azbestowo-cementowe	ul. Moniuszki 16, Braniewo	m ²	81	1134	
2.	płyty faliste azbestowo-cementowe	ul. 9 Maja 64-72, Braniewo	m ²	739	10346	
3.	płyty faliste azbestowo-cementowe	ul. Rzemieślnicza 1, Braniewo	m ²	600	8400	
4.	płyty faliste azbestowo-cementowe	ul. Botaniczna 3, Braniewo	m ²	431	6034	
5.	płyty faliste azbestowo-cementowe	ul. Przemysłowa 20, Braniewo	m ²	220	3080	
6.	płyty faliste azbestowo-cementowe	ul. 700-lecia 1-3-5-7, Braniewo	m ²	800	11200	
7.	płyty faliste azbestowo-cementowe	ul. Traugutta 8, Braniewo	m ²	250	3500	
8.	płyty faliste azbestowo-cementowe	ul. Traugutta 14, Braniewo	m ²	250	3500	
9.	płyty faliste azbestowo-cementowe	ul. Świętokrzyska 4, Braniewo	m ²	330	4620	
10.	płyty faliste azbestowo-cementowe	ul. Grota Roweckiego 1-15, Braniewo	m ²	506	7084	

11.	plyty faliste azbestowo-cementowe	ul. Elbląska, Braniewo	m ²	32	448	
12.	plyty faliste azbestowo-cementowe	ul. Sowińskiego, Braniewo	m ²	18	252	
13.	plyty faliste azbestowo-cementowe	ul. Wodna, Braniewo	m ²	124	1736	
14.	plyty faliste azbestowo-cementowe	ul. Armii Krajowej 6, Braniewo	m ²	400	5600	
15.	plyty faliste azbestowo-cementowe	ul. Armii Krajowej 68, Braniewo	m ²	205	2870	Rozebrany jeden budynek
16.	plyty faliste azbestowo-cementowe	ul. Kościuszki 100, Braniewo	m ²	415	5810	
17.	plyty faliste azbestowo-cementowe	ul. Morska 19, Braniewo	m ²	100	1400	
18.	plyty faliste azbestowo-cementowe	ul. Lipowa 24 , Braniewo	m ²	400	5600	
19.	plyty faliste azbestowo-cementowe	ul. 700-lecia 23-33, Braniewo	m ²	1260	17640	
20.	plyty faliste azbestowo-cementowe	ul. Elbląska 18A, Braniewo	m ²	880	12320	
21.	plyty faliste azbestowo-cementowe	ul. Elbląska 18B, Braniewo	m ²	880	12320	
22.	plyty faliste azbestowo-cementowe	ul. 700-lecia 9-21, Braniewo	m ²	1470	20580	
23.	plyty faliste azbestowo-cementowe	ul. J. Matejki 11, Braniewo	m ²	1248	17472	
24.	plyty faliste azbestowo-cementowe	ul. 700-lecia 35-39, Braniewo	m ²	630	8820	
25.	plyty faliste azbestowo-cementowe	ul. Matejki 1, Braniewo	m ²	880	12320	
26.	plyty faliste azbestowo-cementowe	ul. Matejki 7, Braniewo	m ²	880	12320	
27.	plyty faliste azbestowo-cementowe	ul. Matejki 3, Braniewo	m ²	880	12320	
28.	plyty faliste azbestowo-cementowe	ul. Matejki 5, Braniewo	m ²	1258	17612	
29.	plyty faliste azbestowo-cementowe	ul. Matejki 16B, Braniewo	m ²	880	12320	
30.	plyty faliste azbestowo-cementowe	ul. Olsztyńska 26, Braniewo	m ²	500	7000	
31.	plyty faliste azbestowo-cementowe	ul. Olsztyńska 4, Braniewo	m ²	1500	21000	
32.	plyty faliste azbestowo-cementowe	ul. Kolejowa 1, Braniewo	m ²	1100	15400	
33.	plyty faliste azbestowo-cementowe	ul. Kościuszki 110, Braniewo	m ²	800	11200	
34.	plyty faliste azbestowo-cementowe	ul. Traugutta 8, Braniewo	m ²	800	11200	
35.	plyty faliste azbestowo-cementowe	ul. Traugutta 14, Braniewo	m ²	800	11200	
36.	plyty faliste azbestowo-cementowe	ul. Żeromskiego 14, Braniewo	m ²	2500	35000	
37.	plyty faliste azbestowo-cementowe	ul. Królewiecka 54A, Braniewo	m ²	1200	16800	
38.	plyty faliste azbestowo-cementowe	ul. Wspólna 9 , Braniewo	m ²	100	1400	
39.	plyty faliste azbestowo-cementowe	ul. Wspólna 8, Braniewo	m ²	80	1120	
40.	plyty faliste azbestowo-cementowe	ul. Królewiecka 41A, Braniewo	m ²	800	11200	
41.	plyty faliste azbestowo-cementowe	ul. 9-go maja 49, Braniewo	m ²	210	2940	
42.	plyty faliste azbestowo-cementowe	ul. Przemysłowa 3, Braniewo	m ²	2500	35000	
43.	plyty faliste azbestowo-cementowe	ul. Morska 28, Braniewo	m ²	500	7000	
44.	plyty faliste azbestowo-cementowe	ul. Wileńska 22, Braniewo	m ²	400	5600	
45.	plyty faliste azbestowo-cementowe	ul. Długa 2, Braniewo	m ²	1000	14000	
46.	plyty faliste azbestowo-cementowe	ul. Długa 5, Braniewo	m ²	800	11200	
47.	plyty faliste azbestowo-cementowe	ul. Mrówcza 8, Braniewo	m ²	800	11200	
48.	plyty faliste azbestowo-cementowe	ul. Drozdowa 32, Braniewo	m ²	160	2240	
49.	plyty faliste azbestowo-cementowe	ul. Kętrzyńskiego 5, Braniewo	m ²	400	5600	
50.	plyty faliste azbestowo-cementowe	ul. 1 maja 19A, Braniewo	m ²	160	2240	
51.	plyty faliste azbestowo-cementowe	ul. Kopernika 21, Braniewo	m ²	200	2800	
52.	plyty faliste azbestowo-cementowe	ul. Kopernika 19, Braniewo	m ²	200	2800	
53.	plyty faliste azbestowo-cementowe	ul. Dąbrowskiego 24, Braniewo	m ²	130	1820	
			SUMA	34 687	485 618	

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z Urzędu Miasta Braniewo